
Industridepartementet.

Vedlegg til st. prp. nr. 1, 1956.
Kap. 2872.

MEDDELTE VASSDRAGSKONSESJONER

(ERVERVS-, REGULERINGS,- OG KRAFTLEIETILLATELSER)

XLII. TILLATELSER MEDDELT I 1955

Innholdsfortegnelse.

	Side
1. A/S Moss Glasværk. (Kraftleie fra A/S Glommens Træsliberi.) Kgl. res. 7. januar 1955	5
2. Nordland Portland Cementfabrik A/S. (Utvidelse av aksjekapitalen.) Kgl. res. 14. januar 1955. Jfr. bind XXXVII side 85	7
3. Høie Fabrikker A/S. (Kraftleie fra Vest-Agder elektrisitetsverk.) Departementets avgjørelse 18. januar 1955. Jfr. bind XX side 35, XXX side 77, XXXV side 6	8
4. A/S Nordisk Aluminiumsindustri. (Kraftleie fra Vestfold kraftselskap.) Departementets avgjørelse 20. januar 1955. Jfr. bind XXVII side 134, XXXV side 29	9
5. Lund kommunale Elektrisitetsverk. (Regulering av Skårsvassdraget.) Kgl. res. 28. januar 1955. Jfr. bind XLI side 126	9
6. Christiania Spigerverk. (Erverv av aksjer i Bremanger Kraftselskap A/S.) Kgl. res. 4. februar 1955	12
7. Sør-Helgeland Kraftlag. (Erverv av fallrettigheter i Øyrelven og Tettingelven m.v.) Kgl. res. 4. februar 1955	13
8. Nord-Salten Kraftlag A/L. (Erverv av fallrettigheter i Falkelva og regulering av Rekvatnet m.v.) Kgl. res. 11. februar 1955	23
9. Kjerringøy Kraftlag A/L. (Regulering av Durmålsvatnet.) Kgl. res. 25. februar 1955	35
10. Vesterålens Kraftlag. (Ytterligere regulering av Djupfjordvassdraget m.v.) Kgl. res. 4. mars 1955. Jfr. bind XXXVIII side 48	42
11. A/S Viul Tresliberi. (Fristforlengelse for påbegynnelse og fullføring av utbygging i Randselven.) Departementets avgjørelse 28. mars 1955. Jfr. bind XXXVI side 62, XXXVIII side 6, XXXIX side 118	49
12. A/S Balmi Kraftlag. (Overdragelse av leierettigheter i Balmivassdraget m.v.) Kgl. res. 1. april 1955. Jfr. bind XX side 60	50
13. A/S Krogstad Cellulosefabrikk. (Kraftleie fra Nedre Eiker komm. elektrisitetsverk og fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud.) Kgl. res. 1. april 1955. Jfr. bind XXIV side 140, XXXVII side 37	57
14. And. H. Kiær & Co. Ltd. (Kraftleie fra A/S Hafslund.) Kgl. res. 15. april 1955. Jfr. bind XXVIII side 62, XXXII side 3	58
15. Luostejok Kraftlag A/L. (Regulering av Gaggavatn.) Kgl. res. 29. april 1955	62
16. Vestlandske Vassdrags- og Kraftselskap A/S. (Fornøyelse av konsesjon på regulering av Eiavatn.) Kgl. res. 29. april 1955. Jfr. bind XIX side 40, XXXV side 53	69
17. Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S. (Erverv av aksjer i A/S Framnæs mek.) Kgl. res. 29. april 1955. Jfr. bind XV side 18, XL side 130	70
18. Hadsel kommunale elektrisitetsverk. (Regulering av Jarsteinsvatn.) Kgl. res. 13. mai 1955. Jfr. bind XXXVI side 25	72
19. A/S Tyssefaldene. (Ytterligere forlengelse av fristen for fullføring av reguleringsarbeidene i Øvre Tysse.) Departementets avgjørelse 20. mai 1955. Jfr. bind I side 1, XI side 126, XV side 51, XXII side 39, XXVII side 33, XXXVI side 96	79
20. Lyse Kraftverk. (Forlengelse av fullføringsfristen av reguleringsarbeidene i Årdalsvassdraget, Stølsåen og Lysevassdraget.) Departementets avgjørelse av 6. juni 1955. Jfr. bind XXXV side 183	79
21. A/S Lofoten Kraftlag. (Erverv av Tennesfossen og Krokfossen og regulering av Tennesvatn og Krokvatn m.v.) Kgl. res. 17. juni 1955. Jfr. bind XXIII side 36, XXXV side 161	79
22. A/S Lofoten Kraftlag. (Erverv og regulering av Solbjørnvassdraget m.v.) Kgl. res. 17. juni 1955	85
23. Salten Kraftlag A/S. (Fornøyelse av tillatelse til å regulere Oldereidvassdraget.) Kgl. res. 17. juni 1955. Jfr. bind XXXVIII side 65	96
24. Vågan komm. Kraftverk. (Regulering av Øvre og Nedre Kvitfossvatn m.v.) Kronpr.-reg. res. 30. juni 1955	97

	Side
25. Hjartdøla Kraftverk. (Regulering av Hjartdal—Tuddalsvassdraget). Kronpr.reg. res. 30. juni 1955. Jfr. bind. XXXIX side 133, XLI side 62	104
26. Nordkyn Kraftlag A/L. (Regulering av Reinoksvatn og Reinkalvatn.) Kronpr.reg. res. 29. juli 1955	106
27. Treschow-Fritzøe. (Kraftleie fra Vestfold Kraftselskap.) Kronpr.reg. res. 27. juli 1955	113
28. Nordland Portland Cementfabrik A/S. (Endring av planen for konsesjon på regulering av Sørfjordvassdraget.) Kronpr.reg. res. 29. juli 1955. Jfr. bind VIII side 20, XV side 2, XVII side 60, XXII side 42, XXV side 71, XXXIV side 117, XXXVI side 74	116
29. Hjartdøla Kraftverk. (Utvidet regulering av Hjartdal—Tuddalsvassdraget.) Kronpr.reg. res. 29. juli 1955. Jfr. bind. XXXIX side 133, XLI side 62	119
30. Eidfjord komm. Elektrisitetsverk. (Fristforlengelse for regulering av Sysenvatn.) Departementets avgjørelse 21. september 1955. Jfr. bind XXXIX side 70	128
31. Vest-Agder fylke. (Konsesjonsfornyelse av regulering av Ørevatnet.) Kronpr.reg. res. 22. september 1955. Jfr. bind XL side 134	128
32. Narvik kommune. (Fornyet og utvidet regulering av Håkvikvassdraget.) Kronpr.reg. res. 7. oktober 1955. Jfr. bind VI side 55	130
33. Øst-Telemarkens Brukseierforening. (Midlertidig ytterligere regulering av Mårvatn.) Kronpr.reg. res. 28. oktober 1955. Jfr. bind I side 83 og 140, XXIX side 32, XXX side 64, XXXIII side 66, XXXV side 80	137
34. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering. (Midlertidig regulering av Flyvatn.) Kronpr.reg. res. 28. oktober 1955	141
35. Halnevatn. (Provisorisk statsregulering.) Kronpr.reg. res. 28. oktober 1955. Jfr. bind XXII side 60, XXVII side 59, XXXII side 15, XXXV side 25	147
36. A/S Ila Jernstøperi. (Kraftleie fra Trondheim Elektrisitetsverk og erverv av aksjer.) Kronpr.reg. res. 4. november 1955. Jfr. bind XXXI side 25	152
37. Ballangen Kraftlag A/L. (Regulering av Hjerrevatn og overføring av Rauvatn.) Kronpr.reg. res. 18. november 1955	156
38. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering. (Midlertidig regulering av Slidrefjord.) Kronpr.reg. res. av 25. november 1955. Jfr. bind XXXIV side 117	163
39. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering. (Midlertidig regulering av Vangsmjøsa.) Kronpr.reg. res. 25. november 1955. Jfr. bind XXXV side 8	167
40. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering. (Midlertidig regulering av Olevatn.) Kronpr.reg. res. 25. november 1955. Jfr. bind. XXXVII side 69	170
41. Vest-Agder fylke. (Regulering av Juvatn m. v. (Kronpr.reg. res. av 9. desember 1955. Jfr. bind XI side 79, XIX side 39, XXIII side 61, XXXVI side 5, XXXVII side 26, XL side 134	173
42. Nord-Østerdal Kraftlag A/L. (Overdragelse av tillatelse til regulering av Savalen.) Kronpr.reg. res. 22. desember 1955. Jfr. bind XI side 38	178

1. A/S Moss Glasværk.

(Tillatelse til å leie inntil 6 000 kW fra A/S Glommens Træsliberi.)

Kgl. resol. av 7. januar 1955.

A/S Moss Glasværk har i skriv av 16. juli 1954 søkt om tillatelse til å leie inntil 6 000 kW fra A/S Glommens Træsliberi.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i den anledning gitt følgende uttalelse, datert 1. desember 1954:

«I brev av 16. juli 1954 til Hovedstyret har A/S Moss Glasværk søkt om konsesjon på leie av inntil 6 000 kW fra A/S Glommens Træsliberi.

Søknaden er sålydende:

«Vi har mottatt Deres brev av 15. juni i denne sak, der De viser til Ervervsloven av 14. desember 1917, kap. IV, om kraftleie.

I henhold til denne lov tillater vi oss herved å søke om konsesjon på leie av elektrisk kraft ifølge vedlagte utkast til kontrakt med A/S Glommens Træsliberi. — Som det fremgår av dette utkast, dreier det seg om et kraftkvantum på i alt 6 000 kW. — Denne kraft skal benyttes til fremstilling av glass i elektriske smelteovner med tilhørende maskineri.

Vi vil ikke unnlate å gjøre oppmerksom på at det vedlagte kontraktutkast ikke er endelig vedtatt, idet det for tiden forhandles om visse endringer i teksten for enkelte paragrafers vedkommende.

Videre ønsker vi å erklære, at det ikke foreligger noen avtale som tar sikte på å overdekke det virkelige forhold med hensyn til selskapets bestyrelse.»

Moss bystyre har i møte den 12. oktober 1954 enstemmig vedtatt å uttale at det ikke har noe å bemerke til søknaden.

Fylkesmannen i Østfold fylke har i påtegnning av 23. oktober 1954 til Hovedstyret meddelt at han ikke har noe å bemerke til søknaden.

Hovedstyret skal bemerke:

Den i søknaden nevnte kraftleiekontrakt omfatter en leie av inntil 6 000 kW fordelt på tre kategorier av kraft fra A/S Glommens Træsliberi — henholdsvis 3 300 kW fast årskraft fra egne kraftanlegg (A-kraft), 2 700 kW fast årskraft fra fremmede anlegg (B-kraft) og tilfeldig ledig kraft fra egne eller andre kraftanlegg (C-kraft).

For A-kraften betales kr. 36 pr. kW og år + 1,2 øre pr. kWh i vinterhalvåret og 0,6 øre pr. kWh i sommerhalvåret. B-kraften blir å avregne etter særskilt avtale. For C-kraft fra egne anlegg gjelder samme pris som for A-kraften. For C-kraft fra fremmede anlegg betales minst Glommens minstepris med tillegg av 25 pst. (kontraktens § 6).

For så vidt Glommens drifts- og vedlikeholdsutgifter stiger 10 pst. eller mer utover tilsvarende utgifter i 1949, skal strømprisene kunne reguleres forholdsmessig og etter nærmere avtale.

Kraften måles på 5 kV samleskinnene i Glasverket (§ 4). Den kan av Glasverket kun nyttes til fremstilling av glass i elektriske smelteovner med tilhørende maskineri som er nødvendig for den direkte drift av ovnene. Kraften kan ikke framleies (§ 3).

Etter hva en underhånden har fått opplyst tok smeltdriften med anvendelse av elektrisitet til i 1941 og da med en leie av 3 000 kW til erstatning for kullfyring.

Hovedstyret vil rå til at søknaden innvilges og at tillatelsen meddeles for den tid A/S Moss Glasverk måtte leie inntil 6 000 kW fra A/S Glommens Træsliberi, dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1965.

Hovedstyret vil foreslå at det betinges en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig benyttes utover kraft til smelteovnsdriften. Avgiften foreslås i tilfelle å bli å oppkreve fra og med 1952.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på vanlige vilkår således at betingelsene i sin helhet blir som i vedlagte forslag.

Behandlet i hovedstyremøte den 30. november 1954.»

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår er sålydende:

«1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid A/S Moss Glasverk måtte leie inntil 6 000 kW fra A/S Glommens Træsliberi, dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1965.

2. Styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av departementet eller for noen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

4. Søksmål etter naboloven.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelige på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av naboloven.

5. Norske tjenestemenn og arbeidere.

Til byggingen og driften av anlegget skal det bare brukes tjenestemenn og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog dispensere fra denne bestemmelse når det trengs spesiell fagkunnskap eller øvelse eller når andre hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig for konsesjonæren.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler mot det, kan dispensasjon også gis når det gjelder fremmede tjenestemenn og arbeidere som har hatt fast bopel her i riket det siste år. Søknad om dispensasjon må i hvert enkelt tilfelle sendes om vedkommende politimester. Ansettelse må ikke i noe tilfelle foretas før søknaden er avgjort.

Bruker konsesjonæren fremmede tjenestemenn eller arbeidere uten å ha fått tillatelse til det, kan vedkommende departement ilegge ham en dagbot til statskassen på opp til 50 — femti — kroner dagen for hver person.

6. Norsk arbeid og materiell.

Til byggingen og driften av anlegget skal norsk vare brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata,

selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

8. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges tatt ut etter bestemmelse av departementet enten i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra

ledningsnett, hva enten dette tilhører selskapet eller eieren av vassfallet.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lock-out må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig benyttes utover kraft til smelteovnsdriften, erlegges det til statskassen en årlig avgift av kr. 1 — en krone — pr. kW.

Avgiften forfaller til betaling ved hvert års utgang. Erlegges den ikke til forfalltid, svarer deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

10. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som vedkommende departement måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offtentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

11. Overtredelse av konsesjonsbetingelsene.

Overtredelse av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 10 medfører i tilfelle av gjentakelse tap av konsesjonen hvis ikke forholdet blir brakt i orden etter reglene i lov av 14. desember 1917 nr. 16 §§ 31 og 32.»

Departementet skal bemerke:

Kraften skal benyttes til fremstilling av glass i elektriske smelteovner med tilhørende maskineri.

Departementet vil med Hovedstyret rå til at A/S Moss Glasværk gis tillatelse etter lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV til å leie inntil 6 000 kW fra A/S Glommens Træsliberi, dog ikke lengre enn inntil 1. januar 1965. Det er departementets forutsetning at kraftleveringen skal være underkastet de til enhver tid gjeldende bestemmelser om kraftrasjonering.

Tillatelsen foreslås gitt på vilkår som av Hovedstyret foreslått. Man er således enig i at det betinges en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig be-

nytted utover kraft til smelteovnsdriften. Da det tidligere leide, mindre kraftkvantum (3 000 kW) vesentlig er nytted til smelteovnsdriften, er departementet enig i at avgiften bare blir å oppkreve for de siste 3 år, fra og med 1952.

Industridepartementet

tilrår:

A/S Moss Glasværk gis i medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillatelse til å leie inntil 6 000 kW fra A/S Glommens Træsliberi på vilkår som foreslått i Industridepartementets tilråding av 7. januar 1955.

2. Nordland Portland Cementfabrik A/S.

(Tillatelse etter ervervslovens § 36 til utvidelse av aksjekapitalen fra kr. 2 288 000 til kr. 3 728 000 ved utstedelse av 9 000 ordinære aksjer pålydende kr. 160.)

Kgl. resol. av 14. januar 1955.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev dater 3. desember 1954 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 21. september 1954 fra Nordland Portland Cementfabrik A/S om tillatelse til å utvide aksjekapitalen med kr. 1 440 000 fra kr. 2 288 000 til kr. 3 728 000 ved utstedelse av 9 000 nye ordinære aksjer à kr. 160:

«Med påtegning fra departementet av 27. september 1954 mottok Hovedstyret til uttalelse følgende søknad av 21. s. m. om tillatelse til å utvide selskapets aksjekapital ved tegning av 9 000 nye aksjer à kr. 160, tilsammen kr. 1 440 000:

«I forbindelse med planer for utvidelse av vår fabrikk, ble der på ekstraordinær generalforsamling den 3. juni 1954 besluttet å utvide vår ordinære aksjekapital ved tegning av 9 000 nye ordinære aksjer à kr. 160 tilsammen kr. 1 440 000. I tilslutning hertil ble det besluttet at statuttenes § 3 1. passus skal ha følgende ordlyd:

«Selskapets aksjekapital skal være kr. 3 728 000 fordelt på 18 000 ordinære aksjer à kr. 160 og 5 300 preferanseaksjer à kr. 160.»

Vi anmoder om departementets godkjennelse for denne forandring i våre statutter.»

Saken har vært forelagt distriktet.

Tysfjord herredstyre har i møte 23. oktober 1954 enstemmig gjort følgende vedtak:

«Tysfjord herredstyre har intet å innvende mot at Nordland Portland Cementfabrikk A/S utvider aksjekapitalen som omsøkt.»

Nordland fylkes elektrisitetskontor har i påtegning til fylkesmannen av 18. november 1954 anført følgende:

«Elektrisitetkontoret har intet å bemerke til at Nordland Portland Cementfabrikk A/S i henhold til vedtak av 3. juni 1954 utvider sin aksjekapital med kr. 1 440 000 til kr. 3 728 000.»

Fylkesmannen i Nordland meddeler i påtegning av 24. november 1954 at han ikke har noen merknader å gjøre.

Hovedstyret skal bemerke:

Ved kgl. resolusjon av 8. april 1921 fikk Nordland Portland Cementfabrikk A/S tillatelse til på nærmere angitte vilkår å erverve og regulere Sørfjordvassdraget, som ved reguleringer kan utbringes til ca. 22 000 el.hk. Utvidelse av selskapets aksjekapital gjennom utstedelse av nye aksjer forutsetter tillatelse i henhold til ervervslovens § 36, 2. ledd. Den foretatte endring i selskapets statutter trenger dessuten godkjenning av departementet i henhold til I post 1 i vilkårene for konsesjonen av 8. april 1921.

Selskapets aksjekapital var opprinnelig kr. 900 000, fordelt på 9 000 aksjer à kr. 100. I generalforsamling 12. november 1940 ble aksjekapitalen forhøyet med kr. 540 000, således at hver aksje ble på kr. 160. Ved skrivelse av 29. mars 1941 samtykket Arbeidsdepartementet i forhøyelsen. Dette samtykke ble under henvisning til restitusjonsanordningens § 2 ikke opptatt til fornyet behandling.

Ved kgl. resolusjon av 13. oktober 1950 ble de meddelt tillatelse til å forhøye aksjekapitalen med kr. 848 000 til kr. 2 288 000 ved utstedelse av 5 300 preferanseaksjer à kr. 160. I forbindelse med tillatelsen ble det forutsatt at selskapet vil strekke seg lengst mulig med hensyn til levering av elektrisk kraft til kommunen.

Under henvisning til at selskapet har planer om utvidelse av sin fabrikk, samt til distriktsuttalelsene, vil Hovedstyret anbefale den søkte tillatelse meddelt uten at det oppstilles særlige vilkår.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i møte 30. november 1954.»

Departementet skal bemerke:

Nordland Portland Cementfabrikk A/S har konsesjon av 8. april 1921 på erverv og regulering av Sørfjordvassdraget i Tysfjord. Selskapets aksjekapital er forhøyet i henhold til de av Hovedstyret nevnte tidligere tillatelser, senest ved kgl. resolusjon av 13. oktober 1950, og er nå på kr. 2 288 000, fordelt på 9 000 ordi-

nære aksjer à kr. 160 og 5 300 preferanseaksjer à kr. 160.

Selskapet søker nå om tillatelse til å utvide aksjekapitalen ytterligere til kr. 3 728 000 ved utstedelse av 9 000 nye ordinære aksjer à kr. 160.

Til slik ytterligere utvidelse av aksjekapitalen vil det kreves tillatelse etter ervervslovens § 36, annet ledd.

Etter det foreliggende vil departementet i tilslutning til Hovedstyret anbefale den søkte tillatelse meddelt, idet en med Hovedstyret ikke finner grunn til å anbefale oppstilt vilkår for tillatelsen.

Den nødvendige godkjenning av den foretatte endring i selskapets statutter vil i tilfelle bli gitt av departementet i henhold til I, post 1 i vilkårene for selskapets konsesjon av 8. april 1921.

Industridepartementet

tilrår:

A/S Nordland Portland Cementfabrikk tillates i medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 36, annet ledd å utvide aksjekapitalen med kr. 1 440 000 fra kr. 2 288 000 til kr. 3 728 000 ved utstedelse av 9 000 nye ordinære aksjer pålydende kr. 160.

3. Høie Fabrikker A/S.

Departementets avgjørelse 18. januar 1955.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon 22. april 1949 tillates det Høie Fabrikker A/S å leie inntil 300 kW primakraft og inntil 1 000 kW spillkraft fra Vest-Agder elektrisitetsverk for tiden inntil 1. januar 1965.

Det betinges en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW (beregnet etter formelen $\frac{8760}{\text{}})$ av den kraft som gjennomsnittlig be-

nyttes utenom kraft til dampfremstilling i selskapets elektrokjel. Avgiften blir å beregne fra 1. januar 1953. For tidsrommet fra og med 1. januar d.å. forfaller avgiften pr. 30. juni hvert år. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente. De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement. For øvrig gis tillatelsen på samme vilkår som fastsatt i selskapets tidligere konsesjon av 7. oktober 1943, stadfestet ved kgl. resolusjon av 9. januar 1948.

4. A/S Nordisk Aluminiumindustri.

Departementets avgjørelse 20. januar 1955.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon 22. april 1949 tillates det A/S Nordisk Aluminiumindustri å leie ytterligere inntil 1 000 kW fra Vestfold Kraftselskap, dog ikke lenger enn inntil 30. juni 1960.

Tillatelsen meddeles på samme vilkår som gjelder for selskapets konsesjon av 2. april 1948 på leie av inntil 4 000 kW fra Vestfold Kraftselskap.

5. Lund kommunale Elektrisitetsverk.

(Tillatelse til å foreta en regulering av Skårsvassdraget i Lund herred i Rogaland fylke.)

Kgl. resol. av 28. januar 1955.

Ved kgl. resolusjon av 24. september 1954 ble det gitt Lund kommunale elektrisitetsverk tillatelse til på nærmere fastsatte vilkår å overføre Skårsvassdraget til Hauklandsvassdraget i Lund herred i Rogaland fylke, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1954 side 126 flg.

Den søknad som lå til grunn for denne tillatelse omfattet også regulering av Skårsvassdraget, men søknaden ble på dette punkt trukket tilbake og er senere erstattet med en revidert søknad om tillatelse til regulering av Skårsvassdraget.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i anledning av den reviderte reguleringssøknad gitt følgende uttalelse til departementet, datert 14. desember 1954:

«Lund kommune ved overrettssakfører Ole Helliesen søkte 25. februar d. å. om tillatelse til regulering av Skårsvassdraget og overføring av samme til Hauklandsvassdraget.

I brev til Industridepartementet av 16. september d. å. anbefalte Hovedstyret tillatelse gitt til den omsøkte overføring og tillatelse ble meddelt ved kgl. resolusjon av 24. september 1954.

Behandlingen av reguleringssaken ble utsatt da reguleringsdammene, som allerede var bygd, ikke kunne godkjennes brukt i nåværende tilstand, dessuten var de bygd for en mindre oppdemning enn omsøkt.

Lund komm. elektrisitetsverk har så etter nærmere konferanse med Vassdragsvesenet sendt inn følgende reguleringssøknad av 20. september d. å.:

«Under ing. Sundt's besiktigelse den 18. d. m. ble konferert med driftsbestyrer Tønnesen angående en del spørsmål i forbindelse med Lund

komm. Elektrisitetsverks søknad om regulerings- og overføringstillatelse. På grunnlag herav tillater vi oss herved å stille opp følgende fornyet og korrigert reguleringsøknad. I denne oppstilling er alle høyder og arealene beregnet etter geografisk oppmåling 1936—1946, rektangelkart av 1952, dette synes å være meget riktig.

Vannenes regulerte høyder er målt av Tønnesen i august 1954 ut fra det gamle merke etter vannstanden, som vises særlig tydelig på fjell. Ingen fastmerker er utsatt. Cotehøyden kan fremtidig måles fra dammens overløp. De her anførte høyder og arealer stemmer ikke overens med andre tidligere oppgaver.

Vi søker herved om tillatelse til straks å foreta følgende regulering i Skårsvassdraget, i henhold til de oppsatte dammer.

Skårstemmevatn:

0,037 km ² tidligere sommervannstand	kote 380,0
Senkning	0, m
Oppdemning	1,5 m » 381,5

Denne oppdemning forårsaker også at,

Midtgilevatn:

0,03 km ² blir oppdemmet ...	0,5 m kote 381,5
Senkning	0,5 m » 380,5

Sum vannareal 0,067 km². Sum reg. 1,5 m. Sum magasin 0,083 mill. m³. Totalt ovenforliggende nedslag 4,5 km², herav Gilevatn 3,4 km².

Gilevatn:

0,25 km ² vannareal, tidligere sommervannstand	kote 393,0
Senkning	1,6 m » 391,4
Oppdemning	3,9 m » 396,9

Sum regulering 5,5 m. Sum magasin 1,38 mill. m³. Totalt ovenforliggende nedslagsfelt 3,4 km².

Ved fremtidig utbygning vil Skårstemmevatn kunne demmes yderligere 2,5 m, med økning av magasin på 0,17 mill. m³.

Ved fremtidig utbygning vil Gilevatn kunne demmes yderligere 3,1 m, total regulert oppdemning 7 m, økning av magasinet vil bli 0,78 mill. m³.

Eventuelt kan også en del mindre tjern reguleres.

Samlet magasin ved de oppførte dammer 1,46 mill. m³. Samlet magasin ved full regulering, se ovenfor, 2,41 mill. m³.

Ved den nå utførte oppdemning er ca. 0,03 km² neddemmet grunn ved disse vatn, beregnet skjønnsmessig etter rektangelkartet.

Ved den proj. fremtidige oppdemning, blir yderligere ca. 0,025 km² neddemmet grunn.

Lund komm. Elektrisitetsverk har de siste årene innkjøpt og betalt store beløp for alle rettighetene til å demme og senke etter behov.

Arealene som blir neddemmet er vesentlig bratt snaufjell og lyng med lite saubeite. Der er ikke nevneverdig skog, bare noen enkelte fjellbjørk som har liten verdi som ved, på grunn av den lange transporten ned til bygden.

Skaden som oppstår er således helt ubetydelig, en skulle anta at skaden på eierne helt anslagsvis kan dreie seg om 1/10, av de utbetalte beløp ved de forskjellige innkjøp.

En hytte har verket flyttet opp over oppdemningen, ingen veier eller annet blir ødelagt ved disse oppdemninger.»

Den korrigerede søknad er kunngjort i Norsk

Den nå framlagte plan omfatter følgende regulering:

	Øvre reg.gr. kote	Nedre reg.gr. kote	Oppd. m	Senk. m	Reg. h. m
Skårstemvatn	381,5	380	1,5	0	1,5
Midt-Gilevatn ¹⁾	381,5	380,5	0,5	0,5	1,0
Gilevatn ¹⁾	396,9	391,4	3,9	1,6	5,5

Høyden refererer seg til tidligere sommervannstand betegnet med henholdsvis kote 380,0, 381,0 og 393,0.

I forhold til den opprinnelige søknad er oppdemningen av vatna redusert med henholdsvis 2,5, 2,5 og 6,1 m, og senkningen av Midt-Gilevatn og Gilevatn med henholdsvis 0,5 og 1,4 m. Magasinene i de 3 vatna reduseres fra 3,388 mill. m³ til 1,46 mill. m³ og økningen av den påregnelige vassføring i Hauklandsvassdraget ved overføringen og reguleringen av Skårsvassdraget fra 0,27 til 0,18 m³/sek., tilsvarende henholdsvis ca. 890 og 595 nat.-HK i det utbygde fall. Det siste tall representerer altså fordelene ved tiltaket.

Skadene og ulempene ved reguleringen består etter det opplyste i neddemning av anslagsvis ca. 30 dekar mot ca. 55 dekar etter den første søknad. Grunnen som blir neddemmet oppgis å bestå av bratt snaufjell og lyngmark med noe saubeite og litt fjellbjerk. Lund komm. elektrisitetsverk mener å ha kjøpt alle rettigheter til å demme og senke de tre vatn etter behov. Det er hverken nå eller tidligere innkommet noen protest mot reguleringen, søknaden er anbefalt av fylkesmannen.

Hovedstyret antar at betingelsene etter reguleringslovens § 8, pkt. 1 er til stede for at tillatelse til regulering etter den nå fremlagte plan kan gis.

Tillatelsen foreslås gitt på samme betingelser som for overføring av Skårsvassdraget til Hauklandsvassdraget, avtrykk vedlegges, med tilføyelse av følgende vilkår om opphjelp av fiske — overensstemmende med fiskeriinspektørens forslag — som ny post 15:

15.

«Til fremme av fisket i de regulerede vann plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel

¹⁾ I den opprinnelige søknad kalt Jølevatn.

lysingsblad 10. og 15. november d. å. (nr. 261 og 265). Da den ikke er så vidtgående som den opprinnelige har man ikke funnet det nødvendig å innhente nye uttalelser hverken fra distriktet eller inspektøren for ferskvannsfisket.

Hovedstyret skal bemerke:

og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse fra vedkommende departement.

Om departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de vannområder som berøres av reguleringen og overføringen, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.»

I betingelsene må videre ordene «overføringsanlegg» og «overføringen» der som de forekommer erstattes med henholdsvis «regulerings- og overføringsanlegg» og «reguleringen og overføringen».

Av betingelsene for øvrig nevnes:

Ubegrenset konsesjonstid, post 1. Årlige avgifter til stat og kommuner kr. 0,10 pr. nat.-HK til hver, av den kraft som blir innvunnet, post 2.

Avgivelse av 10 pst. av kraften til kommuner med den vanlige rett om uttak av ytterligere kraft etter 30 år, og 5 pst. til staten.

Da reguleringsarbeidene stort sett er utført har man heller ikke denne gang funnet det påkrevd å oppstille vilkår om byggefrister, legehjelp og erstatning av forsorgsutgifter.

Manøvreringsreglement:

Det er ikke noe å bemerke til at manøvreringen foregår etter Lund komm. elektrisitetsverks behov, når det has for øye at flomvassføringen i vassdragene ikke økes.

Utkastet som omfatter både overføring og regulering vedlegges.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 10. desember 1954.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement for både overføringen og reguleringen av Skårsvassdraget er sålydende:

«1.

Reguleringsgrensene er:

	Øvre kote	Nedre kote	Oppd. m	Senk m	Reg.h. m
Skårstemvatn	381,5	380,0	1,5	0	1,5
Midt-Gilevatn	381,5	380,5	0,5	0,5	1,0
Gilevatn	396,9	391,4	3,9	1,6	5,5

Høyden refererer seg til tidligere sommervannstand betegnet med henholdsvis kote 380,0, 381,0 og 393,0.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at de tidligere flomvassføringer i Hauklandsvassdraget og Skårsvassdraget så vidt mulig ikke økes. For øvrig kan manøvreringen foregå etter Lund komm. elektrisitetsverks behov.

3.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende samt at overførings- og reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres, om det forlanges, regnmengder temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

5.

Mulig tvist om dette reglements forståelse avgjøres med bindende virkning av vedkommende departement.

6.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Den første søknad om regulering av Skårsvassdraget ble trukket tilbake før overføringstillatelsen av 24. september 1954 ble gitt. Grunnen hertil var at de planlagte reguleringer ble antatt av Hovedstyret å være for vidtgående i forhold til de allerede ferdigbygde reguleringsdammer, og at disse under enhver omstendighet måtte forandres.

Omfanget av den regulering som det nå søkes om, er som det framgår av Hovedstyrets

redegjørelse betydelig redusert i forhold til de opprinnelige reguleringsplaner. Den påregnelige vannføring i Hauklandsvassdraget ved den omsøkte regulering og tidligere tillatte overføring av Skårsvassdraget er av Hovedstyret anslått å tilsvare en kraftøkning i kraftstasjonen i Hauklandsvassdraget på ca. 595 nat.-HK.

Skadene og ulempene ved reguleringen må antas å bli ubetydelige, og elektrisitetsverket anfører at det har ervervet alle rettigheter til å demme og senke etter behov de tre vatn i Skårsvassdraget som omfattes av søknaden. Det er ikke fremkommet noen innsigelse mot regulerings søknaden.

De opprinnelige reguleringsplaner var basert på et omkostningsoverslag på kr. 200 000. Det foreligger ikke noe nytt omkostningsoverslag i forbindelse med den reviderte søknad, men det må antas at det ikke blir noen vesentlig forskjell med hensyn til omkostningene.

Departementet antar med Hovedstyret at betingelsene for å meddele den omsøkte reguleringstillatelse er til stede etter vassdragsreguleringslovens § 8 nr. 1 og vil i tilslutning til Hovedstyret tilrå at tillatelse blir gitt på samme betingelser som for den meddelte tillatelse til overføring av Skårsvassdraget til Hauklandsvassdraget, dog slik at det som ny post 15 inntas bestemmelse til opphjør av fisket overensstemmende med Hovedstyrets forslag. Det foreslås således ubegrenset konsesjonstid og årlige avgifter til stat og kommuner med kr. 0,10 pr. nat.-HK til hver, dog slik at Lund komm. elektrisitetsverk — i likhet med det som gjelder for overføringstillatelsen — fritas for å erlegge avgift til kommuner. Da reguleringsarbeidene stort sett er utført, antas det heller ikke for reguleringstillatelsen å være nødvendig å oppstille vilkår om byggefrister, legehjelp eller erstatning av forsorgsutgifter.

Manøvreringsreglement for reguleringen og for overføringen foreslås fastsatt som gjeldende inntil videre overensstemmende med Hovedstyrets utkast.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates det Lund kom-

munale elektrisitetsverk å foreta en regulering av Skårsvassdraget i Lund herred i Rogaland fylke — i det vesentlige i samsvarende med søknad av 20. september 1954 og på de betingelser som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 28. januar 1955.

2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen og for den ved kgl. resolusjon av 24. september 1954 meddelte tillatelse til overføring av Skårsvassdraget til Hauklandsvassdraget overensstemmende med det i Industridepartementets nevnte tilråding inntatte utkast som gjeldende inntil videre.

6. Christiania Spigerverk.

(Tillatelse til å erverve de aksjer Bergens Privatbank eier i Bremanger Kraftselskab A/S.)

Kgl. resol. av 4. februar 1955.

Overensstemmende med Stortingets samtykke i møte 30. juni 1914 fikk A/S Bremanger Kraftselskab ved kgl. resolusjon av 23. april 1915 på nærmere angitte vilkår konsesjon på erverv og regulering av Svelgenvassdraget i Bremanger. En viser herom til St. prp. nr. 134 for 1914, Innst. S. LV for s. å. og St.forh. for s. å. side 2659 samt «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1915 side 12 flg.

Etter konsesjonsvilkårenes post I, 1, annet ledd, skal aksjene i selskapet «ikke med rettsvirkning kunne tegnes, erverves eller eies av eller pantsettes til andre enn staten, norske kommuner, norske statsborgere eller med vedkommende departements tillatelse norske banker». Ved kgl. resolusjon av 2. desember 1927 ble Bergens Privatbank — samtidig med at aksjekapitalen i kraftselskapet ble utvidet fra kr. 100 000 til 1,5 mill. kroner — meddelt tillatelse til å erverve samtlige nye aksjer i selskapet, i alt for et beløp av 1,4 mill. kroner. Pr. 31. desember 1953 var banken eier av 142 476 av kraftselskapets 150 000 aksjer.

Kraftselskapet har bygget ut en del av vassdraget til en kraftytelse på ca. 15 000 turbin HK (ca. 10 000 kW), mens full utbygging av den konsederte regulering vil kreve en maskininstallasjon på ca. 30 000 turbin HK. Etter konsesjonsvilkårenes post 2 skulle den konsederte utbygging ha vært fullført i 1922, men denne frist har gjentagne ganger blitt forlenget, senest ved departementets bestemmelse av 28. oktober 1950, og da til 23. april 1954.

Christiania Spigerverk ønsker nå i forbindelse med en plan selskapet har for totaloppberedning av norske titan-vanadium-holdige jernmalmer å gå til hel utbygging av Svelgenvassdraget, og har i den anledning inngått avtale med Bergens Privatbank om kjøp av bankens aksjer i Bremanger Kraftselskab.

Planen, som forutsetter en ytterligere regulering av vassdraget ved overføring av vann fra Nipevann til Hjelmevann, regner med en kraftproduksjon på i alt ca. 25 000 kW. Da vassfallet og alle hittil utførte kraft- og reguleringsanlegg i vassdraget i henhold til post I, 19, i konsesjonen av 1915 tilfaller staten uten vederlag i 1980, finner Spigerverket det imidlertid ikke regningssvarende å gå til nyutbygginger nå, medmindre det har garanti for at det kan få leie anleggene til 1995. Spigerverket har derfor foreslått for departementet at Svelgenvassdraget med nåværende anlegg og grunn skal tilfalle staten i 1955 uten vederlag mot at selskapet får leie anlegget til 1995 på nærmere vilkår, og at selskapet får bygge ut resten av vassdraget, og at dette anlegg straks tilfaller staten mot at Spigerverket får leie det uten særskilt godtgjørelse til 1995.

Ved kgl. resolusjon av 17. desember 1954, fremmet av Finansdepartementet, fikk Spigerverket tillatelse til å foreta overprisavskrivning på planlagt modernisering og utbygging av Svelgenvassdraget til i alt 25 000 kW.

For at den plan for utbyggingen av vassdraget som er lagt fram av Spigerverket skal kunne gjennomføres vil det være nødvendig med følgende tillatelser og konsesjoner etter ervervsloven av 14. desember 1917 nr. 16 og vassdragsreguleringsloven, lov nr. 17 av samme dag:

1. Post I, 1, annet ledd, annet punktum, i A/S Bremanger Kraftselskabs konsesjon på erverv og regulering av Svelgenvassdraget må endres, idet bestemmelsen slik den nå lyder er til hinder for at Christiania Spigerverk eier aksjer i kraftselskapet.

2. Christiania Spigerverk må ha konsesjon på aksjeervertet, ervervslovens § 36.

3. Stortingets samtykke må innhentes til at Svelgenvassdraget overdras staten — hvorved Bremanger Kraftselskabs ervervskonsesjon bortfaller — og til at Christiania Spigerverk får leie vassdraget.

4. Bremanger Kraftselskabs konsesjon på regulering av vassdraget bortfaller og Spigerverket må med samtykke av Stortinget meddeles ny reguleringskonsesjon.

5. Christiania Spigerverk må ha konsesjon på overføringen til Hjelmevann.

Det vil således være Stortingets sak å ta endelig standpunkt til om planen skal gjennomføres.

I brev av 8. januar 1955 har Christiania Spigerverk søkt om departementets godkjenning av selskapet som aksjonær i Bremanger Kraftselskab. Av brevet hitsettes:

«Som det ærede departement vil være bekjent med, er vår «Bremangerplan» og dens godkjenning av kgl. resolusjon av 17. desember f. å. bl. a. basert på vår overtagelse av Bergens Privatbanks aksjer i Bremanger Kraftselskab, tilsvarende ca. 95 pst. av aksjekapitalen i selskapet.

Da vi nå har inngått endelig kontrakt om overtagelse av aksjene og erlagt kjøpesummen herfor, tillater vi oss å anmode det ærede departement om å godkjenne Christiania Spigerverk som aksjonær i Bremanger Kraftselskab — eventuelt midlertidig — inntil den nye konsesjon i sin helhet blir tatt standpunkt til av Stortinget, da Spigerverket ifølge eksisterende konsesjons og vedtekters ordlyd utelukkes som aksjonær i kraftselskapet.

Det er av vesentlig betydning for oss at sådan konsesjon foreligger før den ordinære generalforsamling i kraftselskapet i februar/mars, da vi i motsatt fall — tross en reell rett — ingen formell rett har til å møte og stemme på generalforsamlingen, og således heller ikke kan sikre gjennomføringen av det i planen forutsatte salg av kraftselskabets interessentandel i Rujernsverket til Christiania Spigerverk.»

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i ekspedisjon til departementet av 24. januar d. å. anbefalt at den søkte tillatelse blir meddelt inntil videre.

Departementet er enig med Hovedstyret i at tillatelse bør gis.

Selv om det i konsesjon til A/S Bremanger Kraftselskab av 23. april 1915 — meddelt på grunnlag av den for konsesjonslovene av 1917 gjeldende lovgivning — ikke uttrykkelig er hjemlet departementet adgang til å samtykke i at aksjene går over til et annet selskap, antar en at en endring i konsesjonsvilkårenes post 1 som bringer vilkåret i samsvar med grunnreglene i ervervsloven av 14. desember 1917 — hvoretter norske selskaper med departementets samtykke kan eie aksjer i et selskap som har konsesjon etter samme lov med Stortingets samtykke vil være forholdsvis kurant. I nærværende tilfelle er Christiania Spigerverks aksjeerverv en del av et større sakkompleks som senere blir forelagt Stortinget til avgjørelse. Departementet er derfor enig med Hovedstyret i at samtykket til Christiania Spigerverks aksjeerverv bare bør gis inntil videre. Departementet forutsetter således at Christiania Spigerverk

— såfremt Stortinget mot formodning ikke gir sitt samtykke til den framlagte plan og heller ikke til den omhandlede endring i konsesjonsvilkårene for A/S Bremanger Kraftselskab — selger aksjene tilbake til Bergens Privatbank eller overdrar dem til andre som oppnår den nødvendige tillatelse eller som er berettiget til å eie aksjene uten konsesjon.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av § 36 i ervervsloven av 14. desember 1917 nr. 16 tillates det Christiania Spigerverk under den forutsetning som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 4. februar 1955 å erverve samtlige de aksjer Bergens Privatbank eier i A/S Bremanger Kraftselskab.

7. Sør-Helgeland Kraftlag.

(Tillatelse til erverv av fallrettigheter i Øyrelven og Tettingelven i Velfjord, Nordland fylke, og til regulering og overføring av Tettingvatn til Langfjord.)

Kgl. resol. av 4. februar 1955.

Nordland fylke, Elektrisitetskontoret, har på vegne av Sør-Helgeland Kraftlag søkt om tillatelse til å erverve rettigheter i Tettingelven og Øyrelven og til å regulere og overføre Tettingvatn til Langfjord i Velfjord herred.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i den anledning ved brev av 2. desember 1954 avgitt følgende uttalelse til departementet:

«Nordland fylke, Elektrisitetskontoret, har innsendt følgende 2 søknader av 2. november 1949 om henholdsvis ervervs-konsesjon og reguleringstillatelse for Sør-Helgeland Kraftlag:

«1. På vegne av Sør-Helgeland Kraftlag søkes herved om ervervs-konsesjon på følgende eiendommer og rettigheter, som Kraftlaget har ervervet i Velfjord herred for utbygging av Langfjord Kraftanlegg:

Kraftøyra, gnr. 66, br.nr. 2. Bilag 1.
Bruksrett på Langfjordøren, gnr. 66, br.nr. 1. Bilag 1.
Øvre Øyrdal, gnr. 67, br.nr. 2. Bilag 2.
Bruksrett på Østfjord, gnr. 67, br.nr. 1. Bilag 2.
Dambakken, gnr. 67, br.nr. 3. Bilag 3.
Bruksrett på Engelvik, gnr. 68, br.nr. 1. Bilag 4.
Tettingvatn III, gnr. 71, br.nr. 2. Bilag 5.
Bruksrett på Sørfjell, gnr. 71, br.nr. 1. Bilag 5.
Tettingvatn II, gnr. 72, br.nr. 3. Bilag 6.
Bruksrett på Tettingdal, gnr. 72, br.nr. 1. Bilag 6.
Tettingvatn, gnr. 72, br.nr. 4. Bilag 7.
Bruksrett på Aakerhaug, gnr. 72, br.nr. 2. Bilag 7.

Omfanget av de ervervede rettigheter fremgår av bilag 1 til 7.

Bilag 1: Skjøte og skylddelingsforretning for Kraftøyra, gnr. 66, br.nr. 2.

Erklæring om overdragelse av bruksrett på Langfjordøren, gnr. 66, br.nr. 1.

Bilag 2: Kjøpekontrakt, skjøte og skylddelingsforretning for Øvre Øyrdal, gnr. 67, br.nr. 2.

Erklæring om overdragelse av bruksrett på Østfjord, gnr. 67, br.nr. 1.

Bilag 3: Skjøte, erklæring, overenskomst samt en del korrespondanse vedrørende kjøp av Dambakken, gnr. 67, br.nr. 3.

Bilag 4: Overdragelse av bruksrett på Engelvik, gnr. 68, br.nr. 1.

Bilag 5: Skjøte og skylddelingsforretning for Tettingvatn III, gnr. 71, br.nr. 2.

Erklæring om overdragelse av bruksrett på Sørfjell, gnr. 71, br.nr. 1.

Bilag 6: Skjøte, kjøpekontrakt og skylddelingsforretning for Tettingvatn II, gnr. 72, br.nr. 3.

Erklæring om overdragelse av bruksrett på Tettingdal, gnr. 72, br.nr. 1.

Bilag 7: Skjøte, kjøpekontrakt, skylddelingsforretning for Tettingvatn, gnr. 72, br.nr. 4.

Erklæring om overdragelse av bruksrett på Aakerhaug, gnr. 72, br.nr. 2.»

2. På vegne av Sør-Helgeland Kraftlag søker vi herved om tillatelse til regulering av Tettingvatn samt overføring av Tettingvatnet til Langfjorden i forbindelse med utbygging av Langfjord Kraftanlegg.

Regulering og overføring skjer ved en tappe-tunnel gjennom fjellryggen mellom Tettingvatn og Svartevatnet, som har sitt avløp til Langfjorden ved Langfjordøra. Det henvises til vedlagte beskrivelse av kraftanlegg med reguleringsanlegg.

Reguleringen omfatter:

11 m senkning av Tettingvatn fra kote 333 til kote 322.

Ifølge oppsatt magasinkurve oppnåes ved denne regulering et magasin på 7,7 mill. m³.

Beregning av kraftøkning ved reguleringen.

Nedbørfeltet til inntaket er 22,8 km². Gjennomsnittlig minste vassføring anslåes til 100 sl. Midlere bruttofall ved utbyggingen av kraftanlegget er 254,7 m, og minstevassføringen tilsvare ca. 340 nat.-HK.

Ifølge oppgave fra Vassdragsvesenets hydrografiske avdeling kan man regne med en gjennomsnittlig vassføring på 80 sl. pr. km² eller et gjennomsnittlig årsavløp fra hele nedbørfeltet på $22,8 \times 0,08 \times 3,15 \times 10 = 57,5$ mill. m³. Et reguleringsmagasin på 7,7 mill. m³ svarer til 13,4 pst. av gjennomsnittlig årsavløp. Etter ugunstigste reguleringskurve for Leirelv, Storstvatn ved Sandnessjøen, oppgitt av Vassdragsvesenet, vil man ved denne regulering oppnå en regulert vassføring på 46 pst. av den gjennomsnittlige, eller $0,46 \times 22,8 \times 0,08 = 0,83$ m³/sek.

Ved 254,7 m bruttofall svarer 0,83 m³/sek. til 2 820 nat.-HK. Kraftforøkelsen i forhold til gjennomsnittlig minstevassføring blir således ca. 2 500 nat.-HK.

Ulemper ved reguleringen.

Skadevirkningene ved reguleringen blir formentlig ikke store. Gyteforholdene i Tettingvatn vil antagelig bli vanskeliggjort ved reguleringen. Det foregår litt vedfløting i Tettingelven, men da vassdraget kun blir delvis regulert vil fløtingen antagelig kunne foregå uten større ulemper.

Det antas at den skade reguleringen eventuelt vil forårsake vil bli ubetydelig i forhold til de fordeler som oppnåes.»

Ansøkerens forslag til manøvreringsreglement inneholder de vanlige bestemmelser.

I den vedlagte beskrivelse av anlegget er opplyst at byggeplanen tar sikte på å utnytte de nederste ca. 255 m i elva fra Storstvatn til Langfjord, i forbindelse med overføring av vann fra Tettingvatn i nabovassdraget.

I første byggetrinn senkes Tettingvatn 11 m. Avløpet overføres ved en ca. 150 m lang tunnel gjennom fjellryggen ved Svartevatnet, og det installeres et aggregat på ca. 1 400 kW i kraftstasjonen ved Langfjorden.

Hovedstyret påpekte i brev til ansøkeren av 17. november 1949 den uklarhet som råder i ervervssøknaden med bilag med hensyn til eiendomsforholdene og at det, før søknaden kunne tas til behandling, måtte dokumenteres at alle fallrettighetene i Tettingelva og Øyrelva er ervervet til eiendom av kraftlaget, eller — hvis det søkes om bruksrettkonsesjon — at de eies av kommunen.

Sør-Helgeland kraftlag svarer — etter gjen-tatte purringer — i brev av 17. april 1952 at samtlige dokumenter er gjennomgått av overrettssakfører J. A. Frøslund i samarbeid med sorenskriveren i Brønnøy. Av kraftlagets brev og overrettssakførerens utredning — datert 29. mars s. å. — framgår at kraftlaget også har ervervet gnr. 75 bnr. 4, gnr. 74 bnr. 1, gnr. 73 bnr. 2 (vassdragsrettighetene under gnr. 73 bnr. 1) og vassdragsrettighetene under gnr. 70 bnr. 1, alle i Velfjord og dermed skulle eie samtlige vannrettigheter i Øyrelva og samtlige vannrettigheter i Tettingelva unntatt de rettigheter som tilligger gnr. 71 bnr. 1, gnr. 72 bnr. 1 og gnr. 72 bnr. 2. Ervervet av det første og siste av disse bnr., som tilhører Velfjord kommune, er for så vidt i orden, men skylddelingsforretning utstår i påvente av erverv av gnr. 72 bnr. 1.

De i ervervslovens § 24, annet og tredje ledd påbudte erklæringer fra selskapets styre foreligger.

Søknadsdokumentene ble 17. oktober 1952 sendt fylkesmannen i Nordland for å foreleg-

ges Velfjord herredstyre m. fl. under henvisning til ervervslovens § 24 og reguleringslovens § 6. Samtidig ble reguleringsøknaden sendt Inspektøren for ferskvannsfisket til uttalelse. Reguleringssøknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad 21. og 23. oktober 1952 (nr. 245 og 247).

Før saken kom tilbake fra distriktet mottok man følgende nye søknad, datert 11. mars 1953, fra Nordland fylke, Elektrisitetskontoret:

«På vegne av Sør-Helgeland Kraftlag søker vi herved om tillatelse til regulering av Tettingvatn ved oppdemming. Reguleringen skal foretas i forbindelse med at Langfjord Kraftanlegg skal utvides med et nytt aggregat på 2 000 HK i tillegg til den installerte maskin på 2 000 HK.

Tettingvatn er allerede regulert 11 m ved senkning gjennom overføringstunnel til Langfjord, og vi viser til vår søknad av 2. november 1949 om tillatelse til overføring og senkning av Tettingvatn.

Reguleringen omfatter:

Nåværende regulering: 11 m senkning av Tettingvatn fra kote 333 til kote 322.

Ny regulering: 6 m oppdemning fra kote 333 til kote 339. Tilsammen 17 m regulering. Ifølge oppsatt magasinkurve for Tettingvatn oppnåes ved denne regulering et magasin på 13,0 mill. m³.

Beregning av kraftøkningen ved reguleringen.

Nedbørfeltet til inntaket er 22,8 km². Gjennomsnittlig minste vassføring anslåes til 100 sl. Midlere bruttofall ved utbyggingen av kraftanlegget er 254,7 m og minstevassføringen tilsvarende ca. 340 nat.-HK.

Ved en antatt gjennomsnittlig vassføring på 80 sl. pr. km², blir gjennomsnittlig årsavløp 57,5 mill. m³. Et reguleringsmagasin på 13 mill. m³ svarer til 22,6 pst. av årsavløpet. Etter ugunstigste reguleringskurve for Leirelv, Storvatn kan man med dette magasin regne med en regulert vassføring på 58,5 pst. av den gjennomsnittlige eller $0,585 \times 22,8 \times 0,08 = 1,06$ m³/sek.

Ved 254,7 m bruttofall svarer 1,06 m³/sek. til 3 600 nat.-HK.

Ved den allerede foretatte regulering er på samme grunnlag kraftytelsen beregnet til 2 820 nat.-HK, og kraftforøkelsen blir således ca. 780 nat.-HK.

Ulemper ved reguleringen.

Gyteforholdene i vatnet blir antagelig ytterligere vanskeliggjort ved oppdemmingen, og for vedfløtingen i Tettingelven kan det også muligens bli noen ulemper, men skadevirkningene ved reguleringen blir formentlig ikke store i forhold til nytten av reguleringen.»

Bortsett fra reguleringsgrensene er det fremlagte forslag til manøvreringsreglement som før.

Av beskrivelsen av kraftanlegg og reguleringsanlegg hitsettes:

«Etter planen i 1939 var det forutsatt installert 2 maskiner à 2 000 HK på felles turbinrør samt videre utvidelse med et større aggregat på nytt turbinrør i forbindelse med overføring av Breivatna.

Den første maskin på 2 000 HK ble satt i drift i 1949, og en ny maskin av samme størrelse skal nå installeres. For å oppnå den nødvendige regulering for den annen maskin, forutsettes oppdemningen av Tettingvatnet delvis gjennomført med 6 m.

Ved denne regulering blir det samlede magasin i Tettingvatnet ca. 13 mill. m³ lik 22,6 pst. av årsavløpet. Etter ugunstigste reguleringskurve for Leirelv, Storvatn blir den regulerede vassføring $0,585 \times 22,8 \times 0,08 = 1,06$ m³/sek. tilsvarende ca. 2 900 turb.HK. Ved en brukstid på 6 000 timer svarer dette til en max. last på ca. 4 300 HK.

Bruktiden er regnet forholdsvis høy, da inntaksmagasinet er relativt lite, og det er derfor vanskelig å unngå at man taper en del vann.»

Reguleringsdammen ved Tettingvatn er anslått å koste ca. kr. 340 000.

Vedrørende skadevirkningene opplyser søkeren i brev av 25. april 1953:

«Det område som blir demmet ned utgjør ca. 190 mål inntil øvre reguleringsgrense, og arealet mellom reguleringsgrensen og til 1 m over denne utgjør ca. 40 mål. Arealene er utmålt etter kart på tegn. nr. 120, som er vedlagt søknaden. Kartet er tatt opp med rachymeter, og arealene må betraktes som tilnærmede.

Grunnen rundt vannet består for det meste av fjell delvis dekket av ur. Enkelte steder er grunnen bevokst med mindre løvskog, men så vidt vi kan forstå er verdien av denne ubetydelig.

Det bemerkes at det flate parti ved sydøstre ende av vatnet har vært utsatt for flere små utglidninger etter nedtapping av vatnet og det er vel sannsynlig at disse utglidninger vil fortsette også etter at vatnet er regulert ved oppdemning. Så vidt vi vet har området tidligere vært benyttet til utslått, men visstnok ikke i den senere tid.

Gjenparten av dette brev er vedlagt de eksemplarer av søknaden som er sendt de interesserte til uttalelse.»

Søknaden ble 20. april 1953 sendt distriktet og fiskeriinspektøren til uttalelse, og den er kunngjort i Norsk lysingsblad 23. og 25. april 1953.

Velfjord herredstyre har i møte den 13. november 1952 anbefalt at konsesjon på erverv og på senkning av Tettingvatn og overføring av avløpet til Langfjorden blir gitt.

Og i møte den 5. juni 1953 har herredstyret ikke noe å bemerke til at den omsøkte tilleggsregulering blir foretatt.

Nordland fylke, Elektrisitetskontoret, har i påskrift av 22. november 1952 og 23. juni 1953 meddelt at kontoret ikke har noe å bemerke til søknadene, og anbefaler at de blir innvilget.

Fylkesmannen i Nordland slutter seg til elektrisitetskontorets uttalelser, jfr. ekspedisjoner av 24. november 1952 og 27. juni 1953.

Inspektøren for ferskvannsfisket har 28. februar 1953 avgitt følgende uttalelse:

«Saken har vært forelagt konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge, hvis uttalelse, datert 20. november 1952, følger i gjenpart.

I samsvar med konsulentens uttalelse og etter samråd med Landbruksdepartementet vil jeg, for senere å kunne treffe tiltak til sikring og vedlikehold av fiskebestanden i vannområdene som berøres av reguleringen, foreslå følgende tatt inn i konsesjonsvilkårene:

«Til vedlikehold av fiskebestanden i det regulerte vassdraget plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse av vedkommende departementet.

Om departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser av de områder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.

Hvis departementet forlanger det, er konsesjonæren videre forpliktet til innen reguleringen tas i bruk, å anbringe varegrinder foran alle tappeløker i den årstid det ikke er fare for isdannelse på gitrene. Spileavstanden i varegrindene og deres øvrige innretning og anbringelse blir i tilfelle å bestemme av departementet.»

Jeg finner å måtte ta forbehold om at det ved eventuelle skjønn for fastsettelse av erstatning for skade på fisket må bli oppnevnt en fiskerisakkyndig.»

Av konsulentens uttalelse hitsettes:

«Da jeg ikke er kjent i angjeldende vassdrag, har jeg innhentet en del opplysninger fra kjentfolk.

Tettingvatnet ligger i høgfjellsterreng, bredene er for det meste nakne fjellknauser unnatt på nordsiden der det er en del flatt gressvokset land. Storparten av vatnet er djupt, men det stikker enkelte nakne fjellknauser opp mot overflata. Vatnet er således temmelig næringsfattig. Flatevidda er ca. 0,85 km².

Ved reguleringen vil vatnet kunne tappes ned fra kote 333 til 322, altså inntil 11 m senkning. De grunnere områder i vatnet vil derved bli tørrlagt, og flatevidda vil minke til ca. 0,67 km². Det er derfor å vente at næringsproduksjonen vil bli vesentlig redusert.

Det eneste fiskeslaget i vatnet og vassdraget oppgis å være aure. Ved reguleringen må en anta at det blir vanskelig for fiskeslaget å nå fram til gyteplassene ovafor Tettingvatnet. Kvaliteten på auren er nå ypperlig, og det vil være stor skade om det ikke skal lykkes å holde bestanden på et passende nivå.»

Fiskeriinspektøren anfører i brev av 27. mai 1953 at tilleggsreguleringen ikke medfører noen tilføyelse til hans tidligere uttalelse.

Hovedstyret skal bemerke:

Sør-Helgeland kraftlag er ifølge vedtektene et uansvarlig andelslag med vekslende kapi-

tal og vekslende medlemstall. Det er stiftet av følgende 6 kommuner: Brønnøysund, Brønnøy, Vega, Velfjord, Vevelstad og Vik, men laget kan ta inn andre kommuner som medlemmer. Formålet er å skaffe distriktene på Sør-Helgeland elektrisk energi.

Som kraftkilde er valgt de nederste ca. 255 m i elva fra Storvatn til Langfjord (Øyrelva) i forbindelse med overføring og regulering av Tettingvatn.

Første byggetrinn ble fullført i 1949. Det omfatter overføring og 11 m senkning av Tettingvatn samt et aggregat på ca. 1,4 MW i Langfjord kraftanlegg og ledningsnett fram til ca. 4500 mennesker. Til dekning av byggeomkostningene, ca. 5,3 mill. kroner, fikk kraftlaget en statsstønad på 2,7 mill. kroner. Resten av byggekapaalen ble skaffet til veie ved lån og distriktstilskudd.

Annet byggetrinn med 6 m oppdemning av Tettingvatn, aggregat nr. 2 på 1,4 MW i Langfjord kraftanlegg og ledningsnett fram til ytterligere ca. 3980 mennesker ble påbegynt i 1952. Byggeomkostningene for dette trinn ble da anslått til ca. 4,8 mill. kroner, hvorav 1 mill. kroner ble gitt som statsstønad.

De i søknaden nevnte ervervede eiendommer omfatter så vidt skjønnes samthge fallrettigheter i elva fra Storvatn til Langfjord (Øyrelva) og fallrettighetene i Tettingelvas øvre del. De senere ervervede vassdragsrettigheter under gnr. 70, bnr. 1 i Velfjord, omfatter rettighetene i Tettingelvas nedre del, jfr. den med kraftlagets brev av 17. april 1952 innsendte kjøpekontrakt med Bergens Privatbank av januar 1952. Den mellomliggende, gjennomgående slakere del av Tettingelva, som tilligger gnr. 71 bnr. 1 og gnr. 72 bnr. 1 og gnr. 72 bnr. 2, alle i Velfjord, er ikke ervervet, men det foreligger erklæringer fra eierne om overdragelse av bruksrett, hvorefter vannrettighetene overdras fullt ut, herunder også med rett til overføring av avløpet fra Tettingvatn til Langfjord. Om nødvendig antas disse rettigheter å kunne eksproprieres i medhold av eventuell overførings-tillatelse.

Gnr. 67 bnr. 3, Dambakken og gnr. 68 bnr. 1, Engelvik — begge nevnt i søknaden — omfatter etter det opplyste ikke fallrettigheter og ervervet av disse kommer ikke inn under ervervslovens § 1. De andre ovenfor nevnte ervervede eiendommer rammes av bestemmelsene i denne paragraf. Hovedstyret anbefaler at konsesjon på disse gis.

Kontrakten med Bergens Privatbank omfatter foruten vassdragsrettighetene i Tettingelvas nedre del også fallrettigheter i Lomselva. Disse siste rettigheter trenges ikke for gjennomføringen av den her om-

handlede utbygging, regulering og overføring. Men da kraftlaget her i riket allerede eier vannfall, som ved reguleringen kan utbringes til mer enn 5 000 nat.-HK, trenger det konsesjon til ethvert ytterligere erverv av fallrettigheter, jfr. ervervslovens § 1, pkt. 2. Dette spørsmål forutsettes tatt opp av kraftlaget som egen sak.

Regulerings søknaden omfatter 11 m senkning og 6 m oppdemning av Tettingvatn samt overføring av avløpet til Svartevatn i elva fra Storvatn til Langfjord (Øyrelva). Med det oppgitte magasin i Tettingvatn på 13 mill. m³ kan påregnes en regulert vassføring i kraftanlegget på ca. 1,50 m³/sek., altså noe større enn hva kraftlaget selv regner med. Den tilsvarende kraftytelse i det utbygde bruttofall på 254,7 m er ca. 5 100 nat.-HK. Lavvassføringen i Øyrelva kan ansettes til 0,05 m³/sek. og vassføringsøkingen ved reguleringen og overføringen blir da 1,45 m³/sek., motsvarende ca. 4 900 nat.-HK i nevnte fall.

Man tar som vanlig forbehold om fastsettelse av vassføring og kraftmengder senere.

Skadevirkningene ved reguleringen består i neddemning av ca. 190 dekar grunn, som angis for det meste å bestå av fjell delvis dekket med ur, men enkelte steder bevokset med mindre løvskog. Senkningen, der som nevnt er gjennomført, har medført en del mindre utglidninger i vatnets sydøstre ende, og ansøkeren regner med at disse utglidninger vil fortsette også etter at oppdemningen er gjennomført. Dette område har etter det opplyste tidligere vært brukt til utslått. Etter det som foreligger synes det ikke å ha foregått noen ferdsel av betydning på eller over Tettingvatn.

Overføringen vil medføre en del ulemper for vedfløtningen i Tettingelva, og både i denne og i vatnet må man regne med skade på fisket.

Det er ikke kommet noen innsigelse hverken mot overføringen eller reguleringen.

Hovedstyret antar at betingelsene i reguleringslovens § 8, pkt. 1 og 2 for at tillatelse til den omsøkte regulering og overføring kan gis er oppfylt.

Tillatelse til erverv og regulering foreslåes gitt på de i vedlagte utkast oppstilte betingelser.

Vedr. disse bemerkes:

Konsesjonstiden, postene 16 og 17, foreslåes satt til 50 år regnet fra den dag kraftanlegget ble satt i drift, altså fra 20. november 1949.

Ved utløpet av konsesjonstiden tilfaller vassfallet m. v. staten uten vederlag, jfr. ervervslovens § 2, pkt. 17, og regulerings- og overføringsanlegget m. v. har staten rett til å

kreve avstått uten godtgjørelse, jfr. reguleringslovens § 10, pkt. 3.

Innløsningsrett for staten etter 35 år er betinget i post 18.

Kraftavgivelse, post 12, er betinget med de vanlige satser, inntil 10 pst. til kommuner og inntil 5 pst. til staten.

Årlige avgifter, post 13.

Vassdragene ligger i Velfjord herred, som er en av stifterne av laget og som sådan har sin kraftforsyning fra Langfjord kraftanlegg. Da Velfjord ikke har fremsatt noe spesielt krav om avgift, hadde det ligget nær å bruke lovens minimumssatser i likhet med hva det er gjort ved en rekke andre anlegg nordpå. Men da det her også gjelder overføring, finner Hovedstyret det rimelig å høyne satsen noe, og foreslår en avgift til kommuner av kr. 0,25 pr. nat.-HK både for ervervet og reguleringen, dvs. omkring kr. 1 200 pr. år. Avgiften til staten foreslåes satt til kr. 0,10 pr. nat.-HK. Avgiftene blir å erlegge fra 20. november 1949.

Opphjør av fisket, post 20.

Fiskeriinspektørens forslag er fulgt.

Plikt for konsesjonæren til å ryddiggjøre de arealer som blir neddemmet er betinget i post 21.

Sikkerhetsstillelse er i post 25 foreslått med et beløp på kr. 1 000.

Utkast til manøvreringsreglement vedlegges. Det er i det vesentlige som foreslått av ansøkeren.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 30. november 1954.»

Hovedstyrets utkast til konsesjonsbetingelser og til manøvreringsreglement er sålydende:

«1.

Selskapets styre (direksjon og representantskap) skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

Selskapets aksjer eller parter skal lyde på navn. De kan ikke med rettsvirkning tegnes, erverves eller eies av eller pantsettes til andre enn staten, norske kommuner, norske statsborgere, Norges Bank eller med vedkommende regjeringsdepartements godkjennelse andre norske banker eller selskaper.

Selskapets vedtekter så vel som senere forandringer i disse blir å forelegge vedkommende departement til godkjennelse.

2.

Arbeidet må fullføres innen en frist av 7 år etter at konsesjonen er gitt.

Driften må ikke uten Kongens samtykke i så lang tid som 3 år kontinuerlig stanses eller

kontinuerlig innskrenkes til mindre enn en tredjepart av det i den forløpne tid innsatte, på regelmessig drift beregnede maskineris energi, heri ikke iberegnet hva der måtte være avgitt til bruk for kommune etter post 12, og sådanne stansninger eller innskrenkninger må ikke noensinne i løpet av 10 år samlet finne sted i så meget som 5 år.

Ved tidsberegningen medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For overtredelse av de i nærværende post omhandlede bestemmelser erlegger selskapet til statskassen en løpende mulkt stor kr. 50 — femti — kroner pr. dag vedkommende frister oversittes.

3.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog tillate unntakelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

4.

Selskapet skal ved bygging og drift av anleggene anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig akt-somhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mere enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare derved ikke overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

5.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

6.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi beregnet etter hva de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbod for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almenntilgitt øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende regjeringsdepartement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som fylkesveistyret bestemmer å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet og ved transport til og fra de bedrifter, som tilhører konsesjonæren og som forsynes med kraft fra anlegget. Veier, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlig ulempe for anlegget og de bedrifter som erholder kraft fra dette.

8.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune dens utgifter til forsorgsunderstøttelse av de ved anlegget ansatte arbeidere og deres familier.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nød-

vendige legehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

10.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

11.

Anvendes vannkraften til produksjon av elektrisk energi må konsesjonæren ikke uten samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement inngå i noen overenskomst til kunstig forhøyelse av prisene her i riket på energi.

12.

Konsesjonæren er fopliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallet etter den foretatte utbygging, regulering og overføring kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet til den kommune, hvor kraftanlegget er beliggende eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement.

Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Kraften avgis i den form hvori den produseres. Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører konsesjonæren eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene

— deri innbefattet 6 pst. rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallet kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften i stedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis konsesjonæren leier ut kraft og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen eller staten i hvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Konsesjonæren har rett til å forlange et varsel av et år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Unnlater konsesjonæren å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveringen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

13.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr. 0,10 pr. nat.-HK beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde, som vassfallet etter den foretatte utbygging, regulering og overføring kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 0,25 pr. nat.-HK beregnet på samme måte.

Avgiften, hvorav svares 6 pst. rente etter forfall, kan inndrives ved utpantning.

14.

Nærmere bestemmelse om betaling av avgiftene etter post 13 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 12, skal for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

15.

Konsesjonæren plikter å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene og vassfallets utbygging. Planene skal approberes av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

16.

Når 50 år er forløpet fra 20. november 1949, tilfaller vassfallet med alle de innretninger hvorigjennom vannets løp og leie forandres, så som damanlegg, kanaler, tunneler, bassenger, rørledninger m. m., de til utbyggingen og kraftanlegget ervervede grunnstykker og rettigheter, kraftstasjon med tilhørende maskineri og annet tilbehør samt arbeiderboliger og andre bygninger som hører med til kraftanlegget, staten med full eiendomsrett og uten vederlag. Hvilke bygninger og innretninger som hører med til kraftanlegget avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn. Det som ikke tilfaller staten kan den innløse for dets verdi etter skjønn på sin bekostning eller forlange fjernet innen en av departementet fastsatt frist.

Anlegget med installert maskineri skal ved konsesjonstidens utløp være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle, avgjøres ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Konsesjonæren plikter på egen bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

17.

Reguleringskonsesjonen gis for et tidsrom av 50 år regnet fra 20. november 1949.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras. De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Ved utløpet av den i reguleringskonsesjonen fastsatte tid har staten rett til å kreve avstått uten godtgjørelse regulerings- og overføringsanleggene med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført i henhold til reguleringen. Hvilke bygninger og innretninger staten kan forlange avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

18.

I det 35. år etter at konsesjonen er gitt skal staten kunne innløse det hele anlegg i den utstrekning hvori det etter post 16 tilfaller staten og etter post 17 kan kreves avstått ved konsesjonstidens utløp. Benytter staten seg ikke herav, skal den i det 10de år deretter ha samme adgang. Bestemmelsene om innløsning må være meldt konsesjonæren 5 år i forveien. Innløsningssummen skal bestemmes således at vassfallet med tilhørende regulering og overføring, grunnstykker og rettigheter samt vannbyggningsarbeider og hus betales med hva de bevislig har kostet konsesjonæren med fra drag for amortisasjon i forhold til den forløpne del av konsesjonstiden, mens rørledninger, maskiner og annet tilbehør innløses for sin tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Såfremt anlegget innløses plikter staten å overtta de av konsesjonæren med offentlig tilatelse inngåtte kontrakter om bortleie av kraft for et tidsrom som ikke må strekke seg ut over 5 år etter innløsningen. Staten har rett til for sådan bortleie av kraft å kreve en godtgjørelse som svarer til den gjennomsnittlig betalte pris på elektrisk kraft her i riket for lignende formål. I mangel av minnelig overenskomst herom fastsettes prisen ved et av departementet oppnevnt skjønn, hvis avgjørelse ikke kan påankes.

19.

Ved damanleggene skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengninger i krigstilfelle uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

20.

Til vedlikehold av fiskebestanden i det regulerede vassdraget plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Om departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser av de områder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.

Hvis departementet forlanger det, er konsesjonæren videre forpliktet til innen reguleringen tas i bruk, å anbringe varegrinder foran alle tappeluker i den årstid det ikke er fare for isdannelse på gitrene. Spileavstanden i

varegrindene og deres øvrige innretning og anbringelse blir i tilfelle å bestemme av departementet.

21.

Konsesjonæren plikter å ryddiggjøre de nedemte arealer.

22.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. En norsk statsborger, som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

For så vidt vannslipningen foregår i strid med reglementet kan konsesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inntil kr. 100 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

23.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene skal tilstilles Norges Geografiske Opmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

24.

Det påhviler konsesjonæren i den utstrekning hvori dette kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder som kan antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning. Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonæren plikter ved planlegging og utførelsen av anleggene så vidt mulig å dra omsorg for at de ferdige anlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

25.

For oppfyllelse av de forpliktelser som ved anlegget eller dets drift pådras like over for andre og for overholdelsen av de i konsesjonen fastsatte betingelser skal der stilles og til enhver tid opprettholdes sikkerhet for et beløp av kr. 1 000 etter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

26.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere av vedkommende departement fastsatte bestemmelser.

27.

Overtredelse av foranstående poster 1, 11 og 26 medfører i gjentakelsestilfelle tap av konsesjonen således at reglene i lov om ervervelse av vassfall m. v. av 14. desember 1917 §§ 31 og 32 får tilsvarende anvendelse.

28.

For så vidt det måtte påhvile de konsederte vassfall med tilhørende anlegg og eiendommer eldre panteheftelser, servitutter av vesentlig betydning, leierettigheter og lignende heftelser, plikter konsesjonæren innen to år å fjerne disse eller sørge for at de viker prioritet for de i konsesjonen pålagte forpliktelser, derunder mulkt, som måtte pålegges i henhold til denne. Heftelser av mindre betydning kan av vedkommende departement tillates å forbli stående. Alle heftelser, som etter konsesjonens tinglysning (jfr. post 29) er påført vedkommende eiendommer og gjenstander, bortfaller når disse ifølge konsesjonen overgår til staten eller innløses av denne.

Hvis forholdet ikke er brakt i orden innen den fastsatte frist, kan departementet pålegge konsesjonæren en mulkt stor inntil kr. 50 pr. dag som løper inntil saken er ordnet.

Alle heftelser som hviler på regulerings- og overføringsanleggene med tilhørende eiendommer faller bort når det i henhold til reguleringskonsesjonen går over til staten.

29.

Idet konsesjonæren vedtar foranstående betingelser som forpliktende for seg inngår han på at nærværende konsesjon, som ikke kan overdras uten kongelig tillatelse, på konsesjo-

nærens bekostning tinglyses ved hans verne-ting og innen de juridiksjoner, hvor det konsederte anlegg m. v. er beliggende. Vedkommende regjeringsdepartement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.»

Utkast til manøvreringsreglement:

«1.

Reguleringsgrensene er:

Øvre kote	339,0
Nedre »	322,0
Reguleringshøyde . . .	<u>17,0 m</u>

Reguleringsgrensene skal betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker som Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet godkjenner.

Flomløpet er fast med krone på øvre reguleringsgrense. Flomvannstanden kan derfor stige noe over denne.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragenes flomvassføring ikke forhøyes. For øvrig kan vannslippingen skje etter kraftanleggets behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at regulerings- og overføringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander og observeres og noteres — om det forlanges — regnmengder, temperatur m. v.

Av protokollen sendes — om det forlanges — ved hver måneds utløp avskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

5.

Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Departementet skal bemerke:

Sør-Helgeland Kraftlag, som etter sine vedtekter er et uansvarlig andelslag med vekslende kapital og medlemstall, omfatter 6 kommuner, deriblant Brønnøysund by, men kan oppta også andre kommuner som medlemmer. Kraftlaget har som formål å forsyne distriktene på Sør-Helgeland med elektrisk energi.

Kraftlaget har i drift Langfjord kraftanlegg, som utnytter de nederste ca. 255 m av elven fra Storvatn til Langfjord — Øyr-elven — i forbindelse med regulering og overføring av Tettingvatn, som har sitt naturlige avløp gjennom Tettingelven til fjorden Storberja.

Reguleringsssøknaden av 2. november 1949 omfatter den nevnte overføring av avløpet fra Tettingvatn til Langfjorden samt 11 m senkning av dette vatn. Sammen med et aggregat på ca. 1,4 MW i Langfjord kraftanlegg og ledningsnett fram til omlag 4 500 mennesker utgjør dette første byggetrin i kraftlagets utbyggningsprogram. Til dekning av byggeomkostningene, ca. 5,3 mill. kroner ved dette byggetrinn — som ble fullført i 1949 — fikk kraftlaget en statsstønad på kr. 2 654 000.

Søknaden av 11. mars 1953 gjelder 6 m oppdemning av Tettingvatn, som sammen med et aggregat nr. 2 på 1,4 MW og ledningsnett fram til ytterligere ca. 3 980 mennesker, utgjør annet byggetrin, påbegynt i 1952. Byggeomkostningene for dette trin ble da anslått til ca. 4,8 mill. kroner, og ved kgl. resolusjon av 5. desember 1952 ble det bevilget 1 mill. kroner i statsstønad hertil og ved kgl. resolusjon av 22. oktober 1954 kr. 200 000 i tilleggsstønad.

Kraftytelsen ved full regulering (11 m senkning og 6 m oppdemning) og overføring av Tettingvatn er av hovedstyret beregnet til ca. 4 900 nat.-HK.

Som det fremgår av hovedstyrets rede-gjørelse, synes ikke skadevirkningene ved reguleringen og overføringen å bli store, og i anledning av skaden på fisket er det i utkastet til konsesjonsbetingelser (post 20) foreslått betinget utsetting av settefisk og yngel etter Landbruksdepartementets bestemmelse.

Det er ikke fremkommet innsigelser mot søknadene og planene, som har vært kunn-gjort og utlagt på vanlig måte, og departe-mentet antar at skadene og ulempene, sam-menholdt med anleggsomkostningene, må an-sees for å være av mindre betydning i sam-menligning med de fordeler som oppnås. Kraftlaget har så vidt skjønnes ervervet eien-domsrett til samtlige fallrettigheter i elva

fra Storvatn til Langfjord (Øyrelva) og har iallfall i det vesentlige sikret seg eiendomsrett til fallrettighetene i Tettingelva. I tillegg til de av Velfjord kommune utstedte skjøter til kraftlaget har kommunen også utstedt en del erklæringer om overføring av bruksrett til kraftlaget. Departementet forutsetter at eiendomsforholdet snarest bringes formelt helt i orden. Betingelsene for å gi tillatelse til regulering og overføring etter reguleringslovens § 8 nr. 1 og 2 finnes således å være til stede. Departementet vil i tilslutning til hovedstyret tilrå at Sør-Helgeland Kraftlag meddeles konsesjon på erverv av eiendomsrett til Øyrelva og til Tettingelva samt på regulering og overføring av Tettingvatn overensstemmende med søknadene og de fremlagte planer.

Når det gjelder de forskjellige matrikulerte rettigheter som er undergitt konsesjonsplikt etter ervervsloven, bemerkes at konsesjonen vil omfatte samtlige eiendommer og rettigheter som er nevnt i ervervsøknaden av 2. november 1949, herunder også Dambakken, gnr. 67, bnr. 3 (som omfatter grunn til inntaksdam for kraftanlegget), men ikke Engelvik, gnr. 68, bnr. 1 (som bare omfatter reguleringsrett vedkommende Storvatnet). Videre vil de rettigheter som kraftlaget har ervervet ved den med Bergens Privatbank inngåtte kjøpekontrakt av januar 1952 være undergitt konsesjonsplikt for så vidt angår Børjora, gnr. 70, bnr. 1, idet denne også omfatter rettigheter i Tettingelvans nederste del og således blir å medta i ervervskonsesjonen. De øvrige rettigheter i den nevnte kjøpekontrakt trengs ikke for den omsøkte utbygging, og departementet er enig med hovedstyret i at spørsmålet om ervervstillatelse for disse forutsettes tatt opp av kraftlaget som egen sak.

Tillatelsen til erverv og til regulering og overføring foreslås gitt på de av hovedstyret foreslåtte betingelser og med manøvreringsreglement for reguleringen og overføringen som gjeldende inntil videre overensstemmende med hovedstyrets utkast. Konsesjonstiden er satt til 50 år. For så vidt angår betingelsene om hjemfallsrett og innløsningsrett, postene 16, 17 og 18, bemerkes at konsesjonen i samsvar med post 29 vil bli å tinglyse på samtlige ervervede eiendommer og rettigheter som vedkommer anleggene og reguleringen. I post 13 i utkastet til konsesjonsbetingelser er det foreslått betinget avgift til staten med kr. 0,10 og til kommuner med kr. 0,25 pr. nat.-HK. Videre er det (i post 25) foreslått betinget sikkerhetsstillelse for et beløp av kr. 1 000 for oppfyllelse av de forpliktelser som pådras like overfor andre

og for overholdelsen av konsesjonsbetingelsene.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lover nr. 16 og 17 av 14. desember 1917 gis Sør-Helgeland Kraftlag konsesjon på erverv av eiendomsrett til fallrettigheter i Tettingelven og Øyrelven og på regulering og overføring av Tettingvatn i Velfjord herred, Nordland fylke — i det vesentlige i samsvar med to søknader av 2. november 1949 og en søknad av 11. mars 1953 og dermed fremlagte planer og for øvrig på de betingelser og under de forutsetninger som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 4. februar 1955.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen og overføringen som gjeldende inntil videre overensstemmende med det i samme tilråding inntatte utkast.

8. Nord-Salten Kraftlag A/L.

(Tillatelse til erverv av fallrettigheter i Falkelva i Sagelvvassdraget i Hamarøy herred i Nordland Fylke og til regulering av Rekvatnet i samme vassdrag og overføring av avløpet til Fjerdevatn.)

Kgl. resol. av 11. februar 1955.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 15. januar 1955 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 26. juni 1952 fra o.r.sakfører Reidar Hamsund på vegne av Nord-Salten Kraftlag A/L om tillatelse til erverv av fallrettigheter i Falkelva i Sagelvvassdraget i Hamarøy i Nordland fylke samt en søknad av 24. april 1952 fra Nordland fylkes elektrisitetskontor på vegne av Nord-Salten Kraftlag A/L til regulering av Rekvatn i Sagelvvassdraget og overføring av avløpet til Fjerdevatn i samme vassdrag:

«Fra Nord-Salten Kraftlag A/L ved overrettssakfører Reidar Hamsund, Narvik, er kommet følgende søknad datert 26. juni 1952:

«Nord-Salten Kraftlag A/L skal ved regulering av Rekvatnet i Hamarøy overføre Falkelva som løper fra Rekvatnet til Sandnesvatnet, til Fjerdevatnet hvor kraftstasjonen skal ligge.

Jeg vedlegger et kart som viser dette.

Falkelva eies med en halvdel, den nordøstre side, av de private grunneiere: Karsten Sandnes, Oluf Joakimsen og Karl Kristiansen. Den annen halvdel av elva eies av staten.

Mellom de private grunneiere og Kraftlaget er der den 22. juli 1950 inngått kjøpekontrakt som vedlagte bekreftede avskrift viser. Ved denne kontrakt har Nord-Salten Kraftlag bl. a. kjøpt vassrettighetene til Falkelvas nord-østre side.

Når det gjelder statens eiendom av nevnte elv, har Landbruksdepartementet den 11. juni d. å. håndgitt bl. a. vassrettighetene til statens andel i Falkelva til Nord-Salten Kraftlag A/L.

Nord-Salten Kraftlag A/L er en sammenlutning av 6 kommuner, nemlig Tysfjord, Hamarøy, Steigen, Leiranger, Nordfold, Sørfold og private andelshavere i samtlige 6 kommuner.

Lagets vedtekter er tidligere innsendt til det ærede Hovedstyre.

Lagets styre består for tiden av:

H. Norgrenn, Hamarøy, formann,
Sigurd Vik, Steigen,
Arne Solberg, Tysfjord,
Hilmar Olsen, Leiranger,
Harald Andersen, Nordfold,
Magnus Lilleng, Sørfold,
Ludvig Fjellbakk, Steigen.

Som det vil fremgå av kontrakt av 22. juli 1950 med Karsten Sandnes m. fl. og håndgivelsesdokumentet av 11. ds. fra Landbruksdepartementet har Kraftlaget kjøpt de privates vassrettigheter til halvdel av Falkelva, mens statens andel vil bli utleiet til laget.

Såvidt jeg forstår loven av 14. desember 1917 nr. 16 § 5, siste ledd, tiltrenges ikke konsesjon for bortleien.

På vegne av Nord-Salten Kraftlag A/L tilater jeg meg herved å søke om ervervskonsesjon på den halvdel av Falkelva (nordøstre side) som er kjøpt fra Karsten Sandnes, Oluf Joakimsen og Karl Kristiansen ved kontrakten av 22. juli 1950.

Jeg vedlegger erklæringen fra sorenskriveren i Steigen om at Karsten Sandnes, Oluf Joakimsen og Karl Kristiansen har grunnbokshjemmel til alle eiendommene som er nevnt i kontrakten.

Jeg vedlegger også en avskrift av en erklæring av 1. juni 1950 fra samtlige naboeiendommer om at disse bl. a. ikke har noen vassrettigheter til Falkelvas nord-østre side.

Videre vedlegger jeg erklæringer fra styret i Nord-Salten Kraftlag A/L etter ervervslovens § 24.»

Overrettssakfører Hamsund opplyser i brev av 1. oktober 1952 med bilag at det verserer tvist mellom staten ved Landbruksdepartementet og en del grunneiere om eiendomsretten til et areal ved Rekvatn, og at han har bedt Landbruksdepartementet om å få opprette leiekontrakt vedr. fallrettighetene uten å avvente avgjørelsen av den nevnte tvist. Videre at Kraftlaget 10. januar 1952 har fått konsesjon på det elektriske anlegg og at denne konsesjon gjelder til 1. januar 1992.

Samtidig med ervervssøknaden innkom følgende søknad — datert 24. april 1952 fra Nordland fylke, Elektrisitetskontoret:

«På vegne av Nord-Salten Kraftlag A/L søker vi herved om tillatelse til regulering av Rekvatnet samt overføring av Falkelva til Fjerdevatn.

Reguleringen og overføringen skjer i forbindelse med utbygging av ca. 200 m fall fra Falkelva til Fjerdevatn med inntaket ca. 950 m nedenfor utløpet av Rekvatnet.

Det henvises til vedlagte beskrivelse med tegninger for utbyggingen samt gradteigskart Nordfold, blad L. 11.

Rekvatnet forutsettes regulert 2,75 m, herav 2,0 m ved senkning og 0,75 m ved oppdemming. Nåværende vannstand i Rekvatnet betegnes med kote 283,0.

Beregning av kraftøkning ved reguleringen.

Nedbørsfeltet til utløpet av Rekvatnet er 39,5 km² og til inntaket ca. 40,0 km².

Etter oppgave fra Vassdragsvesenets Hydrologiske avdeling regnes med et gjennomsnittlig avløp på 50 sl. pr. km² av nedbørsfeltet, eller 2,0 m³/sek. fra hele feltet.

Minstevannføringen i 350 dager av året anslåes til 8 sl. pr. km² eller 320 sl. fra hele feltet. Midlere bruttofall ved utbygningen blir ca. 201,5 m, og minstevannføringen svarer til 860 nat.-HK.

Arealet av Rekvatnet er ca. 7,5 km², og ved 2,75 m regulering regner man med å få et effektivt magasin på ca. 16 mill. m³. Midlere årsavløp blir ca. 63 mill. m³, og magasinet utgjør således 25,4 pst. av årsavløpet.

Etter bestemmende reguleringskurve for Sagelv ved Rotvatn, som legges til grunn, vil man med dette magasin kunne regne med en regulert vassføring på 78 pst. av den gjennomsnittlige eller 1,56 m³/sek. Den tilsvarende kraftytelse ved en fallhøyde på 201,5 m blir ca. 4 200 nat.-HK.

Kraftøkningen som oppnåes ved reguleringen blir således ca. 3 340 nat.-HK.

Ulemper ved reguleringen.

Ved oppdemningen av Rekvatnet vil litt skog bli satt under vann.

Det er også mulig at fiskebestanden i vatnet kan bli noe forringet ved reguleringen.

Omkostningene ved reguleringen.

Det bemerkes at senkningstunnelen ved utløpet av Rekvatnet med lukesjakt og luke er utført av tyskerne under krigen. Det gjenstår å ta utslaget mot vatnet, støpning av dam samt anskaffelse av lukespill og lukehus. Disse arbeider er kalkulert til ca. kr. 40 000.

Utkast til manøvreringsreglement.

1.

Rekvatnet kan senkes til kote 281,0 og demmes til kote 283,75 fra nåværende vannstand som er angitt til kote 283,0.

Nedre reguleringsgrense skal betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker som Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flomvassføringen ikke forhøyes. Ellers kan vannslipningen foregå etter kraftanleggets behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes, om det forlanges, ved hver måneds utgang utskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement.

5.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Endring i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Ved overføringen av Rekvatnet til Fjerdevatn gjennom kraftanlegget vil vassføringen gjennom Fjerdevatn bli forøket med ca. 3,0 m³/sek. ved full-last av den første turbin på 6 000 HK.

Gjennomsnittlig største vassføring ved Rotvatn vassmerke Sagelv (233 km² nedbørsfelt) i perioden 1917—40 er 50 m³/sek. Det nåværende nedbørsfelt til utløpet av Fjerdevatn er ca. 102 km², og vi antar at gjennomsnittlig største vassføring her dreier seg om 20 à 25 m³/sek.

De ulemper eller skadevirkninger som måtte følge av den forøkte vassføring gjennom Fjerdevatn må formentlig bli erstattet etter takst eller overenskomst, eventuelt avbøtet ved en mindre senkning i vatnets utløp. Skadene antas for øvrig å bli ubetydelige.»

Av den fremlagte beskrivelse fremgår at reguleringsdammen blir ca. 25 m lang, får en største høyde på ca. 2 m og fast overløp i hele sin lengde. Senkingstunnelen er ca. 35 m lang med tverrsnitt 2 × 2 m². Driftstunnelen, som har samme tverrsnitt, er ca. 180 m lang, og rørledningen ca. 600 m.

Reguleringssøknaden er kunngjort i Norsk Lysingsblad 23. og 25. september 1952 (nr. 221 og 223) og søknadene har vært til behandling i distriktet med følgende resultat:

Hamar øy herredsstyre anbefaler i møte 10. oktober 1952 enstemmig at konsesjon blir gitt.

Lappefogden i Nordland har 29. oktober 1952 avgitt slik uttalelse:

Rekvatnene og for øvrig hele tilløpsdistriktet for nevnte vatn ligger innenfor reinbeitedistrikt hvor reindriften har sine sedvaneretter som også er lovfestet med hensyn til å

nytte reinbeidet, oppholde seg og flytte med rein. Over eidet mellom store og lille Rekvatn har det fra gammel tid gått en flytteveg for rein som ennå brukes av reindriften. I tilfelle Rekvatn blir demt opp til en høyde så eidet mellom de to vatn blir satt helt under vatn, så vil flytting med rein etter den gamle flytteveg herved bli umuliggjort. Selv ved en oppdemning så elven mellom de to vatn blir stående landfull, vil det også bli nærmest umulig å få flytte med rein over eidet. Rundt lille Rekvatn er det ikke å komme fram med rein da det på et par steder går svaberg helt ned i vatnet. Over fjellet nord for lille Rekvatn er det forbundet med store ulemper å flytte med rein og her har det heller aldri vært foretatt noen flyttinger.

Blir derfor Rekvatnet demmet opp slik at eidet mellom de to vatn blir satt under vann, må en på vegne av reindriften i distriktet kreve at det blir gjort i stand flytteveg for rein rundt lille Rekvatn, og denne veg må være slik bygget at det uten risiko eller ulemper kan trafikeres med rein. I tilfelle av at elvefaret mellom vatnene bare blir fylt ved oppdemningen og eidet ellers ikke oversvømmet, må en kreve at det blir lagt bru over elvefaret. Brua må være så bred at det kan flyttes med rein over samme. Bredden av brua vil en forbeholde seg å gi nærmere melding om senere. Flytteveien rundt lille Rekvatnet eller eventuelt bru over elven må være ferdige til å brukes når oppdemningen av vatnet blir iverksatt.

Noen områder av reinbeite av betydning iallfall, blir ikke satt under vatn ved oppdemningen så vidt en kan se nå. Skulle dette vise seg å bli annerledes når oppdemningen er satt i verk må reindriften forbeholde seg å reise krav om erstatning for en mulig slik skade senere.»

Nordland fylke, Elektrisitetskontoret, anfører i påtegning av 8. november 1952:

«Høydeforskjellen mellom Store- og Lille Rekvatnet er ved alminnelig lavvannstand ca. 2,15 m. Etter oppdemningen heves Rekvatnet 0,75 m og høydeforskjellen ved lavvann blir ca. 1,40 m. Største flom ved utløpet av Rekvatnene anslåes til ca. 35 m³/sek., eller 0,9 m³/sek. pr. km². Overløpets lengde er ca. 27 m og en flom på 35 m³/sek. kan avledes med en vannstand på ca. 0,75 m over damkronen. (På tegn. nr. 2115 er høyeste flomvannstand feilaktig angitt til 0,55 m over damkronen.)

Det er mulig at passasjen over eidet mellom vannene kan bli vanskeliggjort ved en stor flom, og i så fall bør kraftlaget pålegges å bygge bro over elven eller på annen måte avhjelpe ulempene i samråd med Lappefogden.

Så vidt vi vet følger reinvegen også langs elven mellom utløpene av Store Rekvatnet og den projekteerte inntaksdam, og det er mulig at passasjen her vil bli vanskeliggjort. Også dette spørsmål bør Kraftlaget ta opp med Lappefogden før damarbeidene blir satt i verk.

Vårt brev av i dag til kraftlaget angående ovennevnte forhold vedlegges.

For øvrig har vi intet å bemerke til søknaden.»

Fylkesmannen i Nordland «viser og henholder seg til foranstående uttalelse fra fylkets elektrisitetskontor», jfr. hans eks-pedisjon av 12. november 1952.

Inspektøren for Ferskvannsfisket opplyser i brev av 28. februar 1953 at saken har vært forelagt konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge. Av konsulentens uttalelse fremgår det at røye oppgis å være det eneste fiskeslag i Rekvatn, og at enkelte av røyens gyteplasser må antas å bli tørrlagt ved senkningen. Videre at Falkelva er en viktig gyteelv for ørreten i Sandnesvatn, dessuten har røyen en viktig gyteplass i Falkelvas utløpsos.

På grunnlag av konsulentens uttalelse og etter samråd med Landbruksdepartementet foreslår fiskeriinspektøren oppstillet følgende vilkår:

«Til vedlikehold av fiskebestanden i vassdraget plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk av aure og/eller røye etter nærmere bestemmelse fra vedkommende departement.

Hvis departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de områder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.»

Han tar forbehold om at det til eventuelle skjønn for fastsettelse av skade på fisket blir oppnevnt en fiskerisakkyndig til å delta.

Hovedstyret skal bemerke:

Nord-Salten Kraftlag A/L som ble konstituert 12. august 1946 er ifølge vedtektene et interkommunalt uansvarlig andelslag med vekslende kapital og medlemstall. Lagets medlemmer består av 2 grupper:

- a. Kommunene Tysfjord, Hamarøy, Steigen, Leiranger, Nordfold og Sørfold.
- b. Personlige andelseiere fra de til enhver tid tilsluttede kommuner.

Laget kan innta andre kommuner som medlemmer. Formålet er å skaffe distriktene i Nordre Salten elektrisk energi ved utbygging av Rekvatnanlegget i Hamarøy, eventuelt andre kraftkilder eller ved leie av kraft.

Planen omfatter regulering av Rekvatn og utbygging av det vesentligste av fallhøyden fra Rekvatn til Fjerdevatn. Det midlere bruttofall er oppgitt til ca. 201,5 m. Kraftlaget har kjøpt fallrettighetene på den ene side — nordøstre — av Falkelva fra Rekvatn til Sandnesvatn, og det har håndgivelse på leie av fallrettighetene på den annen side som tilligger staten ved Landbruksdepartementet.

Ved kgl. resolusjon av 2. mars 1951 fikk kraftlaget — etter søknad i 1947 — stats-

støtte på kr. 4 350 000 til kraftanlegget med ledningsnett. Det har videre fått et lån i Kommunalbanken på kr. 2 950 000. Men først i slutten av juni 1952 søker det om konsesjon på de kjøpte vannfallsrettigheter og om tillatelse til å regulere Rekvatn 2,75 m mellom kotene 281,0 og 283,75 ved 2,0 m senkning og 0,75 oppdemning, samt om tillatelse til å overføre avløpet fra Rekvatn til Fjerdevatn.

Da regulerings- og utbyggingsplanen ble godkjent ved meddelelse av statsstøtten, gjenstår det nå nærmest bare å ordne den formelle side og fastsette betingelsene.

Reguleringen er gjennomført og kraftanlegget bygd. Det ble satt i ordinær drift den 20. desember 1953.

Rekvatns areal er oppgitt til ca. 7,5 km² og det effektive magasin ved den omsøkte regulering til ca. 16 mill. m³. Ansøkeren regner med 1,56 m³/sek. i regulert vassføring, hvorav 1,24 m³/sek. angis som øking ved reguleringen, tilsvarende henholdsvis ca. 4 190 og ca. 3 330 nat.-HK. Hertil kommer økningen i det vel 40 m høye nyttbare fall nederst i Sagelva fra Rotvatn til sjøen. Hvorvidt det ca. 35 m høye fall i Hoffmannselva mellom Fjerdevatn og Sandnesvatn lar seg utbygge med rimelige omkostninger foreligger det ikke noe om, men etter gradavdelingskartet å dømme skulle utnyttelse av fallet være mulig. Man har ikke noe å bemerke til ansøkerens beregninger, men tar som vanlig forbehold om revisjon.

Rekvatn ligger innenfor reinbeitedistriktet, men beiteareal av noen betydning skulle ikke bli demt ned. Litt bjerkeskog settes også under vann, arealoppgave foreligger ikke, men med den lille oppdemning det her er tale om — 0,75 m — vil det formentlig dreie seg om et forholdsvis lite areal.

Fra gammelt av går det flyttevei for rein over eidet mellom Store- og Lille Rekvatn og langs Falkelva mellom utløpet av Rekvatn og inntaksbassenget. Da det kan være fare for at reinflyttingen blir vanskeliggjort har Kraftlaget i samråd med lappfogden i Nordland bygd en gangvei fra Rekvatn til inntaksdammen, noe tiltak ved eidet fant man derimot ikke påkrevet, jfr. brev fra Nordland fylke, Elektrisitetskontoret av 11. desember 1954 og 3. januar 1955 med bilag.

Ved utbyggingen vil det naturlige tilløp til Fjerdevatn økes med kraftanleggets driftsvassføring og avløpet fra Fjerdevatn blir øket tilsvarende, dessuten vil det bli noe høyere vannstand i vatnet. For Fjerdevatn og Hoffmannselva må tiltaket betraktes som overføring i lovens forstand, og det er da også søkt om tillatelse til slik overføring. Ansøkeren mener at ulempene blir ubetydelige og

at de i tilfelle kan avbøtes ved å senke utløpet fra Fjerdsvatn noe.

Hovedstyret finner at betingelsene etter ervervslovens § 2 og reguleringslovens § 8 pkt. 1 og 2 for å kunne gi de omsøkte tillatelser er til stede her, og tilråder tillatelsene meddelt på de i vedlagte 2 utkast oppstilte betingelser.

Det innvunne driftsvann kan bli tatt i bruk i andre vassfall og betingelsene for erverv og regulering er derfor stilt opp hver for seg.

Om de enkelte poster bemerkes:

Konsesjonstiden, erverv post 12, regulering post 1 foreslås satt til 50 år regnet fra den dag kraftanlegget ble satt i drift, altså fra 20. desember 1953.

Ved utløpet av konsesjonstiden tilfaller vassfallet (det konsederte fall) m. v. staten uten vederlag, jfr. ervervslovens § 2 pkt. 17, og reguleringsanlegget m. v. har staten rett til å kreve avstått uten godtgjørelse, jfr. reguleringslovens § 10 pkt. 3.

Innløsningsrett for staten etter 35 år er betinget i henholdsvis post 13 og post 2.

Kraftavgivelse, erverv post 9, regulering post 15, er betinget med de vanlige satser, inntil 10 pst. til kommuner og inntil 5 pst. til staten.

Årlige avgifter, erverv post 10, regulering post 3.

Sagelva ligger i Hamarøy herred og dette, som er med i kraftlaget, har ikke fremsatt noe spesielt krav om avgift.

Ervervsavgiften foreslås som vanlig ved lignende konsesjoner i Nord-Norge satt til lovens minimum, kr. 0,10 pr. nat.-HK hver til staten og kommuner.

Reguleringsavgiften til kommuner foreslås satt til kr. 0,50 pr. nat.-HK, eller samme sats som foreslått av hovedstyret for Vesterålens Kraftlags regulering og overføring av Øvre Blokkvatn til Djupfjordvassdraget. Avgiften til staten foreslås satt til kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Avgiftene blir for Nord-Salten Kraftlags vedkommende å erlegge fra 20. desember 1953.

Godtgjørelse en gang for alle til staten etter reguleringslovens § 13 skulle det ikke være grunnlag for.

Vilkår om opphjelp av fisket er i reguleringsbetingelsenes post 10 tatt med som foreslått av Inspektøren for Ferskvannsfisket. Og i post 17 foreslås betinget sikkerhetsstillelse for et beløp av kr. 1 000.

Da regulerings- og utbyggingsarbeidene er fullført bortfaller å betinge frister for påbe-

gynnelse og fullførelse av arbeidet, og likeså vilkår om «varer i stedet for penger», erstatning av forsorgsutgifter og legehjelp.

Utkast til manøvreringsreglement vedlegges. Det er i det vesentlige som foreslått av ansøkeren.

Vedr. spørsmålet om leie av statens fallrettigheter i Falkelva opplyses at Hovedstyret i brev til Landbruksdepartementet av 9. juni 1954 har avgitt forslag til leiebetingelser og herunder foreslått en årlig leieavgift for fallrettighetene på ca. kr. 1 500.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i møte 11. januar 1955.»

Hovedstyrets utkast til vilkår for ervervskonsesjonen er sålydende:

«1.

Selskapets styre (direksjon og representantskap) skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

Selskapets aksjer eller parter skal lyde på navn. De kan ikke med rettsvirkning tegnes, erverves eller eies av eller pantsettes til andre enn staten, norske kommuner, norske statsborgere, Norges Bank eller med vedkommende regjeringsdepartements godkjennelse andre norske banker eller selskaper. Bestemmelse herom skal påføres aksje- eller partebrevene i det norske, engelske, franske og tyske språk.

Selskapets vedtekter så vel som senere forandringer i disse blir å forelegge vedkommende departement til godkjennelse.

2.

Driften må ikke uten Kongens samtykke i så lang tid som 3 år kontinuerlig stanses eller kontinuerlig innskrenkes til mindre enn en tredjepart av det i den forløpne tid innsatte, på regelmessig drift beregnede maskineris energi, heri ikke iberegnet hva der måtte være avgitt til bruk for kommuner etter post 11, og sådanne stansninger eller innskrenkninger må ikke noensinne i løpet av 10 år samlet finne sted i så meget som 5 år.

Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For overtredelse av de i nærværende post omhandlede bestemmelser erlegger selskapet en løpende mulkt stor kr. 50 — femti kroner — pr. dag hvori vedkommende frister oversittes.

3.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

4.

Selskapet skal ved bygging og drift av anlegget anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mere enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusiv toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

5.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlig hensyn foreligger.

6.

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som fylkesvegstyret bestemmer å

erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. Veier, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlig ulempe for anlegget og de bedrifter som erholder kraft fra dette.

7.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende regjeringsdepartements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsregler i nevnte paragraf.

8.

Anvendes vannkraften til produksjon av elektrisk energi må konsesjonæren ikke uten samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement inngå i noen overenskomst til kunstig forhøyelse av prisene her i riket på energi.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement.

Statens forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Kraften avgis i den form hvori den produseres. Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettets hva enten ledningene tilhører konsesjonæren eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økede utgifter bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major,

streik eller lockout må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst. rente av anleggs-kapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy fordi bare en mindre del av den kraft vassfallet kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften istedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis konsesjonæren leier ut kraft og kraften til kommune kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Konsesjonæren har rett til å forlange et varsel av ett år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Unnlater konsesjonæren å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveransen plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

10.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr. 0,10 pr. nat.-HK beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 0,10 pr. nat.-HK beregnet på samme måte.

Avgiften, hvorav svares 6 pst. rente etter forfall, har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse.

11.

Konsesjonæren plikter å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende utbyggingen. Planene skal approberes av departementet. An-

legget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

12.

Når 50 år er forløpet fra 20. desember 1953 tilfaller vassfallet med alle de innretninger hvorigjennom vannets løp og leie forandres, så som damanlegg, kanaler, tunneler, bassenger, rørledninger m. m., de til utbyggingen og kraftanlegget ervervede grunnstykker og rettigheter, kraftstasjon med tilhørende maskineri og annet tilbehør samt arbeiderboliger og andre bygninger som hører med til kraftanlegget, staten med full eiendomsrett og uten vederlag. Hvilke bygninger og innretninger som hører med til kraftanlegget avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn. Det som ikke tilfaller staten kan den innløse for dets verdi etter skjønn på sin bekostning eller forlange fjernet innen en av departementet fastsatt frist.

Anlegget med installert maskiner skal ved konsesjonstidens utløp være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Konsesjonæren plikter på egen bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

13.

I det 35. år regnet fra 20. desember 1953 skal staten kunne innløse det hele anlegg i den utstrekning hvori det etter post 12 tilfaller staten ved konsesjonstidens utløp. Benytter staten seg ikke herav skal den i det 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelse om innløsning må være meldt konsesjonæren 5 år i forveien. Innløsningssummen skal bestemmes således at vassfallet med tilhørende grunnstykker og rettigheter samt vannbygningsarbeider og hus betales med hva de bevislig har kostet konsesjonæren med fradrag for amortisasjon i forhold til den forløpne del av konsesjonstiden, mens rørledninger, maskiner og annet tilbehør innløses for sin tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Såfremt anlegget innløses plikter staten å overta de av konsesjonæren med offentlig tilatelse inngåtte kontrakter om bortleie av kraft for et tidsrom som ikke må strekke seg ut over 5 år etter innløsningen. Staten har rett til for sådan bortleie av kraft å kreve en godtgjørelse som svarer til den gjennomsnittlig betalte pris på elektrisk kraft her i riket for lignende formål. I mangel av minnelig

overenskomst herom fastsettes prisen ved et av Kongen oppnevnt skjønn hvis avgjørelse ikke kan påankes.

14.

Konsesjonæren plikter etter bestemmelse av vedkommende departement og på vilkår som dette fastsetter å samarbeide med andre kraftanlegg når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den alminnelige kraftforsyning. Kraftstasjon og ledningsnett skal etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement utføres således at anlegget kan sammenslutes og drives under ett med andre lignende kraftanlegg.

Konsesjonæren plikter å foreta de forandringer av anlegget som måtte finnes påkrevd av hensyn til sådant samarbeid. Bestemmelse om utredelse av de hermed forbundne omkostninger treffes av departementet. Det tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

15.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter post 10 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 9, skal for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

16.

Konsesjonæren skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrografiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget skal tilstilles Norges Geografiske Opmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

17.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

18.

For så vidt der måtte påhvile de konsederte eiendommer eldre panteheftelser, servitutter av vesentlig betydning, leierettigheter og lignende heftelser, plikter konsesjonæren innen

to år å fjerne disse eller sørge for at de viker prioritet for de i konsesjonen pålagte forpliktelse, derunder mulkt, som måtte pålegges i henhold til denne. Heftelser av mindre betydning kan av vedkommende departement tillates å forbli stående. Alle heftelser som etter konsesjonens tinglysing (jfr. post 20) er påført vedkommende eiendommer og gjenstander bortfaller når disse ifølge konsesjonen overgår til staten eller innløses av denne.

Hvis forholdet ikke er brakt i orden innen den fastsatte frist, kan departementet pålegge konsesjonæren en mulkt stor inntil kr. 50 pr. dag som løper inntil saken er ordnet.

19.

Overtredelse av foranstående poster 1, 8 og 17 medfører i gjentakelsestilfelle tap av konsesjonen, således at reglene i lov nr. 16 av 14. desember 1917 §§ 31 og 32 får tilsvarende anvendelse.

20.

Idet konsesjonæren vedtar foranstående betingelser for konsesjon på vedkommende eiendomservelser som forpliktende for seg og de konsederte eiendommer inngår han på at nærværende konsesjon som ikke kan overdras uten kongelig tillatelse på konsesjonærens bekostning tinglyses ved hans verneting og innen de jurisdiksjoner hvor de konsederte eiendommer og anlegg m. v. er beliggende.

Departementet kan når som helst forlange at konsesjonæren sender inn kart i 2 eksemplarer over de samtlige ervervede eiendommer og rettigheter, opptatt av en landmåler som departementet godkjenner og etter departementets nærmere bestemmelse. Konsesjonæren plikter å melde fra til departementet om ervert av eiendommer og rettigheter som nevnt i postene 12 og 13.»

Hovedstyrets utkast til vilkår for reguleringskonsesjonen samt til manøvreringsreglement for reguleringen er sålydende:

«1.

Reguleringskonsesjonen gis for et tidsrom av 50 år regnet fra 20. desember 1953.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras. Det utførte reguleringsanlegg kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i vassdraget nedenfor anlegget.

Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve avstått uten vederlag reguleringsanlegget med tilliggende grunn og rettigheter

og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35. år regnet fra 20. desember 1953 skal staten kunne innløse det hele reguleringsanlegg. Benytter ikke staten seg herav, skal den i det 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt reguleringsanleggets eier minst 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbyggingsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de beviselig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anlegget skal ved innløsningen være i fullt driftsmessig stand. Hvor vidt så er tilfellet, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den øking av vannkraften som ved reguleringen tilflytter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Til de fylker, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 0,50 pr. nat.-HK.

Økingen av vannkraften beregnes på grunnlag av den øking av vassdragets lågvassføring som reguleringen antas å ville medføre ut over den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen innvunne øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntretr etter hvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3 og om kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft jfr. post 15, skal, for så vidt de ikke er

fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Til anlegg og drift skal bare brukes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler mot det kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

6.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget bruke norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan fås fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare derved ikke overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusiv toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av vedkommende departement.

Departementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

8.

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som fylkesvegstyret bestemmer å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier og bruer, hvis disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. Veier og bruer som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri benyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene.

9.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvister å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsingsreglene i nevnte paragraf.

10.

Til vedlikehold av fiskebestanden i vassdraget plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk av aure og/eller røye etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Hvis departementet finner det nødvendig med års mellomrom å la foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de områder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren å bære omkostningene hermed.

11.

Konsesjonæren plikter å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget.

Planene skal approberes av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift, undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

12.

Ved damanlegget skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprenging i krigstilfelle uten at anleggets eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets bruk. Anleggets eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøyemed.

13.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. En norsk statsborger, som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

For så vidt vannslipningen foregår i strid med reglementet kan konsesjonshaveren pålegges en tvangsmulkt til statskassen av inntil kr. 100 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

14.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrografiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

15.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygning skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3).

Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Kraften avgis i den form hvori den produseres. Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økte utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major,

streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst. rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften istedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Unnlater anleggets eier å levere denne kraft, uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveringen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko, så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

16.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder som antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning.

Hvis sådan ødeleggelse som følge av arbeidens fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger å dra omsorg for at det ferdige anlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

17.

For oppfyllelsen av de forpliktelser som ved anlegget eller dets drift pådras like over for andre og for overholdelsen av de i konsesjonen fastsatte betingelser skal der stilles og til enhver tid opprettholdes sikkerhet for et beløp av kr. 1 000 etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

18.

Anleggets eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

19.

Alle heftelser som hviler på anlegget faller bort når og i den utstrekning det i henhold til reguleringskonsesjonen går over til staten eller innløses av denne.

20.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget, for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

Manøvreringsreglement for regulering av Rekvatn i Hamarøy.

1.

Reguleringsgrensene er:

Øvre grense	kote 283,75
Nedre grense	kote 281,00
Reguleringshøyde	2,75 m

hvorav 2,0 m senking og 0,75 m oppdemning.

Reguleringsgrensene skal betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker som Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øyet at vassdragets flomvassføring ikke forhøyes. For øvrig kan vannslipningen foregå etter behovet for kraftanlegget til Nord-Salten Kraftlag A/L.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes, om det forlanges, ved hver måneds utgang utskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement.

5.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Endring i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Nord-Salten Kraftlag A/L er et uansvarlig andelslag bestående av kommunene Tysfjord, Hamarøy, Steigen, Leiranger, Nordfold og Sørfold i Nordland fylke og av personlige andelshavere fra de tilsluttede kommuner. Dets formål er å skaffe distriktene i Nordre Salten elektrisk energi ved utbygging av Rekvatnanlegget i Sagelvvassdraget i Hamarøy, eventuelt andre kraftkilder eller ved leie av kraft.

Utbyggingsplanen omfatter regulering av Rekvatnet og overføring av avløpet til Fjerdevatnet, og utbygging av det ca. 200 m høye bruttofall fra Falkelva til Fjerdevatn med inntak ca. 950 m nedenfor utløpet av Fjerdevatn.

Som det fremgår har kraftlaget kjøpt fallrettighetene på Falkelvas nordøstre side av de private rettighetshavere, og det er disse fallrettigheter som omfattes av den søkte ervervskonsesjon.

Videre har kraftlaget fått håndgivelse på leie av fallrettighetene på den annen side av Falkelva som eies av staten v/ Landbruksdepartementet. Håndgivelsen omfatter også vann- og strandrettigheter i Rekvatn m. v., idet det forutsettes truffet særskilt avtale om godtgjørelse for skader og ulemper på statens grunn m. v. som følge av reguleringen. Forutsetningen for håndgivelsen er enn videre at konsesjon for reguleringen erholdes. Endelig leiekontrakt på nærmere vilkår som forutsatt i håndgivelsesdokumentet er imidlertid ennå ikke kommet istand. Landbruksdepartementet har underhånden opplyst at det nylig har forelagt kraftlaget et forslag

til leiekontrakt, og at en må gå ut fra at leiekontrakten snart vil foreligge. I kontraktutkastet er leietiden foreslått satt til 50 år fra kraftanlegget ble satt i drift.

Nord-Salten Kraftlag A/L fikk ved kgl. resolusjon av 2. mars 1951 en statsstøtte på kr. 4 350 000 til kraftanlegget med ledningsnett, og har dessuten fått et lån på kr. 2 950 000 i Norges Kommunalbank.

Reguleringen er som det fremgår allerede gjennomført og kraftanlegget bygd og satt i ordinær drift den 20. desember 1953.

Rekvatnet skal etter planen reguleres 2,75 m, hvorav 2,0 m ved senking og 0,75 m ved oppdemning.

Ved reguleringen regner en med å oppnå en kraftøking på ca. 3 300 nat.-HK. Hertil kommer eventuelt økingen i det vel 40 m høye nyttbare fall nederst i Sagelva fra Rotvatn til sjøen og muligens det ca. 35 m høye fall i Hoffmannselva mellom Fjerdevatn og Sandnesvatn.

Skadene og ulempene som vil voldes ved reguleringen og overføringen antas å bli forholdsvis små. Litt bjerkeskog rundt Rekvatnet vil bli neddemt. En regner også med endel skade på fisket i Rekvatnet og i vassdraget ellers.

For å avhjelpe mulig skade ved vanskeliggjort reinflytting har kraftlaget i samråd med Lappefogden i Nordland bygd en gangvei langs Falkelva fra Rekvatnet til inntaksdammen. Derimot er det ikke funnet nødvendig med noe tiltak ved eidet mellom Store og Lille Rekvatn, der det fra gammelt av også går en flyttevei for rein, da en har gått ut fra at trafikken her ikke vil bli skadet.

Departementet antar i tilslutning til Hovedstyret at vilkårene etter ervervsloven og reguleringsloven er til stede for å meddele de søkte tillatelser til henholdsvis erverv av fallrettigheter og til regulering og overføring. Departementet vil med Hovedstyret anbefale de to tillatelser gitt, og på de av Hovedstyret foreslåtte særskilte vilkår.

Med henvisning til uttalelsen fra Inspektøren for Ferskvannsfisket vil departementet i tilfelle henstille til konsesjonæren å dra omsorg for at det til eventuelle skjønn for fastsettelse av erstatning for skade på fisket blir oppnevnt en fiskerisakkyndig til å delta enten som skjønnsmann eller som sakkyndig.

Til de enkelte foreslåtte konsesjonsvilkår bemerkes:

K o n s e s j o n s t i d.

For begge konsesjoner er foreslått en konsesjonstid på 50 år regnet fra den dag kraftanlegget ble satt i drift, altså fra 20. desem-

ber 1953, jfr. punkt 12 i vilkårene for ervervs-konsesjonen og pkt. 1 i vilkårene for reguleringskonsesjonen.

Årlige avgifter.

I ervervs-konsesjonen vil en med Hovedstyret foreslå betinget årlige avgifter med kr. 0,10 pr. nat.-HK både til staten og til kommuner, jfr. pkt. 10 i de foreslåtte vilkår for denne konsesjon.

I regulerings-konsesjonen vil en med Hovedstyret foreslå betinget årlige avgifter med kr. 0,50 pr. nat.-HK til kommuner og kr. 0,10 pr. nat.-HK til staten, jfr. pkt. 3 i de foreslåtte vilkår for regulerings-konsesjonen.

Kraftavgivelse er i begge konsesjoner foreslått betinget med de vanlige satser, inntil 10 pst. til kommuner, og inntil 5 pst. til staten, jfr. pkt. 9 og pkt. 15 i de foreslåtte vilkår for henholdsvis ervervs- og regulerings-konsesjonen.

Sikkerhetsstillelse er i regulerings-konsesjonen foreslått betinget med et beløp på kr. 1000, jfr. pkt. 17 i de foreslåtte vilkår.

Vilkår om opphjelp av fisket er foreslått betinget i regulerings-konsesjonen i samsvar med forslaget fra Inspektøren for ferskvannsfisket, jfr. pkt. 10 i de foreslåtte vilkår for regulerings-konsesjonen.

Vilkårene er ellers de vanlige, bortsett fra at enkelte av de konsesjonsvilkår som ellers vanligvis tas inn, bl. a. om frist for påbegynnelse og fullførelse av anlegget bortfaller, da reguleringsarbeidene allerede er fullført.

Departementet vil videre anbefale fastsatt manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med Hovedstyrets forslag som gjeldende inntil videre.

Industridepartementet

tilrår:

1. Nord-Salten Kraftlag A/L tillates i medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 å erverve fallrettigheter i Falkelva i Sagelvvassdraget i Hamarøy herred i Nordland fylke, jfr. søknad av 26. juni 1952 fra o.r.sakfører Reidar Hamsund til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

Tillatelsen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 11. februar 1955.

2. Nord-Salten Kraftlag A/L tillates i medhold av lov nr. 17 av 14. desember 1917 å regulere Rekvatnet i Sagelvvassdraget i Hamarøy og overføre avløpet til Fjerdevatnet i samme vassdrag, — i det vesentlige i samsvar med søknad av 24. april

1952 fra Nordland fylkes elektrisitetskontor og dermed framlagt plan.

Tillatelsen gis på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets ovenfor nevnte tilråding.

3. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen og overføringen i samsvar med et i Industridepartementets ovenfor nevnte tilråding inntatt forslag som gjeldende inntil videre.

9. Kjerringøy Kraftlag A/L.

(Tillatelse til å regulere Durmålsvatnet i Kjerringøy herred i Nordland fylke.)

Kgl. resol. av 25. februar 1955.

I anledning av en søknad av 16. juli 1953 fra Kjerringøy Kraftlag A/L om tillatelse til regulering av Durmålsvatnet i Kjerringøy herred i Nordland fylke har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet ved brev av 5. februar 1955 gitt følgende uttalelse til departementet:

«Fra Nordland fylke, Elektrisitetskontoret, er innkommet følgende søknad, datert 16. juli 1953:

«På vegne av Kjerringøy Kraftlag A/L søker vi herved om tillatelse til regulering av Durmålsvatnet i Kjerringøy i forbindelse med utbygging av fallet mellom Durmålsvatnet og Sørvatnet.

Det henvises til vedlagte beskrivelse av utbyggingen samt tegning nr. 809, 881, 2245, 2261 og 2262.

Søknaden omfatter:

Regulering av Durmålsvatnet ved senking fra nåværende vannstand kote 160,5 til kote 155,0. Reguleringen vil skje ved en ca. 125 m lang tunnel som samtidig blir driftstunnel for kraftanlegget.

Beregning av kraftøkningen ved reguleringen.

Nedbørsfeltet til Durmålsvatnet er 6,4 km² målt etter gradteigkartet. Etter Vassdragsvesenets avløpskart av 1945 kan man sette gjennomsnittlig avløp til 55 sl. pr. km². Gjennomsnittlig vannføring blir da 0,35 m³/sek. og årsavløpet ca. 11 mill. m³.

Arealet av Durmålsvatnet er ca. 2,0 km², og ved 5,5 m regulering får man et magasin på ca. 10 mill. m³ eller 91 pst. av årsavløpet. Ved dette magasin regner man med en regulert vannføring lik den gjennomsnittlige.

Midlere bruttofall blir ca. 153 m, og kraftytelsen ved en vannføring på 0,35 m³/sek. blir 715 nat.-HK.

Alminnelig lavvannføring settes til 3 sl. pr. km² tilsvarende 19 sl. fra hele feltet. Ved en fallhøyde på 153 m svarer minstevannføringen til 39 nat.-HK. Kraftøkningen som oppnås ved reguleringen blir således 676 nat.-HK.

Ulemper ved reguleringen.

Reguleringen av vatnet vil antagelig ha ugunstig innvirkning på gytteforholdene, men ulempene vil formentlig være små i forhold til de fordeler som oppnåes ved reguleringen.

Omkostningene ved reguleringen.

Omkostningene for den 125 m lange regulerings- og driftstunnel er inklusiv lukesjakt med stengeluke beregnet til ca. kr. 120 000.

Utkast til manøvreringsreglement.

Reguleringsgrensene er:

Øvre grense	160,5 m o. h.
Nedre grense	155,0 m o. h.
Reguleringshøyde	5,5 m

Reguleringsgrensene betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker som Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen godkjenner.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flomvassføringen ikke forhøyes. Ellers kan vannslipningen foregå etter kraftlagets behov.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes, om det forlanges, ved hver måneds utgang utskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

Endring i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Av den vedlagte beskrivelse hitsettes:

«Det installeres i første byggetrinn en turbin på 600 HK og ved full utbygging to turbiner av denne størrelse.

Tunnel.

Regulerings- og driftstunnelen legges ca. 150 m syd for elveløpet. Tunnelens lengde blir ca. 125 m med 3,5 m² tverrsnitt. I sjakt anbringes inntaksluke samt varegrind og føringer for bjelkestengsel. I nedre ende av tunnelen innstøpes rørkonus for overgang til rør av 0,6 m diameter. Det innstøpes også et spyle- og tapperør av 0,3 m diameter.

Turbinrør.

Turbinrøret får en lengde av ca. 380 m. Det utføres som stålrør av innvendig diameter 0,6 med understøttelser i 8 m avstand.

Kraftstasjonen.

Kraftstasjonen fundamenteres på jord og utføres i betong og jernbetong med maskinsalgulv på kote ca. 6,80.

I kraftstasjonen installeres i første byggetrinn en turbin på 600 HK med en generator på 500 kVA. Videre installeres en transfor-

mator av samme størrelse for opptransformering til linjespenningen 20 kV. Apparat-anlegget utstyres for halvautomatisk drift.»

På Hovedstyrets forespørsel opplyser ansøkeren i brev av 8. september 1953:

«Langs Durmålsvatnets søndre bredd er det en del storstenet ur. Vi antar ikke at det skulle være noen særlig fare for utrasning ved senkning av vatnet, og en eventuell utrasning vil neppe ha noen skadevirkninger.

Langs vatnet for øvrig består terrenget av fjell i dagen, dels med et tynt jordlag, og det er her ingen rasfare.»

Reguleringsøknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad 8. og 11. september 1953 (nr. 208 og 211) og søknaden har vært behandlet i distriktet med følgende resultat:

Kjerringøy herredstyre har behandlet saken i møte den 30. oktober 1953 og avgitt følgende uttalelse:

«Interesserte grunneiere har intet å bemerke til anbefaling av regulering. I kommunen er ikke fiskeriforeninger eller andre interesserte.

Enst. vedtak.

Reguleringsstillatelse anbefales som omsøkt i elektrisitetskontorets brev til Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen av 16. juli 1953.»

Nordland fylke, Elektrisitetskontoret, har i påtegning av 5. november 1953 ikke noe å bemerke og anbefaler søknaden innvilget.

Fylkesmannen i Nordland slutter seg til Elektrisitetskontorets anbefaling, jfr. hans ekspedisjon av 12. november 1953.

Konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge har i brev av 26. oktober 1953 avgitt slik uttalelse:

«For en tid siden hadde jeg høve til å befare vedkommende vassdrag. Durmålsvatnet ligger i fjellterreng, på den ene siden av vatnet er det en del bjørkeskog og gressvokste lier, på den andre siden av vatnet stuper fjellet temmelig bratt i vatnet, og det er her temmelig lite vegetasjon. Selve vatnet er djupt, marbakke går nær land, og større grunne områder fins ikke. Storparten av de grunne områder er steinbotn, bløtbotn ble ikke funnet under befaringen.

Arealet av Durmålsvatnet er ca. 2 km². Ved reguleringen vil det bli senket fra nåværende vannstand kote 160,5 m til kote 155. En kjenner ikke til hvor store områder av vatnet det er som blir tørrlagt ved denne senkning, men det vil neppe bli særlig store strekninger.

Det eneste fiskeslaget i vatnet er aure av meget god kvalitet. Vatnet var fisketomt, inn-til for få år sia. Fisken har vanskelig for å finne gytteplasser, fordi det ikke er en eneste gyttebekk som fører ned i vatnet. Det viser seg at fisken har greid forplantningen nå, og en må anta at gyttingen har skjedd i utløpet av en bekk. Ved reguleringen må en anta at det blir meget vanskelig for auren å greie å finne gytteplasser, det blir derfor nødvendig å sette

ut yngel av og til, med års mellomrom. Da vatnet er så næringsfattig, og en må rekne med at den matmengde som finnes blir ytterligere redusert på grunn av senkningen, må det ikke settes store yngelmengder i vatnet.

Ved reguleringen vil elva fra Durmålsvatnet til like ovafor Sørvatnet bli omlag tørrlagt. I Sørvatnet fins laks, sjøaure og sjørøye ved siden av vanlig aure og røye. Fisken kan gyte i den nederste del av elva som blir tørrlagt, men gyteklassene her antas å være av meget liten betydning.

Reguleringen av Durmålsvatnet i Kjerringøy vil således neppe ha stor innvirkning på fiskebestanden, men det bør i kraftlagets reguleringsforpliktelser tas inn bestemmelse om at kraftlaget skal sette ut yngel eller settefisk av aure i et slikt antall, på det sted og den måte som måtte fastsettes av det departement ferskvannsfiske til enhver tid sorterer under.»

Inspektøren for ferskvannsfisket uttaler i brev av 20. november 1953:

«Da det kun dreier seg om en mindre regulering og ulempene for fisket ikke antas å bli særlig store, vil jeg kun foreslå at det i konsesjonsvilkårene må tas inn bestemmelse om at konsesjonæren, til vedlikehold av fisket, årlig plikter å sette ut yngel eller settefisk av aure i reguleringsområdet etter nærmere pålegg fra Landbruksdepartementet (eller det departement ferskvannsfisket til enhver tid sorterer under).»

Hovedstyret skal bemerke:

Kjerringøy kraftlag A/L er et andelslag med begrenset ansvar, vekslende kapital og medlemstall.

Etter de godkjente vedtekter er kraftlagets formål ved utbygging av Undfossen (fallet mellom Durmålsvatn og Sørvatn) i Kjerringøy å skaffe elektrisk energi til Kjerringøy og en del av Sørfold.

Kjerringøy kraftlag A/L har ved kgl. resolusjon 8. mai 1952 og 23. juli 1954 fått tilsagn om inntil kr. 920 000 i statsstønad til å bygge Undfossen kraftanlegg med maskininstallasjon på ca. 420 kW og ledningsnett fram til ca. 675 innbyggere i Kjerringøy i Sørfold kommune.

Kraftanlegget ble satt i drift 20. desember 1954.

I forbindelse med utbyggingen av kraftanlegget er det søkt om tillatelse til å regulere Durmålsvatn 5,5 m ved senkning fra nåværende vannstand — angitt til kote 160,5 — til kote 155,0. Durmålsvatn er også inntaksmagasin for kraftanlegget.

Ansøkeren regner med et gjennomsnittlig avløp på 0,35 m³/sek., tilsvarende et årsavløp på 11 mill. m³. Med det i Durmålsvatnet angitte magasin på ca. 10 mill. m³ påregnes en regulert vassføring lik den gjennomsnittlige, altså 0,35 m³/sek., hvorav ca. 0,33 m³/sek. er økning ved regulering. Den tilsvarende kraftytelse i det 153 m høye bruttofall mellom

Durmålsvatn og Sørvatn er henholdsvis ca. 715 nat.-HK og ca. 676 nat.-HK. Man har ikke noe å bemerke hertil, men tar som vanlig forbehold om senere revisjon av den beregnede kraftøkning.

Skader og ulemper.

Etter det som foreligger antas det ikke å være noen særlig fare for utrasing ved senkning av vatnet. Noen skade på grunnen rundt vatnet skulle det således ikke bli. Det synes ikke å foregå noen ferdsel på eller over vatnet og heller ikke fløtning i vassdraget.

Derimot må man regne med skade på fisket, jfr. uttalelse fra Inspektøren for ferskvannsfisket.

Med en maskininstallasjon på 420 kW koster kraftanlegget ca. kr. 845 000 eller ca. kr. 2 000 pr. kW levert ved kraftstasjonens vegg. I beløpet inngår regulerings- og driftstunnelen med ca. kr. 120 000.

Hovedstyret antar at betingelsene for å gi tillatelse til regulering er til stede, jfr. reguleringslovens § 8 pkt. 1, og man anbefaler sådan gitt på de i vedlagte utkast oppstilte betingelser.

Vedrørende de enkelte poster bemerkes:

Konsesjonstid, post 1.

Konsesjonen foreslås gitt for et tidsrom av 50 år, fra den dag anlegget ble satt i drift, altså fra 20. desember 1954.

Innløsning, post 2.

Staten er forbeholdt rett til å innløse anlegget i det 35. år, regnet fra 20. desember 1954.

Avgifter, post 3.

Som ved lignende reguleringer i Nord-Norge foreslår Hovedstyret avgiftene til stat og kommuner satt til lovens minimum, altså kr. 0,10 til hver.

Da Durmålsvatnet bare er ca. 2 km² skulle det ikke bli tale om godtgjørelse til staten en gang for alle etter reguleringslovens § 13.

Opphjelp av fisket, post 11.

Man har her fulgt fiskeriinspektørens forslag.

Kraftavgivelse, post 17,

er etter lovens § 12 pkt. 15 betinget med inntil 10 pst. til kommuner og inntil 5 pst. til staten.

Sikkerhetsstillelse, post 18,

for oppfyllelse av pådratte forpliktelser m. v. foreslås med et beløp på kr. 1 000.

De øvrige foreslåtte betingelser antar man ikke trenger nærmere begrunnelse.

Da anlegget allerede er satt i drift har man ikke tatt inn noen bestemmelse om frist for påbegynnelse eller fullførelse av arbeidet.

Manøvreringsreglement.

Da reguleringen foregår ved senkning og det ikke forutsettes utført noe reguleringsarbeid i utløpet av Durmålsvatn, faller angivelse av øvre reguleringsgrense bort. For øvrig har man ikke noe å bemerke til søkerens forslag. Utkast vedlegges.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 2. februar 1955.»

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår er sålydende:

«1.

Reguleringskonsesjonen gis for et tidsrom av 50 år regnet fra 20. desember 1954.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras. Det utførte reguleringsanlegg eller andel deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall i samme vassdrag nedenfor anlegget.

Ved utløpet av den i reguleringskonsesjonen fastsatte tid har staten rett til å kreve avstått uten godtgjørelse reguleringsanlegget med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen. Hvilke bygninger og innretninger staten kan forlange avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

Hvis staten ikke vil overta anlegget og der heller ikke oppnås enighet om ny reguleringskonsesjon, plikter eieren etter forlangende av vedkommende regjeringsdepartement å fjerne anlegget.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35. år etter 20. desember 1954 skal staten kunne innløse reguleringsanlegget. Benytter staten seg ikke herav skal den i det 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt reguleringsanleggets eier 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbygningsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de bevislig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anlegget skal ved innløsningen være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle

avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den øking av vannkraften som ved reguleringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Økingen av vannkraften beregnes på grunnlag av den øking av vassdragets lågvassføring som reguleringen antas å ville medføre ut over den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen innvunne øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivning av kraft, jfr. post 17, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

5.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste, erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

6.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materialer, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusiv toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer, når særlige hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinsvis i norske sel-skaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse hvis særlige hensyn foreligger.

8.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper som utleveres arbeiderne til benyttelse kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi, beregnet etter hva de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbu for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almennyttig øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende departement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer, å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige lægehjelp.

10.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet. Bestemmelsene i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

11.

Til vedlikehold av fisket plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel eller settefisk av aure i reguleringsområdet etter nærmere bestemmelse fra vedkommende departement.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som fylkesveistyret bestemmer å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, bruer og kaier, hvor disse utgifter vil bli særlig øket ved anleggsarbeidet. Veier, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget.

13.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune dens utgifter til forsorgsunderstøttelse av de ved reguleringsanlegget ansatte arbeidere og deres familier.

14.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid

holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

15.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

16.

Reguleringsanleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrografiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

17.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgis til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Kraften avgis i den form hvori den produseres. Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av dem som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vi major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst. rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallet kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften i stedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom

vedkommende departement og konsesjonæren, eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne kan kommunen eller staten i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Unnlater anleggets eier å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveringen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko såvidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

18.

For oppfyllelsen av de forpliktelser som ved anlegget eller dets drift pådras likeoverfor andre og for overholdelsen av de i konsesjonen fastsatte betingelser skal der stilles og til enhver tid opprettholdes sikkerhet for et beløp av kr. 1000 etter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

19.

Reguleringsanleggets eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbunde utgifter erstattes det offentlige av reguleringsanleggets eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

20.

Alle heftelser som hviler på anlegget faller bort når de i henhold til reguleringskonsesjonen går over til staten.

21.

Reguleringskonsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement er sålydende:

«1.

Durmålsvatn kan senkes 5,5 m fra nåværende vannstand — angitt til kote 160,5 — til kote 155,0.

Reguleringsgrensen skal betegnes med fast og tydelig vannstandsmerke som godkjennes av Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

2.

Ved manøvreringen skal has for øye at vassdragets flomvassføring så vidt mulig ikke økes. Heller ikke må lågvassføringen nedenfor Sørvatn forminskes til skade for andres rettigheter. For øvrig kan vannslipningen foregå etter kraftverkets behov.

3.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

4.

Det skal påses at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Videre skal observeres og noteres — om det forlanges — regnmengder og temperatur m. v. Avskrift av protokollen skal — hvis det forlanges — ved hver måneds utgang sendes til Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

5.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Forandringer i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Kjerringøy Kraftlag A/L er et andelslag med begrenset ansvar, vekslende kapital og medlemstall og med formål å bygge ut Undfossen (fallet mellom Durmålsvatnet og Sørvatnet) i Kjerringøy herred for å skaffe kraft til Kjerringøy og endel av Sørfold.

Kjerringøy Kraftlag A/L er ved kgl. resolusjon av 8. mai 1952 og av 23. juli 1954 gitt tilsagn om statsstønad på inntil kr. 920 000 til å bygge Undfossen kraftanlegg og ledningsnett fram til 675 innbyggere i Kjerringøy og Sørfold kommuner.

I samband med utbyggingen er det søkt om tillatelse til å regulere Durmålsvatnet ved

senking 5,5 m. Ved denne regulering regner en med å oppnå en kraftøking i det 153 m høye bruttofall mellom Durmålsvatnet og Sørvatnet på ca. 676 nat.-HK.

Skadene og ulempene ved reguleringen antas å bli små. En regner vesentlig med noen skade på fisket i vassdraget, men ikke av særlig stort omfang.

Regulerings- og driftstunnelen er i juli 1953 kalkulert til ca. kr. 120 000.

Reguleringen er allerede gjennomført, idet kraftanlegget i Undfossen med regulering av Durmålsvatnet ble satt i ordinær drift den 20. desember 1954.

Departementet antar etter det foreliggende at vilkårene etter reguleringslovens § 8, pkt. 1 er til stede for å gi den søkte reguleringstillatelse, og vil med Hovedstyret anbefale tillatelsen gitt, og på de av Hovedstyret foreslåtte vilkår.

Til enkelte poster i vilkårene bemerkes:

Konsesjonstiden er foreslått satt til 50 år fra kraftanlegget ble satt i drift, altså fra 20. desember 1954, jfr. post 1 i vilkårene.

Innløsningsrett for staten er foreslått i det 35. år etter 20. desember 1954, jfr. vilkårenes pkt. 2.

Avgifter er foreslått satt til lovens minimumssatser, kr. 0,10 årlig pr. nat.-HK, både til staten og til kommuner, jfr. post 3 i vilkårene.

Vilkår om vedlikehold av fisket er tatt inn i samsvar med forslaget fra Fiskeriinspektøren, jfr. vilkårenes post 11.

Sikkerhetsstillelse er foreslått betinget med et beløp på kr. 1 000, jfr. vilkårenes post 18.

For øvrig er foreslått vanlige vilkår.

Departementet vil videre anbefale fastsatt manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med Hovedstyrets forslag som gjeldende inntil videre.

Industridepartementet

tilrår:

1. Kjerringøy Kraftlag A/L tillates i medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 nr. 17 å foreta en regulering av Durmålsvatnet i Kjerringøy i Nordland fylke, i det vesentlige i samsvar med søknad av 16. juli 1953 og dermed framlagt plan.
2. Tillatelsen gis på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 25. februar 1955.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med et i Industridepartementets nevnte tilråding inntatt forslag som gjeldende inntil videre.

10. Vesterålens Kraftlag.

(Tillatelse til å foreta en ytterligere regulering av Djupfjordvassdraget samt til å foreta regulering og overføring av Øvre Blokkvatn til Djupfjordvassdraget.)

Kgl. resol. av 4. mars 1955.

Ved Kronprinsregentens resolusjon av 15. juni 1951 fikk Vesterålens Kraftlag tillatelse til i medhold av lov nr. 17 av 14. desember 1917 å foreta en regulering av Djupfjordvassdraget i Sortland herred med overføring av Fuglebergvatn, jfr. Meddelte Vassdragskonsesjoner for 1951 side 48—54.

Den 18. september 1952 søkte Nordland fylke, Elektrisitetskontoret, på vegne av Vesterålens Kraftlag om tillatelse til å foreta en ytterligere regulering av Djupfjordvassdraget samt om tillatelse til regulering og overføring av Øvre Blokkvatn til Djupfjordvassdraget. Søknaden er senere, den 17. juli 1953, noe endret.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev til Industridepartementet av 13. desember 1954 avgitt følgende uttalelse:

«Nordland fylke, Elektrisitetskontoret søkte 18. september 1952 på vegne av Vesterålens Kraftlag — i forbindelse med utbygging av fallet mellom Beibarnvatn og Storvatn i Djupfjordvassdraget — om tillatelse til å regulere Beibarnvatn 17,0 m ved 2,8 m oppdemning og 14,2 m senkning i forhold til nåværende vannstand, kote 260,2, og Øvre Blokkvatn i Blokkdalsvassdraget 13,0 m ved 2,6 m oppdemning og 10,4 m senkning i forhold til nåværende vannstand, kote 261,40, samt å overføre avløpet til Djupfjordvassdraget. Reguleringsanlegget ved Beibarnvatn var beregnet å koste ca. kr. 200 000 og regulerings og overføringsanleggene for Blokkvatn ca. kr. 1 700 000. Anleggsomkostningene for hele kraftanlegget inkl. regulering var beregnet til ca. kr. 4 400 000.

Ansøkerens forslag til manøvreringsreglement inneholder de vanlige bestemmelser.

Med søknaden fulgte også avskrift av håndgivelse — datert 12. august 1952 — på samtlige vassdragsrettigheter i Øvre Blokkvatn med nedslagsdistrikt, herunder rett for Vesterålens Kraftlag til full utbygging av vassdraget mellom Øvre og Midtre Blokkvatn samt rett til å overføre vassdraget til Djupfjordvassdraget. Håndgivelsen er tiltrådt av Blokken Skipsverft & Mek. Verksted under forutsetning av at de av Skipsverftet kjøpte vassrettigheter respekteres. Ved en senere påtegning — 22. oktober 1952 — er Verftets rettigheter i Øvre Blokkvatn uten noen reser-

vasjon overdratt Vesterålens Kraftlag. Dette mener hermed å ha ervervet de nødvendige rettigheter for overføring av Øvre Blokkvatn til Djupfjordvassdraget, jfr. brev fra Nordland fylke, Elektrisitetskontoret av 1. november 1952 med bilag.

Elektrisitetskontoret opplyser at det rundt Beibarnvatn og Øvre Blokkvatn bare er en del bjørkekratt uten synderlig verdi.

Søknaden ble kunngjort på vanlig måte, og den har vært forelagt distriktet. Jfr. Nordland fylkes ekspedisjon av 24. november 1952 med bilag.

Den videre behandling ble imidlertid stillet i bero i påvente av underhånden bebudet endring av planene. Fra Nordland fylke, Elektrisitetskontoret innkom så følgende korrigerte søknad, datert 17. juli 1953:

«Vi viser til vår ekspedisjon av 18. september 1952 — jnr. 1500 — hvor det søkes om reguleringsstillatelse for Djupfjordvassdraget samt overføring og regulering av Øvre Blokkvatn i Sortland kommune, Nordland fylke.

Som følge av endringer i utbyggingsplanen vil reguleringshøyden bli noe forandret. Reguleringen vil nå vesentlig foregå ved senkning, idet overføringstunnelen, ca 2 500 m fra Øvre Blokkvatn, går direkte fram til rørinntaket med en kort sidetunnel, ca. 115 m, til søndre del av Beibarnvatn. En får på denne måten en vesentlig større senkning av Øvre Blokkvatn og oppnår samtidig noe større magasin enn tidligere. Man unngår da bygging av de forholdsvis kostbare dammer.

Etter de endrede planer søkes herved om tillatelse til:

1. Regulering av Beibarnvatn.

Ved oppdemning fra kote 260,2 til kote 261,0.

Ved senkning fra kote 260,2 til kote 244,0. I alt 17 m reguleringshøyde.

2. Regulering og overføring av Øvre Blokkvatn.

Ved oppdemning fra kote 261,40 til kote 262,0.

Ved senkning fra kote 261,40 til kote 243,0. I alt 19,0 m reguleringshøyde.

Beregning av kraftøkningen i Djupfjord II ved reguleringen.

For Isvatna er det tidligere meddelt konsesjon, og vi har beregnet den kraftøkning man får ved den nye regulering.

Nedbørsfeltet til utløpet av Beibarnvatn	5,0 km ²
Nedbørsfeltet til utløpet av Øvre Blokkvatn	9,0 »
Tilsammen	<u>14,0 km²</u>

Det regnes med en gjennomsnittlig vassføring på 90 sl. pr. km², eller 1 260 sl. fra hele feltet og midlere årsavløp 39,8 mill. m³.

Magasiner ved reguleringen:

Beibarnvatn	1,5 mill. m ³
Øvre Blokkvatn	12,0 » »
Isvatna	4,5 » »
Tilsammen <u>18,0 mill. m³</u>	

Magasinstørrelsen utgjør ca. 45 pst. av gjennomsnittlig årsavløp.

Etter bestemmende reguleringskurve for Sneiselv, Sneisvatn ved Lødingen blir den regulerede vassføring ca. 96,0 pst. av den midlere eller 1,21 m³/sek. Midlere bruttofall ved utbyggingen blir ca. 106 m, og kraftytelsen blir ca. 1 710 nat.-HK.

Nedbørfeltet til Isvatna og Beibarnvatn er 5,0 km² med midlere avløp 450 sl. og midlere årsavløp på ca. 14,2 mill. m³.

Magasinet i Isvatna er ca. 4,5 mill. m³ eller 31,6 pst. av midlere årsavløp. Det antas at man ved dette magasin vil oppnå en regulert vassføring på ca. 90 pst. av midlere avløp, eller ca. 0,405 m³/sek.

Dette svarer til 570 nat.-HK i fallet mellom Beibarnvatn og Storstvatn.

Kraftøkningen ved regulering av Beibarn- og Øvre Blokkvatn blir således:

$$1\ 710 \div 570 = 1\ 140 \text{ nat.-HK.}$$

Beregning av kraftøkningen ved Djupfjord I. Kraftytelse ved nåværende regulering.

Nedbørfeltet til utløpet av Storstvatnet er 16,7 km² når Fuølebergvatn overføres. En regner med en gjennomsnittlig vassføring på 90 sl pr. km² eller 1 500 sl fra hele feltet, og midlere årsavløp 47,3 mill. m³.

Ved den tidligere forutsatte regulering oppnåes et magasin på ca. 9,6 mill. m³ i Storstvatnet og ca. 4,5 mill. m³ i Isvatna, tilsammen 14,1 mill. m³ eller 29,8 pst. av midlere årsavløp. Etter bestemmende reguleringskurve for Sneiselv, Sneisvatn ved Lødingen, vil man ved dette magasin få en regulert vassføring på 91,5 pst. av den gjennomsnittlige eller $0,915 \times 1\ 500 = 1\ 370$ sl. Tilsvarende kraftytelse ved en fallhøyde på 142 m mellom Storstvatnet og sjøen blir 2 600 nat.-HK.

Kraftytelse ved overføring av Øvre Blokkvatn og regulering av Beibarnvatn.

Nedslagsfelt.

Som tidligere	16,7 km ²
Felt til Blokkvatn	9,0 »
Tilsammen <u>25,7 km²</u>	

$$\text{Gjennomsnittlig avløp: } 90 \times 25,7 = 2\ 310 \text{ sl.}$$

$$\text{Gjennomsnittlig årsavløp: } 73,0 \text{ mill. m}^3.$$

Magasiner:

Som tidligere	14,1 mill. m ³
Beibarnvatn	1,5 » »
Øvre Blokkvatn	12,0 » »
Tilsammen <u>27,6 mill. m³</u>	

Dette utgjør ca. 37,8 pst. av årsavløpet som igjen i overensstemmelse med samme reguleringskurve vil gi en regulert vassføring på ca. 94,5 pst. av den gjennomsnittlige eller 2,18 m³/sek.

Kraftytelsen vil bli 4 130 nat.-HK.

Kraftøkningen i Djupfjord I vil således bli $4\ 130 \div 2\ 600 = 1\ 530$ nat.-HK.

Skader av reguleringen.

Fiskebestanden i vatna vil antagelig bli noe skadet ved reguleringen. Ellers vil skadene formentlig bli ubetydelige.

Omkostninger ved reguleringen.

Etter den endrede plan blir dammene ganske små, og omkostningene for disse vil bli betydelig redusert. Til gjengjeld blir den samlede tunnallengde noe mere, så vi regner med at de lokale anleggsmkostninger for hele anlegget, ca. 4,4 mill. kroner, blir noenlunde samme som tidligere.

For øvrig henvises til vår tidligere innsendte søknad.»

Den korrigerede søknad er kunngjort i Norsk lysingsblad 2. og 5. november 1953 (nr. 255 og 258), og den har vært forelagt distriktet til uttalelse med følgende resultat:

Sortland herredsstyre har i møte den 24. oktober 1953 gjort slikt vedtak:

«Det anbefales at det gis konsesjon for regulering av Djupfjordvassdraget og overføring og regulering av Øvre Blokkvatn etter de endrede planer.

Kommunen forbeholder seg vanlig konsesjonsavgift.»

Nordland fylke, Elektrisitetskontoret anbefaler i brev av 3. november 1953 at den nye søknad blir innvilget.

Fylkesmannen i Nordland tiltrer elektrisitetskontorets uttalelse, jfr. hans ekspedisjon av 5. november 1953.

Fiskerikonsulenten for Nord-Norge har avgitt i det vesentlige enslydende uttalelser om begge søknader. Den siste — datert 19. november 1953 — lyder slik:

«Den regulering det her søkes om, er nesten den samme som det før har foreligget søknad om.

De vatn og elver som berøres av reguleringen er Øvre Blokkvatn, Blokkelva fra Øvre til Midtre Blokkvatn, videre på elva fra dette vatn ned til sjøen. Reguleringen vil også virke på Beibarnvatnet, og vil gi øket gjennomstrømning av vatn gjennom dette og Storstvatnet. Øvre Blokkvatn har en flatevidde på ca. 0,9 km². Vatnet er for en stor del djupt, og det er store områder som er lite produktive. Mye av botnen ser ut til å være fjellgrunn. Det eneste fiskeslaget i vatnet er røye, som er satt ut for en del år sida. Bestanden er overtallig i nokså sterk grad, og det foregår intet fiske av betydning.

Ved den planlagte regulering av Øvre Blokkvatn vil vasstanden kunne heves fra nåværende kote 261,40 til kote 262,0, og senkes til kote 243,0, altså en samlet reguleringshøyde på 19 m. Ved oppdemningen vil meget små arealer bli satt under vatn, og det vil ikke bli tilført vatnet noe nevneverdig tilskudd til næringsmengdene. Ved senkningen vil alle grunnere partier av vatnet kunne tørrlegges. Det er derfor å anta at næringsproduksjonen i vatnet vil bli redusert.

Gyteplassene for røya i Ø. Blokkvatn er ikke kjent. Det er imidlertid sannsynlig at

mange av dem ligger så grunt at de vil bli tørrlagt under senkningen av vatnet om vinteren. Dette kan være heldig, fordi bestanden av røye kan bli redusert. I hvilken grad røya kan greie å forplante seg etter reguleringen, er usikkert, men det er sannsynlig at det kan trenge utsetting av yngel eller settefisk for å utnytte vatnets muligheter for fiskeproduksjon.

Elva fra Øvre til Midtre Blokkvatn vil bli delvis tørrlagt, og auren i Midtre Blokkvatn, som har noen av sine viktigste gyteplasser i denne elva, vil bli skadelidende. Det bør derfor settes ut yngel eller settefisk av aure i dette vatn.

I gamle dager gikk det også laks, sjøaure og sjørøye fra sjøen opp i elva ovafor Midtre Blokkvatn. Bestanden var ikke så liten, og vassdraget ville hatt en betydelig produksjon, dersom ikke oppgangen i 1917 var blitt stengt ved bygging av en kraftverksdam i elva nedafor Nedre Blokkvatn. Jeg har planlagt en laksetrapp ved denne dammen, men prosjektet blir ikke aktuelt, fordi en så stor del av vassdragets nedslagsområde nå blir ført over til Djupfjorden, så det blir neppe nok vassføring til laks.

Beibarnvatnet har ei flatevidde på ca. 0,15 km². Storparten av vatnet er meget grunt, og det er sikkert det mest produktive av alle de vatn som berøres av reguleringen. Det eneste fiskeslaget er aure av meget god kvalitet. Vatnet tenkes hevet fra kote 260,2 til kote 261,0 og senket til kote 244,0. Ved denne store senkningen vil hele den mest produktive slambotn i vatnet bli tørrlagt, mens det ved den beskjedne oppdemning nesten ikke blir satt nye områder under vatn. Næringsproduksjonen vil derfor bli langt mindre etter reguleringen, mens selv den lille oppdemning vil gjøre fiskens naturlige forplantning meget vanskeligere, fordi det er en meget kort strekning i tilløpselva der det er mulig for auren å gyte. En må også rekne med at det på grunn av reguleringen blir atskillig graving, så det må settes ut fiskeyngel eller settefisk for å holde fiskebestanden oppe.

Ved overføring av vatn fra Øvre Blokkvatn til Beibarnvatnet vil røye, som er det eneste fiskeslaget oppe i Blokkvatn, få høve til å spre seg til Beibarnvatnet og herfra til Storvatnet og Lillevatnet. På grunn av den høye regulering kan det tenkes at dette ikke er til skade i Beibarnvatnet og Storvatnet, men en kan vente at Lillevatnet blir ødelagt på grunn av overtallig røyebestand.

Auren i Storvatnet har nå sine viktigste gyteplasser i elva som kommer ned fra Beibarnvatnet. Alt med den nåværende regulering av Storvatnet er disse gytenlassene delvis ødelagt, og når elva er utbygd, vil det ikke bli mulig for aure å forplante seg her.

Fiskets verdi i vassdraget er ikke særlig betydelig i dag, men dog såpass at reguleringen bør gi konsesjonæren visse fiskerimessige forpliktelser. Kraftlaget bør sette ut yngel eller settefisk av laks, aure eller røye i et antall, på det sted og den måte som måtte fastsettes av det departement ferskvannsfisket til enhver tid sorterer under. Det bør foretas fiskeriundersøkelser i vassdraget med visse års mellomrom, og kraftlaget bør tilpliktes å dekke de nødvendige utgifter ved slike undersøkelser.»

Inspektøren for ferskvannsfisket slutter seg til fiskerikonsulentens uttalelse og anbefaler følgende tatt inn i konsesjonsbetingelsene (jfr. hans brev av 10. november 1952 og 11. desember 1953):

«Til vedlikehold av fiskebestanden i Djupfjordvassdraget samt Blokkvatnvassdraget skal konsesjonæren være forpliktet til årlig å sette ut settefisk og/eller yngel av laks, aure og/eller røye i et antall, på de steder og på slik måte som vedkommende departement bestemmer.

Om departementet finner det nødvendig med års mellomrom å la foreta fiskeribiologiske undersøkelser av de områder som berøres av den ytterligere reguleringen og overføringen av Øvre Blokkvatn til Djupfjordvassdraget, plikter konsesjonæren å bære omkostningene til reiser og opphold.»

Landbruksdepartementet har 30. januar 1954 oversendt melding fra Troms Skogforvaltning av 14. s.m. Av meldingen hitsettes:

«En har ikke hatt anledning til å innhente grensedokumenter for de privateiendommer som sokner til dette fjellområde. Men etter kartet å dømme anser en Øvre Blokkvatn for utvilsomt å ligge innen et statens høyfjellsområde. Høyden over havet er ca. 260 m, og det finnes ikke skog omkring vatnet. Vatnet med fjellområdet omkring sokner naturlig til det område som ble tilkjent staten ved grensesaken mot Husjord i Lødingen. Jfr. vedlagte top.kart og Skogdirektørens brev senest 5. november 1951, LD 6383/51 GAV/K.

Beibarnvatnet derimot anser en for å være privat eiendomsrett underlagt. Det ligger ca. 259 m.o.h., men er omgitt av skog som for øvrig strekker seg sammenhengende fra sjøen til indre ende av vatnet. Beibarnvatnet ligger også vesentlig nærmere bebyggelse enn Øvre Blokkvatnet.»

Hovedstyret skal bemerke:

Vesterålens Kraftlag er et interkommunalt kraftselskap som består av kommunene Sortland, Langenes, Øksnes og Bø. Ved kgl. resolusjon av 15. juni 1951 fikk kraftlaget tillatelse til å regulere Storvatn, Øvre og Nedre Isvatn i Djupfjordvassdraget samt til overføring av Fuglebergvatn i forbindelse med utbygging av fallet mellom Storvatn og Djupfjorden, (Djupfjord I), jfr. Meddelte Vassdragskonsesjoner for 1951 side 48—54.

Kraftlaget søker nå — for å kunne nytte fallet mellom Beibarnvatn og Storvatn (Djupfjord II) — om tillatelse til å regulere Beibarnvatn i Djupfjordvassdraget 17,0 m mellom kote 244 og kote 261, hvorav 0,8 m er oppdemning og 16,2 m senking. Videre om tillatelse til å regulere Øvre Blokkvatn i Blokkdalsvassdraget 19,0 m mellom kote 243 og kote 262 hvorav 0,6 m er oppdemning og 18,4 m senking samt om tillatelse til å overføre avløpet til Djupfjordvassdraget.

Midlere bruttofall i de to kraftanlegg Djupfjord I og II er henholdsvis 142 og 106 m.

Ved 17 m regulering av Beibarnvatn fåes et magasin på 1,5 mill. m³ og ved 19 m regulering av Øvre Blokkvatn fåes et magasin på 12 mill. m³. Fra før has et magasin på ca. 4,7 mill. m³ i Øvre og Nedre Isvatn og ca. 10 mill. m³ i Storvatn.

Kraftlaget regner nå som forrige gang med et gjennomsnittlig avløp på 90 l pr. sek. pr. km². Hovedstyret anser det forsiktigst bare å regne med et gjennomsnittlig avløp på ca. 75 l pr. sek. pr. km² så lenge det ikke foreligger direkte målinger.

Med den ved kgl. resolusjon av 15. juni 1951 tillatte regulering og overføring antas påregnelig regulert vassføring for Djupfjord I og II da å kunne ansettes til henholdsvis 1,2 og 0,35 m³/sek. Ved den nå omsøkte regulering og overføring vil påregnelig regulert vassføring økes til henholdsvis ca. 1,9 og 1,05 m³/sek. Vassføringsøkningen i Djupfjord I og II blir altså henholdsvis 0,7 (1,9 ÷ 1,2) og 0,7 m³/sek. (1,05 ÷ 0,35) tilsvarende henholdsvis ca. 1 325 nat.-HK og ca. 990 nat.-HK, tilsammen vel 3 000 nat.-HK. Man tar som vanlig forbehold om å kunne revidere økingsberegningen.

Etter uttalelsene fra fiskeriadministrasjonen må man regne med skade på fisket både i de to vatn som skal reguleres og i Blokkdalsvassdraget nedenfor Øvre Blokkvatn.

Begge vatn ligger ca. 260 m o. h. Øvre Blokkvatn ligger langt fra bebyggelse og formentlig i statens høyfjellsområde. Det finnes ikke skog omkring vatnet. Beibarnvatn, som ligger nærmere bosetning, er i privat eie. Det finnes noe bjerkeskog rundt vatnet. Men oppdemningen blir bare 0,8 m og skadevirkningen skulle derfor bli liten. Det samme gjelder Øvre Blokkvatn som forutsettes demmet 0,6 m. Det synes etter det opplyste ikke å foregå noen ferdsl av betydning på de to vatn, de ulemper som naturlig følger med så store senkninger, som det her er tale om, skulle derfor ikke spille noen vesentlig rolle.

Kraftlaget har så vidt skjønnes sikret seg rådigheten over de rettigheter som trenges både for regulering og overføring i den utstrekning de tilhører private, og man går ut fra at det også vil få ordnet seg i minnelighet når det gjelder statens rettigheter ved Øvre Blokkvatn.

Hovedstyret finner at betingelsene etter reguleringslovens § 8 pkt. 1 og 2 for å gi tillatelse er til stede og anbefaler søknaden innvilget.

Tillatelsen foreslås gitt på de i vedlagte utkast oppstilte betingelser. Disse er bortsett fra post 2 om avgifter og post 12 om

opphjelp av fiske enslydende med de betingelser som er tilknyttet konsesjonen av 15. juni 1951.

Vedrørende de to endrede poster bemerkes:

Årlige avgifter, post 2.

I konsesjonen av 1951 er avgiftene fastsatt til kr. 0,10 pr. nat.-HK til staten og det samme til kommuner. Tillatelsen omfattet også overføring av et nedbørfelt på 1 km² fra en liten bielv, som naturlig faller ut i hovedelva noe nedenfor det nederste reguleringsbasseng (Storvatn). Sortland kommune, som er med i kraftlaget, hadde ikke fremsatt noe krav vedrørende avgiftene.

Denne gang gjelder det overføring av et vesentlig større felt — 9 km² — fra et nabovassdrag, Blokkdalsvassdraget, foruten en ganske vidtgående regulering både av det øverste vatn, Øvre Blokkvatn, i dette vassdraget og av Beibarnvatn i Djupfjordvassdraget. Også Blokkdalsvassdraget ligger i sin helhet i Sortland kommune, og denne forbeholder seg nå vanlig konsesjonsavgift. Under disse omstendigheter foreslår hovedstyret avgiftene satt til kr. 0,10 pr. nat.-HK til staten og kr. 0,50 pr. nat.-HK til kommuner.

Opphjelp av fiske, post 12.

Vilkåret er i det vesentlige overensstemmende med fiskeriinspektørens forslag med tilføyelse av den vanlige bestemmelse om gitter foran tunnelinnløpene. Det er så vidt mulig redigert enslydende med det tilsvarende vilkår i konsesjonen av 1951.

Manøvreringsreglement.

Hovedstyret har ikke noe å bemerke til ansøkerens forslag, som bortsett fra de spesielle reguleringsdata stemmer med det tidligere fastsatte reglement. Man finner det mest praktisk å samle de to reglementer i ett. Utkast vedlegges.»

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår er sålydende:

«1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes pantsattes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den øking av vannkraften som ved reguleringen og overføringen tilflyter eiere av

vassfall eller bruk i vassdraget, skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 0,50 pr. nat.-HK.

Økingen av vannkraften beregnes på grunnlag av den øking i lågvassføringen som reguleringen og overføringen antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som den ved reguleringen innvunne øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiften har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 16, skal, for så vidt de ikke er fastsatt med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må fullføres innen en frist av 7 år etter at konsesjonen er gitt.

I fristen medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

5.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste, erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

6.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Departementet kan dispensere fra denne regel når særlige hensyn gjør det påkrevet.

8.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi, beregnet etter hva de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbu for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almennyttig øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende departement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anleggene.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige legehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

10.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet. Bestemmelsen i første ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune dens utgifter til forsorgsunderstøttelse av de ved anleggene ansatte arbeidere og deres familier.

12.

Konsesjonæren skal til fremme av fisket i Djupfjordvassdraget og Blokkdalsvassdraget sette ut yngel eller settefisk i den utstrekning, av den art og på de steder som bestemmes av vedkommende departement.

Hvis departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de regulerte vatn skal konsesjonæren være forpliktet til å dekke omkostningene hermed.

For å hindre at fisk går inn i overførings-tunnelen og driftstunnelen skal innløpene forsynes med gitter etter nærmere bestemmelse av departementet.

13.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende regulerings- og overføringsanleggene,

således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

14.

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som utferdiges på forhånd. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er festsatt.

15.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

16.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 2). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledning eller fra ledningsnettet, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst. rente av anleggs-

kapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften istedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5 år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen eller staten i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

17.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

18.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget, for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

19.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder som antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning.

Hvis sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene, i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger å dra omsorg for at de ferdige anlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement for regulering av Djupfjordvassdraget og overføring av Fuglebergvatnet samt regulering og overføring av Øvre Blokkvatn er sålydende:

«1.

Reguleringsgrensene er:

Vatn	Nåværende vannstand m.o.h.	Øvre m.o.h.	Nedre m.o.h.	Oppd. m	Senkn. m	Reg.h. m
Storvatnet	149,3	152,0	133,0	2,7	16,3	19,0
Øvre Isvatn	346,7	347,5	334,0	0,8	12,7	13,5
Nedre Isvatn	344,4	347,5	334,0	3,1	10,4	13,5
Beibarnvatn	260,2	261,0	244,0	0,8	16,2	17,0
Øvre Blokkvatn	261,4	262,0	243,0	0,6	18,4	19,0

Reguleringsgrensene skal betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker, som Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flomvassføringen ikke forhøyes. Ellers kan vannslipningen foregå etter kraftlagets behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m.v. Av protokollen sendes, om det forlanges, ved hver måneds utgang utskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement.

5.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Endring i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Vesterålens Kraftlag er et interkommunalt kraftlag som består av Sortland, Langenes, Øksnes og Bø kommuner. Kraftlaget har tidligere fått statsstønning til bygging av linjennettet.

Etter det som er opplyst vil den omsøkte regulering og overføring gi en kraftøkning på vel 3 000 nat.-HK.

Anleggskostningene for hele kraftanlegget inkl. regulering er beregnet til ca. 4,4 mill. kroner.

Ved den omsøkte regulering og overføring finner departementet etter uttalelser fra fiskeriadministrasjonen å måtte regne med skade på fisket, både i de to vann som skal reguleres og i nedenforliggende deler av Blokkdalsvassdraget og Djupfjordvassdraget. For øvrig antas skadevirkningen å bli liten. Bare rundt Beibarnvatn finnes det noe bjerkeskog rundt vatnet, som blir berørt av oppdemningene.

Søknaden har være kunngjort på lovbefalt måte.

Det er ikke innkommet noen protester mot reguleringen og overføringen.

Departementet antar etter det foreliggende at betingelsene etter lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 § 8 pkt 1 og 2 er til stede, og vil i tilslutning til Hovedstyret anbefale at den søkte regulerings- og overføringstillatelse blir gitt.

Departementet vil videre anbefale at tilla-

telsen blir gitt på de av hovedstyret foreslåtte betingelser, som bortsett fra post 2 om avgifter og post 12 om opphjør av fiske er enslydende med de betingelser som er tilknyttet konsesjonen av 15. juni 1951. Hva spesielt angår den årlige avgift til kommuner (post 2) finner departementet det rimelig at den forhøyes til kr. 0,50 pr. nat.-HK, idet det denne gang gjelder overføring av et vesentlig større felt fra et nabovassdrag, Blokkdalsvassdraget, foruten en ganske vidtgående regulering både av det øverste vatn, Øvre Blokkvatn, i dette vassdraget og av Beibarnvatn i Djupfjordvassdraget. Hertil kommer at Sortland kommune, som er med i kraftlaget, og hvor også Blokkdalsvassdraget i sin helhet er beliggende, denne gang — i motsetning til forrige — forbeholder seg vanlig konsesjonsavgift.

Også manøvreringsreglementet for reguleringen anbefales fastsatt i samsvar med hovedstyrets forslag som gjeldende inntil videre. Det stemmer, bortsett fra de spesielle reguleringsdata, med det tidligere fastsatte reglement. Av praktiske grunner er begge reglementer samlet i ett.

Industridepartementet

tilråder:

I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates Vesterålens Kraftlag å foreta en regulering av Beibarnvatn i Djupfjordvassdraget og av Øvre Blokkvatn i Blokkdalsvassdraget samt å overføre avløpet til Djupfjordvassdraget i det vesentlige i samsvar med søknader av 18. september 1952 og 17. juli 1953 og på de betingelser med manøvreringsreglement som er stillet opp i Industridepartementets tilråding av 4. mars 1955.

11. A/S Viul Tresliperi.

(Forlengelse av fristene for påbegynnelse og fullførelse av utbyggingen av fallrettigheter i Randselven.)

Departementets avgjørelse 28. mars 1955.

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 § 2 nr. 3 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 28. juni 1946 forlenges de frister for utbyggingen av fallrettigheter i Randselven som er fastsatt ved konsesjoner av 16. februar 1951 og 10. oktober 1952, til 15. oktober 1958 for påbegynnelsen og 16. februar 1961 for fullførelsen.

12. A/S Balmi Kraftlag.

(Overdragelse av A/S Sulitjelma Grubers leierettigheter i Balmivassdraget m.v.)

Kgl. resol. av 1. april 1955.

Ved kgl. resolusjon av 6. juli 1933 ble det i samsvar med Stortingets vedtak av 27. juni s.å. og i medhold av ervervsloven av 14. desember 1917, gitt A/S Sulitjelma Gruber tillatelse til — foruten å erverve mutings- og gruberettigheter — å leie av staten og utnytte fallhøyden i nærmere angitte fallstrekninger i Balmielven m.v. i Saltdalen i Nordland fylke. Man viser i denne forbindelse til «Meddelte Bergverkskonsesjoner» for 1930—1933, side 19 flg., jfr. St. prp. nr. 82 for s.å., Innst. S. nr. 144 og St.forh. nr. 241 (1933).

Ved kgl. resolusjon av 20. oktober 1933 ble det meddelt A/S Sulitjelma Gruber tillatelse til å overta den ved kgl. resolusjon av 13. mars 1914 gitte tillatelse for Sulitjelma Aktiebolag til å regulere Balmielven (Baltvatn og Dorovatnene), jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1933, side 60—61.

Fra det nystiftede A/S Balmi Kraftlag er det innkommet følgende søknad av 31. mai 1954:

«Med kontrakt av 15. februar/16. mars 1954 mellom A/S Sulitjelma Gruber og A/S Balmi Kraftlag har sistnevnte selskap fått overdratt vassdragsrettighetene, leierettighetene, til Balmivassdraget for den gjenværende del av A/S Sulitjelma Grubers konsesjonstid, som utløper 6. juli 1983, jfr. kgl. resolusjon av 6. juli 1933.

A/S Balmi Kraftlag søker med dette om tillatelse til å inntre i A/S Sulitjelma Grubers leierettigheter til vassdraget i medhold av kgl. resolusjon av 6. juli 1933 § 19 for så vidt angår Balmivassdraget.

Likeså søker A/S Balmi Kraftlag om forlengelse av leieretten til dette vassdrag ut over A/S Sulitjelma Grubers konsesjonstid og inntil den lovbestemte maksimumstid 60 år.

A/S Balmi Kraftlag er konstituert 15. februar 1954 med en aksjekapital på 2 mill. kroner, som er fordelt således:

A/S Sulitjelma Gruber	kr. 1 200 000
Fauske kommune	» 480 000
Saltdal kommune	» 240 000
Sørfold kommune	» 80 000

Ved senere avtale er bestemt at Fauske kommune overdrar aksjer for kr. 30 000 og Saltdal kommune aksjer for kr. 20 000 til Bodin Kraftverk (Bodin kommune).

Selskapets nåværende styre består av følgende:

1. Ordfører Joakim Kosmo, Fauske, styrets formann.
2. Ordfører Hilmar Hammerfall, Sørfold.
3. Ordfører Johan Jensen, Saltdal.
4. Adm. direktør Kjell Lund, Oslo.

5. Direktør Ragnar Christoffersen, Sulitjelma, samt følgende personlige varamenn:

1. Andor Os, Venset, Fauske.
2. Birger Me-gård, Sørfold.
3. Joakim Øines, Saltdal.
4. Kontorsjef Bjarne Lie, Sulitjelma og
5. Ingeniør O. Nordahl, Sulitjelma.

Samtlige styremedlemmer med varamenn er norske statsborgere.

Selskapets vedtekter vedlegges, likeså gjennpart av kontrakt mellom A/S Sulitjelma Gruber og A/S Balmi Kraftlag av 15. februar/16. mars 1954, samt styrets erklæring i henhold til Ervervslovens § 24, 2. og 3. ledd.»

Ifølge vedtektene har kraftlaget til formål å produsere og levere elektrisk kraft innen Saltendistriktet ved utbygging av Balmivassdraget og eventuelt andre kraftkilder samt overføringsanlegg og sekundærstasjoner. Videre skal det så langt det kan ansees å være økonomisk og forsvarlig være forpliktet til å dekke distriktets og de enkelte aksjeeiers behov for elektrisk kraft.

Av den inngåtte kontrakt mellom A/S Sulitjelma Gruber (Selskapet) og A/S Balmi kraftlag (Kraftlaget) hitsettes følgende punkter:

- «1. Selskapet overdrar vederlagsfritt sine vassdragsrettigheter i Balmivassdraget til Kraftlaget for den gjenværende del av Selskapets konsesjonstid, som utløper 6. juli 1983.
2. Disse rettigheter omfatter:
 - a) Utnyttelse av fallet Kjelvann—Langvann.
 - b) Utnyttelse av den nåværende vannføring i Balmielven.
 - c) Utnyttelse av den økning av vannføringen som oppnåes ved ytterligere reguleringer. Dog skal reguleringsarbeider som Selskapet allerede har utført i den hensikt å øke vannføringen betales etter kostpris, men ikke utover kr. 500 000.
3. Første byggetrinn, fallet Kjelvann—Daja, skal være påbegynt innen 1. oktober 1954. Det forutsettes at Kraftlaget ved behov skal utføre den videre utbygging av vassdraget. Skulle et forslag fra Selskapets side om øket utbygging ikke kunne imøtekommes av Kraftlaget, skal retten til utnyttelse av fallet Daja—Langvann vederlagsfritt gå tilbake til Selskapet. I slikt tilfelle skal dog Selskapet betale en proporsjonal andel av de utgifter som Kraftlaget måtte ha hatt til reguleringsarbeider som har øket vannføringen etter overdragelsen av vassdraget.
4. Byggverk av ethvert slag som er nødvendig for byggingen av kraftanlegget skal avgiftsfritt kunne legges på Selskapets konsesjonsområde og eiendommer når byggverket ikke blir i veien for Selskapets virksomhet. Selskapets veinett skal fritt kunne brukes av Kraftlaget. Til gjengjeld skal Selskapet ha rett til fritt å benytte de veier som Kraftlaget måtte bygge.

5. Kraftlaget skal avgiftsfritt ha rett til å føre de nødvendige kraftledninger fram over Selskapets konsesjonsområde og eiendommer. Traséen skal godkjennes av Selskapet.
8. Selskapets kraftuttak til bedriftens behov i Sulitjelma skal betales etter spesialpris, uten deltagelse i Kraftlagets utgifter ved overføring av kraften til øvrige avtakere. For Selskapets kraftuttak utenfor Sulitjelma — eksempelvis Finneid — skal Selskapet betale en proporsjonal andel i overføringsutgiftene.
12. Dersom Selskapet under første utbyggingstrinn ønsker å holde sine 2 nåværende kraftstasjoner i Fagerli i drift, har det rett til vederlagsfritt å nytte vannføringen i Balmis nedre del. Selskapets kraftstasjon ved Kjelvann skal stå i reserve for Selskapets behov så lenge Selskapet ønsker det.
13. Kraftlaget har for så vidt kraftanlegget angår ikke adgang til å overdra sine rettigheter og forpliktelser til andre uten samtykke fra Selskapet.
14. Fra den tid kraftanlegget kommer i regulær drift skal Kraftlaget erlegge de avgifter for utnyttelse av vannkraften, som nå påhviler Selskapet i henhold til

dets vassdragskonsesjon av 6. juli 1933, § 19, og likeledes svare for de avgifter og øvrige forpliktelser som påhviler det i henhold til konsesjon av 13. mars 1914 angående regulering av Balvann og Dorovannene.»

Saltdal og Fauske herredsstyret har i møte henholdsvis 13. august og 3. september 1954 anbefalt søknaden.

Nordland fylkes elektrisitetskontor har under 15. september 1954 ikke noe å bemerke og anbefaler søknaden.

Fylkesmannen i Nordland slutter seg hertil, jfr. hans ekspedisjon av 23. s. m.

Fra A/S Sulitjelma Gruber har departementet mottatt følgende brev, datert 17. desember 1954:

«A/S Balmi Kraftlag ble stiftet 15. februar 1954 med følgende interessefordeling:

A/S Sulitjelma Gruber	120 aksjer (60 pst.)
Fauske kommune	48 aksjer
Saltdal kommune	24 »
Sørfold kommune	8 »
	80 » (40 »)
	<u>200 aksjer</u>

Kopi av vedtektene vedlegges. Ifølge disse er A/S Balmi Kraftlags formål å produsere og levere elektrisk kraft innen Saltendistriktet ved utbygging av Balmivassdraget i Sulitjelma og eventuelt andre kraftkilder samt overføringsanlegg og sekundærstasjoner.

I samsvar hermed har kraftlaget opprettet kontrakt med vårt selskap, datert 15. februar resp. 16. mars 1954, hvorved vi vederlagsfritt overdrar våre vassdragsrettigheter i Balmivassdraget til kraftlaget for den gjenværende del av konsesjonstiden, som utløper 6. juli 1983. Kopi av kontrakten vedlegges.

Som første trinn skal utbygges fallet Kjelvann—Daja, som vil yde ca. 130 millioner kWh pr. år. Anleggsomkostningene er beregnet til kr. 21 000 000. Kraften beregnes å koste 1,05 øre pr. kWh levert kraftstasjonens vegg.

Byggetillatelse ble gitt ved Industridepartementets skrivelse av 12. april 1954 til Hovedstyret for Vassdragsvesenet. Søknad fra A/S Balmi Kraftlag om tillatelse til å overta våre kraftrettigheter i Balmivassdraget ble sendt via Hovedstyret for Vassdragsvesenet 31. mai 1954. Videre er finansieringen nå bragt i orden og arbeidet igangsatt. Investeringene fordeler seg slik:

Aksjekapital	kr. 3 000 000
1. prioritetslån v/Idun	» 9 000 000
Postsparebanken	» 4 000 000
Øvrige lån:	
Kommunalbanken kr. 2 000 000	
Utbyggingsfondet for Nord-Norge, via A/S Sulitjelma Gruber	» 2 000 000
A/S Sulitjelma Gruber	» 1 000 000
	» 5 000 000
	<u>kr. 21 000 000</u>

Ifølge forannevnte kontrakt (§§ 4 og 5) skal overdragelsen til A/S Balmi Kraftlag også omfatte nødvendig grunn for kraftlagets byggeverk. Skylddeling av overdragelsen for så vidt angår 1. byggetrinn ble foretatt 4. juni resp. 25. november 1954. I tilslutning hertil er nå opprettet vedlagte festekontrakt, datert 17. desember 1954. Da det imidlertid er staten som er grunneier, tillater vi oss herved å anmode om at Industridepartementet medundertegner festekontrakten i likhet med tidli-

gere tilfelle av lignende art, (kfr. påtegning av 19. oktober 1954 på Erklæring av 30. september 1954, hvorav kopi vedlegges).

Da det er ønskelig å få festekontrakten tinglyst før årets utgang, vil vi være takknemlig for snarest mulig ekspedisjon av saken.»

Festekontrakten, som er datert 17. desember 1954, er sålydende:

«Mellom A/S Sulitjelma Gruber (nedenfor kalt Selskapet) og A/S Balmi Kraftlag (nedenfor kalt Kraftlaget) er inngått sådan kontrakt: Selskapet overdrar vederlagsfritt sine vassdragsrettigheter til Balmivassdraget til Kraftlaget for den gjenværende del av Selskapets konsesjonstid, som utløper 6. juli 1983.

Overdragelsen gjelder:

1. Balmivassdraget med nødvendig grunn for utbygging av 1. byggetrinn av kraftanlegget, skylddelt 4. juni 1954 fra gnr. 119, bnr. 1 i Fauske og gitt bruksnavnet Balmi I, gnr. 119, bnr. 12 av skm. 1, i Fauske herred.
2. Vassdragsrettighetene i Balmielven på gnr. 54, bnr. 1, Kjerrtoppen statsalmenning, Saltdal, skylddelt 25. november 1954 og gitt bruksnavnet Balmi I b, gnr. 54, bnr. 2 av skm 0,05 i Saltdal herred.

Verdien av det overdragne ansettes av hensyn til stempelavgiften til kr. 100 000.

Kraftlaget forplikter seg til fra den tid kraftanlegget kommer i regulær drift om ca. 3 år å erlegge de avgifter for utnyttelse av vannkraften som nå påhviler Selskapet i henhold til dets vassdragskonsesjon av 6. juli 1933 § 19, nemlig kr. 1 for hver installert elektrisk HK, minimum kr. 10 000 pr. år, hvortil kommer planlagt ny installasjon av 32 000 HK med årlig avgift kr. 32 000.»

Landbruksdepartementet har 20. desember 1954 — på Hovedstyrets foranledning — avgitt følgende uttalelse:

«Under henvisning til Deres skriv av 15. november d. å. (jnr. 1653/54 K) med bilag meddeles at Landbruksdepartementet, som representant for staten som grunneier, samtykker i A/S Sulitjelma grubers overdragelse til A/S Balmi Kraftlag av sine leierettigheter i Balmivassdraget — overensstemmende med Deres forslag — dog bare for den gjenværende del av konsesjonstiden, hvilket vil si til 6. juli 1983. De nærmere vilkår går en ut fra at Industridepartementet fastsetter i konsesjonsvilkårene for A/S Balmi Kraftlag.

En finner samtidig å måtte fremsette krav om at leieavgiften i henhold til punkt 19 i de nåværende konsesjonsbetingelser fremtidig blir innbetalt til Statens skogvesen. Etter det De opplyser i Deres skriv av 15. november d. å. vil den årlige leieavgift som for tiden er kr. 10 000 stige til kr. 32 000 ved den nå forutsatte utbygging av Balmivassdraget.»

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har ved brev til departementet av 11. mars 1955 uttalt bl. a.:

«I 1892 eksproprierte Sulitjelma Aktiebolag i medhold av bergverkslovens § 18 disposisjonsrett over et nærmere angitt område, tilhørende staten. Ved kgl. resolusjon av 13. mars 1914 fikk bolaget tillatelse til å regulere

Balvatn og Dorovatna. I forbindelse med reguleringskonsesjonen ble det reist spørsmål om hva ekspropriasjonen av 1892 innebar, og Landbruksdepartementet (grunneieren) hevdet at bolaget ikke i kraft av ekspropriasjonen kunne gjøre krav på å disponere over vannkraften, jfr. Meddelte Vassdragskonsesjoner II side 165—166 samt post 19 og 20 i vilkårene for reguleringstillatelsen, hvoretter denne er betinget av at bolaget avgir erklæring om at det ikke skal utbygge større fallhøyde enn staten til enhver tid har samtykket i, hvilket da var 41 m. Videre at reguleringstillatelsen ikke innebærer noen erkjennelse fra det offentlige av en for bolaget bestående rett til å utnytte vannkraften eller den av staten avgitte grunn.

Ved kgl. resolusjon av 10. januar 1919 ble Arbeidsdepartementet bemyndiget til å leie bort til bolaget 32 m fallhøyde i Balmielva, jfr. Meddelte Vassdragskonsesjoner for 1919 side 1—4. Begge de utbygde fall ligger innenfor det i 1892 eksproprierede område.

Bortleien av resten av fallene skjedde i forbindelse med bergverkskonsesjonen til A/S Sulitjelma Gruber av 6. juli 1933, hvorved dette selskap fikk tillatelse til å erverve Sulitjelma Aktiebolags eiendommer m. v.

Post 19 i bergverkskonsesjonen lyder slik:

«Staten bortleier for konsesjonstiden til selskapet fallhøydene i samtlige vassdrag innen det i november 1892 eksproprierede område.

Selskapet plikter å betale en leieavgift stor kr. 1,00 for hver installert elektrisk HK. Avgiften betales innen 1 måned etter utløpet av hvert år. Skjer ikke det svares 6 pst. renter av beløpet inntil betaling skjer.

Etter 10 års forløp skal selskapet erlegge en årlig minsteavgift av kr. 10 000.»

Etter post 23 i samme konsesjon får staten ved konsesjonstidens utløp — 6. juli 1983 — fri rådighet over de til selskapets disposisjon stilte vassfall og rettigheter. Samtidig tilfaller kraftanleggene m. v. staten med full eiendomsrett og uten vederlag.

A/S Balmi Kraftlag søker nå i henhold til inngått kontrakt med A/S Sulitjelma Gruber om tillatelse til å inngå i sistnevnte selskaps leierettigheter for så vidt angår Balmivassdraget og videre om forlengelse av leietiden slik at denne i alt blir 60 år.

Kraftlaget har samtidig særskilt søkt om tillatelse til å regulere Balvatn, Dorovatn og Kjelvatn i Balmivassdraget i nærmere angitt utstrekning.

Leien omfatter den vel 380 m høye fallstrekning fra Balvatn til Langvatn og 1. byggetrinn omfatter utbygging av fallet fra Kjelvatn til Daja, midlere bruttofall 150 m. Ved den omsøkte regulering påregnes en

regulert vassføring på 13,85 m³/sek., tilsvarende 27 700 nat.-HK i sistnevnte fall. Det er ikke fremlagt noen plan for utnyttelsen av det ca. 230 m høye fall fra Daja til Langvatn. Med den foran nevnte regulerte vassføring representerer dette fall henimot 42 500 nat.-HK. Kontrakten omfatter således vassfall som tilsammen kan utbringes til omkring 70 000 nat.-HK.

Søknaden er i sin helhet anbefalt fra distriktets side, men Landbruksdepartementet, som representant for staten som grunneier, har bare gitt sitt samtykke til bortleien for den gjenværende del av konsesjonstiden. Det går ut fra at Industridepartementet fastsetter de nærmere vilkår.

Slik som saken er lagt opp gjelder den først og fremst fremleie for resten av konsesjonstiden til A/S Balmi Kraftlag av en del av de rettigheter som A/S Sulitjelma Gruber leide av staten i 1933. Rettighetene er særskilt skyldsatt i 1954 og har fått gnr. 119 bnr. 12 i Fauske og gnr. 54 bnr. 2 i Saltdal, jfr. festekontrakten av 17. desember 1954. Det skulle da ikke trenge noen særskilt leiekontrakt mellom staten og kraftlaget, men bare en godkjennelse av fremleien (festekontrakten) innenfor den opprinnelige leietid, men staten kan selvsagt knytte de vilkår den ønsker til en slik godkjennelse. Under disse omstendigheter og hensett til at A/S Sulitjelma Gruber har rett til å bygge ut hele vassdraget, kan det ikke skjønnes å være nødvendig eller rimelig å forelegge fremleie-spørsmålet for Stortinget, og saken vil kunne avgjøres uten at man venter på regulerings-saken, som etter loven må forelegges Stortinget. På denne måte imøtekommer man også ønsket om å få saken påskyndet.

Hovedstyret tilrår at staten gir samtykke til den foreslåtte overdragelse av grubeselskapets rettigheter, men finner med Landbruksdepartementet ikke å kunne foreslå noen forlengelse av leietiden ut over 6. juli 1933. Det gjelder fremleie av grubeselskapets rettigheter, og selskapets kontrakt utløper på det nevnte tidspunkt. Spørsmålet om eventuell fortsatt bortleie direkte til kraftlaget får i tilfelle tas opp senere.

Hovedstyrets forslag til vilkår for samtykket er i alt vesentlig satt opp i samsvar med normalkontrakten for bortleie av statens vassfall.

Leieavgiften (post 3) er satt til kr. 1 pr. installert turb.-HK. I grubeselskapets konsesjon av 6. juli 1933 er den satt til kr. 1 pr. installert el.-HK. Grubeselskapet har i kontrakten med kraftlaget forbeholdt seg rett til — hvis det ønsker — å holde sine to nåværende kraftstasjoner nedenfor Daja i gang.

Det blir da også å erlegge leieavgift for disse utbygginger, og kraftlaget må som leier av fallet stå ansvarlig for avgiften.

Etter post 21 i samme konsesjon er grubeselskapet forpliktet til utover det kraftkvantum som kan kreves i medhold av reguleringskonsesjonen av 13. mars 1914 (5 pst. av kraftøkningen ut over 1 000 nat.-HK både til kommuner og staten) å avgi ytterligere 150 el.-HK til kommuner og det samme til staten.

Dette vilkår synes neppe nødvendig nå, da hele reguleringen må forutsettes å gå inn under den nye reguleringskonsesjon, hvor det vil bli betinget kraftavståelse etter loven av 1917 av hele kraftøkningen. Hovedstyret foreslår derfor vilkåret sløffet.

Utkast til vilkår for samtykke til bortleien vedlegges.

Vilkårene bør formentlig vedtas både av kraftlaget og grubeselskapet, bl. a. fordi bestemmelsene om oppsigelse før leietidens utløp (misligholdelse osv.) kan føre til at rettighetene hjemfaller til staten med en gang og ikke faller tilbake til grubeselskapet.

Som det fremgår har Landbruksdepartementet reist krav om at leieavgiften for fremtiden skal innbetales til statens skogvesen. I den anledning bemerkes at avgiften etter leieavtalen med Sulitjelma Aktiebolag av 1919 og leieavgiften fra A/S Sulitjelma Gruber i henhold til bortleien av 1933 er blitt innbetalt til Hovedstyret. Det har tidligere ikke vært reist noen innvending herimot og ordningen henger formentlig sammen med at Landbruksdepartementet ikke har opptrådt på statens vegne i leieforholdene. I 1919 var det Arbeidsdepartementet som ved kgl. resolusjon ble bemyndiget til å bortleie 32 m av fallhøyden, og i 1933 ble leieforholdet ordnet i og med bergverkskonsesjonen. Det fremgår av forarbeidene til denne at Handelsdepartementet rettet en henvendelse til Arbeidsdepartementet med forespørsel om hvorvidt saken for så vidt angikk leiespørsmålet burde foredras av dette departement, men at Arbeidsdepartementet fant det mest hensiktsmessig at også leiesaken ble foredradd av Handelsdepartementet, se herom St. prp. nr. 82 for 1933 side 13. I 1919 ble saken forelagt for Landbruksdepartementet til uttalelse, men i 1933 kan det ikke sees å være innhentet noen uttalelse derfra, iallfall ikke skriftlig. Det som her er anført, særlig den omstendighet at Arbeidsdepartementet av Kongen i 1919 ble bemyndiget til å bortleie en del av fallrettighetene, synes å tyde på at slik bortleie har vært ansett som en sak som naturlig hørte under Arbeidsdepartementet, til tross for at Landbruksdepartementet repre-

senterte staten som eier av den grunn hvor vassfallene ligger. Da det videre ikke nå er spørsmål om å forlenge den leietid som ble fastsatt i 1933, men bare om å godkjenne et fremleieforhold, står det for Hovedstyret som naturlig at man opprettholder den hittil gjeldende praksis med hensyn til innbetaling av leien for resten av den fastsatte leietid.

Overensstemmende hermed er det i vilkårenes post 3 bestemt at leieavgiften innbetales til Hovedstyret.

Sakens dokumenter vedlegges.

Behandlet i møte den 9. mars 1955.»

Hovedstyrets utkast til betingelser er sålydende:

«1.

Kontrakt av 15. februar/16. mars 1954 og festekontrakt av 17. desember 1954 mellom A/S Sulitjelma Gruber og A/S Balmi Kraftlag om overdragelse av leierettigheter vedrørende Balmielvas fall fra Kjelvatn til Langvatn og rett til reguleringsanlegg i Balmielva på statens grunn, g.nr. 119, br.nr. 1, i Fauske og g.nr. 54, br.nr. 1 i Saltdal herred, godkjennes for tidsrommet inntil 6. juli 1983, medmindre leieforholdet faller bort tidligere i medhold av bestemmelser i nedenfor nevnte pkt. 3, 8, 15 og 16. Rettighetene gjelder ifølge skylddelingsforretninger av 4. juni og 26. november 1954 henholdsvis g.nr. 119, br.nr. 12 i Fauske og g.nr. 54, br.nr. 2 i Saltdal.

2.

Kraftlaget har i leietiden rett til å utnytte elvas uregulerte vassføring og dessuten vassføringsøkning tilveiebragt ved regulering når denne er gjennomført og opprettholdt i henhold til reguleringstillatelse etter gjeldende lovgivning, men da mot å utrede alle reguleringsutgifter.

3.

Som vederlag for de leide rettigheter betaler kraftlaget kr. 1 pr. installert turb.-HK. For nyanlegg begynner avgiften å løpe fra den dag anlegget settes i ordinær drift. Avgiftene betales ukrevd etterskuddsvis hvert år til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

Ved for sen betaling svares vanlig morarente. Er avgiften med påløpne renter ikke betalt innen 3 måneder fra forfall er staten berettiget til etter et varsel av 3 måneder å heve kontrakten og der forholdes som bestemt i pkt. 17 nedenfor.

4.

Kraftlaget overtar alt ansvar som ellers måtte falle på staten som eier av vannrett og grunn for skade eller ulempe forvoldt andre ved anleggenes utførelse og drift.

5.

Kraftlaget har ikke uten statens samtykke rett til å overdra eller pantsette sin rett etter denne kontrakt.

6.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett. Sentralpasskontoret kan dog tillate unntakelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig. Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot, kan fremmede arbeidere også tillates benyttet, når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

7.

Kraftlaget skal ved bygging og drift av anlegget anvende norske varer for så vidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mere enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud, som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovenfor nevnte prisforskjell — 10 pst. i forhold til utenlandsk vare — ikke derved overstiges. Toll og pristillegg forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll).

8.

Kraftlaget plikter i leietiden å holde så vel kraftstasjon som maskiner og tilbehør forsvarlig brannforsikret samt om det forlanges av staten — forsikret mot ulykkelige hendelser. Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper og skal godkjennes av staten. Forsikringssummen må bare brukes til å gjenopprette anlegget. I tilfelle av ulykkelig hendelse, hvorved kraftanlegget helt eller delvis blir ødelagt, har kraftlaget plikt til innen en av staten fastsatt frist og på en av staten godkjent måte å utbedre skaden således at kraftleveringen hurtigst mulig blir effektiv. Hvis kraftlaget ikke innen den fastsatte frist ut-

bedrer skaden — eventuelt gjenoppbygger kraftanlegget — har staten rett til med 14 dagers varsel å heve kontrakten, og det forholdes i så fall som bestemt i post 17. Staten har i tilfelle rett til å få utbetalt forsikringssummen for å bruke den til anleggets gjenoppsettelse, men må da overta eventuell pantegjeld på dette.

9.

Kraftlaget er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende fattigkommune dens utgifter til fattigunderstøttelse av de ved anlegget ansatte arbeidere og deres familier.

10.

Kraftlaget plikter å forelegge Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende vassfallets utbygging. Planene skal approberes av Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen. Anlegget skal utføres på en solid måte og til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av kraftlaget.

11.

Kraftlaget plikter etter bestemmelse av vedkommende departement og på vilkår som dette fastsetter å samarbeide med andre kraftverker. Kraftstasjon og ledningsnett kan herunder pålegges utført således at anlegget kan drives under ett med andre kraftverker.

Kraftlaget plikter på egen bekostning å foreta de forandringer som måtte finnes påkrevd for slik samarbeid. Bestemmelse herom treffes av departementet under størst mulig hensyntaken til anleggets økonomiske forhold.

12.

Ved damanlegget skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggets eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets benyttelse. Anleggets eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøyemed.

13.

Kraftlaget skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes

påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Kopier av alle karter som kraftlaget måtte oppta i anledning av anleggene skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

14.

Det påhviler leieren, i den utstrekning hvori det kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder, som kan antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning. Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Leieren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger å dra omsorg for at de ferdige anlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

15.

Hvis kraftlaget ikke driver sitt anlegg forsvarlig eller misligholder sine forpliktelser overfor kraftlagets kunder, har staten rett til uten erstatning å si opp leieforholdet med 3 måneders varsel.

16.

Hvis kraftlaget ikke overholder sine forpliktelser i henhold til denne kontrakt, har staten rett til å heve kontrakten med 6 måneders varsel.

17.

Ved leieforholdets opphør — jfr. pkt. 1, 3, 8, 15 og 16 — får staten fri rådighet over de til kraftlagets disposisjon stilte vassfall og rettigheter som bestemt i konsesjon, pkt. 23, til A/S Sulitjelma Gruber, gitt ved kgl. resolusjon av 6. juli 1933.

18.

Denne kontrakt stemples og tinglyses for kraftlagets regning.

19.

Tvist om forståelsen eller gjennomførelsen av denne kontrakt skal, hvis den ikke løses ved forhandlinger, avgjøres med bindende virkning av en voldgiftsrett, bestående av 3

medlemmer, hvorav hver av partene oppnevner ett, mens det tredje medlem, rettens formann, oppnevnes av sorenskriveren i Malangen.

Voldgiftstretten bestemmer selv prosessordningen og hvem der skal bære utgiftene med voldgiftene.

20.

I tilfelle av søksmål vedtar begge parter Oslo forliksråd og byrett som rette verneting.

21.

Denne kontrakt er utferdiget i to eksemplarer — ett til hver av partene.»

Departementet skal bemerke:

Som det fremgår av foranstående, eier A/S Sulitjelma Gruber 60 pst. av aksjene i det nystiftede A/S Balmi Kraftlag. Grubeselskapet har videre forbeholdt seg rett til — om ønskes — å holde sine to nåværende kraftstasjoner nedenfor Daja i gang. Selskapet er således fortsatt sikret tilstrekkelig kraft til grubedriften m. v., og den nå planlagte ordning rokker derfor ikke ved formålet med den i 1933 inngåtte leieavtale mellom staten og grubeselskapet på de omhandlede vassdragsrettigheter. På den annen side synes den ordning som ønskes etablert, å sikre en gunstig utnyttelse av de foreliggende muligheter for en videre kraftutbygning i Balmivassdraget, bl. a. til dekning av distriktets alminnelige kraftbehov.

Departementet viser for øvrig til hovedstyrets uttalelse og vil med hovedstyret anbefale at det blir gitt samtykke til overdragelsen til kraftlaget av de vassdragsrettigheter som grubeselskapet har leiet av staten i henhold til kgl. resolusjon av 6. juli 1933, samt av de grunnarealer som er nødvendige for utbyggingen. For så vidt disse siste angår, har Landbruksdepartementet som grunn-eier samtykket.

Vassdragsrettighetene m. v. er særskilt skyldsatt og gitt bruksnavn Balmi I, gnr. 119, bnr. 12 i Fauske og Balmi I b, gnr. 54, bnr. 2 i Saltdal herred.

Da den foreslåtte ordning som nevnt ikke antas å innebære noen endring i formålet med leieavtalen av 1933 mellom staten og grubeselskapet, antar departementet med hovedstyret at det nå ikke vil være nødvendig med noen ny leieavtale med kraftlaget. Man er videre enig med hovedstyret i at det ikke

er nødvendig at saken forelegges Stortinget før samtykke gis, idet Kongen må ansees bemyndiget til å gi et slikt samtykke. Den av kraftlaget inngitte søknad om tillatelse til regulering av vassdraget — som ennå ikke er ferdigbehandlet i hovedstyret — må forelegges for Stortinget i medhold av vassdragsreguleringslovens § 7, og Stortinget vil i forbindelse dermed få anledning til å ta standpunkt til de foreliggende utbygningsplaner.

Det er imidlertid av hensyn til finansieringsspørsmålet av stor betydning for kraftlaget at nærværende søknad blir behandlet allerede nå for at arbeidene — også de som kan foretas uten noen ytterligere regulering — kan komme i gang snarest mulig.

Kraftlaget har også søkt om forlengelse av leieretten utover A/S Sulitjelma Grubers konsesjons- og leietid. Departementet finner i tilslutning til hovedstyret og Landbruksdepartementet ikke grunn til å imøtekomme søknaden på dette punkt og antar at spørsmålet om en eventuell fortsatt bortleie etter 1983 i tilfelle får tas opp når den tid kommer.

Som nevnt foran, antas det ikke å være nødvendig å opprette noen ny leiekontrakt mellom staten og kraftlaget, men tilstrekkelig å meddele samtykke til overdragelsen, samt å oppstille nærmere betingelser herfor. Bl. a. av hensyn til bestemmelsene om oppsigelse før leietidens utløp antar departementet at betingelsene — som påpekt av hovedstyret må vedtas av såvel kraftlaget som av grubeselskapet.

Betingelsene foreslås fastsatt i det vesentlige overensstemmende med hovedstyrets utkast, dog slik at nedennevnte poster gis følgende endrede ordlyd:

Post 1: «Samtykket omfatter kontrakt av 15. februar/16. mars 1954 og festekontrakt av 17. desember 1954 mellom A/S Sulitjelma Gruber og A/S Balmi Kraftlag om overdragelse av leierettigheter vedrørende Balmielvens fall fra Kjelvatn til Langvatn og rett til reguleringsanlegg i Balmielven på statens grunn, nemlig «Balmi I», gnr. 119, bnr. 12 i Fauske og «Balmi I b», gnr. 54, bnr. 2 i Saltdal herred.

Samtykket gjelder for tidsrommet inntil 6. juli 1983, medmindre leieforholdet faller bort tidligere i medhold av bestemmelser i nedenfor nevnte poster 3, 8, 15 og 16.»

Post 16: «Hvis kraftlaget ikke overholder nærværende betingelser, har staten rett til å heve leieforholdet med 6 måneders varsel.»

Post 18: «Nærværende betingelser skal — sammen med den i post 1 nevnte festekontrakt — tinglyses for kraftlagets regning.

Mulig stempelavgift betales av kraftlaget.»

Postene 19—21 i hovedstyrets utkast antas å burde utgå.

Departementet antar med hovedstyret at leieavgiften fortsatt må bli å innbetale til hovedstyret, og viser til hva hovedstyret har anført herom.

Likeledes antar departementet at bestemmelsen i post 21 i A/S Sulitjelma Grubers konsesjon av 6. juli 1933 om ytterligere kraftavståelse med 150 HK kan sløyfes, idet spørsmålet om kraftavståelse vil bli å ta opp i sin helhet ved behandlingen av regulerings-søknaden.

Industridepartementet

tilråder:

Kontrakt av 15. februar/16. mars 1954 og festekontrakt av 17. desember s.å. mellom A/S Sulitjelma Gruber og A/S Balmi Kraftlag om overdragelse av leierettigheter i Balmivassdraget m. v. godkjennes på de betingelser og under de forutsetninger som er nevnt i Industridepartementets tilråding av 1. april 1955.

13. A/S Krogstad Cellulosefabrik.

(Tillatelse til å leie ytterligere inntil 925 kW primakraft fra Nedre Eiker komm. elektrisitetsverk og inntil 12 000 kW spillkraft fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke.)

Kgl. resol. av 1. april 1955.

A/S Krogstad Cellulosefabrik har i skriv av 24. juli 1954 søkt om tillatelse til å leie inntil 12 000 kW spillkraft fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke.

Videre har selskapet i skriv av 2. august 1954 søkt om tillatelse til å leie ytterligere inntil 925 kW primakraft fra Nedre Eiker komm. elektrisitetsverk.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i den anledning gitt følgende uttalelse, datert 10. mars 1955:

«A/S Krogstad Cellulosefabrik har i brev av 24. juli 1954 til hovedstyret søkt om konsesjon på leie av inntil 12 000 kW fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke for drift av fabrikkens elektrokjel.

Søknaden er sålydende:

«Vi søkte i brev av 25. november 1953 om konsesjon på leie av elektrisk kraft til vår 12 000 kW elektrokjele, uten å ha kontraktmessig avtale.

Da vi nå har oppnådd å få kontrakt på leie av elektrisk kjelkraft gjennom Elektrisitetsforsyningen i Buskerud, tillater vi oss herved å søke om konsesjon på denne, og

anmoder samtidig om å få trekke den førstnevnte konsesjonssøknad tilbake.

Vi har fått meddelelse om at den første søknad beror hos Elektrisitetsforsyningen i Buskerud.

En avskrift av kontrakten vedlegges.»

Videre søker selskapet i brev hertil av 2. august 1954 om konsesjon på leie av ytterligere inntil 925 kW fra Nedre Eiker komm. elektrisitetsverk for vanlig driftsmaskineri.

Denne søknad lyder så:

«Vi viser til Deres brev av 22. f. m., og sender herved den ønskede erklæring fra Kraftleverandøren, som viser den høyeste målte spiss hvorav vi i 1953—54 har betalt leie.

Vi tillater oss samtidig å søke om konsesjon på leie av inntil 2 300 kW fra Nedre Eiker komm. Elektrisitetsverk, det vil altså si et tilleggskvantum på $2\,300 - 1\,375 = 925$ kW. Dette gjelder elektrisk kraft til den vanlige drift av fabrikken.

Konsesjonssøknad på leie av kjelkraft fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud er sendt Dem den 24. f. m.»

Søknadene er herfra forelagt distriktet til uttalelse på vanlig måte.

Nedre Eiker kommunale elektrisitetsverk har den 9. november 1954 overfor kommunen anbefalt søknaden innvilget. Med hensyn til tilleggskvantumet på 925 kW bemerker verket at det for tiden ikke finner å kunne ta stilling til selve kraftleveringen.

Nedre Eiker herredstyre har i møte den 16. desember 1954 vedtatt å anbefale søknaden innvilget, dog med de reserverasjoner som er tatt av Nedre Eiker komm. elektrisitetsverk.

Fylkesmannen i Buskerud har i påtegning av 7. januar 1955 til hovedstyret meddelt at han for sitt vedkommende finner å kunne slutte seg til de gitte uttalelser.

Hovedstyret skal bemerke:

Ved Industridepartementets brev av 13. juni 1950 er A/S Krogstad Cellulosefabrik meddelt konsesjon på leie av inntil 1 375 kW fra Nedre Eiker komm. elektrisitetsverk. Tillatelsen som gjelder inntil 1. juli 1960, er gitt på vilkår om en årlig avgift til staten av 1 krone pr. kilowatt av den kraft hvorav det betales leie. For øvrig er tillatelsen meddelt på vanlige vilkår, dog heri innbefattet betingelse om norsk styre.

Konsesjonsavgiften til staten er betalt til og med driftsåret 1953—54. For driftsåret 1953—54 var leiekvantumet 2 160 kW og konsesjonsavgiften kr. 2 160.

Da det konsesjonsmessige kraftkvantum — 1 375 kW — var betydelig overskredet, varslet en den 22. juli 1954 selskapet om at det

måtte søkes konsesjon på det nødvendige tilleggskvantum.

Selskapet søker nå om konsesjon på leie av ytterligere inntil 925 kW og inntil 12 000 kW spillkraft. Med hensyn til Nedre Eiker herredstyes reservasjoner angående de 925 kW, bemerker Nedre Eiker komm. elektrisitetsverk i brev av 21. februar 1955 til hovedstyret at A/S Krogstad Cellulosefabriks uttak utover dets kontraktmessige kvantum på 1 650 kW med en brukstid på 6 000 timer i tilfelle må bli strøm fra Samkjøringen i den utstrekning Samkjøringen kan levere, idet verket ikke har fått økt sitt rekvisisjonskvantum fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud, hvorfor styret ikke har kunnet ta noe standpunkt til økningen av denne kraftlevering.

Differansen mellom det konsesjonsmessige kraftkvantum — i tilfelle 1 375 kW pluss 925 kW eller i alt 2 300 kW — og det kontraktmessige kraftkvantum 1 650 kW utgjørende 650 kW, må selskapet etter dette i så fall søke dekket ved kraft fra Samkjøringen.

Hovedstyret vil rå til at søknaden innvilges og tillatelsene meddeles for den tid A/S Krogstad Cellulosefabrik måtte leie ytterligere inntil 925 kW fra Nedre Eiker komm. elektrisitetsverk samt inntil 12 000 kW spillkraft fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke, dog ikke lenger enn til 1. juli 1960. Hovedstyret vil foreslå at det betinges en årlig avgift til staten av 1 krone pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes utenom spillkraften.

Av spillkraften som i dette tilfelle skal nyttes for bedriftens elektrokjel, blir det som vanlig ikke å erlegge konsesjonsavgift.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på vanlige vilkår i samsvar med A/S Krogstad Cellulosefabriks forannevnte kraftleiekonsesjon av 13. juni 1950.

En går ut fra at selskapet underrettes om hva Nedre Eiker komm. elektrisitetsverk har bemerkt med hensyn til bedriftens eventuelle kraftuttak utover det kontraktmessige kraftkvantum på 1 650 kW.

Behandlet i hovedstyremøte den 9. mars 1955.»

Saken har også vært forelagt Industridirektoratet, som i påtegningskrivelse av 21. mars 1955 har anbefalt søknadene.

Departementet skal bemerke:

Primakraften, som det gjelder, skal benyttes til vanlig driftsmaskineri, mens spillkraften skal anvendes til drift av cellulosefabrikens elektrokjel.

Departementet vil rå til at A/S Krogstad Cellulosefabrik gis tillatelse etter lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV til å leie ytter-

ligere inntil 925 kW primakraft fra Nedre Eiker komm. elektrisitetsverk og inntil 12 000 kW spillkraft fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke, dog — i likhet med kraftleiekonsesjonen av 13. juni 1950 — ikke lengre enn inntil 1. juli 1960. Det er departementets forutsetning at kraftleveringen skal være underkastet de til enhver tid gjeldende bestemmelser om kraftrasjonering.

Tillatelsen anbefales gitt på vilkår som av Hovedstyret foreslått. Departementet er således enig i at det betinges en årlig avgift til staten av 1 krone pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig nyttes utenom spillkraften, og at tillatelsen for øvrig gis på vanlige vilkår i samsvar med A/S Krogstad Cellulosefabriks tidligere kraftleiekonsesjon av 13. juni 1950.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV gis A/S Krogstad Cellulosefabrik tillatelse til å leie ytterligere inntil 925 kW primakraft fra Nedre Eiker komm. elektrisitetsverk og inntil 12 000 kW spillkraft fra Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke på vilkår som foreslått i Industridepartementets tilråding av 1. april 1955.

14. And. H. Kiær & Co. Ltd.

(Tillatelse til å leie inntil 4 700 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft samt inntil 750 kW primakraft fra A/S Hafslund.)

Kgl. resol. av 15. april 1955.

And. H. Kiær & Co. Ltd. har i skriv av 10. juni 1954 søkt om tillatelse til å leie inntil 4 700 kW og inntil 750 kW primakraft samt inntil 5 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i den anledning gitt følgende uttalelse, datert 11. mars 1955:

«I brev av 10. juni 1954 til hovedstyret har And. H. Kiær & Co. Ltd., Fredrikstad søkt om konsesjon på leie av 4 700 kW og 750 kW primakraft samt 5 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund.

Søknaden er sålydende:

«Fornylse av konsesjon på kraftleie. Papirfabrikken på Torp i Borge.

Kontrakten med A/S Hafslund er nå endelig i orden og underskrevet.

Vi tillater oss derfor å søke konsesjon på leie av inntil 4 700 kW elektrisk kraft og

inntil 5 000 kW spillkraft, begge fra A/S Hafslund.

Vårt kraftforbruk de siste år har vært således:

Primakraft:

	Maks. kW	kWh
1950 (ekskl. blekeri)	2 974	18 206 200
1951 (inkl. blekeri)	3 600	22 116 372
1952	3 615	20 720 008
1953	3 927	22 197 099

Spillkraft:

	kWh
1950	14 451 000
1951	9 349 400
1952	8 064 400
1953	11 826 000

Vi skal videre få meddele at papirfabrikken på Torp tidligere var eiet av vårt datterselskap Torp Brugs Aktieselskab, men at det her er skjedd en fusjon, således at vi har overtatt selskapet i sin helhet.

Fusjonen er trådt i kraft fra 1. januar 1952.

Vi vedlegger gjenpart av vårt brev til Det kgl. Industridepartement av 9. mars i år, som viser styrets sammensetning, aksjekapital m. m.

Det finnes i alt 10 utenlandske aksjonærer med 73 ordinære aksjer og 16 stamaksjer.

Trelastbruket i Glemmen.

Vi søker her konsesjon på leie av inntil 750 kW elektrisk kraft fra A/S Hafslund.

Vårt kraftforbruk de siste år har vært således:

	Maks. kW	kWh
1950	676	1 811 050
1951	697	1 739 484
1952	745	2 391 991
1953	799	2 569 881

Med hensyn til styre, aksjekapital osv. henvises til det som er sagt under papirfabrikken.

Konsesjonen søkes i begge tilfelle for så lang tid som sådanne konsesjoner kan gis.»

Bedriften er beliggende i henholdsvis Borge og Glemmen herreder.

Borge herredstyre har i møte den 16. september 1954 enstemmig vedtatt å anbefale at konsesjonen gis på leie av de inntil 4 700 kW primakraft og de inntil 5 000 kW spillkraft fra A/S Hafslund.

Glemmen herredstyre har i møte den 17. desember 1954 enstemmig vedtatt å anbefale at konsesjon gis på leie av de inntil 750 kW fra A/S Hafslund.

Fylkesmannen i Østfold fylke har i påtegning av henholdsvis 5. oktober og 31. desember 1954 til hovedstyret meddelt at han anbefaler kraftleiekonsesjonen gitt på vanlige betingelser.

Hovedstyret skal bemerke:

Ved Arbeidsdepartementets brev av 29. november 1941 er And. H. Kiær & Co. Ltd. meddelt konsesjon på leie av inntil 650 HK elektrisk energi fra A/S Hafslund og den 8. februar 1945 er selskapet meddelt tillatelse til å leie inntil 3 500 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft fra samme utleier.

Den førstnevnte konsesjon av 29. november 1941 på leie av inntil 650 HK som var gjeldende inntil 1. juli 1952, er meddelt på vilkår om en årlig avgift til staten av 1 krone pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig benyttes og med vilkår om at selskapets styre bare skal bestå av norske statsborgere. For øvrig er tillatelsen meddelt på vanlige betingelser.

Den nevnte andre konsesjon, av 8. februar 1945, på leie av inntil 3 500 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft som var gjeldende inntil 1. januar 1950, er gitt på samme forannevnte vilkår om norsk styre og for øvrig på vanlige betingelser — dog uten vilkår om avgift. Konsesjonen er stadfestet ved brev av 18. juni 1947 til And. H. Kiær & Co. Ltd.

Som det vil sees av foranstående er begge de omhandlede kraftleiekonsesjoner utløpet. En har gjentatte ganger minnet selskapet om å søke konsesjonene fornyet og senest i brev av 7. april 1954 henstilt til dette å bringe konsesjonsforholdet i orden. Imidlertid er saken blitt forsinket idet selskapet først i juni 1954 har fått ordnet sin hovedkontrakt med A/S Hafslund. (Jfr. And. H. Kiær & Co. Ltd.s brev av 3. november 1954 til hovedstyret bilagt med primakraftleiekontrakten (4 700 kW) av 3. juni 1954, og spillkraftkontrakten (5 000 kW) av 29. mars 1947 for papirfabrikken samt kraftleiekontrakten (750 kW) av 9. februar 1951 for trelastbruket.

I henhold til primakraftleiekontrakten leverer A/S Hafslund til papirfabrikken: A) 2 900 kW fast årskraft fra egne kraftanlegg og B) 1 800 kW fast årskraft fra fremmede anlegg sam C) tilfeldig ledig kraft fra egne eller andre kraftanlegg.

A-kraften betales med kr. 36 pr. kW og år + 1,8 øre pr. kWh i vinterhalvåret og 1,2 øre pr. kWh i sommerhalvåret. B-kraften leveres etter en pris som fastsettes ved nærmere avtale. For C-kraften betales for kraft fra egne anlegg samme pris som for A-kraften. For C-kraft fra Samkjøringen eller andre leverandører betales samme pris som for A-kraften, dog minst Hafslunds innkjøpspris med et tillegg på 30 pst. (Jfr. kraftleiekontraktens § 6.)

Primakraftleiekontrakten som trådte i kraft

den 1. januar 1953, gjelder til 31. desember 1958 (kontraktens § 17).

Til bruk for fremstilling av damp i brukets (T o r p b r u g) elektrokjel leverer A/S Hafslund på spillkraftkontrakten av 29. mars 1947 inntil 5 000 kW spillkraft til en pris av 0,6 øre pr. kWh for energi av egen produksjon. For transittkraft til elektrokjelen betales derimot leverandørens pris med et tillegg av 10 pst. (jfr. kontraktens § 4). Spillkraftkontrakten som trådte i kraft den 1. januar 1945, var gjeldende til 31. desember 1954 (kontraktens § 8).

De inntil 750 kW for trelastbruket er etter kontrakten av 9. februar 1951 oppdelt i A)-, B)- og C)-kraft i likhet med primakraften etter hovedkontrakten. For A-kraft betales kr. 48 pr. kW og år + 1 øre pr. kWh i sommerhalvåret og 2 øre pr. kWh i vinterhalvåret. C-kraft fra egne anlegg betales som for A-kraft. For C-kraft fra fremmede anlegg blir fastprisen å fastsette etter nærmere avtale. Det samme gjelder for B-kraften, mens kWh-tillegget for B)- og C)-kraften blir som bestemt for A-kraften.

Denne kontrakt som trådte i kraft den 1. januar 1950, var gjeldende til 31. desember 1954.

På vår henvendelse til selskapets direktør opplyste han at selskapet har tatt opp kontrakts spørsmålet med A/S Hafslund og at det kan regnes med at de respektive kontrakter blir å fornye etter hvert.

Hovedstyret vil rå til at søknaden innvilges og at tillatelsen meddeles i samsvar med kontraktene av 3. juni 1954, 29. mars 1947 og 9. februar 1951 på leie av inntil 4 700 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft samt inntil 750 kW primakraft fra A/S Hafslund og for den tid disse kontrakter blir gjeldende, dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1965.

Som nevnt er det betinget en årlig avgift av 1 krone pr. kW til staten i konsesjonen av 29. november 1941 på leie av de 650 HK. Denne avgift er betalt til og med året 1954. For året 1954 var avgiften kr. 843,30. Derimot er det ikke betinget avgift i konsesjonen av 8. februar 1945 på leie av de 3 500 kW primakraft og de 5 000 kW spillkraft. Konsesjon på leie av disse kraftkvanta var opprinnelig — henholdsvis den 6. januar 1931 og 18. november 1932 — gitt til Torp Brug A/S, men konsesjonene ble ved overførselen av Torp Brug til And. H. Kiær & Co. Ltd. tillatt overdratt til sistnevnte selskap den 8. februar 1945. Spillkraften til dampfremstilling ble som vanlig fritatt for avgift mens avgift av primakraften ikke ble pålagt grunnet treforedlingsindustriens den gang vanskelige stilling.

Hovedstyret vil som forholdene nå ligger an, foreslå at det betinges en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig benyttes utenom spillkraften til dampfremstilling. Avgiften av primakraften (inntil 4 700 kW) for papirfabrikken forutsettes oppkrevd fra og med 1. januar 1950.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på vanlige vilkår innbefattet bestemmelsen om norsk styre, således at betingelsene i sin helhet blir som i vedlagte forslag.

Behandlet i hovedstyremøte den 9. mars 1955.»

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår er sålydende:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid And. H. Kiær & Co Ltd. måtte leie inntil 750 kW primakraft for Trelastbruket og inntil 4 700 kW primakraft samt inntil 5 000 kW spillkraft for Papirfabrikken fra A/S Hafslund — i samsvar med kraftleiekontraktene av henholdsvis 9. februar 1951, 3. juni 1954 og 29. mars 1947 og for den tid disse kontrakter blir gjeldende, dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1965.

2. Styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid bare bestå av norske statsborgere.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av departementet eller for noen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

4. Søksmål etter naboloven.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelige på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av naboloven.

5. Norske tjenestemenn og arbeidere.

Til byggingen og driften av anlegget skal det bare brukes tjenestemenn og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog dispensere fra denne bestemmelse når det trengs

spesiell fagkunnskap eller øvelse eller når andre hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig for konsesjonæren.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler mot det, kan dispensasjon også gis når det gjelder fremmede tjenestemenn og arbeidere som har hatt fast bopel her i riket det siste år. Søknad om dispensasjon må i hvert enkelt tilfelle sendes om vedkommende politimester. Ansettelse må ikke i noe tilfelle foretas før søknaden er avgjort.

Bruker konsesjonæren fremmede tjenestemenn eller arbeidere uten å ha fått tillatelse til det, kan vedkommende departement ilegge ham en dagbot til statskassen på opp til 50 — femti — kroner dagen for hver person.

6. Norsk arbeid og materiell.

Til byggingen og driften av anlegget skal norsk vare brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare eksklusive toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — prosent av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til

fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

8. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges tatt ut etter bestemmelse av departementet enten i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten dette tilhører selskapet eller eieren av vassfallet.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lock-out må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig benyttes utenom spillkraft til dampfremstilling erlegges til statskassen en årlig avgift av kr. 1 pr. kW, beregnet etter formelen: $\frac{\text{kWh}}{8760}$.

Avgiften forfaller til betaling ved årets utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om avgiftens beregning og erleggelse fastsettes av vedkommende departement.

10. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som vedkommende departement måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

11. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Overtredelse av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 10 medfører i tilfelle av gjentagelse tap av konsesjonen hvis ikke forholdet blir brakt i orden etter reglene i lov av 14. desember 1917 nr. 16 §§ 31 og 32.

Departementet skal bemerke:

Av de foran nevnte kraftkvanta skal inntil 4 700 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft leveres til papirfabrikken på Torp i Borge mens inntil 750 kW primakraft skal leveres til trelastbruket i Glemmen.

Saken har vært forelagt Industridirektoratet som i påtegningskriv av 25. mars 1955 har anbefalt søknaden.

Departementet vil med Hovedstyret rå til at And. H. Kiær & Co. Ltd. gis tillatelse etter lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV til å leie inntil 4 700 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft samt inntil 750 kW primakraft fra A/S Hafslund i samsvar med kontraktene av 3. juni 1954, 29. mars 1947 og 9. februar 1951 og for den tid disse kontrakter blir gjeldende, dog ikke lengre enn inntil 1. januar 1965. Det er departementets forutsetning at kraftleveringen skal være underkastet de til enhver tid gjeldende bestemmelser om kraft-rasjonering.

Tillatelsen anbefales gitt på vilkår som av Hovedstyret foreslått. Man er således enig i at det betinges en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig benyttes utenom spillkraften til dampfremstilling. Avgiften av primakraften (inntil 4 700 kW) for papirfabrikken forutsettes oppkrevd fra og med 1. januar 1950.

Industridepartementet

tilrår:

And. H. Kiær & Co. Ltd. gis i medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 kap. IV tillatelse til å leie inntil 4 700 kW primakraft og inntil 5 000 kW spillkraft samt inntil 750 kW primakraft fra A/S Hafslund på vilkår som foreslått i Industridepartementets tilråding av 15. april 1955.

15. Luostejok Kraftlag A/L.

(Tillatelse til regulering av Gaggavatn i Luostejokka i Kistrand og Karasjok herreder i Finnmark fylke.)

Kgl. resol. av 29. april 1955.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 1. april 1955 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en med skriv av 15. juli 1954 fra fylkesmannen i Finnmark innsendt søknad av 10. februar 1954 fra Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning på vegne av Luostejok Kraftlag A/L om tillatelse til regulering av Gaggavatn i Luostejokka i Finnmark fylke:

«Departementet har 27. juli 1954 oversendt til uttalelse følgende søknad av 10. februar s.å. fra Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning:

«På vegne av Luostejok Kraftlag A/L, Lakselv søker vi herved om tillatelse for Kraftlaget til å regulere Luostejokka i Kistrand og Karasjok herreder, Finnmark fylke i den hensikt å nytte vannføringen i vassdraget til drift av et vannkraftverk.

Vi viser i den anledning til vedlagte bilag og nedenstående redegjørelse.

Luostejok Kraftlag A/L er et interkommunalt andelslag for herredene Kistrand og Karasjok. Kraftlaget har til formål å bygge ut passende vassdrag i distriktet for å forsyne innbyggerne i nevnte herreder med elektrisk kraft. Kraftlaget er tilstøtt statsstønad til bestilling av maskiner for utbygging av Lailafossen i Luostejokka, som i samråd med Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen er valgt utbygget.

Planen for bygging av Luostejok kraftverk går i korte trekk ut på:

Ved utløpet av Gaggavatn (5,25 km²) bygges en dam som hever vannstanden til kote 101,65. Gaggavatns nåværende vannstand ligger på kote 96,65, som blir vannets laveste regulerte vannstand.

Utkast til manøvreringsreglement vedlegges.

Fra Gaggavatn legges en 640 m lang tre-rørledning til kraftstasjonen. Rørledningen utstyres med stigetårn 230 m ned for dammen. Midlere brutto fallhøyde vil bli 30,15 m.

Den årlige produksjon i Luostejok kraftstasjon vil bli 6,1 mill. kWh.

Det vil i kraftstasjonen bli installert et aggregat med turbin på 2 000 HK og generator på 1 800 kVA.

De områder i vassdraget som kommer under regulering ligger i sin helhet på statens grunn.

Luostejokka er ikke lakseelv og fisket i elven og Gaggavatn har liten betydning ervervsmessig sett.

Ved den foreslåtte oppdemning av Gaggavatn vil endel skog og endel beiteland bli satt under vann, men skaden må ansees uvesentlig da den nyttbare både bjerk- og furuskog er avvirket i de siste år av hensyn til reguleringen.

Kraften som innvinnes ved bygging av Luostejok kraftverk skal nyttes til alminnelig elektrisitetsforsyning for befolkningen i Kistrand og Karasjok kommuner. Vi søker derfor om at Luostejok Kraftlag A/L får konsesjon på reguleringen i lengst mulig tidsrom.

Vi søker videre om at avgiften til staten settes lavest mulig og at Kraftlaget blir fritatt for avgift til Kistrand og Karasjok kommuner som vassdraget ligger i.

Samtidig med denne søknad innsendes søknad til Landbruksdepartementet om leie av vassdraget.»

Av den vedlagte plan fremgår at regulerings- og inntaksdammen ved Gaggavatn blir ca. 245 m lang. Den høyeste del av dammen er tenkt bygd som jernbetong platedam med 90 m fast overløp på kote 101,65 og den lavere del som betonggravitasjonsdam med 110 m fast overløp på kote 101,90.

Nedbørfeltet ved utløpet av Gaggavatn er oppgitt til 500 km², magasinet i Gaggavatn til 26,25 mill. m³ og den herved påregnelige regulerte vassføring til 3,19 m³/sek. Alminnelig lavvassføring er angitt til 1,3 m³/sek.

Kraftanlegget er beregnet å koste 3,75 mill. kroner, hvorav ca. 1,4 mill. kroner faller på dammen ved Gaggavatn.

Ansøkerens forslag til manøvreringsreglement forutsetter at det ved manøvreringen skal has for øye at vassdragets flomvassføring ikke økes og at vannslipningen for øvrig kan foregå etter kraftverkets behov. Ellers inneholder forslaget de vanlige bestemmelser.

Søknaden som hadde vært forelagt distriktet før den ble innsendt, er kunngjort i Norsk lysingsblad den 21. og 24. august 1954 (nr. 192 og 194), og den er herfra forelagt Landbruksdepartementet og Inspektøren for ferskvannsfisket.

Kistrand herredstyre har i møte den 23. februar 1954 gjort følgende vedtak:

«Kistrand herredstyre anbefaler på det beste at konsesjon om regulering av Luostejok Vassdrag til elektrisk kraft gis Luostejok Kraftlag A/L som søkt av Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning i brev av 11. februar 1954.»

Karasjok herredstyres vedtak i møte den 15. juni 1954 lyder slik:

«Karasjok herredstyre har ikke noe å innvende mot at Luostejok Kraftlag A/L blir gitt konsesjon på regulering av Luostejokvassdraget og dets nedslagsfelt i Karasjok herred.»

Fylkesmannen i Finnmark uttaler i ekspedisjon av 15. juli 1954 at det fra fylkets side intet er å innvende mot at konsesjon gis.

Landbruksdepartementet har i brev av 13. oktober 1954 ikke noe å merke til at Luostejok Kraftlag A/L gis reguleringsstillatelse som omsøkt.

Inspektøren for Ferskvannsfisket henviser i brev av 24. mars d. å. til følgende uttalelse fra konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge:

«Ved den omsøkte reguleringen vil det 5,25 km² store Gaggavatn og Luostejokka inntil ca. 300 m nedafor Lailafossen bli særlig berørt.

Fra Lakselv går det enkelte laks opp under Lailafossen, og det antas at laks vanlig gyter på den strekning på ca. 300 m nedafor fossen, der gyte plassene nå vil bli tørrlagt om vinteren på grunn av kraftverkets drift. Dette vil derfor måtte føre til et visst tap i lakseproduksjonen i Lakselv. I Luostejokka for øvrig er det ikke nevneverdige gode gyte plasser for laks. Elva har for øvrig ikke hatt noen betydelig laksebestand i de seinere år.

I Gaggavatnet fins en rekke forskjellige fiskeslag, de viktigste er røye og gjedde. Røya har tidligere vært grunnlag for et omfattende næringsfiske, og vatnet har gitt en meget høy avkastning. På grunn av overbeskatning har utbyttet de siste år vært nokså lite. Den nederste delen av dette vatnet er meget grunt og produktivt, mens den øvre delen er mye djupere og mindre verdifullt.

Ved oppdemningen vil det settes nye næringsområder under vatn. Dette vil gi en rikere tilgang på mat for fisken. Samtidig vil gjedda få langt bedre gytevilkår enn før i det neddemte område, og det er fare for at dette fiskeslaget vil tilta i antall. Med den betydning som Gaggavatnet har hatt for fisket i dette området, bør det derfor gjøres mest mulig for å holde oppe fiskebestanden. Jeg tillater meg derfor å foreslå at det tas inn en bestemmelse i konsesjonsvilkåra om at konsesjonæren tilpliktes å sette ut yngel eller settefisk av laks, aure og/eller røye i et antall og på en slik måte som måtte fastsettes av det departement ferskvannsfisket til enhver tid sorterer under.

Det bør foretas fiskeriundersøkelser i vassdraget med års mellomrom, og konsesjonæren bør tilpliktes å dekke de utgifter som er forbundet med dette.»

I henhold til denne uttalelse og etter samråd med Landbruksdepartementet foreslår fiskeriinspektøren betinget følgende:

«Til fremme av fisket i Gaggavatn og Luostejokka plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren plikter, dersom vedkommende departement finner det nødvendig og etter departementets nærmere bestemmelse, å anbringe gitter eller annen fiskesperring foran tappelukene.

Dersom departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de vannområder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.»

Hovedstyret skal bemerke:

Luostejok Kraftlag A/L er dannet av Kistrand og Karasjok kommuner sammen med andre andelshavere i nevnte kommuner. Andelslagets formål er å erverve retten til å utnytte vannkraften i passende vassdrag i kraftlagets område og forsyne befolkningen i de tilsluttede kommuner med elektrisk energi.

Som kraftkilde er valt Lailafossen i Luostejokka hvor det etter planen skal bygges ut et fall på ca. 30 m.

Kraftlaget har 17. mars 1954 opprettet kontrakt med Finnmark jordsalgskommisjon om leie av de av statens vannrettigheter som er nødvendige for Luostejok-vassdragets utbygging og regulering. Kontrakten er approbert av Landbruksdepartementet den 2. februar 1955.

I kraftanlegget i Lailafossen er det forutsett installert en turbin på 2 000 HK og generator på 1 800 kVA, og ved bruk av statsstøttemidler ble det i sin tid bestilt maskiner som skulle passe for dette anlegg. Det er også søkt om statsstønad til selve utbyggingen; men denne søknad er det ennå ikke tatt standpunkt til. Det er underhånden antydning at finansieringen foreløpig vil kunne ordnes på annen måte.

I forbindelse med utbyggingen søkes det nå om tillatelse til å regulere Gaggavatn ved 5,0 m oppdemning fra nåværende vannstand — angitt til kote 96,65 — til kote 101,65.

I reguleringsplanen er det regnet med en regulert vassføring ved utløpet av Gaggavatn på 3,2 m³/sek. Hovedstyret, som ikke har noe å bemerke hertil, antar at vassføringsøkningen ved reguleringen kan ansettes til 1,9 m³/sek. De tilsvarende kraftmengder i det ca. 30 m høye bruttofall blir henholdsvis 1 280 og 760 nat.-HK. Man tar som vanlig forbehold om nærmere fastsettelse av kraftøkningen senere.

Skader og ulemper.

Ved den omsøkte oppdemning av Gaggavatn vil en del skog — bjerk og furu — samt noe beiteland bli satt under vann. Det er ikke oppgitt hvor meget, men det som er nyttbart av skogen er etter det opplyste allerede avvirket av hensyn til reguleringen. Videre må man regne med noe skade på fisket.

Hovedstyret antar at skadene og ulempene ved reguleringen er av mindre betydning sammenlignet med fordelene, omkostningene ved reguleringen også tatt i betraktning, jfr. reguleringslovens § 8 pkt. 1, og man anbefaler tillatelse gitt på de i vedlagte utkast oppstilte betingelser.

Vedrørende betingelsene bemerkes:

Konsesjonstiden, post 1 i utkastet, må følge leietiden og som denne begrenses til 50 år regnet fra leiekontraktens datum 17. mars 1954.

Innløsning, post 2.

Foruten den vanlige innløsningsrett i det 35. år må her også tas forbehold om slik rett hvis leieforholdet mellom Kraftlaget og staten skulle bli hevet eller oppsagt i henhold til leiekontrakten.

Avgifter, post 3.

Kraftlaget har søkt om at avgiften til staten blir satt så lavt som mulig og at det blir fritatt for avgifter til kommuner.

Hovedstyret foreslår avgiftene satt til lovens minimum. Å frita konsesjonæren for å betale avgift etter reguleringslovens § 11 pkt. 7 er det formentlig ikke adgang til da konsesjonen ikke blir gitt til en kommune. Ettergivelse i henhold til samme paragrafs pkt. 6 må i tilfelle finne sted for et bestemt tidsrom. Både fylket samt Kistrand og Karasjok kommuner har anbefalt søknaden uten forbehold, og det er vel da rimelig at Kraftlaget kan få avtale om frafallelse av kommuneavgifter.

Gaggavatn, som er 5,25 km², antas undergitt eiendomsrett. Godtgjørelse til staten en gang for alle, jfr. lovens § 13, er derfor ikke foreslått betinget.

Opphjelp av fisket, post 13.

Man har her fulgt fiskeriinspektørens forslag.

Kraftavgivelse, post 18, er ifølge lovens § 12 pkt. 15 betinget med inntil 10 pst. til kommuner. Videre er staten forbeholdt inntil 5 pst.

De øvrige betingelser trenger formentlig ingen nærmere omtale.

Etter omstendighetene har man ikke funnet det nødvendig å betinge sikkerhetsstillelse etter lovens § 12, pkt. 16.

Vedlagte utkast til manøvreringsreglement er overensstemmende med søkerens forslag. Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 30. mars 1955.»

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår er sålydende:

«1.

Reguleringskonsesjonen gjelder i 50 år fra 17. mars 1954.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras. Det utførte reguleringsanlegg kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand

for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i vassdraget nedenfor anlegget.

Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve avstått uten vederlag reguleringsanlegget med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35. år fra 17. mars 1954 eller hvis leieforholdet mellom kraftlaget og staten blir hevet eller oppsagt i henhold til leiekontrakten har staten rett til å innløse anlegget helt eller delvis. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbyggingsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de bevislig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anlegget skal ved innløsningen være i fullt driftsmessig stand. Hvor så vidt er tilfelle avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

For den øking av vannkraften som ved reguleringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget, skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

3.

Til staten kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Økingen av vannkraften beregnes på grunnlag av den øking av vassdragets lågvassføring som reguleringen antas å ville medføre ut over den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som den ved reguleringen innvunne øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreffer etter hvert som den ved reguleringen innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantessikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3 og om kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 19, skal, for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år etter at konsesjon er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år. I fristene medregnes ikke den tid som det på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

6.

Til anlegg og drift skal bare brukes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler mot det kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste, erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

7.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget bruke norske varer for så vidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan fås fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av vedkommende departement.

Departementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

8.

Forsikring tegnes fortrinsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

9.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi, beregnet etter hva de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbu for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almenyttig øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende departement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige legehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

11.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvister å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham.

Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvister avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsene i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune dens utgifter til forsorgsunderstøttelse av de ved anlegget ansatte arbeidere og deres familier.

13.

Til fremme av fisket i Gaggavatn og Luostejokka plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren plikter, dersom vedkommende departement finner det nødvendig og etter departementets nærmere bestemmelse, å anbringe gitter eller annen fiskeperring foran tappelukene.

Dersom departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de vannområder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.

14.

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som fylkesvegstyret bestemmer å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, bruer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. Veier, bruer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlig ulempe for anlegget og de bedrifter som erholder kraft fra dette.

15.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

16.

Ved damanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggets eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets bruk. Anleggets eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøyemed.

17.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som utferdiges på forhånd. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

18.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesser finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

19.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økte utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst. rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis

prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallet kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften istedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Unnlater anleggets eier å levere denne kraft, uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveringen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko, så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

20.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder som antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning.

Hvis sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger å dra omsorg for at det ferdige anlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

21.

Anleggets eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av

vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggets eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

22.

Alle heftelser som hviler på anlegget faller bort når og i den utstrekning det i henhold til reguleringskonsesjonen går over til staten eller innløses av denne.

23.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget, for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement er sålydende:

«1.

Reguleringsgrensene er:

Øvre grense	kote 101,65
Nedre grense	» 96,65
Reguleringshøyde	<u>5,00 m</u>

Høydene refererer seg til F.M. 1 syd for dammen. Dette fastmerke (jernbolt i fjell) har høyden 106,693 m. o. h.

Reguleringsgrensene skal betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker som godkjennes av Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen.

§ 2.

Ved manøvreringen skal has for øye at vassdragets flomvassføring ikke økes. For øvrig kan vannslippingen foregå etter kraftverkets behov.

§ 3.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

§ 4.

Det skal påsees at flomløpene ikke hindres av is eller liknende. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Videre skal observeres og noteres — om det forlanges — regnmengder og temperatur m. v. Avskrift av protokollen skal — hvis det forlan-

ges — ved hver måneds utgang sendes til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

§ 5.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

§ 6.

Forandringer i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Luostejok Kraftlag A/L er et uansvarlig andelslag bestående av Kistrand og Karasjok kommuner og av private andelshavere i disse to kommuner. Lagets formål er å erverve retten til passende vassdrag og kraftkilder i kraftlagets område og å utbygge disse for forsyning av befolkningen i kommunene med elektrisk energi.

Som det fremgår skal kraftlaget etter planene bygge ut Lailafossen i Luostejokka med et fall på ca. 30 m. I denne forbindelse søker kraftlaget nå om tillatelse til regulering av Gaggavatn i samme vassdrag ved oppdemning 5,0 m ved hjelp av en dam.

De områder i vassdraget som skal reguleres ligger i sin helhet på statens grunn.

Luostejok Kraftlag A/L har sluttet en kontrakt av 17. mars 1954 med Finnmark jordsalgskommissjon om leie av de av statens vannrettigheter som er nødvendige for utbyggingen og reguleringen. Kontrakten er approbert av Landbruksdepartementet, og leietiden er satt til 50 år fra kontraktens datum.

Som det fremgår har kraftlaget ved hjelp av statsstønadsmidler bestilt maskiner til kraftstasjon i Lailafossen, og dessuten også søkt om statsstønad til selve utbyggingen. Den sistnevnte søknad har myndighetene ennå ikke tatt standpunkt til.

Ved den søkte regulering av Gaggavatn ved oppdemning 5,0 m vil endel skogsmark og noe beiteland bli satt under vann. Videre regnes det med skade på fisket både i Gaggavatn og i Lakselv bl. a. fordi gyteplassen for laksen i elven oppunder Lailafossen vil bli tørrlagt.

Omkostningene ved hele kraftanlegget er av kraftlaget anslått til 3,75 mill. kroner, hvorav 1,4 mill. kroner til reguleringsdammen ved Gaggavatn.

Som det fremgår har Hovedstyret anslått den totale kraftmengde etter regulering i det ca. 30 m høye bruttofall i Lailafossen til ca. 1 280 nat.-HK, hvorav ca. 760 nat.-HK

er kraftøking som innvinnes ved reguleringen.

Departementet antar at skaden og ulempen ved reguleringen må anses for å være av mindre betydning sammenlignet med fordelene, herunder også tatt i betraktning omkostningene, og at vilkårene etter reguleringslovens § 8, pkt. 1 således er til stede for å meddele den søkte reguleringsstillatelse.

Departementet vil i tilslutning til Hovedstyret anbefale konsesjonen gitt og på de av Hovedstyret foreslåtte vilkår. Departementet viser og slutter seg til hovedstyrets merknader ovenfor angående de enkelte poster i vilkårene.

Departementet vil videre anbefale fastsatt manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med Hovedstyrets forslag som gjeldende inntil videre.

Industridepartementet

tilrår:

1. Luostejok Kraftlag A/L tillates i medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 å foreta en regulering av Gaggavatn i Luostejokka i Kistrand og Karasjok herreder i Finnmark fylke, — i det vesentlige i samsvar med søknad av 10. februar 1954 fra Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning og dermed fremlagt plan.
Tillatelsen gis på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 29. april 1955.
2. Det fastsettes som gjeldende inntil videre manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med et i Industridepartementets nevnte tilråding inntatt forslag.

16. Vestlandske Vassdrags- og Kraftselskap A/S.

(Fornyelse av konsesjon av 11. juni 1948 på regulering av Eiavatn i Sokndalsvassdraget i Rogaland fylke.)

Kgl. resol. av 29. april 1955.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i følgende brev, datert 31. mars 1955, gitt uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 9. januar 1954 fra h.r.advokat Hugo Parr på vegne av Vestlandske Vassdrags- og Kraftselskap A/S om fornyelse av selskapets konsesjon av 11. juni 1948 på regulering av Eiavatn i Sokndalsvassdraget:

«Frå høyesterettsadvokat Hugo Parr, Stavanger, er innkommet følgende søknad, datert 9. januar 1954:

«Ved kgl. resolusjon av 11. juni 1948 er det gitt Vestlandske Vassdrags- og Kraftselskap A/S tillatelse til å regulere Eiavatn i Sokndalsvassdraget i Rogaland fylke. Reguleringen går ut på tillatelse til å senke vannet 1½ m.

Der ble deretter truffet avtale med samtlige grunneiere, bortsett fra to, om at der skulle opptas et minnelig skjønn til fastsettelse av erstatning til grunneierne. Dette skjønn ble avholdt den 2. november 1948. Erstatning til grunneierne i henhold til dette skjønn er godkjent og utbetalt.

Det var kun to av grunneierne som ikke gikk med på denne ordning med skjønn i minnelighet. Det var Anders Hellenen, som eier av Skognes nr. 101. bnr. 1 i Sokndal, og Bernt O. Refsland, som eier av gnr. 39 bnr. 3 i Sokndal. Disse to grunneiere stilte så store krav at man ikke kunne bli enige med dem. Saken ble derfor utsatt for at den skulle bli mere moden for en løsning, idet man i siste instans regnet med å måtte avholde ekspropriasjonsskjønn.

Nevnte to grunneiere har i tiden etter omhandlede skjønn holdt seg temmelig passive, og spørsmålet om en ordning med dem kom en tid sterkt i bakgrunnen for andre og viktige spørsmål, slik at man ikke var oppmerksom på at ett-års fristen utløp.

Nå er saken tatt opp igjen for disse to grunneiere. Den ene forlanger at selskapet skal anlegge vei til vedkommendes eiendom, som sannsynligvis vil koste over kr. 20 000, og den annen krever også en meget stor erstatning. Disse to gårder er noen heiegårder uten særlig verdi. Da de fremsatte krav anses for å være helt urimelige, har selskapet foreslått for de to grunneiere at man skal bli enige om å få avholdt et skjønn i minnelighet til fastsettelse av erstatningen, men det er avslått. Under disse omstendigheter blir det nødvendig nå å få fastsatt erstatningen til de to grunneiere gjennom et ordinært ekspropriasjonsskjønn.

Med hjemmel i vassdragslovens § 130 søker man om en ny tillatelse i den anledning. Det må formentlig her finnes ubetenkelig at sådan tillatelse gis uten at dokumentene i saken legges ut til ettersyn på ny.»

Søknaden ble 1. februar 1954 sendt fylkesmannen i Rogaland med anmodning om uttalelse fra vedkommende herredsstyret og fylkesmannen selv. Samtidig gjorde man oppmerksom på at den omhandlede reguleringsstillatelse er gitt i medhold av reguleringsloven av 14. desember 1917 og at søknaden derfor blir å behandle etter denne lov som søknad om fornyelse av konsesjonen, jfr. § 16 pkt. 6.

Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad 4. og 11. februar 1954 (nr. 29 og 35).

Hovedstyret har flere ganger minnet fylkesmannen om saken.

I brev av 26. november 1954 ba man således om at de begjærte uttalelser måtte bli avgitt innen 20. desember s. å., og i brev av 27. januar d. å. ba man om at søknaden måtte bli sendt tilbake omgående, da man aktet å realitetsbehandle saken uten å vente på uttalelsene

fra distriktet. Noe svar på disse brev er ikke mottatt. Det er heller ikke innkommet uttalelser fra andre interesserte.

A/S Vestlandske Vassdrags- og Kraftselskap (V. V. K.) fikk ved kgl. resolusjon av 22. juli 1932 tillatelse til å erverve Sokndalsvassdraget m. v. på nærmere angitte betingelser, jfr. St. prp. nr. 72 og Innst. S. nr. 137 for 1932 og Meddelte Vassdragskonsesjoner for samme år side 40. V. V. K. har for tiden 2 utbygde fall i vassdraget, et øvre på 53 m og et nedre på 42 m.

Ved Arbeidsdepartementets bestemmelse av 20. juli 1942 fikk V. V. K. tillatelse til midlertidig (for et tidsrom av inntil 5 år) å regulere Eiavatn ved inntil 0,3 m oppdemning over alminnelig vannstand, og ved kgl. resolusjon 11. juni 1948 fikk V. V. K. tillatelse til å regulere Eiavatn 1,5 m ved 0,3 m oppdemning og 1,2 m senkning. Reguleringen er gjennomført og vassføringsøkingen, 0,4 m³/sek., er tatt i bruk i det øvre fall.

V. V. K. har ordnet seg i minnelighet med samtlige grunneiere unntatt to, som selskapet ikke kan komme til enighet med, og det søker altså nå om tillatelse til å ekspropriere de reguleringsrettigheter som det mangler.

Ansøkeren har flere ganger bedt om en avgjørelse, og da det som forholdene ligger an må ansees ubetenkelig å avgjøre saken uten å avvente uttalelsene fra distriktet anbefaler Hovedstyret reguleringstillatelsen av 11. juni 1948 fornyet på uforandrede vilkår.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 30. mars 1955.»

Departementet skal bemerke:

Ved kgl. resolusjon av 11. juni 1948 har A/S Vestlandske Vassdrags- og Kraftselskap fått tillatelse til varig regulering av Eiavatn ved 0,3 m oppdemning og 1,2 m senking, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1948 side 53—60. Denne regulering er gjennomført.

Erstatning til grunneierne i anledning av den nevnte tillatelse av 11. juni 1948 til regulering av Eiavatn er for samtliges vedkommende, unntatt to, fastsatt ved minnelig skjønn avholdt 2. november 1948, og erstatningene utbetalt. For disse to grunneieres vedkommende, nemlig Anders Hellenen som eier av Skognes, gnr. 101, bnr. 1 og Bernt O. Refsland, eier av gnr. 39, bnr. 3, begge i Sokndal, har det heller ikke senere lyktes selskapet å komme til minnelig ordning om fastsettelse av erstatning i anledning av tillatelsen.

Selskapet akter derfor nå å avholde ekspropriasjonsskjønn for fastsettelse av erstatningen til disse to grunneiere, og har i den anledning søkt om fornyelse av tillatelsen.

I henhold til reguleringsloven av 14. desember 1917 § 16, pkt. 6 vil skjønn i anledning av tillatelsen av 11. juni 1948 til regulering av Eiavatn nå ikke kunne fremmes uten ny konsesjon.

Departementet er etter det foreliggende enig med Hovedstyret i at det vil være ubetenkelig at tillatelsen fornyes, uten å forsinke saken ved å vente lenger på de utbedte uttalelser fra distriktet, jfr. det som er foreskrevet i reguleringslovens § 6 pkt. 2 for søknader om reguleringskonsesjon.

Departementet vil med Hovedstyret anbefale tillatelsen fornyet i medhold av reguleringslovens § 16, pkt. 6, og på uforandrede vilkår.

Industridepartementet

tilrår:

Den ved kgl. resolusjon av 11. juni 1948 meddelte konsesjon for Vestlandske Vassdrags- og Kraftselskap A/S på regulering av Eiavatn i Sokndalsvassdraget i Rogaland fylke fornyes i medhold av reguleringslovens § 16, pkt. 6 på uforandrede vilkår.

17. Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S.

(Tillatelse til å erverve i alt inntil 2 000 aksjer i A/S Framnæs mek. Værksted.)

Kgl. resol. av 29. april 1955.

Departementet har mottatt en søknad av 11. februar 1954 fra h.r.advokat P. Irgens Odberg på vegne av Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S om tillatelse etter ervervslovens § 36 til erverv av inntil 1 700 aksjer i A/S Framnæs mek. Værksted. Ved tilleggsøknad av 20. august 1954 er søknaden utvidet til å omfatte i alt inntil 2 000 aksjer i selskapet.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 10. mars 1955 gitt følgende uttalelse til departementet i saken:

«Med påtegning fra departementet av 30. november 1954 har man mottatt til uttalelse en søknad av 11. februar 1954, og en tilleggsøknad av 20. august 1954, fra høyesterettsadvokat P. Irgens Odberg på vegne av Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S om tillatelse etter ervervslovens § 36 til erverv av ytterligere aksjer i A/S Framnæs mek. Værksted.

Søknaden er sålydende:

«A/S Framnæs mek. Værksted, Sandar pr. Sandefjord har en aksjekapital på 4 mill. kroner fordelt på navneaksjer à kr. 1 000. A/S Framnæs mek. Værksted har konsesjon på leie av elektrisk kraft fra Vestfold Kraftsel-

skap i henhold til konsesjonsloven av 14. desember 1917.

Som det vil fremgå av den av verkstedet innsendte aksjonærfortegnelse har Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S ervervet 1 567 aksjer i selskapet pr. 31. desember 1953, og selskapet har senere ervervet en del aksjer, slik at det nå har 1 583.

I henhold til det Kgl. Industri-, Håndverks- og Skipsfartsdepartementets skrivelse av 5. desember 1953 til meg har Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S tillatelse til å erverve 1 500 aksjer i selskapet under henvisning til lov av 14. desember 1917 § 36.

På vegne av Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S tillater jeg meg derfor under henvisning til forannevnte lov å søke om tillatelse til å erverve ytterligere aksjer, og jeg ville være takknemlig om tillatelsen kan bli gitt til ervervelse av inntil 1 700 aksjer, idet selskapet akter å skaffe seg flere aksjer i verkstedet.

Det opplyses at Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S er et norsk aksjeselskap med aksjekapital på kr. 1 200 000 med sete i Sandefjord og med helt norsk styre bosatt i Norge, nemlig Lars Christensen jr., der er enebestyrer. Personlig har han ikke mere enn 25 aksjer i selskapet, slik som anført i mitt andragende av 11. mars 1953.»

Tilleggssøknaden er sålydende:

«Den 11. februar d. å. sendte jeg på vegne av Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S ansøking om tillatelse til å erverve aksjer i A/S Framnæs mek. Værksted, slik at det samlede aksjeantall skulle være 1 700. Jfr. lov 14. desember 1917 om konsesjon for vannfall, bergverk og annen fast eiendom, § 36.

Jeg kan ikke se at dette mitt andragende ennå er behandlet.

Imidlertid har Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S nå ervervet ytterligere aksjer, så det samlede antall er 1 967 av de 4 000 aksjer som i selskapet er utstedt.

Jeg tillater meg derfor å be om at Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S må få tillatelse til å erverve alt i alt inntil 2 000 aksjer i stedet for som nevnt i min ansøking av 11. februar d. å. 1 700 aksjer.

Jeg antar det er tilstrekkelig å henvise til de opplysninger som tidligere er gitt både om Framnæs og om Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S. Kun skal jeg tilføye at A/S Framnæs mek. Værksted nå har opphørt med å distribuere elektrisk kraft til distriktet omkring verkstedet, idet Framnæs Elektrisitetsverk for så vidt er overtatt av Sandar kommune.

Videre kan jeg opplyse at Thor Dahls Hvalfangerselskaps A/S's ervervelse av aksjer i Framnæs nå skyldes et bytte med et annet hvalfangerselskap. De aksjer som ble bortbyttet var også aksjer i et skipsbyggeri i Vestfold.»

Saken har vært forelagt for distriktet.

Sandar herredsstyre har i møte 2. februar 1955 enstemmig besluttet å anbefale søknaden om erverv av inntil 2 000 aksjer i A/S Framnæs mek. Værksted.

Fylkesmannen i Vestfold har i påtegning til Hovedstyret av 11. februar 1955 sluttet seg til herredsstyrets anbefaling.

Hovedstyret skal bemerke:

A/S Framnæs mek. Værksted er ved kgl. resolusjon av 13. april 1928 meddelt konsesjon på kraftleie fra Vestfold Kraftselskap. I konsesjonen er det bl. a. betinget at minst $\frac{2}{3}$ av selskapets aksjer til enhver tid skal befinne seg på norske hender. Industridepartementet har i forbindelse med en tidligere søknad i 1953 underhånden opplyst at 54 av selskapets aksjer for tiden er på utenlandske hender.

Ved kgl. resolusjon av 13. november 1953 fikk Thor Dahls Hvalfangerselskap tillatelse til å erverve 1 478 aksjer, og departementet har ved brev av 5. desember s. å. samtykket i at Hvalfangerselskapet ytterligere ervervet 22 aksjer i A/S Framnæs mek. Værksted.

Aksjene i Thor Dahls Hvalfangerselskap er etter det opplyste på norske hender.

Hovedstyret vil etter det foreliggende anbefale at Thor Dahls Hvalfangerselskap får tillatelse til å inneha i alt 2 000 aksjer i A/S Framnæs mek. Værksted. Man vil ikke foreslå knyttet særskilte vilkår til tillatelsen.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 9. mars 1955.»

Departementet skal bemerke:

A/S Framnæs mek. Værksted har ved kgl. resolusjon av 13. april 1928 fått konsesjon etter lov nr. 16 av 14. desember 1917 (ervervsloven) på leie av inntil 1 800 el.-HK fra Vestfold Kraftselskap. (Jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner», bind XV, side 18 flg.) og videre ved departementets brev av 23. september 1941, stadfestet av departementet 24. februar 1947, fått tillatelse til å leie ytterligere 600 el.-HK fra Vestfold Kraftselskap.

Framnæs mek. Værksted har en aksjekapital på kr. 4 000 000, fordelt på 4 000 aksjer hver pålydende kr. 1 000.

Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S har ved kgl. resolusjon av 13. november 1953 fått tillatelse etter ervervslovens § 36 til å erverve 1 478 aksjer i A/S Framnæs mek. Værksted (Jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1953 side 130 flg.) og videre ved departementets brev av 5. desember 1953 fått samtykke til erverv av ytterligere 22 aksjer i selskapet, slik at Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S har fått tillatelse etter ervervslovens § 36 til å erverve i alt 1 500 aksjer i A/S Framnæs mek. Værksted.

Departementet har vært noe i tvil om hvorvidt det vil kreves tillatelse etter ervervslovens § 36, første punktum til erverv av ytterligere aksjer i et selskap når erververen, slik

som i det foreliggende tilfelle, allerede har fått tillatelse i medhold av samme lovbestemmelse til erverv av mer enn 35 pst. av samtlige aksjer i selskapet. Ved brev av 14. september 1954 har en forelagt dette spørsmål for Justisdepartementet, Lovavdelingen, som ved brev av 6. november 1954 angående dette spørsmål uttaler:

«Det er noe tvilsomt om bestemmelsen i konsesjonsloven av 1917 § 36 første ledds første punktum er slik å forstå at det kreves tillatelse av Kongen eller den han bemyndiger til ethvert ytterligere erverv — på annen måte enn gjennom arv eller ekteskap — av aksjer eller parter i selskap som der nevnt når erververen på forhånd sitter inne med mer enn 35 pst. av samtlige aksjer eller parter. Etter lovens formål må det i hvert fall kreves tillatelse hvor det tidligere erverv ikke var konsesjonspliktig i henhold til bestemmelsen i første punktum. De beste grunner taler imidlertid for å kreve tillatelse også i tilfelle hvor erververen tidligere har fått tillatelse etter nevnte lovbestemmelse (første punktum), medmindre den tidligere tillatelse går ut på rett til ubegrenset fremtidig erverv av aksjer eller parter i selskapet. Man er tilbøyelig til å anta at lovens § 36 (etter endringen i 1931) på den ene side ikke hindrer administrasjonen i å begrense en tillatelse til bare å omfatte erverv av et bestemt antall aksjer eller parter, men på den annen side heller ikke binder administrasjonen til en slik begrensning av tillatelsen. Man har da lagt vekt på at det trolig kan være praktisk behov for en adgang til begrensning i visse tilfelle hvor et erverv ikke gir vedkommende aksjemajoriteten, men at en slik begrensning i andre tilfelle kan ha mindre for seg.»

Da de nevnte tidligere tillatelser av 13. november og av 5. desember 1953 for Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S etter ervervslovens § 36 gjelder erverv av i alt 1 500 aksjer i A/S Framnæs mek. Værksted, og således ikke går ut på ubegrenset fremtidig erverv av aksjer eller parter i selskapet, antar departementet — i samsvar med Justisdepartementet siterte uttalelse — at det vil kreves tillatelse etter ervervslovens § 36 for Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S til erverv av ytterligere aksjer i selskapet.

Etter det foreliggende vil departementet i tilslutning til Hovedstyret anbefale den søkte tillatelse gitt etter ervervslovens § 36 for Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S til erverv av i alt inntil 2 000 aksjer i A/S Framnæs mek. Værksted.

En finner med Hovedstyret ikke grunn til å foreslå oppstilt vilkår for tillatelsen.

Industridepartementet

tilråar:

Thor Dahls Hvalfangerselskap A/S tillates i medhold av ervervslovens § 36 å erverve i alt inntil 2 000 aksjer i A/S Framnæs mek. Værsted.

18. Hadsel kommunale elektrisitetsverk.

(Tillatelse til å foreta en regulering av Jarsteinvatn i Hadsel herred, Nordland fylke.)

Kgl. resol. av 13. mai 1955.

Ved kgl. resolusjon av 28. januar 1949 ble det meddelt Hadsel kommune i Nordland fylke tillatelse etter vassdragsreguleringsloven til å foreta en regulering av Trollfjordvassdraget og i forbindelse dermed å overføre vann fra et nabofelt. Herom vises til «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1949 side 25 flg.

Med brev av 28. april 1955 fra Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har departementet mottatt en søknad datert 5. juni 1953, fra Nordland fylkes Elektrisitetskontor på vegne av Hadsel kommunale elektrisitetsverk om tillatelse til å regulere Jarsteinvatn i Hadsel.

Hovedstyrets brev er sålydende:

«Fra Nordland fylke, elektrisitetskontoret, er innkommet følgende søknad datert 5. juni 1953:

«På vegne av Hadsel komm. Kraftverk søker vi herved om tillatelse til regulering av Jarsteinvatnet i Hadsel i forbindelse med utbygging av fallet mellom Jarsteinvatnet og Trollfjorden.

Det henvises til vedlagte beskrivelse av utbyggingen samt tegning nr. 301, 2112, 2224. Søknaden omfatter:

Regulering av Jarsteinvatnet ved senkning fra nåværende vannstand kote 451,2 til 435,2. Reguleringen vil skje ved en ca. 120 m lang tunnel som samtidig blir driftstunnel for kraftanlegget.

Beregning av kraftøkningen ved reguleringen.

Nedbørfeltet til Jarsteinvatnet er 1,6 km², målt etter gradteigskartet. Med et antatt gjennomsnittlig avløp på 85 sl pr. km² blir gjennomsnittlig vassføring 0,136 m³/sek. og årsavløpet 4,3 mill. m³.

Ved 16 m regulering av Jarsteinvatnet oppnåes et magasin på ca. 3 mill. m³ eller 70 pst. av årsavløpet. Ved dette magasin regner man med en regulert vassføring lik den gjennomsnittlige.

Midlere bruttofall blir ca. 440 m, og kraftytelsen ved en vassføring på 0,136 m³/sek. blir 800 nat.-HK.

Minstevassføringen i 350 dager av året anslåes til 12 sl pr. km² tilsvarende 19 sl fra

hele feltet. Ved en fallhøyde på 440 m svarer minstevassføringen til 110 nat.-HK. Kraftøkningen som oppnåes ved reguleringen blir således 690 nat.-HK.

Ulemper ved reguleringen.

Terrenget rundt Jarsteinvatnet er skogbart, og vatnet ligger nokså utilgjengelig. Ulempene ved reguleringen blir derfor helt ubetydelige. Det er visstnok ikke fisk i vatnet.

Omkostningene ved reguleringen.

Omkostningene for den 120 m lange drifts- og reguleringstunnel er inklusiv lukesjakt med stengeluke beregnet til ca. kr. 160 000.

Hadsel kommune har ervervet utbyggings- og reguleringsrettighetene i vassdraget. Avskrift av overenskomst mellom kommunen og grunneierne vedlegges.

Utkast til manøvreringsreglement for regulering av Jarsteinvatnet.

Reguleringsgrensene er:

Øvre grense	451,2 m o. h.
Nedre grense	435,2 m o. h.
Reguleringshøyde	16,0 m.

Reguleringsgrensene betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker som Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet godkjenner.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flomvassføringen ikke forhøyes. Ellers kan vannslipningen foregå etter kraftlagets behov.

Det skal påsees at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes, om det forlanges, ved hver måneds utgang utskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

Endring i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Av den vedlagte beskrivelse framgår at turbinrøret får en samlet lengde av 870 m, og at kraftstasjonen, med et aggregat på 2 000 HK, vil bli liggende ved sjøen på nordre side av Trollfjorden.

Omkostningene for kraftanlegget er i juli 1953 beregnet til 2,2 mill. kroner. Heri inngår senknings- og driftstunnelen med kr. 160 000.

Kontrakten av 18. desember 1947 mellom Hadsel kommune og grunneierne om de for reguleringen og utbyggingen nødvendige vann- og grunnrettigheter lyder slik:

«Undertegnede eiere av gnr. 19, bnr. 1 og 2, Svartsund i Hadsel kommune, Nordland

fylke, gir herved Hadsel kommune vann- og grunnrettigheter for utbygging av kraftanlegg i Trollfjorden, omfattende Jarsteinvatnet som på gradteigskartet er angitt å ligge på kote 362.

Kontrakten omfatter rett til å regulere og utnytte vassdragets vannføring etter kraftverkets behov og å lede vannet gjennom tunnel, rør og turbinanlegg med de forandringer i vassdragets naturlige tilstand som dermed følger, samt rett til å bygge ut kraftanlegg og til den i denne forbindelse nødvendige grunn for tunnel, damanlegg, turbinrør, kraftstasjon, kaier, veier, maskinistbolig, linjer m. v. med rett til å utta byggematerialer som finnes på eiendommen som sand, stein, jord og torv.

For disse rettigheter betales kr. 3 000 en gang for alle.»

Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad 3. og 7. juli 1953 (nr. 151 og 154), og den har vært behandlet i distriktet med følgende resultat:

Hadsel kommune har 26. august 1953 oversendt følgende enstemmige vedtak av herredstyret i møte 18. januar 1951:

«Kommunen bygger ut Jarsteinfallet i samsvarende med de utarbeidede planer.

Arbeidet med å få byggeøyve samt med finansieringen framskyndes mest mulig.

Ordføreren gis fullmakt til å oppta lån inntil 1,4 mill. kroner samt til å pantstille anleggene.»

Hadsel jeger- og fiskerforening har ifølge brev av 16. juli 1953 ikke noe å bemerke angående reguleringen av Jarsteinvassdraget.

Nordland fylkes elektrisitetskontor har heller ikke noe å bemerke og anbefaler at søknaden blir innvilget, jfr. påtegnning av 29. august 1953.

Fylkesmannen i Nordland slutter seg til Elektrisitetskontorets uttalelse, jfr. hans ekspedisjon av 1. september 1953. Inspektøren for ferskvannsfisket har i brev av 19. september 1953 avgitt slik uttalelse:

«Saken har vært forelagt konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge som i påtegnning av 30. august d. å. har skrevet til meg som følger:

«Etter opplysninger fra kjentfolk er vatnet isbelagt det meste av året, isen gikk således i sommer, trass i det varme været en har hatt i Nord-Norge, først kring midten av august. Det fins ikke fisk i vatnet, og da omgivelsene er golde og vatnet djupt, må det ansees for å ha ubetydelig verdi som fiskevatn, og det skulle neppe være grunn til å pålegge konsesjonæren fiskerimessige forpliktelser i samband med reguleringen.»

Etter dette finner jeg ingen grunn til å foreslå at konsesjonæren blir pålagt fiskerimessige forpliktelser i samband med reguleringen.»

Landbruksdepartementet meddeler i brev av 12. april d.å. at det offentlige ikke finner å ville fremsette noen påstand om eiendomsrett i anledning saken.

Hovedstyret skal bemerke:

Hadsel kommune fikk ved kgl. resolusjon av 28. januar 1949 tillatelse til å regulere Trollfjordvassdraget og til å overføre vann fra et nabofelt i forbindelse med utbygging av fallet fra Trollfjordvatn til sjøen, jfr. Meddelte vassdragskonsesjoner 1949 side 25—30. Kraftanlegget, Trollfjord I, som har en maskininstallasjon på ca. 2,4 MW, ble satt i drift i 1952.

For å skaffe mere kraft har kommunen nå tatt opp arbeidet med utbygging av fallet mellom Jarsteinvatn og sjøen, Trollfjord II, som også ligger i bunnen av Trollfjorden, nord for Trollfjord I. I den anledning søkes det nå om tillatelse til å regulere Jarsteinvatn 16,0 m ved senkning fra nåværende vannstand angitt til kote 451,2 til kote 435,2. (På gradteigkartet Hadsel, revidert 1920, er vatnets h. o. h. feil angitt til kote 362.)

Jarsteinvatnets nedbørfelt er i søknaden angitt til 1,6 km², målt etter gradteigkartet, og det er regnet med et spesifikt avløp på 85 l/sek. pr. km², tilsvarende en gjennomsnittlig vassføring på 0,136 m³/sek. og et årsavløp på 4,3 mill. m³. Magasinet ved den omsøkte senkning på 16 m er oppgitt til 3 mill. m³ eller 70 pst. av årsavløpet, og ansøkeren regner hermed å oppnå en regulert vassføring lik den gjennomsnittlige, tilsvarende 800 nat.-HK i det midlere bruttofall på ca. 440 m fra Jarsteinvatn til sjøen. Påregnelig lavvassføring er anslått til 19 l/sek., og vassføringsøkingen ved reguleringen blir da 0,117 m³/sek. tilsvarende 690 nat.-HK i nevnte fall. Hovedstyret anser det tvilsomt at man vil kunne oppnå full regulering ved et magasin på 70 pst. av årsavløpet, men da det spesifikke avløp er så usikkert, finner man ikke grunn til å endre de vassføringer som ansøkeren regner med. Man tar som vanlig forbehold om revisjon av beregningene.

Jarsteinvatn ligger avsides og det er vanskelig å komme til. Terrenget rundt det er skogbart, og etter det som er opplyst er det heller ikke fisk i det.

Selv om den omsøkte senkning er stor synes den ikke å medføre skadevirkninger av noen betydning. Det er heller ikke innkommet noen innsigelse mot reguleringen.

Hovedstyret antar at betingelsene etter reguleringslovens § 8, pkt. 1 for å kunne gi tillatelse er til stede, og man anbefaler sådan gitt på de i vedlagte utkast oppstilte betin-

gelser. Disse er i det vesentlige i samsvar med dem som er fastsatt for Hadsel kommunes tillatelse av 28. januar 1949 til å regulere Trollfjordvassdraget m. v.

Tillatelsen foreslås således gitt på ubegrenset tid, jfr. post 1, og avgiftene satt til lovens minimum både til stat og kommune, jfr. post 2. Vassdraget ligger i sin helhet i Hadsel. Videre er i post 15 betinget inntil 10 pst. kraftavgivelse til kommuner, men her som ved Trollfjordvassdraget er bestemmelse i henhold til reguleringslovens § 12, 15, 5. ledd ikke tatt med da Hadsel selv er den kommune som berøres av reguleringen. Kraftavståelse til staten er heller ikke forutsatt.

De øvrige betingelser trenger formentlig ingen nærmere omtale.

Hovedstyret har etter omstendighetene ikke funnet grunn til å ta med vilkår om opphjør av fisket.

Manøvreringsreglement.

Da reguleringsplanen forutsetter det naturlige utløp av Jarsteinvatn bibeholdt uforandret blir det bare å fastsette tappegrensen. Heller ikke blir det noe kunstig flomløp og tappeløp. For øvrig har Hovedstyret ikke noe å bemerke til ansøkerens forslag. Utkast vedlegges.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 27. april 1955.»

Hovedstyrets utkast til konsesjonsbetingelser:

«1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Konsesjonen kan ikke overdras.

Det utførte reguleringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anlegget.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den øking av vannkraften som ved reguleringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget, skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Økingen av vannkraften beregnes på grunnlag av den øking av vassdragets lågvassføring som reguleringen antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva

der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som den ved reguleringen innvunne øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 15 skal, for så vidt de ikke er fastsatt med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må fullføres innen en frist av 7 år etter at konsesjonen er gitt.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

5.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste, erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

6.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud

er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

8.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges og da bare med sin virkelige verdi, samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg, beregnet etter hva de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbu for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almenntilgitt øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende departement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige legehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

10.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsregler i nevnte paragraf.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune dens utgifter til forsorgsunderstøttelse av de ved anlegget ansatte arbeidere og deres familier.

12.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanlegget, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

13.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som utferdiges på forhånd. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

14.

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentliges interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte tapningsgrense betegnes ved et fast og tydelig

vannstandsmerke som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

15.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 2).

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forsårsaker kraftens uttagelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften istedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

16.

Anleggets eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggets eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

17.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget, for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

18.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder som antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning.

Hvis sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget, i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger å dra omsorg for at det ferdige anlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.»

Hovedstyrets utkast til manøvreringsreglement:

«1.

Jarsteinvatn kan senkes til kote 435,2, dvs. 16 m under nåværende vannstand som er angitt til kote 451,2.

Tapningsgrensen skal betegnes med fast og tydelig vannstandsmerke som Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flomvassføringen ikke forhøyes. Ellers kan vannslipningen foregå etter kraftanleggets behov.

3.

Det skal påses at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges,

observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes, om det forlanges, ved hver måneds utgang utskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement.

5.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Endring i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

I den prosjekterte nye kraftstasjon ved Trollfjorden — Trollfjord II — vil det ved den omsøkte senkning av Jarsteinvatn kunne innvinnes en kraftøkning på ca. 690 nat.-HK utover den kraftmengde som svarer til den naturlige lavvassføring.

Hadsel kommune har ved kontrakt av 18. desember 1947 med vedkommende grunneiere ervervet de grunn- og vassrettigheter som trengs til reguleringen og utbyggingen.

Skadevirkningene ved den omsøkte senkning må, etter det som er opplyst, antas å bli ubetydelige. Vatnet ligger avsides, og terrenget rundt det er skogbart. Det antas ikke å være fisk i vatnet. Det er ikke fremkommet noen innsigelse mot søknaden, som er utlagt og kunngjort på vanlig måte.

Omkostningene med senkings- og driftstunnelen er i juli 1953 beregnet til kr. 160 000 og må således sies å være rimelige i forhold til den kraftmengde som innvinnes.

Departementet antar med hovedstyret at betingelsene etter vassdragsreguleringslovens § 8 er til stede for å kunne meddele den omsøkte reguleringstillatelse og vil rå til at den blir gitt på de av hovedstyret foreslåtte betingelser.

Med unntak av at det ikke er foreslått noen bestemmelse om opphjelp av fisket, er disse betingelser i det alt vesentlige de samme som fastsatt for tillatelsen av 28. januar 1949 til å regulere Trollfjordvassdraget m. v. Konsesjonen foreslås således gitt på ubegrenset tid, jfr. reguleringslovens § 10 nr. 2, og avgift betinget med kr. 0,10 pr. nat.-HK til så vel staten som til kommuner. Det er betinget inntil 10 pst. kraftavståelse til kommuner.

Da reguleringen kun berører Hadsel kommune, er det ikke foreslått tatt med bestemmelse etter reguleringslovens § 12 nr. 15, femte ledd om ytterligere kraftavståelse etter 30 års forløp. Det er heller ikke foreslått betinget kraftavståelse til staten.

Manøvreringsreglement for reguleringen foreslås fastsatt som gjeldende inntil videre overensstemmende med hovedstyrets utkast.

I forbindelse med utbyggingen av kraftstasjonen Trollfjord I fikk Hadsel kommune ved kgl. resolusjon av 28. januar 1949 tillatelse til å regulere Trollfjordvassdraget m. v. ved 19,3 m senking av Trollfjordvatn. I søknaden om denne regulering var det opplyst at fisket i vassdraget var helt ubetydelig. Inspektøren for ferskvannsfisket foreslo likevel inntatt i konsesjonsbetingelsene det vanlige vilkår om opphjør av fisket. I betingelsen post 12 ble derfor fastsatt følgende bestemmelse:

«Innen reguleringen tas i bruk plikter konsesjonæren å oppsette et fond stort kr. 6 000 hvis renteavkastning brukes til vedlikehold av fiskebestanden i vassdraget etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Hvis departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i det regulerede vatn skal konsesjonæren være forpliktet til å dekke omkostningene hermed.

For å hindre at fisk går inn i regulerings- og driftstunnelen skal innløpet til denne forsynes med gitter etter nærmere bestemmelse av departementet.»

Hadsel kommunale kraftverk har imidlertid fremholdt at levevilkårene i Trollfjordvatnet for fisken er ytterst ugunstige og at nevnte konsesjonsbestemmelse om opphjør av fisket ikke kan skjønnes å ha noen berettigelse. I brev til Inspektøren for ferskvannsfisket har Hadsel Jeger- og Fiskerforening gitt sådan uttalelse:

«Foreningen har fått seg forelagt konsesjonsvilkårene vedr. vassdrag, punkt 12, til uttalelse.

Det er kjent at Trollfjordvannet er islagt det meste av året, og tilsiget er fra isbreer og et ovenforliggende brevann. Der er i sin tid satt ut noe yngel, men det har vist seg at det kalde vannet og de ugunstige ernæringsmuligheter tilsammen gjør at det må sies å være avgjort håpløst å arbeide for å fremme en fiskebestand der. Den fisk som ennå lever i vannet er små røye inntil ca. 15—20 cm lengde og må betraktes som verdiløs.

Reguleringen av vannet ved tapping ned til ca. 20 m under normal vannstand bidrar sitt til at foreningen antar at vannet aldri vil kunne bli av noen betydning som fiskevann.

Hertil kommer så den meget avsides beliggenhet og i ulendt fjellterreng uten vegetasjon.

Foreningen har som følge av foranstående ingen planer om vedlikehold av den ellers ubetydelig bestand, eller om forsøk på bedring av ernæringsforholdene for fisk i Trollfjordvannet.

Vår forening vil således på det beste støtte søknaden fra Hadsel komm. Kraftverk om fritakelse for å innbetale det i konsesjonsvilkårenes punkt 12 fastsatte fond hvis renteavkastning skulle anvendes til fremme av fiskebestanden i Trollfjordvannet.»

Etter uttalelser fra Fiskerikonsulenten for Nord-Norge av 4. april 1955 og Inspektøren for ferskvannsfisket av 18. s. m. har så Landbruksdepartementet i brev til nærværende departement av 5. mai d.å. anbefalt «at søknaden fra Hadsel kommunale kraftverk om ettergivelse av fiskefondet for Trollfjordvassdraget, stort kr. 6 000, innvilges».

Videre ses Fiskeriinspektøren i brev til Landbruksdepartementet av 17. august 1953 å ha uttalt følgende om den i konsesjonsbetingelsen post 12, siste ledd inntatt bestemmelse om plikt til å anbringe gitter foran åpningen til regulerings- og driftstunnelen: «Gitter foran tunnelåpninger fører til forholdsvis store ekstrakostnader, og det er etter min mening ingen grunn til å kreve slike foranstaltninger i dette tilfelle.»

Etter de således foreliggende uttalelser vil departementet rå til at post 12 i de ved kgl. resolusjon av 28. januar 1949 fastsatte betingelser for tillatelsen til regulering av Trollfjordvassdraget frafalles.

Industridepartementet

tilråder:

1. I medhold av vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 nr. 17 tillates det Hadsel kommunale elektrisitetsverk å foreta en regulering av Jarsteinvatn i Hadsel herred, Nordland fylke — i det vesentlige i samsvar med søknaden av 5. juni 1953 og dermed fremlagt plan og for øvrig på de betingelser som er inntatt i Industridepartementets tilråding av 13. mai 1955.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen som gjeldende inntil videre overensstemmende med det i Industridepartementets nevnte tilråding inntatte utkast.
3. I de ved kgl. resolusjon av 28. januar 1949 fastsatte betingelser for Hadsel kommunes regulering av Trollfjordvassdraget m. v. gjøres den endring at betingelsen post 12 om opphjør av fisket frafalles.

19. A/S Tyssefaldene.

(Ytterligere forlengelse av fristen for fullføring av reguleringsarbeidene i Øvre Tysse.)

Departementets avgjørelse 20. mai 1955.

I medhold av lov nr. 17 av 14. desember 1917 § 12 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 28. juni 1946, forlenges den senest ved departementets brev av 24. mai 1949 fastsatte frist for fullføring av reguleringsarbeidene i Øvre Tysse, jfr. post 6 i betingelsene for selskapets reguleringskonsesjon av 28. april 1928, med ytterligere 5 år — til 28. april 1957.

Fristforlengelsen meddeles på den betingelse at det blir inngått en kraftleveringsavtale mellom det ærede selskap og Odda kommune på vilkår som departementet finner å kunne godkjenne.

20. Lyse Kraftverk.

(Forlengelse av fristen for fullføring av reguleringsarbeidene i Ardalsvassdraget, Stølsåen og Lysevassdraget.)

Departementets avgjørelse 6. juni 1955.

I medhold av vassdragsreguleringslovens § 12 punkt 1 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 28. juni 1946 forlenger departementet med dette fullføringsfristen etter regulerings- og overføringstillatelsen av 19. november 1948, betingelsenes post 4, med 7 år, — til 19. november 1962.

21. A/S Lofoten Kraftlag.

(Konsesjon på erverv av Tennesfossen og Krokfossen samt på regulering av Tennesvatn og Krokvatn og overføring av Lillevatn til Tennesvatn i Tennesvassdraget i Moskenes herred i Nordland fylke.)

Kgl. resol. av 17. juni 1955.

A/S Tennesanlegget fikk ved kgl. resolusjon av 10. juli 1936 konsesjon på erverv av Tennesfossen samt på regulering av Tennesvatn og Krokvatn i Moskenes herred i Nordland fylke, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1936 side 36 flg. Videre har A/S Tennesanlegget ved kgl. resolusjon av 29. oktober 1948 fått konsesjon på erverv av Krokfossen i samme herred og dessuten tillatelse til ytterligere senking av Krokvatn, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1948 side 161 flg. Manøvreringsreglement for reguleringen er senest fastsatt ved kgl. resolusjon av 14. oktober 1949.

A/S Lofoten Kraftlag, som etter overenskomst har overtatt A/S Tennesanleggets eiendommer og anlegg, bl. a. kraftanleggene Tennesvann og Krokvann, har med brev av 7. mai 1953 fra sivilingeniør Elliot Strømme søkt om å få overta de nevnte konsesjoner som innehas av A/S Tennesanlegget på erverv og regulering og dessuten søkt konsesjon på utvidet regulering av Krokvatn og på overføring av Lillevatn til Tennesvatn.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i den anledning i brev av 29. april 1955 gitt følgende uttalelse til departementet:

«På vegne av A/S Lofoten Kraftlag har sivilingeniør Elliot Strømme 8. mai 1953 innsendt søknader — datert 7. s. m. — om tillatelse til:

1. Erverv og regulering av Tennesvassdraget samt overføring av Lillevatn til Tennesvatn.
2. Erverv og regulering av Solbjørnvassdraget samt overføring av Fageråvatn til Solbjørnvatn.
3. Ekspropriasjon av manglende fallrettigheter i Solbjørnvassdraget.

Man skal i det etterfølgende behandle søknad nr. 1. De to andre søknader er behandlet under ett i annet brev i dag, hvortil henvises.

Søknaden vedr. Tennesvassdraget lyder slik:

«I henhold til Lov om ervervelse av vannfall, bergverk og annen fast eiendom av 14. desember 1917 § 2 tillater jeg meg herved på vegne av det interkommunale selskap A/S Lofoten Kraftlag å søke om konsesjon på:

1. Erverv av Tennesfossen i Moskenes herred.
2. Erverv av Krokfossen, g.nr. 13, b.nr. 10 i Moskenes herred.
I henhold til Lov om Vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 § 2, jfr. § 5 søkes ennvidere konsesjon på:
3. Regulering av Tennesvann i Moskenes herred mellom grensene 232,2 og 238,2 m o. h.
4. Regulering av Krokvann i Moskenes mellom grensene 340,0 og 350,0 m o. h.
5. Overføring av Lillevann (Lille Forsdalsvann) i Moskenes herred til Tennesvann i samme herred.

A/S Lofoten Kraftlag er et interkommunalt selskap, stiftet 18. januar 1953 av de fem kommuner Moskenes, Flakstad, Buksnes, Hol og Valberg.

Selskapets styre er:

1. Hartvig Sverdrup, formann, Moskenes.
2. Jens Finstad, nestformann, Buksnes.
3. Øystein Krogtuft, Flakstad.
4. Karl Leirfall, Hol.
5. Arne Blix, Valberg.
6. Aksel Haugen, driftsbestyrer.

Selskapet har ved overenskomst med A/S Tennesanlegget overtatt dette selskaps anlegg, bl.a. de to kraftverk Tennesvann og Krokvann. Kraftlaget akter i tillegg til andre utbygninger bl.a. å fullføre kraftverkskomplekset Tennesvann—Krokvann—Lillevann. De konsesjoner som det her søkes om, er nødvendige for gjennomføring av dette byggeprogram.

Jeg vedlegger:

- Bilag 1. Gradavdelingskart med alle kraftverkene tegnet inn.
 Bilag 2. Utredning av 15. desember 1949 om utbygging av bl.a. de anlegg det her gjelder.
 Bilag 4. Tegn. nr. 9008, oversikt over kraftverkene.
 Bilag 5. Tegn. nr. 3703, dam Krokvann.
 Bilag 10. Gjenpart av diverse dokumenter vedrørende stiftelsen av A/S Lofoten Kraftlag og overdragelsen av A/S Tennesanleggets eiendommer til A/S Lofoten Kraftlag.

De tiltak søknaden gjelder.

1. Tennesfossen er ervervet av A/S Tennesanlegget ved ervervskonsesjon av 10. juli 1936 og bygget ut av dette selskap.
2. Krokfossen er ervervet av A/S Tennesanlegget ved ervervskonsesjon av 29. oktober 1948 og bygget ut av dette selskap. Anlegget ble satt i drift i januar 1951.
3. Tennesvann. A/S Tennesanlegget har ved konsesjon av 10. juli 1936 fått konsesjon på regulering av Tennesvann mellom grensene 232,2 og 238,2. Denne søknad gjelder en regulering mellom de samme grenser.
4. Krokvann. A/S Tennesanlegget har ved konsesjon av 10. juli 1936, 29. oktober 1948 fått konsesjon på regulering mellom grensene 341,1 og 348,8 m.o.h. Etter at denne reguleringstillatelse er gitt, er Krokfossen bygget ut. Ved utbygningen ble det truffet slike foranstaltninger at anlegget kan drives ved vannstander mellom grensene 340,0 og 350,0 m.o.h. Denne konsesjonssøknad gjelder en regulering mellom disse grenser. Senkningen til kote 340,0 foregår gjennom anleggets driftstunnel. For oppdemningen trenges en liten reguleringsdam. Se bilag nr. 5. Det utvidede magasin er nødvendig for å få regulert (indirekte) Lillevanns vannføring.

Lillevann. Se bilag nr. 2.

Dette vann er så lite at det økonomisk ikke kan bygges ut separat. Utbygningen foregår derfor ved overføring til Tennesvann. Da det ikke på økonomisk måte kan skaffes tilstrekkelig magasin i Tennesvann til regulering av Lillevanns vannføring, skaffes dette i Krokvann. Den tilstrekkelige maskininstallasjon skaffes i kraftverket Solbjørnvann, som samtidig bygges ut.

Fordeler som oppnåes.

Ved gjennomføring av disse reguleringer og overføringer får man et kraftverkskompleks med følgende ytelse pr. år:

Tennesvann	4,0 mill. kWh
Lillevann	2,2 » »
Krokvann	10,0 » »
Sum	16,2 mill. kWh

Den nye kraft som innvinnes, 2,2 mill. kWh, blir billigere enn annen kraft som kan skaffes i distriktet.

Skader.

Det forekommer ikke offentlig ferdsel i vassdragene, og, så vidt meg bekjent, ingen økonomisk virksomhet overhodet. Skadene skulle således bli minimale, hvis det overhodet blir noen skader.

Innvunne kraftmengder i naturhesterkrefter.

Vassdragene blir så godt regulert at man ved samkjøring mellom Krokvann på den ene side og Lillevann—Tennesvann på den annen side får fullstendig regulering i det bestemte år. Det er ikke foretatt hydrologiske undersøkelser i vassdraget. Det nærmeste vassdrag hvor slike undersøkelser er foretatt er Solbjørnvassdraget. En analyse av avløpsmålingene her ga 98 sl pr. km². Dette tall, som er noe større enn de tidligere benyttede tall, vil bli anvendt i denne utregning. På grunnlag av observasjoner i Solbjørnvassdraget og Svolværvassdraget har jeg envidere anslått den naturlige lavvannsføring til 12,5 pst. av den midlere.

Med disse antagelser får vi:

	Felt km ²	Q sm ³	H. R. V.	L. R. V	Midlere overvann	Midlere undervann	Midlere fall
Tennesvann	2,75	0,27	238,2	232,2	236,2	2,5	233,7
Lillevann	1,60	0,16	uregulert		236,2	2,5	233,7
Krokvann	4,80	0,47	350,0	340,0	347,0	2,5	344,5

Naturhesterkrefter:

	Totalt	Uregulert	Innvunnet
Tennesvann ...	840	105	735
Lillevann	490	60	430
Krokvann	1 540	190	1 350

Det er dessuten mulig senere å bygge ut fallet Lillevann—Tennesvann. Brutto fall-

høyde ca. 74 m, ydelse 155 nat.-HK, hvorav 135 innvinnes ved regulering.

Forslag til manøvreringsreglement.

1. Reguleringsgrensene er:

	Høieste vannst.	Laveste vannst.
Tennesvann ...	238,2 m o. h.	232,2 m o. h.
Krokvann	350,0 m o. h.	340,0 m o. h.

Alle høyder refererer seg til anleggenes anleggsnivellelement og er sikret ved bolter i fjell. Anleggets nullpunkt er nip. lavvann overensstemmende med Havnevesenets praksis.

2. Reguleringsdammene forsynes med faste overløp.

3. Magasinene fylles og tappes etter kraftverkenes behov.

Parter i forholdet.

Foruten A/S Tennesanlegget er det bare eierne av Lillevannsvassdraget, Sverdrup og Sønner i Reine, som blir parter i saken. Eierne har erklært seg vilig til å overdra sine rettigheter.»

Ansøkeren opplyser at overføringstunnelen fra Lillevatn til Tennesvatn blir utført uten noen reguleringsorganer, at hverken Tennesvatn eller Krokvatn er målt opp og at magasinene, henholdsvis 5,5 og 14,0 mill. m³, er oppgitt på grunnlag av gradavdelingskartet.

Av bilagene til søknaden fremgår at A/S Lofoten Kraftlag er stiftet 18. januar 1953 av kommunene Moskenes, Flakstad, Buksnes, Hol og Valberg, at det er et uansvarlig selskap hvis formål er utbygging av vannkraftanlegg og salg av elektrisk strøm til innbyggerne i Lofoten. Aksjekapitalen er kr. 100 000 fordelt på 10 aksjer, hvorav hver av de deltagende 5 kommuner har 2. Selskapets kontor skal ligge på Reine i Lofoten.

De i ervervslovens § 24 påbudte erklæringer fra selskapets styre foreligger.

Søknaden ble 25. juli 1953 sendt fylkesmannen i Nordland for å forelegges Moskenes kommune og mulige andre interesserte. Den er kunngjort i Norsk Lysingsblad 29. og 31. juli 1953 (nr. 173 og 175).

Moskenes herredstyre har i møte 19. september 1953 gjort slikt vedtak:

«Moskenes herredstyre anbefaler enstemmig at A/S Lofoten Kraftlag overtar A/S Tennesanlegget med samme rettigheter som dette har ervervet.»

Nordland fylkes elektrisitetskontor uttaler i påtegning av 10. oktober 1953:

«A/S Lofoten Kraftlag skal overta kraftforsyningen i Vest-Lofoten istedenfor A/S Tennesanlegget som blir oppløst, og A/S Lofoten Kraftlag må da overta de ervervs- og reguleringskonsesjoner som nå tilhører A/S Tennesanlegget.

Vi vil anbefale at søknaden fra A/S Lofoten Kraftlag om erverv og regulering av Tennesvassdraget m. v. blir innvilget.»

Fylkesmannen i Nordland gir sin tilslutning til elektrisitetskontorets uttalelse, jfr. hans ekspedisjon av 14. oktober 1953.

Inspektøren for ferskvannsfisket har 12. mars 1954 avgitt slik uttalelse:

«Saken har vært forelagt konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge som i påtegning av 19. november f.å. har uttalt følgende:

«Da jeg ikke har kjennskap til de berørte vassdrag, har jeg måttet innhente opplysninger fra kjentfolk. Det viser seg at det ikke foregår nevneverdig fiske hverken i vatna eller i de berørte elver. Det eneste fiskeslaget er røye, og det ser ut til at vassdraget er meget nær ved å bli overbefolket av dette fiskeslaget. Alle de berørte vatn er meget næringsfattige. Jeg antar derfor at fisket i dette vassdraget er av så liten betydning at det skulle være unødvendig å pålegge A/S Lofoten Kraftlag noen fiskerimessige forpliktelser i samband med reguleringen.»

I henhold til konsulentens uttalelse og etter samråd med Landbruksdepartementet, finner jeg ingen grunn til i dette tilfelle å foreslå at konsesjonæren blir pålagt plikter til fremme av fisket i forbindelse med reguleringen.»

Hovedstyret skal bemerke:

A/S Tennesanlegget fikk ved kgl. resolusjon av 10. juli 1936 tillatelse til å erverve Tennesfossen og til å regulere Krokvatn og Tennesvatn i Moskenes. Selskapets formål var å forsyne de vesentligste deler av kommunene Hol, Buksnes, Flakstad og Moskenes med elektrisk kraft, jfr. Meddelte Vassdragskonsesjoner for 1936, side 36—44. Ved kgl. resolusjon av 29. oktober 1948 fikk samme selskap videre tillatelse til å erverve Krokfossen, gnr. 13, bnr. 10 i Moskenes herred. Samtidig ble den konsederte reguleringsplan for Krokvatn tillatt endret slik at vatnet kunne senkes 7,7 m mot tidligere 7,0 m, jfr. Meddelte Vassdragskonsesjoner for 1948, side 161—167.

Selskapet har bygd ut Tennesfossen (232,35 m) og Krokfossen (340,5 m) med en maskinkapasitet på tilsammen 4 100 kVA. Den konsederte regulering, som er gjennomført, omfatter 5,0 m senking og 1,0 m oppdemming av Tennesvatn i forhold til alminnelig sommervannstand betegnet med kote 237,2, og 7,7 m senking av Krokvatn fra alminnelig sommervannstand betegnet med kote 348,8. Magasinene i de to vatn er oppgitt til henholdsvis 5,5 og 12 mill. m³, og den herved påregnelige regulerte vassføring er ansatt til henholdsvis 0,26 og 0,45 m³/sek., tidsvarende ca. 2 850 nat.-HK i de to anlegg tilsammen.

A/S Lofoten Kraftlag som etter overenskomst med A/S Tennesanlegget har overtatt dette selskaps anlegg og rettigheter, søker nå om konsesjon på ervervet av Tennesfossen og

Krokfossen samt på den tidligere konsederte regulering. Videre om tillatelse til å utvide reguleringen av Krokvatn med 2,3 m ved 1,2 m oppdemming og 1,1 m senking, hvorved den totale reguleringshøyde blir 10,0 m mellom kotene 350,0 og 340,0. Dessuten søkes om tillatelse til å overføre avløpet fra Lillevatn til Tennesvatn.

Hovedstyret har tidligere — i forbindelse med spørsmålet om nyorganisasjon og finansiering av A/S Tennesanlegget — ikke hatt noe å innvende mot dannelsen av det nye selskap, A/S Lofoten Kraftlag, idet man fant at interkommunale kraftselskaper med deltagelse bare av de interesserte kommuner, i sin alminnelighet var en god organisasjonsform for ivaretagelse av distriktenes interesser i elektrisitetsforsyningspørsmål. Heller ikke hadde man noe særlig å bemerke til det nye selskaps vedtekter.

Da hensikten med overtagelsen av de omhandlede vassfallsrettigheter fortsatt er alminnelig elektrisitetsforsyning skulle almene hensyn tale for innvilgelse av søknaden om ervervskonsesjon.

Etter post II, 1 i konsesjonen av 10. juli 1936 kan reguleringstillatelsen ikke overdras.

Hovedstyret forstår bestemmelsen i reguleringslovens § 14 pkt. 2 slik at den bare forbyr særskilt overdragelse av reguleringskonsesjonen, ikke overdragelse overhodet. Hovedstyret antar at det derfor ikke er noe i veien for å gi A/S Lofoten Kraftlag reguleringstillatelse i den form at den tidligere tillatelse blir overdratt, men at man står fritt med hensyn til vilkårene, bare disse er i samsvar med bestemmelsene i reguleringsloven.

Ved den omsøkte utvidede regulering av Krokvatn fra 7,7 m til 10,0 m økes magasinet her fra 12 til 14 mill. m³. Da det nåværende magasin på 12 mill. m³ er tilstrekkelig for full regulering — dvs. en regulert vassføring lik den gjennomsnittlige, 0,45 m³/sek. — vil tilleggsreguleringen ikke medføre noen kraftøkning beregnet på den i reguleringsloven foreskrevne måte, men ved sesongregulering representerer tilleggsmagasinet en energiproduksjon i Krokfossen kraftanlegg på ca. 1,4 mill. kWh.

Overføringen av Lillevatnets avløp til Tennesvatn antas å øke den regulerte vassføring herfra med 0,13 m³/sek. til 0,39 m³/sek., motsvarende henholdsvis ca. 400 og 1200 nat.-HK i det utbygde fall ned til sjøen. Det tas som vanlig forbehold om senere revisjon av den beregnede kraftøkning.

Etter det som foreligger vil hverken utvidelsen av reguleringen av Krokvatn eller overføringen av Lillevatn medføre skadevirk-

ninger av noen betydning, og Hovedstyret antar at betingelsene er til stede for at tillatelse til utvidet regulering av Krokvatn og overføring av Lillevatn kan meddeles, jfr. reguleringslovens § 8.

Vedrørende ervervskonsesjonen er adgangen til å oppstille vilkår utover dem som er fastsatt i konsesjonene av 10. juli 1936 og 29. oktober 1948, begrenset i samsvar med bestemmelsene i ervervslovens § 2 pkt. 22. Disse konsesjoner gjelder i 50 år regnet fra konsesjonens datum altså til henholdsvis 10. juli 1986 og 29. oktober 1998. De samme konsesjonstider blir automatisk gjeldende for de nye konsesjoner, og Statens rett til innløsning vil tilsvarende inntre i det 35. år regnet fra henholdsvis 10. juli 1936 og 29. oktober 1948. Som før vil ervervsavgiftene bli kr. 0,10 pr. nat.-HK hver til staten og kommuner og kraftavgifter inntil 10 pst. til kommuner.

Siste post i de to nevnte konsesjoner inneholder følgende bestemmelse:

«Konsesjonæren skal innen 2 år innsende til departementet konduktørkart over de eiendommer og rettigheter konsesjonen omfatter.»

Denne bestemmelse er i henhold til departementets brev av 29. januar 1952 i den senere tids ervervskonsesjoner erstattet med:

«Departementet kan når som helst forlange at konsesjonæren sender inn kart i 2 eksemplarer over samtlige ervervede eiendommer og rettigheter, omptatt av en landmåler som departementet godkjenner og etter departementets nærmere bestemmelse. Konsesjonæren plikter å melde fra til departementet om erverv av eiendommer og rettigheter som går inn under postene om hjemfalls- og innløsningsrett, vilkårenes post — — —.»

Idet man for øvrig viser til det som er anført i Hovedstyrets brev av 17. desember 1951 om konduktørkart over konsederte eiendommer, vil man foreslå oppstilt som en forutsetning for nærværende tillatelse at konsesjonæren går med på at den forannevnte bestemmelse blir endret i samsvar med någjeldende praksis.

For reguleringskonsesjonen — både overdragelsen og utvidelsen, herunder også overføringen — står man som før nevnt fritt når det gjelder betingelsene, men konsesjonstiden må selvsagt følge tiden for ervervskonsesjonen. Den nåværende regulering av Tennesvatn og Krokvatn følger ervervskonsesjonen på Tennesfossen, og det synes naturlig at tilleggsreguleringen av Krokvatn og overføringen av Lillevatn også gjør det, og at reguleringspørsmålet tas opp på ny når konsesjonen på erverv av Tennesfossen er utløpt.

Da det gjelder et kraftlag som har til formål å besørge den alminnelige kraftforsyning i distriktet og komuneavgiftene dessuten vil

måtte tildeles en av de kommuner som er tilsluttet kraftlaget, finner Hovedstyret nå som forrige gang ingen grunn til å foreslå reguleringsavgiftene satt høyere enn ervervsavgiftene. Man vil heller ikke for øvrig foreslå de tidligere fastsatte betingelser fraveket ut over det som framgår av foranstående.

I henhold hertil anbefaler Hovedstyret at A/S Lofoten Kraftlag meddeles tillatelse til

1. å erverve Tennesfossen og regulere Tennesvatn og Krokvatn og å overføre Lillevatn til Tennesvatn på samme betingelser som fastsatt i A/S Tennesanleggets konsesjon av 10. juli 1936. Konsesjonstiden, 50 år, regnes fra 10. juli 1936, jfr. postene I, 14 og II, 1 og statens rett til innløsning inntreer i det 35. år regnet fra samme datum, jfr. post I, 15.
2. å erverve Krokfossen i Tennesvassdraget m. v. på samme betingelser som fastsatt i A/S Tennesanleggets konsesjon av 29. oktober 1948. Konsesjonstiden, 50 år, regnes fra 29. oktober 1948, jfr. post 14 og statens rett til innløsning inntreer i det 35. år regnet fra samme datum, jfr. post 15.

Utkast til manøvreringsreglement for reguleringen og overføringen vedlegges.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 27. april 1955.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement er sålydende:

«1.

Reguleringsgrensene er:

K r o k v a t n.

Øvre	kote 350,0
Nedre	» 340,0
Reguleringshøyde	<u>10,0 m</u>

T e n n e s v a t n.

Øvre	kote 238,2
Nedre	» 232,2
Reguleringshøyde	<u>6,0 m</u>

Avløpet fra Lillevatn kan overføres til Tennesvatn.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2.

Vannslippingen foregår etter A/S Lofoten Kraftlags behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres om det forlanges regnmengder, temperatur m. v. — Av protokollen sendes om det forlanges avskrift til Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

5.

Twist om forståelsen av dette reglement avgjøres med bindende virkning av vedkommande departement.

6.

Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Som det fremgår hadde A/S Tennesanlegget til formål å forsyne de vesentligste deler av kommunene Hol, Buksnes, Flakstad og Moskenes med elektrisk kraft. A/S Lofoten Kraftlag, som har overtatt selskapets eieendommer og anlegg, er et uansvarlig selskap som består av kommunene Moskenes, Flakstad, Buksnes, Hol og Valberg og har til formål å bygge ut vannkraftanlegg for forsyning av innbyggerne i Lofoten med elektrisk kraft. Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har som det fremgår ikke hatt noe å merke til dannelsen av de nye selskap eller til organisasjonsformen.

Etter det foreliggende vil departementet i tilslutning til Hovedstyret anbefale at søknadene fra A/S Lofoten Kraftlag om konsesjon på erverv av Tennesfossen og Krokfossen innvilges, idet en med Hovedstyret antar at almene hensyn ikke taler imot dette.

Da det her gjelder overtagelse av de ervervs-konsesjoner som tidligere er meddelt A/S Tennesanlegget ved kgl. resolusjon av 10. juli 1936 og av 29. oktober 1948, vil etter bestemmelsen i ervervslovens § 2, pkt. 22 de samme vilkår som er oppstilt i de nevnte konsesjoner for A/S Tennesanlegget også bli å gjøre gjeldende for de nye konsesjoner til A/S Lofoten Kraftlag.

Konsesjonstiden for ervervskonsesjonene til A/S Lofoten Kraftlag vil således bli den samme som fastsatt i de nevnte ervervskonsesjoner for A/S Tennesanlegget, nemlig 50 år regnet fra disse konsesjoners datum, dvs. henholdsvis fra 10. juli 1936 og fra 29. oktober 1948, jfr. postene henholdsvis I, 14 og 14 i de nevnte ervervskonsesjoner for A/S Tennesanlegget. Statens innløsningsrett vil på tilsvarende måte inntre i det 35. år regnet fra henholdsvis 10. juli 1936 og 29. oktober 1948, jfr. postene henholdsvis I, 15 og 15 i de nevnte konsesjoner for A/S Tennesanlegget. Ervervsavgiftene vil på tilsvarende måte bli kr. 0,10 årlig pr. nat.-HK både til staten og til kommuner og kraftavståelse vil bli betinget med inntil 10 pst. til kommuner som fastsatt i de nevnte ervervskonsesjoner.

Departementet forutsetter med hovedstyret at kraftlaget går med på at de vilkår som er oppstilt i henholdsvis postene III, 5, siste led og post 22, annet ledd i vilkårene for de nevnte konsesjoner av 10. juli 1936 og av 29. oktober 1948 for A/S Tennesanlegget om innsendelse av konduktørkart over de eiendommer og rettigheter konsesjonene omfatter, i nærværende konsesjon blir endret i samsvar med någjeldende praksis. En foreslår følgende endrede ordlyd:

«Departementet kan når som helst forlange at konsesjonæren sender inn kart i 2 eksemplarer over samtlige ervervede eiendommer og rettigheter, opptatt av en landmåler som departementet godkjenner og etter departementets nærmere bestemmelse. Konsesjonæren plikter å melde fra til departementet om erverv av eiendommer og rettigheter som går inn under postene i konsesjonsvilkårene om hjemfalls- og innløsningsrett.»

Departementet vil videre i tilslutning til Hovedstyret anbefale at den konsesjon på regulering av Tennesvatn og Krokvatn som er gitt A/S Tennesanlegget ved kgl. resolusjon av 10. juli 1936 blir overført til A/S Lofoten Kraftlag som omsøkt. En slik overføring av reguleringskonsesjonen antas ikke å være i strid med reguleringsloven eller med post II, 1 i vilkårene for reguleringskonsesjonen for A/S Tennesanlegget, idet en antar at forbudet i reguleringslovens § 14, pkt 1 og i det nevnte konsesjonsvilkår mot overdragelse av reguleringskonsesjonen ikke vil gjelde i det foreliggende tilfelle, hvor vassfallene samtidig overdras til samme selskap.

Departementet vil videre med Hovedstyret anbefale at A/S Lofoten Kraftlag gis konsesjon på den søkte utvidete regulering av Krokvatn, slik at reguleringshøyden blir i alt 10 m mot tidligere 7,7 m og på overføringen av Lillevatn til Tennesvatn. En antar med

Hovedstyret at vilkårene etter reguleringslovens § 8 er til stede for å meddele en slik tillatelse til regulering og overføring.

Departementet vil med Hovedstyret anbefale at det for denne reguleringskonsesjon, som således også kommer til å omfatte utvidet regulering og overføring, blir oppstilt de samme vilkår som er fastsatt i den nevnte reguleringskonsesjon for A/S Tennesanlegget av 10. juli 1936.

Reguleringsavgiftene vil således bli kr. 0,10 årlig pr. nat.-HK både til staten og til kommuner.

Konsesjonstiden blir 50 år regnet fra 10. juli 1936, dvs. samme konsesjonstid som er foreslått foran for konsesjonen på erverv av Tennesfossen.

Endelig vil departementet anbefale fastsatt manøvreringsreglement for reguleringen og overføringen i samsvar med Hovedstyrets utkast som gjeldende inntil videre.

Industridepartementet

tilråd:

1. A/S Lofoten Kraftlag tillates i medhold av lover nr. 16 og 17 av 14. desember 1917 å erverve Tennesfossen og å regulere Tennesvatn og Krokvatn samt å overføre Lillevatn til Tennesvatn i Tennesvassdraget i Moskenes herred i Nordland fylke — alt i det vesentlige i samsvar med søknad av 8. mai 1953 fra sivilingeniør Elliot Strømme.

Tillatelsen gis på samme vilkår som fastsatt i den kgl. resolusjon av 10. juli 1936 meddelt konsesjon for A/S Tennesanlegget. Konsesjonstiden, 50 år, blir å regne fra 10. juli 1936, jfr. postene I, 14 og II, 1 i vilkårene for nevnte konsesjon og statens rett til innløsning inntre i det 35. år regnet fra samme datum, jfr. post I, 15.

Det fastsettes som gjeldende inntil videre manøvreringsreglement for reguleringen og overføringen i samsvar med det utkast som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 17. juni 1955.

2. A/S Lofoten Kraftlag tillates i medhold av lov nr. 16 av 14. desember 1917 å erverve Krokfossen i Tennesvassdraget m. v. på samme vilkår som fastsatt i den ved kgl. resolusjon av 29. oktober 1948 meddelte konsesjon for A/S Tennesanlegget.

Konsesjonstiden, 50 år, blir å regne fra 29. oktober 1958, jfr. post 14 i vilkårene for nevnte konsesjon og statens rett til innløsning inntre i det 35. år regnet fra samme datum, jfr. post 15.

22. A/S Lofoten Kraftlag.

(Konsesjon på erverv og regulering av Solbjørnvassdraget m.v. i Flakstad herred i Nordland fylke samt tillatelse til innløsning av manglende fallrettigheter.)

Kgl. resol. av 17. juni 1955.

A/S Lofoten Kraftlag har i brev av 7. mai 1953 søkt om tillatelse til erverv og regulering av Tennesvassdraget m.v. i Moskenes herred i Nordland fylke. Denne søknad er behandlet i en annen tilråding i dag, der departementet har anbefalt at kraftlaget gis de søkte konsesjoner i Tennesvassdraget.

I en annen søknad av 7. mai 1953 har A/S Lofoten Kraftlag også søkt konsesjon på erverv av Solbjørnvassdraget og av Fageråvassdraget i Flakstad herred i Nordland fylke og på regulering av Solbjørnvassdraget og overføring av Fageråvassdraget til dette samt om tillatelse til å ekspropriere manglende fallrettigheter i Solbjørnvassdraget.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i den anledning i brev av 29. april 1955 gitt følgende uttalelse til departementet:

«Hovedstyret har i annet brev i dag avgitt uttalelse om sivilingeniør Elliot Strømmes søknad på vegne av A/S Lofoten Kraftlag om tillatelse til erverv og regulering av Tennesvassdraget m.v. i Moskenes herred. De samtidig innkomne søknader vedr. Solbjørnvassdraget skal man nå behandle her.

Ervervs- og reguleringssøknaden, som er datert 7. mai 1953, lyder slik:

«I henhold til lov om erverv av vannfall, bergverk og annen fast eiendom av 14. desember 1917 § 2 tillater jeg meg herved på vegne av det interkommunale selskap A/S Lofoten Kraftlag å søke om konsesjon på erverv av:

1. Solbjørnvassdraget i Flakstad herred.
2. Fageråvassdraget i Flakstad herred.

I henhold til lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 § 2, ifr. § 5 søkes enn videre konsesjon på:

3. Regulering av Solbjørnvann i Flakstad herred. Reguleringsgrensene er:
Alt. A — 72,0 og 86,0 m. o. h.
» B — 72,0 » 91,0 »
4. Overføring av Fageråen i Flakstad herred til Solbjørnvann i Flakstad.

A/S Lofoten Kraftlag er et interkommunalt selskap, stiftet 18. januar 1953 av de fem kommuner, Moskenes, Flakstad, Buksnes, Hol og Valberg. Selskapets styre er:

1. Hartvig Sverdrup, formann, Moskenes.
2. Jens Finstad, nestformann, Buksnes.
3. Øystein Krogtoft, Flakstad.
4. Karl Leirfall, Hol.
5. Arne Blix, Valberg.
6. Aksel Haugen, driftsbestyrer.

Selskapet har ved overenskomst med A/S Tennesanlegget overtatt dette selskaps anlegg, bl. a. de fallrettigheter i Solbjørnvassdraget

og Fageråvassdraget som dette selskap har ervervet.

De konsesjoner som det her søkes om, er nødvendige for gjennomføring av de utbygningsplaner som selskapet har.

Jeg vedlegger:

- Bilag 1: Gradavdelingskart med alle anlegg tegnet inn.
- Bilag 2: Utredning av 15. desember 1949 om utbygning av bl. a. Solbjørnvassdraget.
- Bilag 3: Utredning av 25. mai 1951 om utbygning av Solbjørnvann med omkostningsoverslag av 5. april 1953.
- Bilag 4: Tegning 9008, oversikt over kraftverkene.
- Bilag 6: Tegning 9006, oversikt over Solbjørnvann Kraftverk.
- Bilag 7—9: Tegning 9060 A, 9061 og 9062, dammer Solbjørnvann.
- Bilag 10: Gjenpart av diverse dokumenter vedrørende stiftelsen av A/S Lofoten Kraftlag og overdragelse av A/S Tennesanleggets eiendommer til A/S Lofoten Kraftlag.
- Bilag 11 og 12: Kjøpekontrakt vedrørende Fageråvann, Solbjørnvann og størsteparten av Solbjørnvassdraget.

De tiltak søknningen gjelder.

1. Erverv av Solbjørnvassdraget. Størstedelen av fallrettighetene i vassdraget — hele venstre side og vel halvparten av høyre side — går inn i de eiendommer Kraftlaget erverver gjennom overtagelsen av A/S Tennesanleggets aktiva. For den gjenstående del av høyre side er det søkt om tillatelse til ekspropriasjon. Se kjøpekontrakt, bilag 12 og eiendomskart, bilag 13. Utbygningen av dette vassdrag er påkrevet for sikring av kraftforsyningen i Lofoten. Se bilag 2 og bilag 3.
2. Erverv av Fageråvassdraget. Utbygningen går inn som et ledd i utbygningen av Solbjørnvassdraget. Kraftlaget har ervervet fallrettighetene gjennom overdragelse av A/S Tennesanleggets aktiva. Se kontrakt bilag 11.
3. Regulering av Solbjørnvann. Solbjørnvann danner det naturlige reguleringsbasseng for Solbjørn- og Fageråvassdraget. Et rikelig magasin er spesielt ønskelig her fordi Solbjørnvann Kraftverk er det av Kraftlagets kraftverk som ligger nærmest forbrukssentret, og som derfor bør kunne ta en forholdsvis stor del av vintertoppene. Maskininstallasjonen er valgt ut fra disse synspunkter.

Det blir for tiden diskutert om Solbjørnvann også kan bygges ut som et reserveanlegg for et utvidet forsyningsområde. Dette betinger en større regulering. Det søkes derfor om konsesjon i 2 alternativ. Etter alternativ I, som velges hvis anlegget skal bygges bare for Kraftlagets behov, blir reguleringen mellom grensene 72,0 og 86,0 m. o. h. Etter alternativ II, som må velges hvis Solbjørnvann går inn i det større system, blir grensene 72,0 og 91,0 m. o. h. Se bilag 3.

4. Overføring av Fageråvassdraget til Solbjørnvann.

Fageråvassdraget er så litet at en separat utbygging ikke kan gjennomføres av økonomiske grunner. Reguleringsmulighetene er dessuten dårlige. Den teknisk

og økonomisk riktige løsning forutsetter en overføring til Solbjørnvann med utnyttelse gjennom Solbjørnvann Kraftverk. Fallrettighetene er ervervet gjennom A/S Tennesanlegget. Se bilag 11.

Fordeler som oppnåes.

Ved gjennomføring av disse reguleringer og overføringer samt utbygning av Solbjørnvann Kraftverk får man et verk med følgende ytelse.

Alt. I:		
Solbjørnvann	9,60	mill. kWh
Fageråvann	1,25	»
	<u>Sum 10,85</u>	mill. kWh

Alt. II:		
Solbjørnvann	9,9	mill. kWh
Fageråvann	1,3	»
	<u>Sum 11,2</u>	mill. kWh

Disse tall er ikke helt netto, idet et lite verk i Solbjørnvannet settes ut av drift. (85 kW.)

	H. R. V.	L. R. V.	Midlere overvann	Midlere undervann	Midlere fall
Alt. I	86,0	72,0	83,5	2,5	81,0
Alt. II	91,0	72,0	86,0	2,5	83,5
Alt. I.					
Solbjørnvann	1 950	hk	240	hk	1 710
Fageråvann	270	»	35	»	235
Alt. II.					
Solbjørnvann	2 000	hk	240	hk	1 760
Fageråvann	280	»	35	»	245

Forslag til manøvreringsreglement.

1. Reguleringsgrensene er

høieste vannstand laveste vannstand

Alt. I	86,0	m o.h.	72,0	m o.h.
» II	91,0	—«—	72,0	—«—

Høvdene referer se^r til anleggets nivellement og er sikret ved bolter i fjell. Nivellementets nullpunkt er niplavvann overensstemmende med Havnevesenets norm.

2. Reguleringsdammene forsynes med fast overløp.

3. Magasinet fylles og tappes etter kraftverkets behov.

Motparter.

Kraftlaget har, såvidt vites, sikret seg alle rettigheter. Selv om man mener å ha kjennskap til alle interesser som kan komme i betraktning, søkes for sikkerhets skyld om tillatelse til etter vassdragslovens § 130,4 å stevne eiere og rettighetshavere på den måte som er foreskrevet for almenningssaker.»

I en annen søknad — også av 7. mai 1953 — søker sivilingeniør Strømme på vegne av nevnte kraftlag om tillatelse etter vassdragslovens § 148 til å ekspropriere de fallrettigheter i Solbjørnvassdraget som kraftlaget

Utbygningen er av vital betydning for distriktet.

Skader.

Offentlig ferdsel eller fløtning forekommer ikke i vassdragene.

I Fageråvann er det, såvidt jeg vet, ingen økonomisk virksomhet. Det samme gjelder Fageråen.

I Solbjørnvann foregår det litt sportsfiske, og et par fiskebuer må flyttes. For øvrig er det ingen økonomisk virksomhet i vannet.

Skadene må sies å være meget små.

Innvunne kraftmengder i naturhestekrefter.

En analyse av avløpsmålingene viser et midlere avløp på 1,80 sm³ eller 98 sl pr. km². Se bilag 3. Midlere avløp fra Fageråvann blir, med 2,50 km², 0,25 sm³. Uregulert lavvannsføring anslåes til 12,5 pst. av midlere avløp. Da magasinene er store, oppnår man full regulering. Med disse forutsetninger får man følgende verdier:

	H. R. V.	L. R. V.	Midlere overvann	Midlere undervann	Midlere fall
Alt. I	86,0	72,0	83,5	2,5	81,0
Alt. II	91,0	72,0	86,0	2,5	83,5
Alt. I.					
Solbjørnvann	1 950	hk	240	hk	1 710
Fageråvann	270	»	35	»	235
Alt. II.					
Solbjørnvann	2 000	hk	240	hk	1 760
Fageråvann	280	»	35	»	245

ikke har ervervet, nemlig den nederste del av fallrettighetene på høyre side av elva. Etter foranstående søknad omfatter rettighetene henimot halvparten av fallrettighetene på høyre side mellom Solbjørnvann og havet. De tilligger så vidt ansøkeren vet gnr. 18 brn. 3 i Flakstad, men for sikkerhets skyld søkes om tillatelse etter vassdragslovens § 130,4 til å stevne eiere og rettighetshavere på den måte som er foreskrevet for almenningssaker.

Ansøkeren har 30. juni på Hovedstyrets foranledning innsendt de i ervervslovens § 24 påbudte erklæringer fra kraftlagets styre samt følgende tilleggsopplysninger:

«Overføringstunnellen fra Fageråvann til Solbjørnvann utføres uten noen avstengningsanordninger. I Fageråvann får vi derfor intet reguleringsmagasin.

I Solbjørnvann er vanlig sommervannstand cote 76,4. Vi får derfor følgende høider på oppdemning resp. senkning:

Ved H.R.V. cote 86,0	
Oppdemning	9,6 m
Senkning	4,4 »
Regulering	<u>14,0 m</u>

Ved H.R.V. cote 91,0	
Oppdemning	14,6 m
Senkning	4,4 »
Regulering	19,0 m

Grunnen rundt Solbjørnvann består for den aller største dels vedkommende av snaufjell. Bare inne i et par viker finnes det litt grasmark, som såvidt jeg har bragt i erfaring ikke blir utnyttet.»

Ansøkeren opplyser i brev av 4. september 1953 at Solbjørnvatns areal ikke er målt opp, og at magasinets størrelse beregnet på grunnlag av gradavdelingskartet er

70 mill. m³ mellom kotene 72,0 og 86,0 Alt. I og

95 mill. m³ mellom kotene 72,0 og 91,0 Alt. II.

Kraftanlegget med regulering og overføring er beregnet å komme på:

Alt. I (1 aggregat à 3 500 kW) kraftstasjon: i fjell 4,83 mill. kroner, i dagen 4,69 mill. kroner.

Alt. II (2 agg. à 3 500) kraftstasjon: i fjell 7,40 mill. kroner, i dagen 7,23 mill. kroner.

Etter de 2 kontrakter som i avskrift følger med søknaden, skal Kraftlaget for de i Solbjørnvassdraget ervervede rettigheter — herunder også nødvendige grunnarealer til kraftstasjon m. v. vederlagsfritt levere 80 kW med en brukstid av 7 200 timer pr. år til eierne av gnr. 17 brn. 3, Mølnerodden i Flakstad, fra det tidspunkt Solbjørn kraftverk blir satt i drift og så lenge konsesjonen gjelder. Videre skal eierne av gnr. 17 bnr. 3 og gnr. 17 brn. 4 og 5, Solbjørnvatn, ha rett til — utover de foran nevnte 80 kW — å ta ut inntil 220 kW til produksjonspris ved kraftstasjonen, beregnet på nærmere angitt måte. Brukstiden for disse 220 kW er fastsatt til 4 500 timer pr. år. Kraftlaget får til gjengjeld vederlagsfritt selgernes bestående kraftverk i Solbjørnelva med maskiner m. v. fra det tidspunkt det leveres kraft fra det nye anlegg.

Skade og ulemper ved utbyggingen og reguleringen skal erstattes etter skjønn. Selgerne skal dessuten ha rett til vederlagsfritt å utta vann gjennom en 5" vannledning fra fordelingsbassenget.

For vannrettighetene i Fageråen skal kraftlaget levere tilsammen 12 kW til produksjonspris, beregnet på nærmere angitt måte, til eierne av gnr. 18 Selfjord bnr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8 og 9 fordelt i forhold til brukenes skyld.

Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad 29. og 30. juli 1953 (nr. 173 og 174) for så vidt angår reguleringen, og den har med bilag vært forelagt distriktet.

Søknaden om tillatelse til å ekspropriere manglende fallrettigheter har med bilag vært utlagt på Flakstad lensmannskontor til etter-syn for dem som saken vedkommer. Utlegg-ingen er kunngjort i Norsk lysingsblad den 31. juli 1953 (nr. 175) samt i Lofotposten og Nordlands Framtid. Melding om utlegg-ingen er dessuten sendt fylkesmannen i Nordland og Flakstad formannskap med anmodning om eventuell uttalelse i sakens anledning.

Flakstad herredstyre har i møte den 31. august 1953 enstemmig anbefalt søknaden om erverv og regulering av Solbjørnvatn m. v.

Nordland fylkes elektrisitetskontor uttaler 1. august 1953 vedrørende ekspropriasjonssøknaden:

«A/S Lofoten Kraftlag har ervervet den største del av fallrettighetene i Solbjørnvassdraget gjennom avtale med brødrene Krogtoft, Mølnerodden.

Eiendomsforholdene er noe uklare, og det har visstnok vært vanskelig for kraftlaget å få ervervet alle de nødvendige utbygningsrettigheter gjennom minnelig overenskomst. Så vidt vi kan forstå skulle det ikke være noe å bemerke til at A/S Lofoten Kraftlag får tillatelse til å ekspropriere de manglende rettigheter.»

Til søknaden om erverv og regulering har elektrisitetskontoret ikke noe å bemerke og anbefaler de omsøkte konsesjoner innvilget, jfr. påtegning av 15. september 1953.

Fylkesmannen i Nordland tiltrer elektrisitetskontoret uttalelser, jfr. hans ekspedisjoner av 11. august og 17. september 1953.

Inspektøren for ferskvannsfisket har avgitt uttalelse 31. mars 1954. Han vedlegger følgende uttalelse, datert 19. november 1953 fra konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge:

«Det eneste fiskeslag som fins i Solbjørnvassdraget og Fageråvassdraget, er aure av god kvalitet. I Solbjørnvatnet foregår en del fiske, men i Fageråvassdraget er fisket ubetydelig. I utløpselva fra Solbjørnvatnet foregår intet fiske av betydning, det samme sies å gjelde for Fageråa.

Ved reguleringen blir Solbjørnvatnet hevet fra kote 72,0 til enten 86,0 eller kote 91,0. En må rekne med at fiskens tilgang på mat blir bedre i de første år etter reguleringen, fordi det vil demmes ned en del skog og gressbotn. Samtidig vil det bli demt ned en del av tilløpsbekkene, slik at en må rekne med at aure, som gyter i bekkene eller bekkeosene, vil få langt vanskeligere for å forplante seg. Videre vil Fageråa bli ført gjennom fjellet i tunnel, det blir derfor uråd for auren i dette vatnet å forplante seg i utløpsoset til vatnet. Trass i at fisket i vassdraget ikke er av særlig stor betydning, bør det sørges for at fiskebestanden holdes oppe så

godt som vassdragets muligheter tilsier. Reguleringen bør derfor føre med seg at konsesjonæren tilpliktes å sette ut yngel eller settefisk av de fiskeslag, i det antall og på den måte som måtte bestemmes av det departement ferskvannsfisket sorterer under. Videre bør det foretas fiskeriundersøkelser av vassdraget med års mellomrom, og konsesjonæren bør dekke de utgifter som måtte være forbundet med dette.»

I samsvar med denne uttalelse og i samråd med Landbruksdepartementet foreslår Fiskeriinspektøren følgende tatt inn i konsesjonsvilkårene:

«Til fremme av fisket i Solbjørnvatn plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Om departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de vannområder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.

Skulle departementet finne det nødvendig plikter konsesjonæren å ryddiggjøre det neddemte areal eller deler av det.»

For øvrig tar Fiskeriinspektøren forbehold om at det ved eventuelle skjønn i forbindelse med reguleringen må bli oppnevnt minst en fiskerisakkyndig til å delta.

Vedrørende ekspropriasjon av fallrettigheter i Solbjørnvassdraget uttaler han i annet brev av s. d.:

«Sakens dokumenter har herfra vært forelagt konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge som i påtegning av 19. november f. å. har uttalt følgende:

«Den omhandlede elv har meget store fall, det kan derfor ikke gå opp fisk fra sjøen. Heller ikke finnes det gode kulper, slik at det kan foregå noe fiske etter innlandsfisk i elva. Det skulle derfor ikke være nødvendig med noen fiskerimessige forbehold i samband med den omsøkte tillatelse.»

Etter ovenstående samt de opplysninger som er gitt i søknaden om at det ikke drives noe fiske i elven, finner jeg nødvendig å foreslå at det blir tatt forbehold med sikte på å fremme fisket i forbindelse med en eventuell ekspropriasjonstillatelse.»

Hovedstyret skal bemerke:

Solbjørnvassdraget har et nedbørfelt på ca. 20 km², heri inkludert Fageråvatns felt på ca. 2 km². Med et antatt spesifikt avløp på 95 l/sek./km² fåes en gjennomsnittsvassføring på 1,9 m³/sek., tilsvarende et årsavløp på 60 mill. m³. Med det projekterte magasin på 70 mill. m³, alternativt 95 mill. m³ oppnåes således full regulering og en regulert vassføring lik den gjennomsnittlige, motsvarende ca. 1 950 nat.-HK i det midlere brutto-

fall på 78 m fra Solbjørnvatn til sjøen. Utbyggingen av dette fall inngår som et viktig ledd i den plan som er utarbeidet for distriktets kraftforsyning.

A/S Lofoten Kraftlag har ervervet fallrettighetene på venstre side av elva fra Solbjørnvatn til sjøen (Solbjørnelva) og vel halvparten av fallrettighetene på høyre side, samt fallrettighetene i det nærliggende Fageråvassdrag fra Fageråvatn til sjøen. Kraftlaget søker nå om tillatelse etter vassdragslovens § 148 til å ekspropriere de manglende fallrettigheter i Solbjørnelva og om tillatelse i henhold til ervervslovens § 2 til å erverve Solbjørnvassdraget og Fageråvassdraget. Videre søkes det om tillatelse til å regulere Solbjørnvatn 14,0 m mellom kotene 72,0 og 86,0 ved 9,6 m oppdemning og 4,4 m senkning i forhold til vanlig sommervannstand angitt til kote 76,4, alternativt 19,0 m mellom kotene 72,0 og 91,0 ved 14,6 m oppdemning og 4,4 m senkning, samt om tillatelse til å overføre avløpet fra Fageråvatn til Solbjørnvatn. Dessuten søkes om tillatelse til å innstevne grunneiere og rettighetshavere på den måte som er foreskrevet i lovens § 130 pkt. 4.

Den del av fallet i Solbjørnelva som søkes ekspropriert omfatter som nevnt henimot halvparten av fallet på den ene side. En regningssvarende separat utbygging av denne vassdragsdel antas utelukket, og den kan neppe ansees nyttbar uten i forbindelse med fallet på den annen side. Under disse omstendigheter står det for Hovedstyret som naturlig at en tvungen avståelse av de manglende fallrettigheter i tilfelle gjennomføres ved innløsning i medhold av vassdragslovens § 55 og ikke ved ekspropriasjon etter lovens § 148. Man har tidligere (22. mai 1953) gjort ansøkeren oppmerksom herpå.

Hovedstyret antar at betingelsene etter § 55 for rett til innløsning er til stede og anbefaler innløsningstillatelse gitt. Etter det opplyste finner man også å kunne anbefale tillatelse til at eiere og rettighetshavere stevnes til skjønn på den i vassdragslovens § 130 pkt. 4 foreskrevne måte.

I innløsningstillatelsen skal det etter § 55 pkt. 3 fastsettes en frist — maksimum 7 år — innen hvilken vassfallet skal være utbygd og kraftverket satt i drift. Da en lignende frist vil bli fastsatt i ervervskonsesjonen, som også vil omfatte det som innløses, finner man det unødvendig å foreslå slik frist fastsatt i innløsningstillatelsen. Å foreslå andre betingelser knyttet til denne finner man heller ikke grunn til.

Videre anbefaler Hovedstyret gitt konsesjon etter ervervsloven av 14. desember 1917 § 2 på erverv av fallrettighetene i Solbjørn-

vassdraget, herunder også på de rettigheter som innløses.

Fageråvassdraget kan neppe ansees nyttbart alene, men overført til Solbjørnvassdraget representerer det ca. 200 nat.-HK og sammen med dette og Tennesvassdraget kan det utbringes til ca. 5 200 nat.-HK. (Tennesvassdraget med overføring av Lillevatn 3 250 nat.-HK, Solbjørnvassdraget med overføring av Fageråvassdraget 1 950 nat.-HK.) Fageråvassdraget er medtatt i søknaden om ervervs-konsesjon, og man finner det etter omstendighetene riktig at konsesjonen også omfatter dette vassdrag.

Ved reguleringen av Solbjørnvatn og overføringen av Fageråvatn oppnåes som nevnt en regulert vassføring på 1,9 m³/sek., da lavvassføringen i Solbjørnvassdraget kan ansettes til 0,3 m³/sek. blir vassføringsøkningen 1,6 m³/sek. motsvarende en kraftinnvinning på 1 650 nat.-HK, som altså representerer fordelene. Begge alternativer for reguleringen forutsetter sesongregulering og samkjøring med andre kraftanlegg, alternativ I (magasin 70 mill. m³) forutsetter således samkjøring med kraftlagets anlegg i Tennesfossen og Krokfossen, mens alternativ II (magasin 95 mill. m³) er basert på at Solbjørnanlegget skal nyttes som «toppkraftanlegg» innen et større forsyningsområde. Av hensyn hertil er det planlagt større overregulering ved dette alternativ enn ved alternativ I.

Man tar som vanlig forbehold om revisjon av kraftberegningene.

Skadene ved reguleringen består etter det som foreligger i neddemning av litt skog og gressmark, hvor meget er ikke oppgitt, men terrenget omkring vatnet er vesentlig snau-fjell. Det finnes ingen bebyggelse ved vatnet, unntatt et par fiskerbuer, som må flyttes. Det foregår litt sportsfiske i vatnet, og man må regne med skade på fisket og med ulemper for båtdrag. Ved overføringen av Fageråvatn vil elva fra dette tørregges unntagen under flom.

Fløtning foregår ikke i noen av vassdrage-ne.

Hovedstyret finner at betingelsene er til stede for at tillatelse til regulering av Solbjørnvatn etter alt. I eller II samt overføring av avløpet fra Fageråvatn kan meddeles, jfr. reguleringslovens § 8 pkt. 1 og 2, og man anbefaler tillatelse gitt.

Hovedstyret foreslår at betingelsene for erverv og regulering som vanlig slåes sammen, jfr. vedliggende utkast.

Betingelsene er i det vesentlige overensstemmende med de betingelser som er foreslått for kraftlagets erverv av Tennesfossen og regulering av Tennesvatn m. v.

Vedr. betingelsene bemerkes:

Styre m. v., post I, 1 i utkastet.

Vilkåret er gitt samme ordlyd som ved Tennesvassdraget. Formen er vanlig for lignende kraftlag.

Det samme gjelder vilkåret om frister, post I, 2. for påbegynnelse innen 2 år fra konsesjonens datum og fullføring innen ytterligere 5 år og en løpende mulkt for oversittelse av fristene på kr. 50 pr. dag.

Kraftavgivelse

er i post I, 11 betinget med inntil 10 pst. til kommuner. Videre er betinget inntil 5 pst. til staten i likhet med hva det i de senere år er gjort ved ervervs- og reguleringskonsesjoner i Nord-Norge.

Årlige avgifter, post I, 12.

For kraftlagets erverv av Tennesfossen og Krokfossen i Tennesvassdraget er avgiften til kommuner og staten kr. 0,10 pr. nat.-hk. til hver, og Hovedstyret har foreslått samme sats for regulering av vassdraget.

Da Solbjørnvatn ligger atskillig lavere enn Tennesvatn og Krokvatn, og skadevirkningene ved reguleringen av det — selv om de i forhold til reguleringens omfang er små — må ansees atskillig større enn ved de andre to vatn, foreslår Hovedstyret avgiften til kommuner satt til kr. 0,50 pr. nat.-hk både for erverv og regulering.

Avgiften til staten foreslås satt til kr. 0,10 pr. nat.-hk.

Konsesjonstid, post I, 14 og II, 1 og innløsningsrett, post I, 15.

Konsesjonen foreslås gitt for et tidsrom av 50 år regnet fra konsesjonens datum med innløsningsrett for staten i det 35. år fra s.d. Opphjelp av fisket, post II, 4.

Betingelsene er oppstilt i samsvar med fiskeriinspektørens forslag.

Rydding av neddemte arealer, post II, 5.

Da bestemmelse om rydding ikke bare tar sikte på fisket har Hovedstyret her som egen post tatt opp fiskeriinspektørens forslag i en noe modifisert form.

Sikkerhetsstillelse, post III, 1,

foreslås for et beløp av kr. 1 000, jfr. reguleringslovens § 12, pkt. 16.

I post III, 5 er foreslått plikt til samarbeide med andre kraftanlegg overensstemmende med det vilkår som er tilknyttet konsesjonen av 1948 på erverv av Krokfossen.

De øvrige betingelser skulle ikke trenge nærmere begrunnelse.

Utkast til manøvreringsreglement vedlegges for begge alternativer.

Sakens dokumenter følger.»

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår for ervervs- og reguleringskonsesjonen er sålydende:

«I.

1.

Selskapets styre (direksjon og representantskap) skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid utelukkende bestå av norske statsborgere.

Selskapets aksjer eller parter skal lyde på navn. De kan ikke med rettsvirkning tegnes, erverves eller eies av eller pantsettes til andre enn staten, norske kommuner, norske statsborgere, Norges Bank eller med vedkommende regjeringsdepartements godkjennelse andre norske banker eller selskaper. Bestemmelse herom skal påføres aksje- eller partbrevene i det norske, engelske, franske og tyske språk.

Selskapets vedtekter så vel som senere forandringer i disse blir å forelegge vedkommende departement til godkjennelse.

2.

Utbygging av vassfallet og den prosjekterte regulering og overføring må påbegynnes innen 2 — to — år fra konsesjonens datum og arbeidene må fullendes og anleggets drift påbegynnes innen en ytterligere frist av 5 — fem — år.

Driften må ikke uten Kongens samtykke i så lang tid som 3 år kontinuerlig stanses eller kontinuerlig innskrenkes til mindre enn en tredjepart av det i den forløpne tid innsette, på regelmessig drift beregnede maskineris energi, heri ikke iberegnet hva der måtte være avgitt til bruk for kommuner etter post 11, og sådanne stansninger eller innskrenkninger må ikke noensinne i løpet av 10 år samlet finne sted i så meget som 5 år.

Ved tidsberegningene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

For overtredelse av de i nærværende post omhandlede bestemmelser erlegger selskapet en løpende mulkt stor kr. 50 — femti kroner — pr. dag hvori vedkommende frister oversittes.

3.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot

kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

4.

Selskapet skal ved bygging og drift av anleggene anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeide og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisdifferens — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusiv toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer, når særlige hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

5.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse hvis særlige hensyn foreligger.

6.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi beregnet etter hva de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konse-

sjonæren holder handelsbod for sine arbeidere skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almenntilgitt øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende regjeringsdepartement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

7.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige legehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

8.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende regjeringsdepartements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller husleid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune dens utgifter til forsorgsunderstøttelse av de ved anlegget ansatte arbeidere og deres familier.

10.

Anvendes vannkraften til produksjon av elektrisk energi må konsesjonæren ikke uten samtykke fra vedkommende regjeringsdepartement inngå i noen overenskomst til kunstig forhøyelse av prisene her i riket på energi eller på de produkter som frembringes ved energien.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til å avgi inntil 10 pst. av den gjennomsnittlige kraftmengde som vassfallet etter den foretatte utbygging

kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet til den kommune hvor kraftanlegget er beliggende eller andre kommuner, derunder også fylkeskommuner, idet fordelingen bestemmes av vedkommende regjeringsdepartement. Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettene hva enten ledningene tilhører konsesjonæren eller andre. Forårsaker kraftens uttakelse av ledningene økte utgifter bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst. rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy fordi bare en mindre del av den kraft vassfallet kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften i stedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5te år. Hvis konsesjonæren leier ut kraft og kraften til kommune eller staten kan uttas fra kraftledning til noen av leietakerne, kan kommunen eller staten i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Konsesjonæren har rett til å forlange et varsel av ett år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

Unnlater konsesjonæren å levere denne kraft uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveringen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

12.

Konsesjonæren skal betale en årlig avgift til staten av kr. 0,10 pr. nat.-HK beregnet etter den gjennomsnittlige kraftmengde som

vassfallet etter den foretatte utbygging kan frembringe med den påregnelige vassføring år om annet og en årlig avgift til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer av kr. 0,50 pr. nat.-HK beregnet på samme måte.

Avgiften hvorav svares 6 pst. rente etter forfall, har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse.

13.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringen, overføringen og vassfallenes utbygging, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som dets senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

14.

Når 50 år er forløpet fra konsesjonens datum, tilfaller vassfallene med alle de innretninger hvorigjennom vannets løp og leie forandres, så som damanlegg, kanaler, tunneler, bassenger, rørledninger m. m., de til utbyggingen og kraftanlegget ervervede grunnstykker og rettigheter, kraftstasjonen med tilhørende maskineri og annet tilbehør så vel som reguleringsanleggene med tilhørende grunn og øvrige rettigheter og de arbeiderboliger, bygninger og innretninger som hører med til reguleringen og kraftanlegget, staten med full eiendomsrett og uten vederlag. Hvilke bygninger og innretninger som hører med til reguleringen og kraftanlegget avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn. Det som ikke tilfaller staten kan den innløse for dets verdi etter skjønn på sin bekostning eller forlange fjernet innen en av departementet fastsatt frist.

Anleggene med installert maskineri skal ved konsesjonstidens utløp være i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres ved skjønn på konsesjonærens bekostning. Konsesjonæren plikter på egen bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

15.

I det 35te år etterat konsesjonen er gitt skal staten kunne innløse det hele anlegg i den utstrekning hvori det etter post 14 tilfaller staten ved konsesjonstidens utløp. Be-

nytter staten seg ikke herav skal den i det 10de år deretter ha samme adgang. Bestemmelse om innløsning må være meldt konsesjonæren 5 år i forveien. Innløsningssummen skal bestemmes således at vassfallet med tilhørende reguleringer, grunnstykker og rettigheter samt vannbygningsarbeider og hus betales med hva de beviselig har kostet konsesjonæren med fradrag for amortisasjon i forhold til den forløpne del av konsesjonstiden, mens rørledninger, maskiner og annet tilbehør innløses for sin tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Såfremt anlegget innløses plikter staten å overta de av konsesjonæren med offentlig tillatelse inngåtte kontrakter om bortleie av kraft for et tidsrom som ikke må strekke seg ut over 5 år etter innløsningen. Staten har rett til for sådan bortleie av kraft å kreve en godtgjørelse som svarer til den gjennomsnittlig betalte pris på elektrisk kraft her i riket for lignende formål. I mangel av minnelig overenskomst herom fastsettes prisen ved et av Kongen oppnevnt skjønn, hvis avgjørelse ikke kan påankes.

II.

1.

Reguleringskonsesjonen gis for et tidsrom av 50 år regnet fra konsesjonens meddelelse. Den kan ikke overdras. De utførte reguleringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

Nærmere bestemmelse om betalingen av avgifter etter I. post 12 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. I. post 11 skal for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

3.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

4.

Til fremme av fisket i Solbjørnvatn plikter konsesjonæren å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Om departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de vannområder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.

5.

Konsesjonæren plikter å ryddiggjøre de neddemte arealer for skog og større kratt. Ryddingen skal være foretatt senest 2 år etter at oppdemmingen er satt i verk.

6.

Ved reguleringsanlegget skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggets eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets benyttelse. Anleggets eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøyemed.

7.

Reguleringsanleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kart som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget skal tilstilles Norges geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

III.

1.

For oppfyllelsen av de forpliktelser som ved anlegget eller dets drift pådras like overfor andre og for overholdelsen av de i konsesjonen fastsatte betingelser skal der stilles og til enhver tid opprettholdes sikkerhet for et beløp av kr. 1 000 etter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

2.

Konsesjonæren underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av konsesjonæren etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

3.

For så vidt der måtte påhvile de konsederte eiendommer eldre panteheftelser, servitutter av vesentlig betydning, leierettigheter og lignende heftelser, plikter konsesjonæren innen to år å fjerne disse eller sørge for at de viker prioritet for de i konsesjonen pålagte forpliktelser, derunder mulker, som måtte pålegges i henhold til denne. Heftelser av mindre betydning kan av vedkommende departement tillates å forbli stående. Alle heftelser, som etter konsesjonens tinglysning (jfr. III post 7) er påført vedkommende eiendommer og gjenstander bortfaller når disse ifølge konsesjonen overgår til staten eller innløses av denne.

4.

Overtredelse av foranstående poster I. 1, I. 10 og III. 2 medfører i gjentagelsestilfelle tap av konsesjonen således at reglene i lov nr. 16 av 14. desember 1917 §§ 31 og 32 får tilsvarende anvendelse.

5.

Konsesjonæren plikter etter bestemmelse av vedkommende departement og på vilkår som dette fastsetter å samarbeide med andre kraftanlegg når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den alminnelige kraftforsyning. Kraftstasjon og ledningsnett skal etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement utføres således at anlegget kan sammen sluttes og drives under ett med andre lignende kraftanlegg.

Konsesjonæren plikter å foreta de forandringer av anlegget som måtte finnes påkrevd av hensyn til sådant samarbeid. Bestemmelse om utredelse av de hermed forbundne omkostninger treffes av departementet. Det tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

6.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter, å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser, samt i det hele naturforekomster og steder, som kan antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget, i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger, å dra omsorg for at det ferdige

anlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget.

Om nærværende bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

7.

Idet konsesjonæren vedtar foranstående betingelser for konsesjon på vedkommende eiendomservvelser og reguleringsarbeider som forpliktende for seg og de konsederte eiendommer, inngår han på at nærværende konsesjon, som ikke kan overdras uten kongelig tillatelse, på konsesjonærens bekostning tinglyses ved hans verneting og innen de jurisdiksjoner hvor de konsederte eiendommer og anlegg m. v. er beliggende.

Foranstående betingelsers I. post 14 og 15 blir på samme måte å tinglyse vedkommende konsesjonærens øvrige eiendommer.

Til sikkerhet for de forpliktelser som i henhold til nærværende reguleringstillatelse måtte påhvile eiendommer eller bruk i vassdraget blir derhos å foreta tinglysning til anførsel på vedkommende eiendommers eller bruks folier i panteregisteret.

Departementet kan når som helst forlange at konsesjonæren sender inn kart i 2 eksemplarer over samtlige ervervede eiendommer og rettigheter, opptatt av en landmåler som departementet godkjenner og etter departementets nærmere bestemmelse. Konsesjonæren plikter å melde fra til departementet om erverv av eiendommer og rettigheter som går inn under postene om hjemfalls- og innløsningsrett, vilkårenes post I, 14 og 15.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement for reguleringen av Solbjørnvatn m. v. er sålydende:

«1.

Avløpet fra Fageråvatn kan overføres til Solbjørnvatn.

Reguleringsgrensene for Solbjørnvatn er:

	Alt. I.
Øvre grense	kote 86,0
Nedre grense	» 72,0
Reguleringshøyde	<u>14,0 m</u>

	Alt. II.
Øvre grense	kote 91,0
Nedre grense	» 72,0
Reguleringshøyde	<u>19,0 m</u>

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flomvassføringen så vidt mulig ikke forøkes. For øvrig kan vannslippingen foregå etter A/S Lofoten Kraftlags behov.

3.

Det skal påses at flomløpet ikke hindres av is eller lignende og at dammen til enhver tid er i god stand.

Der føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres, om det forlanges, regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes, om det forlanges, avskrift til Vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

5.

Twist om forståelsen av dette reglement avgjøres med bindende virkning av vedkommende departement.

6.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

A/S Lofoten Kraftlag er et uansvarlig selskap stiftet av kommunene Moskenes, Flakstad, Buksnes, Hol og Valberg, som også har tegnet samtlige aksjer i selskapet. Etter vedtektene skal styre og representantskap velges av nevnte kommuner. Selskapet har til formål å bygge ut vasskraft og selge elektrisk strøm til innbyggerne i Lofoten.

Som det fremgår har A/S Lofoten Kraftlag ved overenskomst med A/S Tennesanlegget overtatt dette selskapets eiendommer og rettigheter, bl. a. A/S Tennesanleggets vassfallsrettigheter i Solbjørnvassdraget og i Fageråvassdraget. Etter de fremlagte planer skal A/S Lofoten Kraftlag bygge ut fallet på ca. 78 m fra Solbjørnvatnet til sjøen i et kraftverk, Solbjørnanlegget, som vil bli et viktig ledd i distriktets kraftforsyning.

Etter det opplyste har kraftlaget ved overtagelse av A/S Tennesanleggets eiendommer sikret seg de vassfallsrettigheter som det trenger i Fageråvassdraget. Derimot har kraftlaget i Solbjørnvassdraget på denne måte bare ervervet fallrettighetene på venstre side av elva fra Solbjørnvatn til sjøen og vel halvparten av fallrettighetene på høyre side av elva.

A/S Lofoten Kraftlag har som det fremgår søkt om tillatelse til å ekspropriere de rettigheter som det mangler i Solbjørnelva, nemlig nederste del av fallrettighetene på høyre side av elva. Etter det opplyste utgjør denne vassdragsdel henimot halvparten av fallrettighetene på høyre side av elva mellom Solbjørnvatn og sjøen.

Departementet antar i tilslutning til Hovedstyret at den nevnte del av fallrettighetene i Solbjørnelva som det er søkt om tillatelse til å ekspropriere neppe kan anses økonomisk nyttbar uten i forbindelse med utbygging av fallet på den annen side, og at tvungen avståelse av manglende fallrettigheter således i tilfelle bør gjennomføres ved innløsning etter vassdragslovens § 55, og ikke ved ekspropriasjon etter lovens § 148, slik som kraftlaget har søkt om tillatelse til.

Departementet antar med Hovedstyret at vilkårene etter loven er til stede for å gi kraftlaget tillatelse til innløsning av manglende fallrettigheter i Solbjørnvassdraget i medhold av vassdragslovens § 55, og vil i tilslutning til Hovedstyret anbefale slik innløsnings-tillatelse gitt.

Departementet finner med Hovedstyret ikke grunn til — særskilt for innløsnings-tillatelsen — å anbefale oppstilt vilkår om den i loven påbudte frist — maksimum 7 år — innen hvilken vassfallet skal være utbygd og kraftverket satt i drift, da en lignende frist vil bli foreslått oppstilt som vilkår for ervervskonsesjonen på fallrettighetene i Solbjørnvassdraget og Fageråvassdraget, som også vil komme til å omfatte de rettigheter i Solbjørnvassdraget som vil bli innløst i medhold av tillatelsen.

Departementet finner med Hovedstyret heller ikke grunn til å foreslå oppstilt andre vilkår for innløsnings-tillatelsen.

Dersom innløsnings-tillatelsen etter § 55 i vassdragsloven blir gitt, vil departementet i tilfelle i medhold av bemyndigelse ved kgl. resolusjon av 28. juni 1946 meddele den søkte tillatelse etter lovens § 130, pkt. 4 til å stevne eiere og rettighetshavere til skjønn i anledning av tillatelsen på den måte som er foreskrevet for visse saker om almenninger.

De eiere og rettighetshavere som selskapet har sikkert kjennskap til forutsettes dog stevnet på vanlig måte.

Departementet vil videre i tilslutning til Hovedstyret anbefale at A/S Lofoten Kraftlag gis de søkte konsesjoner etter § 2 i lov nr. 16 av 14. desember 1917 (ervervsloven) på erverv av fallrettighetene i Solbjørnvassdraget, herunder også på de rettigheter som blir innløst i medhold av den foran omhandlede tillatelse etter vassdragslovens § 55 og på

erverv av fallrettighetene i Fageråvassdraget.

Som det fremgår har A/S Lofoten Kraftlag søkt konsesjon på regulering av Solbjørnvatnet etter to alternative planer. Alternativ I i planen forutsetter regulering av vatnet på i alt 14 m, hvorav 9,6 m ved oppdemning og 4,4 m ved senking, mens vatnet etter alternativ II skal reguleres i alt 19 m, hvorav 14,6 m oppdemning og 4,4 m senking. Alternativ I i planen tar bare sikte på utbygging for å dekke kraftlagets eget behov, mens alternativ II forutsetter en større overregulering av Solbjørnvatn og større maskininstallasjon for å nytte Solbjørnanlegget som «toppkraftanlegg» innen et større forsyningsområde.

Gjennomføringen av alternativ II forutsetter at andre deltar i finansieringen, herunder også statsstøtte.

Ved den søkte regulering av Solbjørnvassdraget og overføring av Fageråvassdraget til dette vil oppnås en kraftinnvinning på i alt ca. 1 650 nat.-HK i fallet fra Solbjørnvatnet til sjøen, herav ca. 200 nat.-HK ved overføring av Fageråvassdraget.

Skadene og ulempene ved reguleringen og overføringen må antas å bli forholdsvis små. Ved reguleringen vil det bli neddemmet litt skog og gressmark rundt Solbjørnvatnet og et par fiskebuer som ligger ved vatnet må flyttes. Dessuten regner en med at det vil voldes skade på fisket i Solbjørnvassdraget og ulemper for båtdrag. Ved overføringen av Fageråvatnet til Solbjørnvatnet vil elva fra Fageråvatnet bli tørrlagt.

Det foreligger ikke særskilt overslag over omkostningene til reguleringen og overføringen. Derimot er disse utgifter sammen med utgiftene til kraftanlegget anslått til ca. 4,83 mill. kroner, dersom en velger alternativ I i reguleringsplanen, og til 7,40 mill. kroner dersom en velger alternativ II, for begge forutsatt at kraftstasjonen bygges i fjell. De samme utgifter er anslått til henholdsvis 4,69 mill. kroner og 7,23 mill. kroner med kraftstasjon i dagen.

Etter det foreliggende antar departementet at vilkårene etter reguleringslovens § 8, pkt. 1 og 2 er til stede for å tillate den søkte regulering av Solbjørnvatnet så vel etter alternativ I som alternativ II i planen og til overføring av Fageråvatn, og vil med Hovedstyret anbefale slik tillatelse gitt.

Departementet vil videre anbefale at de nevnte konsesjoner på erverv og regulering av Solbjørnvassdraget m.v. gis på de av Hovedstyret foreslåtte vilkår. Disse vilkår er i det vesentlige de samme som er foreslått i en annen tilråding i dag vedrørende kraft-

lagets erverv av Tennesfossen m. v. og regulering av Tennesvassdraget.

Med hensyn til de enkelte foreslåtte konsesjonsvilkår viser en ellers til Hovedstyrets bemerkninger, som en i det vesentlige slutter seg til.

Departementet vil således med Hovedstyret foreslå at de årlige avgifter til staten settes til kr. 0,10 pr. nat.-HK både for erverv og regulering av Solbjørnvassdraget m. v., jfr. post I, 12 i de foreslåtte vilkår. Dette er de samme satser som er foreslått for de tilsvarende avgifter til staten i departementets nevnte tilråding i dag vedrørende kraftlagets erverv og regulering av Tennesvassdraget.

I vilkårenes post I, 12 anbefales videre i samsvar med Hovedstyrets forslag betinget årlige avgifter til kommuner med kr. 0,50 pr. nat.-HK både for erverv og regulering. Dette er vesentlig høyere satser enn de tilsvarende årlige avgifter, kr. 0,10 pr. nat.-HK til kommuner som er foreslått betinget i departementets tilråding i dag vedrørende erverv og regulering av Tennesvassdraget. Departementet har således i likhet med Hovedstyret antatt at skadene og ulempene vil bli vesentlig større ved reguleringen av Solbjørnvassdraget enn ved reguleringen av Tennesvassdraget.

I post III, 1 i vilkårene er foreslått betinget sikkerhetsstillelse for et beløp på kr. 1 000.

Dersom A/S Lofoten Kraftlag gis den søkte tillatelse til regulering og overføring, vil departementet i medhold av reguleringslovens § 16, pkt. 1 og bemyndigelse ved kgl. resolusjon av 28. juni 1946 gi kraftlaget den søkte tillatelse til å stevne eiere og rettighetshavere til reguleringsskjønnet på den måte som er foreskrevet for almenningssaker.

Videre vil departementet i tilfelle henstille til konsesjonæren å dra omsorg for at det til skjønnet blir oppnevnt minst en fiskerisakkyndig til å delta enten som skjønnsmann eller som sakkyndig, jfr. Fiskeriinspektørens uttalelse herom.

Endelig vil departementet anbefale fastsatt manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med Hovedstyrets utkast som gjeldende inntil videre.

Industridepartementet

tilråd:

1. A/S Lofoten Kraftlag tillates i medhold av vassdragslovens § 55 å kreve innløst fallrettigheter i Solbjørnvassdraget i Flakstad herred i Nordland fylke, — i det vesentlige i samsvar med søknad av 7. mai 1953.

2. A/S Lofoten Kraftlag tillates i medhold av lov nr. 16 og 17 av 14. desember 1917 å erverve Solbjørnvassdraget og Fageråvassdraget i Flakstad herred, herunder også de fallrettigheter som blir innløst etter den under pkt. 1 nevnte tillatelse, og å regulere Solbjørnvatn i Flakstad og overføre avløpet fra Fageråvatn til Solbjørnvatn — alt i det vesentlige i samsvar med søknad av 7. mai 1953 og etter alternativ I eller II i den dermed fremlagte plan for regulering av Solbjørnvatn.

Tillatelsen gis på de vilkår som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 17. juni 1955.

3. Det fastsettes som gjeldende inntil videre manøvreringsreglement for regulering av Solbjørnvatn m. v. i samsvar med det utkast som er tatt inn i Industridepartementets nevnte tilråding.

23. Salten Kraftlag A/S.

(Fornyelse av tillatelse av 27. juli 1951 til å regulere Oldereidvassdraget i Skjerstad herred i Nordland fylke.)

Kgl. resol. av 17. juni 1955.

Ved kgl. resolusjon 27. juli 1951 fikk Salten Kraftlag i samsvar med en søknad av 30. juni 1950 tillatelse til å regulere bl. a. Gjømmervatn i Oldereidvassdraget 8,5 m ved 2,5 m oppdemming og 6,0 m senking. En viser om dette til «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1951 s. 65—74.

Den opprinnelige reguleringsplan — innsendt av Bodø Elektrisitetsverk 17. juli 1947 — forutsatte 7,0 m oppdemming, 2 m senking, og de nødvendige rettigheter for en regulering av dette omfang var ervervet da kraftlagets søknad av 30. juni 1950 ble innsendt.

Kraftlaget er nå, etter at reguleringen er gjennomført og kraftøkningen tatt i bruk, blitt oppmerksom på at det ikke besitter de rettigheter som trenges for den gjennomførte senkingen på 6,0 m. For å få ordnet forholdet til vedkommende grunneiere ved avholdelse av ekspropriasjonsskjønn har overretts sakfører Aage Holm, Bodø, 14. mai 1955 på Kraftlagets vegne søkt om ny konsesjon.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 27. mai 1955 anbefalt at reguleringskonsesjonen av 27. juli 1951 blir fornyet på uforandrede vilkår, idet det forutsettes at de frister som er fastsatt i konsesjonen, jfr. postene 2,16 (vedr. erverv), 17 og 18, fortsatt blir å regne fra den opprinnelige konsesjons datum.

Hovedstyret har etter omstendighetene ikke funnet grunn til å forelegge søknaden for distriktet og departementet har ikke noe å bemerke til dette.

Departementet vil rå til at konsesjonen av 27. juli 1951 fornyes i samsvar med reguleringslovens § 16, pkt. 6, slik at regulerings-skjønn kan bli holdt.

Industridepartementet

tilråder:

I medhold av § 16 pkt. 6 i lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 fornyes den ved kgl. resolusjon 27. juli 1951 meddelte tillatelse for Salten Kraftlag A/S til å regulere Oldereidvassdraget i Skjerstad herred, Nordland fylke.

24. Vågan komm. Kraftverk.

(Tillatelse til å foreta regulering av Øvre og Nedre Kvitfossvatn samt overføring av Myrbekkefeltet til Nedre Kvitfossvatn.)

Kronprinsregentens resol. av 30. juni 1955.

Nordland fylke, Elektrisitetskontoret, har i brev av 3. april 1954 på vegne av Vågan komm. Kraftverk søkt om tillatelse til regulering av Øvre og Nedre Kvitfossvatn samt overføring av Myrbekkefeltet til Nedre Kvitfossvatn.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev til Industridepartementet av 26. mai 1955 avgitt følgende uttalelse:

«Fra Nordland fylke, Elektrisitetskontoret, er innkommet følgende søknad, datert 3. april 1954:

«På vegne av Vågan komm. Kraftverk tillater vi oss herved å søke om tillatelse til regulering av Øvre og Nedre Kvitfossvatn samt overføring av Myrbekkefeltet til Nedre Kvitfossvatn. Reguleringene skjer i forbindelse med utbygging av fallet mellom Nedre Kvitfossvatn og Vestpolltjønnen.

Det henvises til vedlagte beskrivelse (anbudsgrunnlag) samt ingeniør E. Grann-Meyers tegninger nr. 1, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 og 17 og ingeniør A. L. Høyers tegning nr. 39201.

Søknaden omfatter:

1. Regulering av Øvre Kvitfossvatn ved 11 m senkning og 3 m oppdemning i forhold til uregulert vannstand, kote 320,0 m o. h. Senkningen skjer gjennom en ca. 220 m lang tunnel og en ca. 110 m lang kanal i fjell, og oppdemningen ved en steinfallingsdam med tetningsplate av jernbetong.

2. Regulering av Nedre Kvitfossvatn ved 3,5 m senkning og 12,2 m oppdemning i forhold til uregulert vannstand, kote 233,0 m o. h.

Senkningen skjer gjennom en ca. 425 m lang tunnel som samtidig er driftstunnel for anlegget, og oppdemningen skjer ved en hvelvdam.

3. Overføring av Myrbekkefeltet til Nedre Kvitfossvatn gjennom 2 kanaler samt en ca. 110 m lang tunnel.

Beregning av kraftøkningen ved reguleringen.

Nedbørfeltet til utløpet av Nedre Kvitfossvatn etter overføring av Myrbekkefeltet utgjør ca. 4,5 km², herav Myrbekkefeltet 0,4 km². Med et antatt gjennomsnittlig avløp på 95 sl. pr. km², blir gjennomsnittlig vassføring 0,43 sm³ tilsvarende et årsavløp på 13,5 mill. m³.

Ved de forutsatte reguleringer regner man med et magasin på 4,7 mill. m³ i Øvre Kvitfossvatn og 0,8 mill. m³ i Nedre Kvitfossvatn. Tilsammen 5,5 mill. m³ eller ca. 41 pst. av gjennomsnittlig årsavløp. Ved sammeligning med bestemmende reguleringskurver for Sneisvassdraget og for Svolværvassdraget, kan regulert vassføring settes til 95 pst. av den gjennomsnittlige eller 0,41 sm³.

Midlere bruttofall ved utbygningen blir ca. 240 m, og kraftytelsen ved en vassføring på 0,41 sm³ blir 1 310 nat.-HK.

Minstevassføringen i 350 dager av året anslås til 12 sl. pr. km² tilsvarende 54 sl. fra hele feltet. Ved en fallhøyde på 240 m svarer minstevassføringen til 170 nat.-HK. Kraftøkningen som oppnåes ved reguleringen blir således 1 140 nat.-HK.

Ulemper ved reguleringen.

Terrenget rundt Øvre og Nedre Kvitfossvatna er temmelig godt og uten skog. Etter det vi har fått opplyst fra kommunens vedkommende er det ikke fisk i vatna.

Ulempene ved reguleringen er formentlig helt ubetydelige i forhold til de fordeler som oppnåes.

Omkostningene ved reguleringen.

For omkostningene vises til vedlagte omkostningsoverslag oppsatt ved ingeniør Grann-Meyer.

Utkast til manøvreringsreglement.

1.

Reguleringsgrenser for Øvre Kvitfossvatn:

Øvre grense	323 m o. h.
Nedre grense	309 m o. h.
Reguleringshøyde	14 m

Reguleringsgrenser for Nedre Kvitfossvatn:

Øvre grense	245,2 m o. h.
Nedre grense	229,5 m o. h.
Reguleringshøyde	15,7 m

Reguleringsørensene betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker som Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øyet at vassdragets flomvassføring ikke forhøyes. For øvrig kan vannsløningen foregå etter kraftanleggets behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes, om det forlanges ved hver måneds utgang utskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger, som godkjennes av vedkommende departement.

5.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Endring i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.

Det bemerkes at planene forutsetter en mulig senere forhøyelse av dammen ved Øvre Kvitfossvatn, slik at oppdemningen kan heves fra 3 og til 5 m over uregulert vannstand, kfr. tegn. nr. 14.»

Av de vedlagte tegninger fremgår at for å senke Øvre Kvitfossvatn vil den nedenforliggende Svartkulp bli senket 4,0 m fra uregulert vannstand på kote 312 til 308.

I kraftstasjonen ved Vestpolltjønnen — en arm av Austnesfjorden — vil det ifølge den vedlagte beskrivelse bli installert en turbin på 2 200 HK og en generator på ca. 1,6 MW.

Etter omkostningsoverslaget av 27. mars 1954 skulle regulerings- og overføringsanleggene inklusiv den 425 m lange senknings- og driftstunnel fra Nedre Kvitfossvatn, koste ca. 1,3 mill. kroner. Hele kraftanlegget er beregnet å koste ca. 3,2 mill. kroner.

Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad den 26. april og 8. mai 1954 (nr. 95 og 105), og den er behandlet i distriktet med følgende resultat:

Vågan formannskap har 12. mai 1954 innsendt herredstyrets vedtak av 14. januar 1949 hvoretter det enstemmig bl. a. ble besluttet å bygge ut Kvitfossvatn og søke om konsesjon for utbyggingen.

Samtidig oversendte kommunen avskrift av kontrakt med de grunneiere som berøres av utbyggingen m. v. Kontrakten, som er tinglyst 21. mai 1952, lyder slik:

- «1. Underskrevne eiere av eiendommen Vestpoll i Vågan herred, gnr. 20, bnr. 1, 2, 4, 5—8, 12—21, 23, 25, 26, 28, 30, 31—36, 43, 44, har inngått denne avtale med Vågan kommune om avståelse av nødvendig grunn og rettigheter for det forestående kraftanlegg til utnytting av Kvitforsvassdraget. Nærværende kontrakt bygger på og er en nærmere utforming av erklæring fra grunneierne av 24. mai 1948.
2. Vi gir kommunen og eventuelle senere eiere av kraftverket, enerett til utnyttelse av nedslagsfeltet i Kvitfordsdalen, Myrbekkefeltet og området beliggende sør for Toskmajen og aust for Storlitind, og herunder rett til å foreta de reguleringer, oppdemninger m. v. som den finner påkrevet. Kommunen kan oppføre alle nødvendige innretninger, for et kraftverk, herunder rørgate.
3. Grunn til oppføring av kraftstasjonen, lagerhus og maskinistbolig samt litt jordveg for hagebruk, avstås til kommunen til full eiendomsrett. Området blir ca. 20 mål, er skylddelt 25. september 1951, og tilskjøtet Vågan kommune under 26. s. m. Kommunen har rett til å inngjerde eiendomsgrunnen, og likeledes området i utmarken hvis kommunen finner det påkrevet av sikkerhetshensyn.
4. Hvis kommunen finner seg tjent med å få den grunnen der demningene skal bygges, utlagt til eiendom, erklærer vi oss villige til etter begjæring å la skylddeling avholde og gi skjøte vederlagsfritt.
5. Vi gir videre kommunen og eventuelle senere eiere av kraftverket følgende rettigheter:
 - a) rett til veg til de oppførte bygningene, og hvis kraftverket finner det påkrevet, også rett til anlegg av andre vegger.
 - b) rett til ferdsel og transport av materiell over utmarken, til opplag av materialer, oppføring av materialhus, arbeidsbrakker o. l., såvel ved anleggets utførelse som ved senere reparasjoner, tilsyn eller utvidelser.
 - c) rett til grustak, stein og sand til et hvert formål for kraftverket til en hver tid.
 - d) rett til oppføring av kai-anlegg ved sjøen.
6. Rett for kommunen til oppsetting av stolper for høy- og lavspente ledninger og transformatorer, rett til linjestikking, linjerydding og vedlikehold er allerede vederlagsfritt gitt i forbindelse med kraftlinjen Higraf—Kabelvåg, og hvilken avståelse med dette uttrykkelig uttales også å gjelde for nærværende anleggs vedkommende.
7. Til eieren av br. nr. 12, Asløv Aavik som avstår grunn til stasjonsbygg m. v., betales en gang for alle kr. 1 000. For øvrig skjer overdragelsen av grunn og rettigheter vederlagsfritt. Av hensyn til beregningen av stempel- og tinglysningsavgift, ansettes verdien av samtlige overdratte områder og rettigheter til kr. 2 000, den ovennevnte sum kr. 1 000 heri innbefattet.

8. Vi forplikter oss til å medvirke til at panteheftelser, kår m. v., som hviler på våre eiendommer, skal avlyses på kraftverkets eiendom og rettigheter, dersom kommunen anser dette påkrevet.
9. Omkostningene ved skylddelingsforretning såvel som alle utgiftene til stempel og tinglysning, bæres av kommunen.
10. Enhver tvist som det med denne kontrakt etablerte rettsforhold måtte medføre, avgjøres med bindende virkning av en voldgiftsnemnd. Denne nemnda skal bestå av tre medlemmer, som oppnevnes for den enkelte sak. Hver av partene oppnevner et medlem, og sorenskriveren i Lofoten oppnevner formannen. Er det flere parter på en side, foretas oppnevningen av vedkommende skjønnsmann i fellesskap av disse parter. Kan de ikke bli innbyrdes enige foretar sorenskriveren i Lofoten også denne oppnevningen.

Nordland fylkes elektrisitetskontor har ifølge påtegning av 15. mai 1954 ikke noe å bemerke og anbefaler søknaden innvilget.

Fylkesmannen i Nordland slutter seg til Elektrisitetskontorets uttalelse, jfr. hans ekspedisjon av 22. mai 1954.

Inspektøren for ferskvannsfisket har avgitt slik uttalelse, datert 22. juli 1954:

«Saken har vært forelagt konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge som i påtegning av 6. mai 1954 har uttalt følgende:

«For en tid siden var jeg i kontakt med ordføreren i Vågan om dette vassdraget, som jeg ikke har sett ved selvsyn. Etter de opplysninger jeg fikk, går jeg ut fra at det f. t. ikke er fisk i de berørte deler av vassdraga, og at det neppe er muligheter for noen fiskeproduksjon av større verdi. De berørte vann er temmelig små og sannsynligvis meget næringsfattige. Kommunen ville forsøke å få satt ut fisk, og noen grunn til å ta forbehold om særlige tiltak av omsyn til en eventuell fiskebestand, er det ikke etter min mening.»

I henhold til konsulentens uttalelse og etter samråd med Landbruksdepartementet, finner jeg ingen grunn til i dette tilfelle å foreslå at konsesjonæren blir pålagt plikter til fremme av fisket i forbindelse med reguleringen.»

Troms skogforvaltning meddeler i brev av 22. april d.å. at Skogdirektøren ikke finner å burde fremsette noen påstand om eiendomsrett for det offentlige i anledning av saken.

Hovedstyret skal bemerke:

Vågan kommune har i 1911 og 1929 bygd ut fallene Fossevatn—St. Kongsvatn (94 m) og store Nøkkvatn—St. Kongsvatn (278 m), i en kraftstasjon og med en maskininstallasjon på tilsammen 765 kVA. For å skaffe mere kraft er kommunen gått i gang med å bygge ut det 240 m høye fall i Kvitfosselva mellom Nedre Kvitfossvatn og sjøen, og den søker nå om tillatelse til å regulere følgende vatn slik:

	Oppdemming m	Senkning m	Reg. høyde m	Magasin mill. m ³
Øvre Kvitfossvatn	3,0	11,0	14,0	4,7
Nedre Kvitfossvatn	12,2	3,5	15,7	0,8
				Sum 5,5

Senkningen og oppdemningen er angitt i forhold til uregulert vannstand på henholdsvis kote 320,0 og 233,0. For å få gjennomført senkningen av Øvre Kvitfossvatn må den nedenforliggende Svartkulp senkes 4,0 m fra uregulert vannstand på kote 312,0. Videre søkes om tillatelse til å overføre avløpet fra ca. 0,4 km² av Myrbekkens nedbørområde til Nedre Kvitfossvatn, hvorved det totale nedbørfelt blir 4,5 km².

Det foreligger ikke noe hydrologisk materiale for vassdraget så avløpet må bedømmes skjønnsmessig. Ansøkeren har regnet med et gjennomsnittlig avløp av 95 l/sek./km², tilsvarende 0,43 m³/sek. og et årsavløp på 13,5 mill. m³, videre har han regnet med en lavvassføring av 12 l/sek./km². Hovedstyret har ikke noe å bemerke hertil.

Med et magasin på 5,5 mill. m³ regner ansøkeren å få en regulert vassføring på 0,41 m³/sek., tilsvarende en kraftmengde på 1 310 nat.-HK i det midlere bruttofall på 240 m.

Den ved reguleringen innvunne øking av kraften er angitt til 1 140 nat.-HK.

Ansøkeren har ved sine beregninger gått ut fra at hovedmagasinet vil bli helt effektivt, men da dets felt bare utgjør 45 pst. av det totale felt, må det regnes med partiell regulering, hvorfor den regulerte vassføring neppe bør settes høyere enn 0,38 m³/sek. Alminnelig lavvassføring fra hele feltet eksklusiv Myrbekkens er ca. 50 liter/sek. De tilsvarende kraftmengder blir henholdsvis 1 215 og 160 nat.-HK, og den ved reguleringen og overføringen innvunne kraftmengde blir etter dette 1 055 nat.-HK. Man tar som vanlig forbehold om revisjon av økingsberegningene.

Etter det opplyste ligger Øvre- og Nedre Kvitfossvatn i et godt terreng uten skog, og det skal heller ikke være fisk i vatna. Skadevirkningene antas derfor å bli små. Grunn-eierne har da også — se foran nevnte kontrakt — overlatt nødvendig grunn og rettigheter til kommunen uten vederlag. Omkost-

ningene ved reguleringen og overføringen skulle bli ca. 1,3 mill. kroner, hvorav ca. 0,4 mill. kroner faller på den kombinerte senknings- og driftstunnel fra Nedre Kvitfossvatn.

Hovedstyret finner at betingelsene etter reguleringslovens § 8 for å gi tillatelse er til stede og anbefaler søknaden innvilget.

Vedr. betingelsene bemerkes:

Da det her gjelder en kommune foreslåes tillatelsen gitt på ubegrenset tid, jfr. post 1 i vedliggende utkast til betingelser.

Vassdraget ligger i sin helhet i Vågan kommune. Under hensyn hertil og til forholdene for øvrig foreslår Hovedstyret avgiften satt til lovens minimum både til stat og kommuner, altså kr. 0,10 pr. nat.-HK til hver, jfr. post 2 i utkastet.

Kraftavgivelse er i post 15 betinget med de vanlige satser: inntil 10 pst. til kommuner og inntil 5 pst. til staten. Bestemmelse i henhold til reguleringslovens § 12 pkt. 15, 5. ledd er ikke tatt med da det er Vågan kommune selv som berøres av reguleringen.

De øvrige foreslåtte betingelser antar man ikke trenger nærmere begrunnelse.

Det er ikke tatt med noen bestemmelse om opphjør av fisket, jfr. Fiskeriinspektørens forslag.

Vatna er ganske små og det kan formentlig ikke bli tale om godtgjørelse til staten en gang for alle, jfr. nevnte lovs § 13. Som vanlig ved kommunale reguleringsstillatelser har man ikke krevet sikkerhetsstillelse i medhold av samme lovs § 12 pkt. 16, og man har etter omstendighetene heller ikke funnet grunn til å stille opp de vanlige betingelser om veier m. v., jfr. samme paragrafs pkt. 6.

Manøvreringsreglement.

Ansøkerens forslag bør suppleres med de nødvendige data vedr. Svartkulp, for øvrig har Hovedstyret ikke noe å bemerke til forslaget.

Utkast vedlegges.»

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår er sålydende:

«1.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Konsesjonen kan ikke overdras.

De utførte regulerings- og overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsattes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

For den øking av vannkraften som ved reguleringen og overføringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget, skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Økingen av vannkraften beregnes på grunnlag av den øking av Kvitfosselvas lågvassføring som reguleringen og overføringen antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som den ved reguleringen innvunne øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

3.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 2 og kontroll med vannforbruket, samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 15, skal, for så vidt de ikke er fastsatt med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

4.

Arbeidet må fullføres innen en frist av 7 år etter at konsesjonen er gitt.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

5.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste, er-

legges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

6.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

7.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

8.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi, beregnet etter hva de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbu for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almenntilgitt øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg,

som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende departement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anleggene.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige legehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

10.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelig vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 8 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune dens utgifter til forsorgsunderstøttelse av de ved anleggene ansatte arbeidere og deres familier.

12.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

13.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som utferdiges på forhånd. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

14.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

15.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 2).

Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst. rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften istedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av de-

partementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen eller staten i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

16.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

17.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget, for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

18.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder som antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning.

Hvis sådan ødeleggelse som følge av arbeidens fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene, i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger å dra omsorg for at de ferdige anlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement er sålydende:

«1.

Reguleringsgrensene er:

Øvre Kvitfossvatn.

Øvre	323 m o. h.
Nedre	309 —
Reguleringshøyde	<u>14 m.</u>

Nedre Kvitfossvatn.

Øvre	245,2 m o. h.
Nedre	229,5 —
Reguleringshøyde	<u>15,7 m.</u>

Svartkulp kan senkes 4,0 m fra uregulert vannstand på kote 312,0 til kote 308,0.

Reguleringsgrensene betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker som Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragets flomvassføring ikke forhøyes. For øvrig kan vannslipningen foregå etter kraftanleggets behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes, om det forlanges, ved hver måneds utgang utskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godkjennes av vedkommende departement.

5.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Endring i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Den omsøkte regulering skjer i forbindelse med utbygging av fallet mellom Nedre Kvitfossvatn og Vestpolltjønnen, en arm av Austnesfjorden.

Den kraftmengde som innvinnes ved reguleringen og overføringen er av Hovedstyret foreløpig beregnet til 1055 nat.-HK.

Etter det opplyste ligger Øvre og Nedre Kvitfossvatn i et godt terreng uten skog. Det skal heller ikke være fisk i vatna, som er ganske små. Departementet må derfor anta at det bare blir små skadevirkninger som følge av reguleringen og overføringen.

Omkostningene for hele kraftanlegget, inkl. regulering og overføring er beregnet til kr. 3 200 000.

Søknaden har vært kunngjort på lovbefalt måte. Det er ikke fremkommet noen protester mot reguleringen og overføringen.

Departementet antar etter det foreliggende at betingelsene etter lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 § 8 pkt. 1 og 2 er tilstede, og vil i tilslutning til Hovedstyret anbefale at den søkte regulerings- og overføringstillatelse blir gitt.

Departementet vil videre anbefale at tillatelsen blir gitt på de av Hovedstyret foreslåtte betingelser. Man er således enig i at tillatelsen, da det her gjelder en kommune, gis på ubegrenset tid (post 1). Man er videre enig i at avgiften, bl. a. under hensyntagen til at vassdraget i sin helhet ligger i Vågan kommune, settes til lovens minimum både til stat og kommuner, altså kr. 0,10 pr. nat.-HK årlig til hver (post 2). Hva spesielt angår post 15, hvor kraftavgivelse er betinget med de vanlige satser: inntil 10 pst. til kommuner og inntil 5 pst. til staten, er man enig i at bestemmelse i henhold til reguleringslovens § 12 pkt. 15, 5 ledd ikke tas med da det bare er Vågan kommune selv som berøres av reguleringen. Også for øvrig slutter man seg til det som Hovedstyret har anført.

Også manøvreringsreglement for reguleringen anbefales fastsatt i samsvar med Hovedstyrets forslag, hvori også er tatt med de nødvendige data vedrørende Svartkulp.

Industridepartementet

tilråder:

I medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 tillates Vågan komm. Kraftverk å foreta regulering av Øvre og Nedre Kvitfossvatn samt overføring av Myrbekkefeltet til Nedre Kvitfossvatn i det vesentlige i samsvar med søknad av 3. april 1954 og på de betingelser med manøvreringsreglement som er stillet opp i Industridepartementets tilråding av 30. juni 1955.

25. Hjartdøla Kraftverk.

(Endring av planen for tillatelse av 12. desember 1952 til å regulere Hjardal—Tuddalsvassdraget i Telemark fylke.)

Kronprinsregentens resol. av 30. juni 1955.

Med Stortingets samtykke ble Hjartdøla Kraftverk ved kgl. resolusjon 12. desember 1952 meddelt tillatelse til å foreta en regulering av Hjartdal-Tuddalsvassdraget m. v. i Hjartdal herred, Telemark fylke, på betingelser med manøvreringsreglement i samsvar med Industridepartementets tilråding. En viser herom til St. prp. nr. 172 for 1952, Innst. S. nr. 322 og St. forh. for s. å. side 3087 samt «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1952 side 133 flg.

Da det tok tid med å få løst finansieringsspørsmålet kunne Hjartdøla Kraftverk ikke påstevne skjønn innen utløpet av den 1-års frist som er fastsatt i § 16 nr. 6 i lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 nr. 17. Etter søknad ble reguleringstillatelsen imidlertid fornyet ved kgl. resolusjon 14. mai 1954, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1954 side 62.

Ved kgl. resolusjon 22. januar 1954 er kraftverket meddelt tillatelse til å ekspropriere enkelte fallrettigheter som det manglet i Hjartdal-Tuddalsvassdraget, og ved departementets skrivelse av 15. juli 1954 er kraftverket, i henhold til bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon 28. juni 1946, gitt ekspropriasjonstillatelse for erverv av grunn m. v. for bygging av kraftverker i Mydalen og ved Hjartsjø med tilhørende boligområde ved Gvammen og for å legge vann- og kloakkledningene.

Ved brev av 13. april 1954 har Hjartdøla Kraftverk søkt om tillatelse til å foreta en endring av planen for reguleringen.

Søknaden har vært forelagt for Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, som i brev til departementet av 23. juni 1955 har avgitt slik uttalelse:

«Departementet har 19. mai 1954 oversendt til uttalelse følgende søknad — datert 13. april 1954 — fra Hjartdøla Kraftverk:

«Hjartdøla Kraftverk er den 12. desember 1952 meddelt konsesjon på regulering av Hjartdal-Tuddalsvassdragene etter søknad av 1. april 1947. Denne konsesjon inneholder også tillatelse til å senke Myklestulvatn 3 m samt å overføre elven fra dette vann — Gausdøla — til Bonsvatn. Dette var i søknaden av 1. april 1947 tenkt utført ved en senknings-tunnel fra Myklestulvatn direkte over mot Bonsvatn, omtrent som antydnet med grønt på vedlagte kartblad «E 35 Vest Rjukan». Av forskjellige grunner, bl. a. kortere tunnel

og mindre skade der hvor tapningsvannet må ledes ut i Bonsvatn fra tunnelen, har vi nå gått tilbake til den opprinnelige plan i konsesjonssøknaden av 1922. Denne går ut på å overføre Gausdøla ved å slå en ca. 1 250 m lang tunnel fra Bærtjern, som har avløp til Bonsvatn, frem til inntak i Gausdøla, ca. 2 km nedenfor Myklestulvatn.

Denne endring vil medføre at senkningen av Myklestulvatn bortfaller, likesom elven Gausdøla vil renne ubeskåret 2 km frem til inntaket på toppen av fossene ned mot bygden. Den dam som her må bygges blir meget liten, 2,0—2,5 m høy, og vil ikke sette under vann noe særlig grunn utover selve bekkeleiet. Fra Bærtjern må bekkeleiet renskes opp og utvides noe. Gravning av betydning kan det neppe tenkes at bekken vil forårsake, da den vesentlig går i fjell. Den nuværende klopp for bygdeveien må ombygges og utvides.

Vi tør forespørre det ærede Departement om den gitte konsesjon gir hjemmel til denne endring og hvis ikke, tør vi herved søke om at en slik tillatelse blir gitt. Endringen medfører en liten minskning i innvunnet kraftmengde ved sløyfingen av reguleringen i Myklestulvatn.»

Søknaden ble sendt fylkesmannen i Telemark til uttalelse, jfr. Hovedstyrets brev av 23. juli 1954 til Departementet, og kunngjort i Norsk Lysingsblad 27. juli og 6. august 1954 (nr. 170 og 179).

Det er kommet inn følgende uttalelser:

Hjartdal herredstyre har i møte 8. september 1954 — etter å ha fått søknadsdokumentene tilbake fra de interesserte grunneiere uten bemerkninger — gjort slikt vedtak:

«Søknaden vart samr. imøtekommen på det vilkår at grunneigarane får seg godtgjort for skader og ulemper etter skjønn.»

Skiensvassdragets Fellesfløtningsforening har ifølge brev av 20. april 1955 ikke noe å innvende mot den foreslåtte planendring.

Telemark fylkes elektrisitetsnemnd uttaler under 2. august 1954:

«Denne planendring vil gjøre mindre skade der hvor tapningsvannet ledes ut i Bonsvatn fra tunnelen og blir denne kortere enn tunnelen fra Myklestul til Bonsvatn er det opplyst i søknaden.

En har ikke noen merknader å gjøre til søknaden om planendringen.»

Fylkesmannen i Telemark slutter seg i påtegnning av 24. september 1954 til uttalelsen fra elektrisitetsnemnda.

På Hovedstyrets foranledning har ansøkeren 13. oktober 1954 supplert søknaden med tegning av dam og inntak i Gausdøla samt beskrivelse med overslag for inntaksdam og tunnel. Beskrivelsen lyder slik:

«De opprinnelige planer for overføring av Gausdøla, som var grunnlaget for konsesjons-søknaden i 1947, gikk ut på å slå en ca. 1 700 m lang 4 m² tunnel fra Myklestulvann i Gausdalen fram til Bondalgårdene ved Bonsvann. Tunnelen skulle samtidig tjene som senknings-tunnel for Myklestulvann som var foreslått senket 3 m.

De nåværende planer går ut på å bygge en liten dam over bekken ca. 2 km nedenfor Myklestulvann, og derfra ned en ca. 1 250 m lang 6 m² tunnel, føre vannet over til Bærtjern som har avløp til Bonsvann. Tunnelens fall kan gjøres så stor som tunneldriften muliggjør uten ekstra foranstaltninger.

Denne endring har den fordel at tunnelen blir ca. 450 m kortere liksom videreføringen av vannet fra tunnelen ned til Bonsvann, blir

Overslag:

Sprengning	150 m ³ å kr. 40 =	kr. 6 000	
Betong A	110 m ³ » » 150 =	» 16 500	
Forskalling	200 m ³ » » 25 =	» 5 000	
Armering	1,5 t. 1 350 =	» 2 000	
Varegrind		» 3 000	
Diverse		» 2 500	
			kr. 35 000
Tunnel 6 km ² , 1 250 m å kr. 650			» 810 000
Tilrigning, brakker			» 150 000
Veibro. og rensk. bekkeleie			» 15 000
Adm. div. uforutsett etc.			» 50 000
			<u>Sum kr. 1 060 000»</u>

Hovedstyret skal bemerke:

Hjartdøla Kraftverks regulerings- og overføringstillatelse av 12. desember 1952 omfatter bl. a. regulering av Mykkelstulvatn ved 3,0 m senking og overføring av avløpet til Bonsvatn. Etter den da fremlagte plan skulle overføringen skje ved tunnel direkte fra Mykkelstulvatn til Bonsvatn. Planen nå går ut på å sløyfe reguleringen av Mykkelstulvatn og foreta overføringen av Gausdøla fra et punkt ca. 2 km nedenfor Mykkelstulvatn ved en ca. 1 250 m lang 6 m² tunnel til Bærtjern, som har avløp til Bonsvatn. Det må bygges en mindre inntaksdam i Gausdøla og det nåværende bekkeleie fra Bærtjern til Bonsvatn må utvides noe, dessuten forutsettes en bru (klopp) over bekken ombygd. Det areal som neddemmes ved inntaket angis å være ubetydelig da oppdemningen bare strekker seg ca. 50 m oppover Gausdøla. Etter alt å dømme synes skadevirkningene å bli mindre enn påregnet ved den konsederte plan.

Hverken Skiensvassdragets Fellesfløtningsforening eller de grunneiere som berøres av tiltaket har hatt noe å bemerke til den endrede plan, og den er anbefalt fra distriktets side.

Den nye plan medfører at de konsederte magasiner går ned fra 238,2 til 236,2 mill. m³. Til gjengjeld økes det samlede nedbørfelt med 4,5 km², fra 304,4 til 308,9 km² etter det materiale som foreligger her. Hovedstyret er kommet til at den regulerte vassføring praktisk talt blir den samme som det tidligere ble regnet med, 8,0 m³/sek., jfr. St. prp. nr. 172, (1948) side 14.

vesentlig enklere ved at man bare behøver å utvide det nåværende bekkeleie noe, samt bygge ut og utvide den nåværende klopp i veien.

Nedslagsfeltet øker med ca. 4,5 km² til ca. 23 km², men samtidig mister man reguleringen i Myklestulvann.

Det er fjell i dagen for både dam og inntak i Gausdøla, og det neddemte areal er ubetydelig idet neddemningen bare strekker seg ca. 50 m oppover bekken hvor bredden er bevokset med bjerkekratt. Kloss forbi dammen går en kjerrevei (jeepvei) som fører opp til Myklestulvann.

Dammen bygges som massiv dam med fast overløp og skal kunne avlede en flom på ca. 25 m³/sek. tilsvarende ca. 1 000 l/sek. pr. km².

Etter dette finner Hovedstyret det rimelig at den nå fremlagte plan betraktes som en planendring og foreslår at den godkjennes som sådan.

I det tidligere fastsatte manøvreringsreglement utgår følgende avsnitt i punkt 1 om Mykkelstulvatn:

«Mykkelstulvatn.

Øvre reguleringsgrense kote 888 m
(nåværende lavvannstand).

Nedre reguleringsgrense » 885 »

Reguleringshøyde 3 m»

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 22. juni 1955.»

Departementet har ikke noe særlig å bemerke til planendringen, og vil anbefale at den godkjennes. Planendringen medfører at bestemmelsen i manøvreringsreglementet om Mykkelstulvatn bortfaller.

Det antas unødvendig å forelegge saken for Stortinget.

Industridepartementet

tilråder:

1. Den regulerings- og overføringsplan som ligger til grunn for den ved kgl. resolusjon av 12. desember 1952 meddelte tillatelse for Hjartdøla Kraftverk til å regulere Hjartdal—Tuddalsvassdraget m. v. tillates endret som anført i brev fra Hjartdøla Kraftverk av 13. april og 13. oktober 1954.
2. I manøvreringsreglementet for reguleringen utgår bestemmelsen i punkt 1 om Mykkelstulvatn.

26. Nordkyn Kraftlag A/L.

(Tillatelse til å foreta en regulering av Reinoksvatn og Reinkalvvatn i Fosselva, Mårøyfjord, Lebesby herred.)

Kronprinsregentens resol. av 29. juli 1955.

Med brev av 5. august 1953 fra fylkesmannen i Finnmark mottok departementet en søknad av 29. april 1953 fra Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning om tillatelse for Nordkyn Kraftlag A/L, Kjøllefjord til å regulere Fosselvvassdraget i Lebesby og Gamvik herreder i den hensikt å nytte vannføringen i vassdraget til drift av et vannkraftverk i Mårøyfjord.

Saken har vært forelagt Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesen som i brev av 23. juni 1955 har gitt følgende uttalelse:

«Departementet har 19. august 1953 oversendt til uttalelse følgende søknad av 29. april s. å. fra Finnmark fylkes elektrisitetsforsyning:

«På vegne av Nordkyn Kraftlag A/L, Kjøllefjord, søker vi herved om tillatelse for kraftlaget til å regulere Fosselvvassdraget i Lebesby og Gamvik herreder, Finnmark fylke, i den hensikt å nytte vannføringen i vassdraget til drift av et vannkraftverk i Mårøyfjord.

Vi viser i den anledning til vedlagte bilag og nedenstående redegjørelse.

Planen for bygging av Mårøyfjord kraftverk går i korte trekk ut på:

Ved utløpet av et lite vann, av oss kalt Reinkalvvann, bygges en dam som hever vannstanden til kote 234,0. Reinkalvvanns nåværende vannspeil ligger på kote 223,8. Ved driftstunnelen senkes vannet til kote 223,0.

Videre bygges ved Reinoksvatn en dam som regulerer vannet mellom kotene 305,4 og 310,4. I første byggetrinn bygges en mindre dam som regulerer Reinoksvatnet mellom kotene 305,6 og 307,2.

Fra Reinkalvvann drives en om lag 1 200 m lang kombinert regulerings- og driftstunnel med tverrsnitt 4 m² frem til en fordelingssjakt i åsen ovenfor kraftstasjonen, og herfra legges jernrørledning til kraftstasjonen nede ved fjorden. Midlere brutto fallhøyde er 223,5 m.

Den årlige produksjonen i Mårøyfjord kraftstasjon vil bli omlag 15 mill. kWh.

Installasjonen i stasjonen er bestemt til 2 aggregater, hvert bestående av turbin på 3 000 HK og generator på 2,7 MVA. Maskinkapasiteten er valgt så vidt stor på grunn av at denne stasjon ikke vil få samkjøring med andre stasjoner, og derfor spiller reserve-momentet en viktig rolle.

De områder i vassdraget som kommer under regulering ligger i sin helhet på statens grunn. Fosselven er ikke lakselv, og det er ingen som driver ervervsmessig fiske i elven eller vannene innen de regulerte områder.

Ingen skog og intet dyrknings- eller beite-land vil lide skade ved de foreslåtte reguleringer av Reinkalvvann og Reinoksvatn.

Mårøyfjord kraftverk skal bygges med statstønad, og den innvunne kraftmengde skal nyttes til alminnelig elektrisitetsforsyning for innbyggerne i Lebesby og Gamvik herreder. Vi tillater oss derfor å søke om at konsesjonsavgiften til staten blir satt lavest mulig og at kraftlaget blir fritatt for spesiell avgift til de kommuner som vassdraget ligger i.

Videre søker vi om at reguleringstillatelsen blir gitt for lengst mulig tidsrom.

Samtidig med denne søknad innsendes søknad til Landbruksdepartementet om leie av vassdraget.»

Av den vedlagte plan fremgår at den provisoriske reguleringsdammen som plasseres mellom Reinoksvatn og Reinokstjern, skal bygges som trebukkendam utformet med overløp over det meste av lengden. Damkronen er lagt på kote 308,0 og overløpsterskelen på 307,2. Ved en ca. 50 m lang kanal oppnåes en senking ved 1. byggetrinn til kote 305,6 og ved 2. byggetrinn til 305,4. 2. byggetrinn omfatter ellers en steinfyllingsdam med tetningsplate av armert betong, ved utløpet av Reinokstjern. Dammen blir 150 m lang, hvorav 50 m bygges som fast overløpsdam med terskel på kote 310,4.

Nedbørfeltet ved inntaket oppgis til 56 km², magasinet i Reinoksvatn til henholdsvis 3,36 mill. m³ og 11,5 mill. m³ ved 1. og 2. byggetrinn, og magasinet i Reinkalvvatn til 2,3 mill. m³. Den herved påregnelige regulerte vassføring oppgis til 0,537 m³/sek. og 1,008 m³/sek., og årsproduksjonen til 7,9 og 15,1 mill. kWh.

Kraftanleggets 1. byggetrinn er beregnet å koste 5,228 mill. kroner hvorav ca. kr. 30 000 til reguleringsdam Reinoksvatn og kr. 390 000 til inntaksdam. 2. byggetrinn (dam Reinoksvatn) er beregnet til kr. 860 000.

Ansøkerens forslag til manøvreringsreglement forutsetter at det ved manøvreringen has for øye at vassdragets flomvassføring ikke økes og at vannslippingen for øvrig kan foregå etter kraftverkets behov. Ellers inneholder forslaget de vanlige bestemmelser.

Søknaden, som hadde vært forelagt distriktet før den ble innsendt, er kunngjort i Norsk Lysingsblad den 24. og 28. september 1953, og den er herfra forelagt Inspektøren for ferskvannsfisket.

Gamvik herredstyre har i møte 10. juli 1953 gjort følgende vedtak:

«Søknaden om reguleringskonsesjon for Nordkyn Kraftlag A/L gis den beste anbefaling.»

Lebesby kommunestyres vedtak i møte den 16. juni 1953 lyder slik:

«Herredstyret anbefaler at omsøkte konsesjon blir gitt Nordkyn Kraftlag A/L, slik at arbeidet med utbyggingen kan begynne snart.»

Fylkesmannen i Finnmark anbefaler i ekspedisjon av 5. august 1953 at konsesjon gis på de av kraftlaget foreslåtte vilkår.

Inspektøren for ferskvannsfisket har forelagt saken for konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge, og uttaler i brev av 27. april 1954:

«I den foreliggende søknad om regulerings-tillatelse er det opplyst at der er ingen som driver ervervsmessig fiske i elven eller vannene innen reguleringsområdet. Konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge sier i sin uttalelse at fisket i vassdraget nå er av liten verdi p. g. a. fiskens dårlige kvalitet; men det er en mulighet for at fiskens kvalitet kan bli bedre når reguleringen har virket i noen år, fordi en del gyteplasser blir ødelagt.

I dette tilfelle synes det altså å være en viss mulighet for at reguleringen i seg selv kan bevirke en økning i fiskets verdi. Det er imidlertid umulig på forhånd å si i hvor stor utstrekning reproduksjonsforholdene vil bli ødelagt som følge av reguleringen, og det er derfor nødvendig å sikre seg adgang til å kunne pålegge konsesjonæren plikt til utsetting av yngel og/eller settefisk i tilfelle av at reproduksjonen skulle bli for sterkt forringet. For å følge med i de innvirkninger som reguleringen vil få for fisket er det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser av de vannområder som blir berørt av reguleringen, og det må da falle naturlig at konsesjonæren blir tilpliktet å bære utgiftene til disse undersøkelser.

Fosselvassdraget er statens eiendom, og det er opplyst i konsesjonssøknaden at Kraftlaget har sendt søknad til Landbruksdepartementet om leie av vassdraget. Det må kunne sies at almene hensyn krever at de muligheter til fiskeproduksjon som er til stede til enhver tid blir utnyttet på beste måte, og ingen vil være tjent med at vannområder blir liggende øde p. g. a. at reproduksjonsforholdene blir ødelagt ved reguleringer.

Etter samråd med Landbruksdepartementet finner jeg derfor å måtte foreslå at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene:

«Til fremme av fisket i de regulerte vannområder plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk etter departementets nærmere bestemmelse.

Om departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de vannområder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.»

Jeg vil for øvrig ta forbehold om at det ved eventuelle skjønn i forbindelse med reguleringen blir oppnevnt en fiskerisakkyndig til å delta.»

Hovedstyret skal bemerke: Nordkyn Kraftlag A/L har samtidig med søk-

naden om regulerings-tillatelse innsendt søknad til Landbruksdepartementet om leie av vassdraget. Hovedstyret har i brev til departementet av 29. juni 1953 gjort en del bemerkninger til en fremlagt leiekontrakt mellom Finnmark jordsalgskommisjon og Kraftlaget, opprettet 11. juni 1953 med forbehold om Landbruksdepartementets approbasjon. Kontrakten er endret av Landbruksdepartementet overensstemmende med Hovedstyrets bemerkninger og approbert 3. september 1954.

Ifølge kontrakten, gjelder leien vann- og strandrettigheter som er nødvendige for Fosselvas regulering og utbygging. Leieforholdet gjelder i 50 år fra kontraktens datum med mindre leieforholdet brytes tidligere på grunn av misligholdelser av nærmere angitt art. Ved leieforholdets opphør har staten rett til å innløse grunnarealer og rettigheter som Kraftlaget måtte ha ervervet til sitt anlegg til priser som i mangel av overenskomst fastsettes ved voldgift. Som vederlag for de leide rettigheter og for skade på eiendomsgrunn skal Kraftlaget betale årlig: de første 5 år kr. 1 150. Siden: kr. 1 725. Dessuten overtar Kraftlaget alt ansvar for skade eller ulempe forvoldt andre ved anleggenes utførelse og drift. Anleggene skal være fullført og drift påbegynt innen 7 år fra kontraktens datum. — Kontrakten inneholder for øvrig de bestemmelser som er vanlig for slike kontrakter.

Kraftlaget har videre ved kgl. resolusjon av 3. juli 1953, 7. mai, 25. juni og 23. juli 1954 fått tilsagn om inntil kr. 5 450 000 i statsstøtte til utbyggingen inklusiv ledningsnett.

I forbindelse med utbyggingen søkes det nå om tillatelse til å regulere Reinoksvatn 5 m mellom kotene 310,4 og 305,4 ved 4,5 m oppdemming og 0,5 m senking og Reinkalvatn 11 m mellom kotene 234,0 og 223,0 ved 10,2 m oppdemming og 0,8 m senking.

Hovedstyret har ikke noe å bemerke til de av ansøkeren beregnede regulerte vassføringer og antar at vassføringsøkingen kan ansettes til henholdsvis ca. 0,4 m³/sek. og 0,9 m³/sek. for 1. og 2. byggetrinn, tilsvarende 1 190 og 2 680 nat.-HK i det 223,5 m høye bruttofall. Man tar som vanlig forbehold om revisjon av disse tall.

Skader og ulemper.

Reguleringen vil etter det som foreligger ikke medføre skade på skog eller beite. Når det gjelder fisket som i dag er av liten verdi, er det muligheter for at reguleringen vil virke gagnlig, jfr. fiskerikonsulentens uttalelse.

Hovedstyret antar at skadene og ulempene ved reguleringen er av liten betydning sammenlignet med fordelene, omkostningene ved reguleringen også tatt i betraktning, jfr. reguleringslovens § 8 pkt. 1, og man anbefaler tillatelse gitt på de betingelsene som er oppstilt i vedlagte utkast.

Vedrørende betingelsene bemerkes:

Konsesjonstiden, post 1 i utkastet, må følge leietiden og som denne begrenses til 50 år regnet fra leiekontraktens datum 11. juni 1953.

Innløsning, post 2.

Foruten den vanlige innløsningsrett i det 35. år må her også tas forbehold om slik rett hvis leieforholdet mellom Kraftlaget og staten skulle bli hevet eller oppsagt i henhold til leiekontrakten.

Avgifter, post 3.

Kraftlaget har søkt om at avgiften til staten blir satt så lavt som mulig, og at det blir fritatt for avgifter til kommuner.

Hovedstyret foreslår avgiftene satt til lovens minimum. Å frita konsesjonæren for å betale avgift etter reguleringslovens § 11 pkt. 7 er det formentlig ikke adgang til da konsesjonen i dette tilfelle ikke blir gitt til kommuner men til et andelslag. Ettergivelse etter pkt. 6 må i tilfelle finne sted for et bestemt tidsrom. Når — som her — både fylket og de to interesserte kommuner har anbefalt søknaden uten forbehold, burde en slik ettergivelse av kommuneavgiften kunne oppnås.

Reinoksvatn, som er 2,1 km², og Reinkalvatn på 0,2 km², antas undergitt eiendomsrett. Godtgjørelse til staten en gang for alle, jfr. lovens § 13, er derfor ikke foreslått betinget.

Frister, post 5.

Da arbeidet allerede er i gang, er bestemmelse om frist for påbegynnelse av samme sløffet.

Opphjelp av fisket, post 13.

Man har her i det vesentlige fulgt fiskerinspektørens forslag.

Kraftavgivelse, post 18, er ifølge lovens § 12 pkt. 15 betinget med inntil 10 pst. til kommuner. Videre er staten forbeholdt inntil 5 pst.

De øvrige betingelser trenger formentlig ingen nærmere omtale.

Etter omstendighetene har man ikke funnet

det nødvendig å betinge sikkerhetsstillelse etter lovens § 12, pkt. 16.

Ansøkerens forslag til manøvreringsreglement bør suppleres med den vanlige bestemmelse om at dammene til enhver tid skal være i god stand. Ellers har Hovedstyret ikke noe å bemerke til forslaget. Utkast vedlegges.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 22. juni 1955.»

Hovedstyrets utkast til konsesjonsvilkår:

«1.

Reguleringskonsesjon gis for den tid leieforholdet mellom Nordkyn Kraftlag A/L og staten står ved makt, dog begrenset til et tidsrom av 50 år fra 11. juni 1953.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras.

De utførte reguleringsanlegg kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i vassdraget nedenfor anleggene.

Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve avstått uten vederlag reguleringsanleggene med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35te år fra 11. juni 1953, eller hvis leieforholdet mellom kraftlaget og staten blir hevet eller oppsagt i henhold til leiekontrakten har staten rett til å innløse reguleringsanleggene. Benytter ikke staten seg herav, skal den i det 10de år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt reguleringsanleggenes eier minst 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbyggingsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de bevislig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anleggene skal ved innløsningen være i fullt driftsmessig stand. Hvor vidt så er tilfelle, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den øking av vannkraften som innvinnes ved reguleringen skal der erlegges følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,10 pr.nat.-HK.

Til de fylkes, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Økingen av vannkraften beregnes på grunnlag av den øking av vassdragets lågvassføring som reguleringen antas å ville medføre ut over den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som den ved reguleringen innvunne øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3 og om kontroll med vannforbruket, samt ang. avgivelse av kraft, jfr. post 18, skal, for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Arbeidet må fullføres innen en frist av 7 år etter at konsesjonen er gitt. I fristene medregnes ikke den tid som det på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

6.

Til anlegg og drift skal bare brukes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler mot det kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

7.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene bruke norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan fås fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusiv toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av vedkommende departement.

Departementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

8.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse hvis særlige hensyn foreligger.

9.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi, beregnet etter hva de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbu for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almennyttig øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg, som i tilfelle tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende departement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anleggene.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige legehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

11.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvister å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune dens utgifter til forsorgsunderstøttelse av de ved anleggene ansatte arbeidere og deres familier.

13.

Konsesjonæren skal til fremme av fisket i vassdraget sette ut yngel eller settefisk i den utstrekning, av den art og på de steder som bestemmes av vedkommende departement.

Hvis departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de regulerte vatn skal konsesjonæren være forpliktet til å dekke omkostningene hermed.

14.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så

vel som deres senere vedlikehold og drift, undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

15.

Ved damanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres bruk. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

16.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som utferdiges på forhånd. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

17.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hyrdologiske iakttagelser som i det offentlige interesser finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle kartet som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgis til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økte utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av levering, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst. rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften i stedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen eller staten i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Unnlater anleggenes eier å levere denne kraft, uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveringen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulikt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko, så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

19.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder som antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning.

Hvis sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger å dra omsorg for at de ferdige anlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

20.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

21.

Alle heftelser som hviler på anleggene faller bort når og i den utstrekning de i henhold til reguleringskonsesjonen går over til staten eller innløses av denne.

22.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget, for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.»

Hovedstyrets utkast til manøvreringsreglement:

«1.

Reguleringsgrensene er:

Reinkalvatn:

Øvre	kote 234,0
Nedre	» 223,0
Reguleringshøyde	<u>11,0 m</u>

Høydene refererer seg til F. M. nr. 10 ved dammen. Dette fastmerke (jernbolt i fjell) har høyden 239,42 m o. h.

Reinoksvatn:

Øvre	kote 310,4
Nedre	» 305,4
Reguleringshøyde	<u>5,0 m</u>

Høydene refererer seg til F. M. nr. 15 ved dammen. Dette fastmerke (jernbolt i fjell) har høyden 309,90 m o. h.

Reguleringsgrensene skal betegnes med faste og tydelige vannstandsmerker som godkjennes av Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

2.

Ved manøvreringen skal has for øye at vassdragets flomvassføring ikke økes. For øvrig kan vannslippingen foregå etter kraftverkets behov.

3.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av vedkommende departement.

4.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende, og at dammene til enhver tid er i god stand. Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Videre skal observeres og noteres — om det forlanges — regnmengder og temperatur m. v. Avskrift av protokollen skal — hvis det forlanges — ved hver måneds utgang sendes til Hovedstyret for vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

5.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Forandringer i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Nordkyn Kraftlag A/L har ved leiekontrakt av 11. juni 1953 mellom Finnmark jordsalgs-kommisjon og Kraftlaget (approbert 3. september 1954 av Landbruksdepartementet), leiet de nødvendige vann- og strandrettigheter for reguleringen og utbyggingen. Leieforholdet gjelder i 50 år medmindre leieforholdet brytes tidligere på grunn av mislighold og ved dets opphør har staten rett til å innløse grunnarealene og rettighetene.

Hovedstyret antar at vassføringsøkningen ved reguleringen kan settes til 1 190 og 2 680 nat.-HK for henholdsvis 1. og 2. byggetrinn. 1. byggetrinn er beregnet til å koste 5,228 mill. kroner og 2. byggetrinn kr. 860 000. Ved kgl. resolusjon har Kraftlaget i 1953 og 1954 fått tilsagn om inntil kr. 5 450 000 i statsstøtte til utbyggingen.

Det antas at reguleringen ikke vil medføre skade på skog eller beite, og når det gjelder fisket er det muligheter for at reguleringen vil virke gunstig, jfr. uttalelsen fra Inspektøren for ferskvannsfisket. Søknaden har vært utlagt og kunngjort på vanlig måte. Protester er ikke innkommet.

Departementet antar som hovedstyret at vilkårene etter vassdragsreguleringsloven § 8

er til stede for å kunne meddele slik reguleringsstillatelse som det er søkt om og rår til at den blir gitt på de vilkår som er foreslått av hovedstyret.

Konsesjonstiden er satt til den tid leieforholdet mellom Kraftlaget og staten står ved makt, dog ikke utover 50 år. Staten har rett til å innløse reguleringsanleggene i det 35te år eller tidligere hvis leieforholdet blir hevet eller oppsagt.

En er enig med hovedstyret i at det i dette tilfelle, hvor konsesjonæren er et andelslag, ikke er adgang til med hjemmel i reguleringslovens § 11, pkt. 7 å innvilge avgiftsfritakelse. Avgiften er satt til lovens minimum kr. 0,10 pr. nat.-HK både til staten og til kommuner. Etter lovens § 11, pkt. 6 kan det under særegne omstendigheter gis avgiftsfritakelse for et bestemt tidsrom. Såfremt slik søknad innkommer vil departementet se nærmere på saken.

Etter reguleringslovens § 12, nr. 15 er det betinget inntil 10 pst. kraftavståelse til kommuner og 5 pst. til staten. Da vannene som skal reguleres antas undergitt eiendomsrett, er betingelse om godtgjørelse til staten en gang for alle etter lovens § 13 ikke tatt med. Det er etter omstendighetene heller ikke betinget sikkerhetsstillelse etter lovens § 12, pkt. 16.

Departementet vil gjøre Kraftlaget oppmerksom på ønskeligheten av at det ved eventuelle erstatningsskjønn i anledning av reguleringen blir oppnevnt en fiskerisakkyndig til å delta i skjønnet eller til å gi sakkyndig uttalelse til bruk for skjønnet.

Manøvreringsreglement for reguleringen foreslås fastsatt som gjeldende inntil videre overensstemmende med hovedstyrets utkast.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av vassdragsreguleringsloven av 14. desember 1917 nr. 17 tillates det Nordkyn Kraftlag A/L å foreta en regulering av Reinoksvatn og Reinkalvvatn i Fosselva i Lebesby og Gamvik herreder i det vesentlige overensstemmende med søknad av 29. april 1953 og dermed fremlagt plan. Tillatelsen meddeles på de betingelser som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 29. juli 1955.

2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen som gjeldende inntil videre overensstemmende med det utkast som er tatt inn i ovennevnte tilråding.

27. Treschow-Fritzøe.

(Tillatelse til å leie inntil 4 050 kW elektrisk energi fra Vestfold Kraftselskap.)

Kronprinsregentens resol. av 29. juli 1955.

Treschow-Fritzøe har i brev av 8. september 1954 til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet søkt konsesjon på leie av inntil 10 000 kW elektrisk energi som firmaet leier fra Vestfold Kraftselskap utover de ca. 2 950 kW (4 000 HK) som ble kontraktmessig betinget ved salget av Treschow-Fritzøes kraftanlegg m. v. til Vestfold fylke i kjøpekontrakt mellom partene av 29. juni 1920. Etter telefonkonferanse mellom Hovedstyret og firmaets disponent er søknaden endret til å omfatte leie av inntil 4 050 kW elektrisk energi utover det nevnte kvantum på ca. 2 950 kW (4 000 HK) erstatningskraft.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 29. april 1955 gitt følgende uttalelse til departementet i saken:

«I brev av 8. september 1954 til Hovedstyret har Treschow-Fritzøe søkt om konsesjon på leie av inntil 10 000 kW fra Vestfold Kraftselskap utover de ca. 2 950 kW (4 000 HK) som ble kontraktmessig betinget ved salget av Treschow-Fritzøes kraftanlegg m. v. til Vestfold fylke i kjøpekontrakten mellom partene av 29. juni 1920.

Søknaden er i utdrag sålydende:

«I henhold til Industridepartementets uttalelse søker vi konsesjon på leie av inntil 10 000 kW fra Vestfold Kraftselskap utover de foran nevnte 3 000 kW som er konsesjonsfri. Vi har for tiden ingen fast kontrakt om kraftleie, idet kvantum og pris avtales for hvert år. Vi søker derfor konsesjon for den tid kraftleieforholdet består, dog ikke ut over 50 år.

Kraften forutsettes brukt innen grensene for vårt konsesjonsområde og vesentlig for egen industri. Mindre mengder kraft leveres dog for husholdninger og annen virksomhet innen dette område.

Da denne konsesjon gjelder leie fra det fylkeskommunale forsyningsverk, går vi ut fra at det ikke blir tale om kraftavståelse.

Som vi tidligere har fremhevet, gjelder denne kraftleiekonsesjon kraft som vi i 1920 solgte til Vestfold fylke og som vi forutsetningsvis har forbeholdt oss rett til å leie så sant fylket — nå Vestfold Kraftselskap — hadde kraft disponibel. Vår fortrinnsrett til særpris slutter riktignok med uttak av 4 000 HK, men det var ikke forutsetningen at ytterligere uttak skulle fordyres ved tyngende konsesjonsbestemmelser og avgifter.

Vi går ut fra at det ved behandling av konsesjonsvilkårene blir tatt hensyn til dette forhold og at de utformes så lemvelige som loven tillater.»

Saken er herfra forelagt distriktet til uttalelse på vanlig måte.

Larvik bystyre har i møte den 25. februar 1955 avgitt følgende uttalelse om saken:

«Larvik kommune har ikke noe å merke til at foreliggende søknad fra Treschow-Fritzøe om konsesjon på leie av inntil 10 000 kW fra Vestfold Kraftselskap utover de 3 000 kW som er konsesjonsfri imøtekommes, under forutsetning av at kraften bare brukes innenfor firmaets eget forsyningsområde.»

Vestfold Kraftselskap har i påtegning av 14. mars 1955 til fylkesmannen i Vestfold meddelt at det ingen bemerkninger har å gjøre til saken.

Fylkesmannen i Vestfold har i påtegning av 15. mars 1955 til Hovedstyret meddelt at han slutter seg til foranstående uttalelse fra Vestfold Kraftselskap.

Hovedstyret skal bemerke:

Nærværende søknad fra Treschow-Fritzøe er fremkommet på foranledning herfra og i henhold til Industridepartementets avgjørelse i brev av 1. desember 1953 til Hovedstyret, om plikt for firmaet til å søke konsesjon på den kraft dette leier fra Vestfold Kraftselskap utover de ca. 2 950 kW (4 000 HK) som ble kontraktmessig betinget ved salget av Treschow-Fritzøes kraftanlegg m. v. til Vestfold fylke.

Sitt kraftbehov har Treschow-Fritzøe gjort nærmere rede for i brev av 23. november 1954 til Industridirektoratet, hvori det ankes over den tilståtte tildeling av statskraft m. v. (Jfr. Industridepartementets j.nr. 3378/54 og Hovedstyrets brev av 13. april 1955 til departementet.)

I nevnte brev bemerker Treschow-Fritzøe blant annet:

«I 1950 fikk vi tillatelse til å utvide vårt sliperi. Det var lange leveringstider og utvidelsen ble først ferdig til drift ved påsketider i år (1954). For året 1951—52 hadde vi avtale om levering av 3 500 kW primakraft og en særavtale om levering av fornøden tilleggskraft i sommertiden. Da vi fant å måtte øke det faste kvantum utover det vi allerede hadde bestilt, søkte vi i brev av 1. juli 1952 Samkjøringen om å få dette forhøyet til 5 500 kW.»

«Den kraftmenøde vi har fått som rasjoneringsgrunnlag 1954—55 tilsvarer nå ca. 6 400 kW altså ikke så langt fra det vi søkte om i 1953, men vi har ikke fått mere tildeling av fast kraft enn 4 200 kW. Resten av vårt behov 2 600 kW er vel prioritert fremfor spillkraft, men står tilbake for vanlig primakraft både pris- og leveringsmessig.»

Som det vil sees av det siterte brev av 8. september 1954 søker firmaet om konsesjon

på leie av 10 000 kW utover erstatningskraften anslått til 3 000 kW, mens denne er som opplyst 4 000 HK eller ca. 2 950 kW.

Imidlertid er det på grunn av hovedtransformatoranleggets dimensjonering for tiden neppe mulig for bedriften å ta ut mer enn i alt ca. 6 000—7 000 kW. Etter telefonkonferanse med firmaets disponent den 12. april 1955 blir derfor nærværende konsesjonssøknad å endre således at denne skulle omfatte inntil 4 050 kW. Bedriftens totale kraftleie vil i så fall utgjøre 2 950 kW erstatningskraft samt nevnte 4 050 kW tilleggskraft eller i alt 7 000 kW.

Hovedstyret vil rå til at søknaden innvilges og at tillatelsen meddeles for den tid Treschow-Fritzøe måtte leie inntil 4 050 kW fra Vestfold Kraftselskap i tillegg til de ca. 2 950 kW (4 000 HK) som av Treschow-Fritzøe kontraktmessig er betinget ved salget av firmaets kraftanlegg m. v. til Vestfold fylke, dog ikke lenger enn til 1. januar 1965.

Hovedstyret vil foreslå at det av den kraft som gjennomsnittlig benyttes utover erstatningskraften 2 950 kW erlegges til statskassen en årlig avgift av kr. 1 — en krone — pr. kilowatt. Avgiftene forutsettes i tilfelle å bli å oppkreve fra og med året 1952.

For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på vanlige vilkår, således at betingelsene i sin helhet blir som i vedlagte forslag.

Som det vil bemerkes har Larvik kommune forutsatt at det søkte tilleggskvantum bare blir å bruke innenfor firmaets eget forsyningsområde. En går derfor ut fra at det ved meddelelsen av den eventuelle konsesjon tas forbehold om at leiekvantumet ikke skal kunne nyttes utenom firmaets eget forsyningsområde uten departementets samtykke.

I det høve skal opplyses at Treschow-Fritzøe ved Hovedstyrets brev av 19. juli 1940 er meddelt områdekonsesjon for sine 2 000 V og 380 V ledningsanlegg innen områder i Brunlanes, Hedrum og Larvik.

Behandlet i hovedstyremøte den 27. april 1955.

Dokumentene vedlegges.»

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår er sålydende:

«1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid Treschow-Fritzøe måtte leie inntil 4 050 kW fra Vestfold Kraftselskap, dog ikke lenger enn inntil 1. januar 1965.

2. Styre.

3. Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av departementet eller for noen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

4. Søksmål etter naboloven.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gassarter eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av naboloven.

5. Norske tjenestemenn og arbeidere.

Til byggingen og driften av anlegget skal det bare brukes tjenestemenn og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog dispensere fra denne bestemmelse når det trengs spesiell fagkunnskap eller øvelse eller når andre hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig for konsesjonæren.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler mot det, kan dispensasjon også gis når det gjelder fremmede tjenestemenn og arbeidere som har hatt fast bopel her i riket det siste år. Søknad om dispensasjon må i hvert enkelt tilfelle sendes om vedkommende politimester. Ansettelse må ikke i noe tilfelle foretas før søknaden er avgjort.

Bruker konsesjonæren fremmede tjenestemenn eller arbeidere uten å ha fått tillatelse til det, kan vedkommende departement ilegge ham en dagbot til statskassen på opp til 50 — femti — kroner dagen for hver person.

6. Norsk arbeid og materiell.

Til byggingen og driften av anlegget skal norsk vare brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst. av prisen på den utenlandske vare (eksklusiv toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske

produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang ilegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

8. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges tatt ut etter bestemmelse av departementet enten i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettet, hva enten dette tilhører selskapet eller eieren av vassfallet.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lock-out må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig benyttes utover de 4 000 HK (ca. 2 950 kW) som av Treschow-Fritzøe kontraktmessig er betinget ved salget av firmaets kraftanlegg m. v. til Vestfold fylke, erlegges til staten en årlig avgift av kr. 1 — en krone — pr. kW beregnet etter formelen:

kWh

8 760.

Avgiften forfaller til betaling ved årets utgang. Erlegges den ikke til forfallstid, svares 6 pst. årlig rente fra forfallsdagen.

De nærmere bestemmelser om beregning og betalingen av avgiften fastsettes av vedkommende departement.

10. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser vedkommende departement måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir holdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelser av departementet.

11. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Overtredelse av de vilkår som er fastsatt i post 10 medfører i tilfelle av gjentagelse tap av konsesjonen hvis ikke forholdet blir brakt i orden etter reglene i lov av 14. desember 1917 nr. 16 §§ 31 og 32.»

Departementet skal bemerke:

I pkt. 6 i kjøpekontrakt av 29. juni 1920 mellom Treschow-Fritzøe og Vestfold fylke om salg til fylket av en rekke firmaet tilhørende vassdrags- og reguleringsrettigheter, kraftanlegg m. v. var det fastsatt at Vestfold fylke skulle levere Treschow-Fritzøe inntil 4 000 HK fra den tid det blir tilgang på kraft fra Nore eller andre kraftkilder og etterat fylkets eget behov for denne kraft er tilfredsstillt. Da det nevnte kraftkvantum på ca. 2 950 kW (4 000 HK) således var kontraktmessig betinget ved salget av Treschow-

Fritzøes kraftanlegg m. v. til Vestfold fylke er firmaet tidligere underrettet om at det ikke trenger konsesjon på leie av dette kraftkvantum.

Derimot er det på det rene at Treschow-Fritzøe trenger konsesjon på leie av de 4 050 kW elektrisk energi som selskapet leier fra Vestfold fylke utover det nevnte kvantum på ca. 2 950 kW (4 000 HK). Departementet vil anbefale at konsesjon blir gitt i samsvar med Hovedstyrets forslag på leie av de nevnte 4 050 kW og på de av Hovedstyret foreslåtte vilkår.

En vil dog anbefale at vilkårenes pkt. 1, Leietid, gis følgende ordlyd:

«Tillatelsen gjelder for den tid Treschow-Fritzøe måtte leie inntil 4 050 kW fra Vestfold Kraftselskap utover de ca. 2 950 kW (4 000 HK) som ble kontraktsmessig betinget ved salget av Treschow-Fritzøes kraftanlegg m. v. til Vestfold fylke, dog ikke lenger enn til 1. januar 1965.»

En er enig med Hovedstyret i at det bør betinges en avgift på kr. 1 årlig pr. kW til statskassen av den kraft som gjennomsnittlig benyttes og som vil omfattes av konsesjonen, jfr. pkt. 9 i de foreslåtte vilkår.

Denne avgift forutsettes i tilfelle oppkrevd fra og med året 1952.

I samsvar med det forbehold som Larvik bystyre har tatt forutsetter departementet at det kvantum på inntil 4 050 kW tilleggs-kraft som vil omfattes av konsesjonen ikke skal kunne nyttes utenom firmaets eget forsyningsområde i Brunlanes, Hedrum og Larvik kommuner uten departementets samtykke.

Industridepartementet

tilrår:

I medhold av kap. IV i lov nr. 16 av 14. desember 1917 tillates det firmaet Treschow-Fritzøe å leie inntil 4 050 kW elektrisk energi fra Vestfold Kraftselskap utover de ca. 2 950 kW (4 000 HK) som ble kontraktsmessig betinget ved salget av Treschow-Fritzøes kraftanlegg m. v. til Vestfold fylke.

Konsesjonen gis på de vilkår og under de forutsetninger som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 29. juli 1955.

28. Nordland Portland Cementfabrik A/S.

(Endring av planen for konsesjon av 8. april 1921 på regulering av Sørfjordvassdraget i Tysfjord, samt fastsettelse av nytt manøvreringsreglement for reguleringen.)

Kronprinsregentens resol. av 29. juli 1955.

Nordland Portland Cementfabrik A/S fikk ved kgl. resolusjon av 8. april 1921 tillatelse til erverv og regulering av Sørfjordvassdraget i Tysfjord, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1921 s. 20—28 og St. prp. nr. 81 og Innst. S. LIX for 1920. Konsesjonen omfatter regulering av Brynsvatn, Kjerringvatn og Svartevatn med Krokvatn.

Ved kgl. resolusjon av 12. mai 1949 er planen for reguleringen endret således at Kjerringvatn inntil videre kan senkes i alt 12 m.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 27. mai 1955 gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 23. august 1954 fra Nordland Portland Cementfabrikk A/S om tillatelse til utvidet regulering av Brynsvatn:

«Nordland Portland Cementfabrik A/S har sendt inn følgende søknad, datert 23. august 1954:

«I brev til Industridepartementet av 12. mai 1953 meddelte vi at vår kraftstasjon i 1951—52 er utvidet med et nytt aggregat på 3 000 kVA, hvorved den samlede maskininstallasjon nå er 6 000 kVA. Vi regner med at både Cementfabrikken og distriktet hermed vil være helt dekket for en lengre årrekke og vi ser for tiden ingen nødvendighet eller mulighet for å gå til en ytterligere utbygging av Sørfjordvassdraget.

Med den nåværende regulering vil vi imidlertid ikke ha tilstrekkelige magasiner for full utnyttelse av denne maskininstallasjon. De opprinnelige planer for vassdragets utnyttelse omfatter bl. a. en dam over Botneelva. Det har ved omhyggelig undersøkelse i de siste år vist seg at det tilleggsmagasin man kan oppnå innenfor rimelige omkostninger med dambygging her, ikke vil være tilstrekkelig for drift under lavvannsperioden. Vi har derfor måttet omarbeide planene. Ved å senke Brynsvatn ca. 20 m vil man få et totalt magasin i Brynsvatn på 13—15 mill. m³ og helt betryggende driftsforhold for årsdrift av 5—6 000 HK. Vi har derfor planlagt å drive en ca. 600 m lang tunnel fra forankringskloss 2 i rørgaten for maksimal nedtapping av Brynsvatn til kote 470. Man vil da samtidig unngå å måtte skifte ut det opprinnelige gamle trerør mellom dam og tunnel til fordelingsmagasin. Dette trerør er nå meget medtatt.

Denne senking av Brynsvatn vil ikke på noen måte medføre ulempe for ferdseil, fløting eller fiske. Der finnes ikke jord, skog

eller beite som kan skades og vi kan ikke se at slik senking vil kunne medføre ulempe av noen art på egen eller andres eiendom eller eiendoms herlighet.

Vi søker derfor om at manøvreringsreglementets pkt. 1 slik som sist fastsatt ved kgl. resolusjon av 12. mai 1949 (Industridepartementets brev av 4. juni 1949) forandres til: Nedre reguleringsgrense for Brynsvatn kote 470.

Nærværende skriv oversendes i 5 eks. og likeså i 5 eks. følger oversiktstegning nr. 5954. Arbeidet er prosjektert av ingeniør Chr. F. Grøner.»

Søknaden er kunngjort i Norsk Lysingsblad 2. og 6. oktober 1954 (nr. 228 og 231), og den har vært forelagt distriktet med følgende resultat:

Tysfjord herredstyre har ikke noe å bemerke til søknaden (møte 23. oktober 1954).

Heller ikke Elektrisitetskontoret og Fylkesmannen i Nordland har noen merknader å gjøre til den, jfr. påtegning av henholdsvis 8. og 15. november 1954.

Inspektøren for ferskvannsfisket henviser i brev av 18. november 1954 til uttalelse fra konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge, hvoretter det er lite fisk i Brynsvatn og drives så sjelden fiske i vatnet at det ikke spiller noen rolle for befolkningen. Videre at vatnet, som ligger i høyfjellsterreng, er opp til 50 m dypt og at bunnen er stein og leire.

I henhold hertil og i samråd med Landbruks-

	Oppd. m	Senk. m	Reg. h. m	Reg. grenser:	
				Øvre	Nedre
Brynsvatn	14	2	16	505	489
Kjerringvatn		12	12		562
Svartevatn med Krokvatn	ca. 15		15	664	

Etter konsesjonsbetingelsenes avsnitt I, post 3, skal den samlede utbygging og regulering av vassdraget — angitt til ca. 22 000 el.HK — være fullført innen 12 år regnet fra konsesjonens datum.

Fristen for fullføring av den samlede utbygging og regulering er forlenget flere ganger, siste gang til 8. april 1958, jfr. departementets brev av 30. januar 1954.

Selskapet utnytter nå 12,5 km² felt i det 452 m høye bruttofall fra Brynsvatn til Øvre Sørfjordvatn, og har regulert Brynsvatn 4,1 m mellom kotene 494,30 og 490,20 og Kjerringvatn 10 m mellom kotene 574,0 og 564,0, med disponibelt magasin 4 + 2,6 = 6,6 mill. m³. Kraftytelsen ved denne regulering er satt til

departementet foreslår fiskeriinspektøren følgende vilkår tatt inn i konsesjonsvilkårene:

«Til fremme av fisket i Brynsvatn plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse fra vedkommende departement.

Dersom departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i vatnet, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.»

Selskapet gir i brev av 7. oktober 1954 følgende tilleggsopplysninger:

«Den omsøkte senking skal tre i stedet for den ikke gjennomførte del av den konsederte oppdemming fra kote 494,3 til kote 505,0 som på grunn av damstedets form vanskelig vil kunne gjennomføres. Ved senking av Brynsvatn oppnår vi total regulering for dette vassdrag og vi oppnår derved å kunne utsette inntil videre overføring av vann fra Bottnelva.»

Samtidig oppgis anleggsomkostningene ved senkingen til kr. 800 000.

Hovedstyret skal bemerke:

Nordland Portland Cementfabrik A/S fikk ved kgl. resolusjon av 8. april 1921 tillatelse til å erverve og regulere Sørfjordvassdraget, jfr. Meddelte Vassdragskonsesjoner for 1921 s. 20—28 og St. prp. nr. 81 og Innst. S. LIX for 1920.

Reguleringstillatelsen omfatter, jfr. kgl. resolusjon av 12. mai 1949 vedr. planendring for Kjerringvatn:

ca. 3 000 nat.-HK. Maskininstallasjonen er nå økt langt utover dette (til 6 000 kVA). Reguleringsgrensene som det nå søkes om for Brynsvatn, er: 494,30 og 470,0 mot konsedert: 505,0—489,0. Reguleringshøyden økes således fra 16 m til 24,3 m. De tilsvarende magasiner er henholdsvis 22,5 mill. m³ og ca. 20 mill. m³. Den før konsederte regulering er ansett tilstrekkelig til full utjevning av vassføringen fra det totale felt på 54 km², jfr. St. prp. nr. 81, 1920, s. 5 sp. 1 øverst. Hensett hertil og til at økingen av reguleringshøyden etter det som foreligger ikke kan antas å medføre skadevirkninger av betydning, finner Hovedstyret det rimelig å betrakte utvidelsen av senkingen som en planendring, og foreslår at den godkjennes som sådan.

Vilkårene i konsesjonen av 8. april 1921 vil da automatisk også gjelde for den økte senking av Brynsvatnet, og noe nytt vilkår — som foreslått av Inspektøren for ferskvannsfisket — blir det ikke høve til å oppstille.

Manøvreringsreglementet, fastsatt ved kgl. resolusjon av 8. april 1921 og endret ved kgl. resolusjon av 12. mai 1949 for så vidt angår reguleringsgrensene, må da endres på ny. Hovedstyret foreslår at det overensstemmende med vanlig praksis samtidig utvides til å omfatte hele den konsederte regulering. Utkast vedlegges.

Manøvreringsreglementet foreslås gjort gjeldende inntil videre.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte den 25. mai 1955.»

Hovedstyrets utkast til nytt manøvreringsreglement for reguleringen er sålydende:

«1.

Reguleringsgrensene er følgende:

a. Brynsvatn:

Øvre kote	494,3
Nedre kote	470,0
Reguleringshøyde	24,3 m

b. Kjerringvatn:

Kan senkes 12 m til kote 562.

c. Svartevatn og Krokvatn:

Kan demmes til kote 664.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

2.

Vannslippingen foregår etter A/S Nordland Portland Cementfabriks behov.

3.

Det skal påses at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand.

Der føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander samt observeres og noteres om det forlanges, regnmengder, temperaturskilling m. v. — Av protokollen sendes om det forlanges, avskrift til Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godtas av Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

5.

Tvist om forståelsen av dette reglement avgjøres med bindende virkning av vedkommende departement.

6.

Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

I avsnitt I, post 3 i vilkårene for den ved kgl. resolusjon av 8. april 1921 meddelte konsesjon for Nordland Portland Cementfabrik A/S på erverv og regulering av Sørfjordvassdraget — som etter de konsederte planer omfatter 3 byggetrinn med en samlet kraftytelse på ca. 22 000 el.HK — er fastsatt en frist på 12 år fra konsesjonens datum for fullføring av den samlede utbygging og regulering av vassdraget. Denne frist har vært forlenget gang på gang og senest ved departementets brev av 30. januar 1954 til 8. april 1958.

3. byggetrinn, som bl. a. omfatter overføring av Bottnelv og regulering av Svartevatn og bygging av en kraftstasjon nede ved Sørfjorden er ennå ikke påbegynt.

Som det fremgår vil den kraftytelse — ca. 3 000 nat.-HK — som oppnås med de hittil utførte reguleringer i Brynsvatn og Kjerringvatn ikke være tilstrekkelig til full utnyttelse av maskininstallasjonen i den nåværende kraftstasjon ved Øvre Sørfjordvatn, som etter det opplyste nå er økt til 6 000 kVA.

Selskapet søker nå om tillatelse til utvidet regulering av Brynsvatnet ved senking slik at reguleringsgrensene for vatnet blir 494,30 og 470,0 mot konsedert 505,0 og 489,0 og reguleringshøyden således økes fra 16 m til 24,3 m. I Brynsvatn er det hittil bare utført en regulering på 4,1 m.

Ved den nevnte utvidete regulering av Brynsvatnet vil oppnås en øking av magasinet i dette vatn fra ca. 20 mill. m³ til ca. 22,5 mill. m³, altså med ca. 2,5 mill. m³.

Denne utvidede regulering av Brynsvatnet antas ikke å medføre økte skader eller ulemper av noen betydning.

Selskapet regner med at både sementfabrikens og distriktets kraftbehov ved en slik utvidet regulering av Brynsvatn vil være helt dekket for en lengre årrekke, slik at iverksettelsen av 3. byggetrinn kan utstå.

Etter det foreliggende finner departementet det i likhet med Hovedstyret rimelig å anse den utvidede regulering av Brynsvatnet — hvorved den konsederte ytterligere oppdemning erstattes med en ytterligere senking

— som en planendring, og vil med Hovedstyret anbefale at den godkjennes som sådan.

Noe nytt vilkår om opphjør av fisket i Brynsvatn — slik som foreslått av Inspektøren for ferskvannsfisket — blir det da i tilfelle ikke høve til å ta inn i konsesjonen.

Departementet vil videre anbefale at det blir foretatt de endringer av manøvreringsreglementet som er foreslått av Hovedstyret og at det således blir fastsatt nytt manøvreringsreglement som omfatter hele reguleringen i samsvar med Hovedstyrets utkast som gjeldende inntil videre.

Industridepartementet

tilrår:

1. Planen for den ved kgl. resolusjon av 8. april 1921, jfr. kgl. resolusjon av 12. mai 1949 konsederte regulering av Sørfjordvassdraget i Tysfjord, Nordland fylke tillates endret slik at Brynsvatn kan reguleres i alt 24,3 m mellom kotene 494,3 og 470,0.
2. Det fastsettes som gjeldende inntil videre nytt manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med det utkast som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 29. juli 1955.

29. Hjartdøla Kraftverk.

(Tillatelse til å utvide reguleringen Hjartdal—Tuddalsvassdraget i Hjartdal herred i Telemark fylke ved overføring av øvre del av Skorva og Vesleåi til driftstunnelen for kraftverket.)

Kronprinsregentens resol. av 29. juli 1955.

Hjartdøla Kraftverk er ved kgl. resolusjon av 12. desember 1952 gitt tillatelse til å foreta en regulering av Hjartdal—Tuddalsvassdraget m. v. i Hjardal herred i Telemark fylke på betingelser med manøvreringsreglement i samsvar med Industridepartementets tilråding av samme dag, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1952 s. 133 flg., jfr. St. prp. nr. 172 for 1952, Innst. S. nr. 322 for 1952 og St. forh. for s. å. s. 3087.

Etter søknad er reguleringstillatelsen av 12. desember 1952 ved kgl. resolusjon av 14. mai 1954 fornyet på uforandrede vilkår i medhold av reguleringslovens § 16, pkt. 6, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1954 s. 62.

Hjartdøla Kraftverk har ved kgl. resolusjon av 22. januar 1954 fått tillatelse etter vassdragslovens § 148 til å ekspropriere endel nærmere angitte fallrettigheter som det manglet i vassdraget på vilkår om at vassfallene skal

være utbygd og kraftverket satt i drift innen en frist på 7 år fra tillatelsens datum.

Ved departementets brev av 15. juli 1954 er kraftverket i henhold til bemyndigelse for departementet ved kgl. resolusjon av 28. juni 1946 gitt tillatelse til ekspropriasjon av grunn og rettigheter for bygging av kraftverker i Mydalen og ved Hjartsjø med tilhørende boligområder ved Gvammen og for å legge vann- og kloakkledninger.

Ved kronprinsregentens resolusjon av 30. juni 1955 er planen for den ved kgl. resolusjon av 12. desember 1952 konsederte regulering av Hjartdal—Tuddalsvassdraget tillatt noe endret. Planendringen fører bl. a. med seg at senkingen av Mykkelstulvatn bortfaller.

I anledning av en søknad av 30. april 1954 fra Hjartdøla Kraftverk om tillatelse til å utvide reguleringen av Hjartdal—Tuddalsvassdraget ved overføring av øvre del av Skorva og Vesleåi til driftstunnelen for kraftverket har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i brev av 4. juli 1955 gitt følgende uttalelse til departementet:

«Departementet har 11. mai 1954 oversendt til uttalelse følgende søknad av 30. april 1954 fra Hjartdøla Kraftverk:

«Under 12. desember 1952 er Hjartdøla Kraftverk meddelt konsesjon på regulering av Hjartdal—Tuddalsvassdraget i Hjartdal. Nærmere undersøkelser og målinger har vist at det i forbindelse med reguleringen av Hjartdalvassdragene vil være formålstjenlig:

- 1) Å føre 5 km² av nedslagsfeltet til elven Skorva i Hjartdal inn i driftstunnelen til Hjartdal kraftstasjon.
- 2) Å føre ca. 2,1 km² av nedslagsfeltet for Vesleåi i Hjartdal inn i samme driftstunnel.

A d 1.

Skorva er en bekk som faller ut i Hjartdøla ca. 5 km nedenfor Hjartsjø, som er Hjartdal kraftstasjons undervann. Bekken har sitt utspring i Vatnartjernene på kote 773, renner østover gjennom Skorvsetvann (kote 647) og videre ca. 6 km gjennom den trange Skorvdal til den faller ut i Hjartdøla ved Skårnes.

Bekken utnyttes ikke til drift av sag, mølle eller på annen måte og er ikke egnet til separat utbygging eller sammen med andre vassdrag. Avløpet fra 5 km² av Skorvas nedslagsfelt eller 16 pst. av det totale felt på 31,7 km² kan føres inn i driftstunnelen til Hjartdøla Kraftverk. Dette kan gjøres ved å demme opp nedre Vatnartjern ca. 1,3 m i nivå med øvre Vatnartjern. Deretter ledes vannet ved hjelp av en 90 m lang skråsjakt og en ca. 300 m lang stoll inn i driftstunnelen som forlenges ca. 143 m ved at den legges med en knekk i retning av Vatnartjernene. Oppdemningen av nedre Vatnartjern med 1,3 m vil sette under vann ca. 36 mål fjellterreng, vesentlig myr,

men også noe glissen skog. På nordsiden av vannet ligger en hytte og en støl som begge ligger vesentlig høyere enn vannet så flytting ikke blir nødvendig.

Utover dette antar man at de offentlige og private interesser som blir berørt ved overføringen av Skorva i og for seg vil være av liten betydning.

Kraftøkingen i Hjartdøla Kraftverk (10 Q. H) blir 810 h k (5,7 mill. kWh.). Skorva har gjort en del skade i bygden og der er foretatt forbygninger der hvor den passerer riksvei 10.

A d 2.

Velseåi (Skjesbekken) er en sidebekk til Hjartdøla og har sitt utspring på fjellet på nordsiden av dalen i 800—950 m. o. h., renner deretter gjennom bygden Gvammen ved vestenden av Hjartsjå og faller ut i Hjartdøla ved Skeie.

Velseåi har under storflom gjort stor skade på hus og dyrket mark på sitt nederste parti hvor den i tidens løp har bygget elveleiet høyere enn det omliggende terreng og det er derfor foretatt større forbygningsarbeider.

Hjartdal herredstyre har i anledning reguleringskonsesjonen uttalt ønsket om at denne bekk føres inn i driftstunnelen for å redusere skadene.

På grunn av at driftstunnelen ligger så vidt høyt som kote 750 blir det en forholdsvis beskjeden del, 2,1 km², eller ca. 20 pst. av nedslagsfeltet som kan føres inn i tunnelen. Bekken består idet den passerer tunnelen, av 5 mindre grener, men på grunn av terrengets form er det en forholdsvis enkel sak å forlenge den samlegrøft som Vassdragsvesenets forbygningsavdeling har utført med ca. 500 m myrgrøft slik at alt vannet samles i bekken fra vestre Damtjern hvor det ved en skråsjakt på ca. 110 m kan føres ned i driftstunnelen.

Kraftøkingen i Hjartdøla Kraftverk (10 Q. H) blir 340 h k (2, 4 mill. kWh.).

I Fjellstubekken, et tilløp til Velseåi, utnyttes vannet til et lite lysverk tilhørende gården Bakskjurt (Johannes T. Djupedal). For øvrig utnyttes ikke vannet i noen av de berørte bekker.

Under henvisning til det foran anførte andrar man derfor om tillatelse til i henhold til reguleringslovens § 8,2, kfr. Vassdragslovens § 62,2.

1. Å føre avløpet fra Vatnartjernene i elven Skorva inn i driftstunnelen til Hjartdøla Kraftverk, samt i den forbindelse å heve vannspeilet i nedre Vatnartjern ca. 1,3 m til nivå med øvre Vatnartjern.
2. Å føre avløpet fra 2,1 km² av Velseåis nedslagsfelt i driftstunnelen til Hjartdøla Kraftverk.»

Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad 11. og 16. juni 1954 (nr. 131 og 135) og har vært til behandling i distriktet med følgende resultat:

Hjartdal herredstyre har i møte 22. mai 1954 gjort slikt vedtak:

«Heradstyret visar til det som det heldt fram i skriv av 30. april 1951, vedkommende

søknad om konsesjon til utbygging av Hjartdøla.

Ein ser det som ei vinning at den nemnde deil av Skjesbekken (Velseåi) vert førd inn i driftstunnelen, endå om dette berre gjeld tilsiget frå omlag 26 pst. av bekken sitt nedslagsfelt. Heradstyret tilrår difor konsesjon til dette. Det samme gjeld søknaden vedkommande Skorva.

Ein tilrår også søknaden om ekspropriasjon av dei turvande vassfallrettane.

Men tilrådingane vert sjølvsagt gjevne under den fyresetnaden at alle grunneigarar og rettighetshavarar får all den skaden dei måtte bli påførde, erstatta etter vanlege reglar for ekspropriasjon.»

Avgifta må setjast til kr. 1,50 for kvar nat.-HK.

Visar og til heradstyrets vedtak av 30. august 1952.»

Av vedtak av 30. april 1951 — jfr. St. prp. 172, 1952, s. 9—11 — hitsettes følgende avsnitt vedr. Velseåi (Skjesbekken):

«Av spesielle ting med hensyn til anleggets utførelse vil herredstyret bare peke på at Skjesbekken bør føres inn i tunnelen for å motvirke skadeflommen.» Hovedstyrets vedtak av 30. august 1952 er gjengitt på s. 19 i ovennevnte proposisjon.

Skien svassdragets Fellesfløtningsforening uttaler i brev av 12. juni 1954:

«Vi skal i den anledning henvise til vår ekspedisjon til Fylkesmannen av 3. oktober 1951 vedrørende «Regulering av Hjartdal—Tuddalsvassdraget», hvormed fulgte utskrift av Fløtningsdireksjonens forhandlingsprotokoll fra møte 28. september 1951 for såvidt denne sak angår og Direksjonens uttalelse på daværende tidspunkt. Utskriften vedlegges.

Opprettelsen av den i uttalelsen nevnte overenskomst er nå kommet så langt at det av et forhandlingsutvalg for Kraftverket og Fellesfløtningen under 3. mars 1953 vedtatte forslag til sådan enstemmig er godtatt av Fløtningsdireksjonen 12. mars samme år og godkjent av Fløtningens representantskap under 27. mars 1953. Vi vedlegger til Deres orientering en gjenpart av overenskomsten.

Under forutsetning av Kraftverkets endelige vedtagelse og de interesserte skogeieres godkjennelse av denne overenskomst, skulle dermed ordningen av fløtningsforholdene i Heddalsvassdraget etter regulering av samme i forbindelse med utbyggingen av Hjartdøla være ordnet i sin helhet.

Som den hele sak derfor ligger an har Fellesfløtningen intet særlig å innvende mot at Kraftverket får tillatelse til den omsøkte regulering og innføring av Skorva og Velseåi i driftstunnelen til kraftverket.»

Telemark fylkes elektrisitetsnemnd har 19. juni 1954 avgitt slik uttalelse:

«Det fremgår av dokumentene at det er opprettet overenskomst mellom Hjartdøla Kraft-

verk og Skiensvassdragets Fellesfløtningsforening om fløtningen i vassdraget og at derfor sistnevnte ikke har noe å innvende mot søknaden. Da den skade og ulempe ved innføring av bekkene Skorva og Vesleåi i driftstunnelen for Hjartdøla Kraftverk samt oppdemning av nedre Vatnartjern ca. 1,3 m etter det kjennskap en har til forholdene er liten i forhold til den nytte kraftverket på denne måte kan gjøre seg av dette vannet, kan en ikke finne at det skulle være saklig begrunnet å sette seg i mot søknaden. En har derfor ikke noe å innvende mot at Hjartdøla Kraftverk får tillatelse til den ansøkte regulering og innføring av Skorva og Vesleåi i driftstunnelen til kraftverket.»

Fylkesmannen i Telemark slutter seg til denne uttalelse, jfr. hans ekspedisjon av 29. juni 1954.

Ansøkeren har i brev av 17. mars 1955 gitt følgende tilleggsopplysninger:

Innføringen av Skorva i driftstunnelen er forutsatt gjennomført på den måte at de to nedre Vatnartjern demmes opp 1,3 m i nivå med Øvre Vatnartjern (kote 774,3) ved en dam ved utløpet av det østligste Vatnartjern. Avløpet fra øvre Vatnartjern anordnes da, ved hjelp av en kanal og sjakt slik at vannstanden ved vanlig sommervannføring stiller seg i samme høyde som før (kote 774,3). Som sikkerhet mot overspyling av fyllingsdammen ved storflom eller ved tilstopping av varegrinden i sjaktåpningen, anordnes i dammen et ca. 60 m langt fast overløp med krone på kote 774,6 altså 30 cm høyere enn normal vannstand, hvilket tilsvarer en flomvassføring på ca. 3,0 m³/sek. eller 600 sekl./km².

Ved alle lavere vannføringer enn dette vil alt vann gå ned sjakten. Ved større vannføringer, som er meget sjeldne, vil vannet stige noen cm høyere enn overløpskronen på dammen og en del vann renne ut denne vei.

Variasjonene i vannstanden i øvre Vatnartjern ved de forskjellige vannføringer vil etter reguleringen tilnærmet bli så lik variasjonene før reguleringen som det er praktisk mulig. I de nedre Vatnartjern vil vannstanden ved vanlig sommervannføring heves 1,3 m for å stille seg i nivå med øvre Vatnartjern for deretter å variere i takt med dette. Noen senkning av vannstanden her vil kun skje ved revisjon av dammen.

Generalplan.

De i søknaden oppgitte kotehøyder refererer seg til vannstanden på nedre Vatnartjern 24. juli 1953, kote 773, som er høyden på dette vann ifølge rektangelkartet.

Ved senere presisjonsnivellement fra Vassdragsvesenets F. M. 15 i Hjartdal (Vassdragsnivellement nr. 370) som er valgt som utgangspunkt for alle høyder ved anlegget, har man fått at Vassdragsvesenets generalplan ligger 1,19 m lavere enn det valgte plan som kartet er tegnet etter, dvs. vannstanden 24. juli 1953 blir kote 771,81.

Som fast merke for dammen kan brukes polygonpunkt 124 (se vedlagte kart) som ligger på luftsiden av dammen. Topp jernbolt har høyden 774,34. (773,15 etter Vassdragsvesenets generalplan). For å ha et gene-

ralplan foreslås at en eventuell regulerings-tillatelse gis for oppdemning av de nedre Vatnartjern med 1,3 m fra kote 771,81 til 773,11 ved vanlig sommervannføring. Høyden refererer seg til polygonpunkt 124 ved dammen som har høyden 773,15 alle i Vassdragsvesenets generalplan.

Vesleåi.

Vi har konferert med Hjartdal kommune v/ordfører Asland angående bruken og vedlikeholdet av den samlegrøft Vassdragsvesenets forbygningsavdeling har utført uten at han hadde noe å bemerke. Om nødvendig vil Hjartdøla sørge for at samlegrøften vil bli vedlikeholdt idet dette har interesse av at så skjer.»

Inspektøren for ferskvannsfisket har 9. mai d.å. avgitt følgende uttalelse:

«Saken har vært forelagt fiskerikonsulenten for det Østenfjelske, og jeg viser til hans uttalelse av 19. januar d.å. som følger vedlagt.

Jeg vil foreslå at følgende tas inn i konsesjonsvilkårene med tanke på fremme av fisket:

Til fremme av fisket plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk av aure i Skorvsetvatn, Vassendvatn og Vatnartjernene etter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelse.»

Uttalelsen fra fiskerikonsulenten for det Østenfjelske lyder slik:

«Forsåvidt konsesjon blir gitt på ovennevnte innføring, bør en ta forbehold om utsetting av aure i Skorvsetvatn og Vassendvatn, hvis det ved undersøkelsen skulle vise seg å være nødvendig som følge av at nedslagsfeltet blir redusert.»

Hovedstyret skal bemerke:

Hjartdøla Kraftverk har etter nærmere undersøkelser og målinger funnet det formålstjenlig å utvide det nedbørfelt som omfattes av konsesjonen av 12. desember 1952 med de øverste 5 km² av Skorvas felt og ca 2,1 km² av Vesleåis (Skjesbekkens) felt, og det søker nå om tillatelse hertil. Skorva faller ut i Hjartdøla ca. 6 km nedenfor Hjartsjø og har et totalt nedbørfelt på 31,7 km². Vesleåi, som faller ut i Hjartdøla like ovenfor Hjartsjø, har et totalt nedbørfelt på ca. 10,5 km².

Overføringen av Skorva skjer ved å demme opp Nedre (østligste) Vatnartjern 1,3 m, så dette og det mellomste tjern kommer i nivå med Øvre Vatnartjern. Fra dette føres vannet gjennom en 90 m lang skråsjakt og en ca. 300 m lang stoll inn i kraftverkets driftstunnel. Denne må legges med en knekk i retning av Vatnartjernene og blir derved noe lenger enn etter den konsederte plan.

Nedre Vatnartjern angis å ligge på kote 771,81 og forutsettes demmet til kote 773,11 (sommervannstand i Øvre Vatnartjern) i

Vassdragsvesenets generalplan, som ligger 1,19 m lavere enn det plan de fremlagte karter og tegninger bygger på. Dammen blir ca. 150 m lang og får en største høyde på ca. 2,7 m. Den utstyres med et ca. 60 m langt fast overløp med krone på 773,41. Variasjonene i vannstanden i Øvre Vatnartjern ved de forskjellige vassføringer forutsettes å bli så lik variasjonene nå som det er praktisk mulig. Senkningen av vannstanden i Nedre Vatnartjern vil bare skje ved revisjon av dammen.

Overføringen av Vesleåi skjer ved å forlenge en av Vassdragsvesenets forbygningsavdeling anlagt samlegrøft ca. 500 m fra Fjellstubekken til bekken fra vestre Damtjern, hvorfra vannet gjennom en skråningsgrøft på ca. 110 m føres inn i driftstunnelen. Overføringen av Skorva er beregnet å komme på kr. 503 000 og av Vesleåi kr. 112 000, begge inkl. administrasjon og skjønnsomkostninger etc.

Ved de omsøkte overføringer regner ansøkeren med å øke vassføringen i Hjartdøla Kraftverk med 0,14 m³/sek. fra Skorva og ca. 0,06 m³/sek. fra Vesleåi, tilsammen 0,2 m³/sek. tilsvarende ca. 1 540 nat.-HK i det 579 m høye fall. Hovedstyret har ikke noe å bemerke hertil. Nedenfor Hjartsjø og til Norsjø kan vassføringsøkingen ansettes til ca. 0,18 m³/sek. og nedenfor Norsjø til ca. 0,13 m³/sek. Kraftøking i fallene her — ca. 39 m ovenfor og 15 m nedenfor Norsjø — vil tilsammen dreie seg om 120 nat.-HK.

Det tas som vanlig forbehold om fastsettelse av økingen senere.

Både i Skorva og Vesleåi forekommer skadeflommer. Flommen i juni 1927, august 1934 og august 1950 gjorde således betydelig skade på jord og eiendom samt på riksvei 10. Vassdragsvesenet har etter disse flommer utført forbygningsanlegg for over kr. 100 000. Ved overføringen reduseres Skorvas felt med 16 pst. og Vesleåis felt med 20 pst., og det må antas i noen grad å virke dempende på flommene og dessuten minske risikoen for flomskader og for ødeleggelse av forbygningsanleggene.

Skadevirkningene består etter det som foreligger vesentlig i neddemning av 36 dekar myr og glissen skog ved de to nedre Vatnartjern. Reduksjonen av nedbørfeltene vil medføre en tilsvarende reduksjon av vassføringen i Skorva og Vesleåi og praktisk talt tørrlegging av deres øvre del, således også av Fjellstubekken, et tilløp til Vesleåi, som avskjæres av den foran nevnte samlegrøft. Nederst i Fjellstubekken er det et ganske lite privat lysverk som formontlig vil miste alt driftsvannet, men det er tvilsomt om det selv nå har vann i lavvannsperioder. For øvrig er bekkenes fall ikke utnyttet. Videre er det mulig

at reduksjonen av Skorvas nedbørfelt kan medføre skade på fisket, jfr. Fiskeriinspektørens uttalelse.

Hovedstyret antar at betingelsene etter reguleringslovens § 8, pkt. 1 og 2 for å kunne gi tillatelse er til stede og anbefaler den omsøkte tillatelse gitt.

Hjartdøla Kraftverk har i en annen søknad av s. d. som den her omhandlede søkt om tillatelse etter vassdragslovens § 148 til å ekspropriere de fallrettigheter som trengs for innføringen av Skorva og Vesleåi i driftstunnelen, videre om tillatelse etter samme lovs § 62 til å ekspropriere grunn og rettigheter som er nødvendig for gjennomføring av foretagendet. Hovedstyret antar at overføringstillatelsen også gir hjemmel til ekspropriasjon av disse rettigheter m. v., jfr. annen sak i dag om ekspropriasjon av vassfallrettigheter m. v. i Skorva og Vesleåi i Hjartdal.

Tillatelsen foreslås gitt på samme betingelser som fastsatt for hovedkonsesjonen av 12. desember 1952 med følgende endringer:

«Regulering» og «regulerings-» erstattes med «overføring» og «overførings-» eller faller bort hvis de er nevnt sammen med overføring.

I de enkelte poster dessuten:

Post 1.

Konsesjonstid for private 60 år regnet fra 12. desember 1952.

Post 2.

Innløsningsrett for staten i det 35. år regnet fra 12. desember 1952 for så vidt angår private andeler.

Post 3.

4. avsnitt utgår.

I 5. avsnitt erstattes ordene «For fallene nedenfor Heddalsvatn blir økingen å beregne» med:

«Økingen av vasskraften beregnes.»

Post 4.

I 4. linje erstattes «post 22» med «post 21».

Post 5.

1. avsnitt erstattes med:

«Arbeidet må fullføres innen 12. desember 1959». Dvs. samme fullføringsfrist som ved hovedkonsesjonen.

Post 14.

Utgår. Hovedstyret finner ikke grunnlag for å betinge jordbruksfond i anledning oppdemningen av de to nedre Vatnartjern.

Post 15. (Nytt nr. 14.)

Erstattes som foreslått av Fiskeriinspektøren med:

«Til fremme av fisket plikter konsesjonøren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk av aure i Skorvsetvatn. Vassendvatn og Vatnartjernene etter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelse.»

Postene 16, 17 og 18 får nye nr.: 15, 16 og 17.

Post 19. Nytt nr.: 18.

1., 5., 6. og 7. avsnitt utgår, da det ikke skulle trenges noe særskilt manøvreringsreglement for disse overføringer.

Post 20. Nytt nr.: 19.

1. avsnitt, siste punktum erstattes med:

«Den tillate oppdemningshøyde av Nedre Vatnartjern betegnes ved fast og tydelig vannstandsmerke som det offentlige godkjenner.»

Postene 21—27 får nye nr.: 20—26.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 22. juni 1955 ledet av Generaldirektøren.»

Videre har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i et annet brev, datert 4. juli 1955, gitt følgende uttalelse til departementet i anledning av den av Hovedstyret nevnte andre søknad datert 30. april 1954 fra Hjartdøla Kraftverk om tillatelse til å ekspropriere de vannfallsrettigheter som trengs for den søkte overføring av Skorva og Vesleåi til driftstunnelen for kraftverket m. v.:

«Departementet har 11. mai 1954 oversendt til uttalelse følgende søknad — datert 30. april d. å. fra Hjartdøla Kraftverk:

«Idet man henviser til det samtidig hermed innsendte andragende om tillatelse til å føre inn i driftstunnelen deler av bekkene Skorva og Vesleåi i Hjartdal, andrar man herved i henhold til Vassdragslovens § 62, jfr. § 148 om tillatelse til ekspropriasjon av følgende vannfallsrettigheter for å anvende dem ved utbyggingen av Hjartdøla Kraftverk, samt i forbindelse hermed rett til ved ekspropriasjon å erverve den til foretagendet nødvendige grunn og rettigheter.

1) Skorva.

- a) Rett til å fjerne fra bakken avløpet fra Vatnartjernene på strekningen Vatnartjern—Hjartdøla som svarer til et midlere årlig avløp på $0,14 \text{ m}^3/\text{sek}$.
- b) Rett til en stedsevarende oppdemning av nedre Vatnartjern 1,3 m og nødvendig grunn til dam.
- c) Rett til anlegg, vedlikehold og drift av vanninntak med kanal enten på eiendommen Gjuv 36/1 eller 36/2.

2) Vesleåi.

- a) Rett til å fjerne fra bekken med sidebeker, avløpet der hvor disse bekker passerer den planlagte samlekanal og på strekningen ned til Hjartdøla. Avløpet svarer samlet til et midlere årlig avløp på $0,059 \text{ m}^3/\text{sek}$.
- b) Nødvendig grunn og rettigheter til anlegg, vedlikehold og drift av den påtenkte forlengelse av den av Vassdragsvesenet utførte samlegrøft fram til bekken fra vestre Damtjern samt inntaket ved sjaktåpningen.»

Med søknaden følger oppgaver over de eiendommer som støter til Skorva og Vesleåi med angivelse av lengder langs vassdraget, for Vesleåis vedkommende også fallhøyder.

Søknaden med bilag har vært utlagt til ettersyn i Hjartdal herredstyresal fra 8. juni til 10. juli 1954 og utleggingen er kunngjort i Norsk lysingsblad 10. juni 1954 (nr. 130) samt i Telen, Teledølen, Fylkesavisen, Varden og Telemark Arbeiderblad. Dessuten hadde ansøkeren sendt søknaden med bilag til ordføreren i Hjartdal og fylkesmannen i Telemark med anmodning om uttalelse.

Følgende uttalelser er innkommet:

Overrettssakfører Halvor H. Jamtveit skriver i brev av 21. juni 1954:

«Herr Sveinung Skårdal, Bø, Sauland, har bruksretten til eiendommen Skårset, gnr. 63, bnr. 4, i Hjartdal.

Ved at vannet blir ledet bort fra Skorva, som planlagt, vil det også bli ledet bort fra forannevnte eiendom, som for øvrig Anlaug Eriksen, Oslo, har hjemmelen til. Dette vil medføre skader og ulemper på bruksrettigheten, hvorfor herr Skårdal krever full erstatning.

Skårdal opplyser at hans navn ikke er med blant de, i de utlagte dokumenter, oppførte skadelidte.»

Johannes T. Djupedal anfører i brev av 25. juni 1954:

«Telen av 9. juni 1954 opplyser at Hjartdøla Kraftverk søker avstått rettigheter i Vesleåi og rett til å ta vannet inn i driftstunnelen for Hjartdal Kraftverk.

Til denne søknaden skal undertegnede igjen (har meldt av om saken før) komme med dette krav. Jeg har i Vesleåi et privat kraft og lysverk, som eg krever meg fullt erstattet for, hvis vannet blir tatt vekk så nevnte private verk må legges ned.»

Uttalelsene har vært forelagt Hjartdøla Kraftverk som i brev av 14. februar 1955 bemerker følgende:

«Vi har notert oss overrettssakfører Jamtveits anførsel om at Sveinung Skårdal, Bø, Sauland, har bruksretten til eiendommen Skårset, gnr. 63, bnr. 4 i Hjartdal, mens Anlaug Eriksen, Oslo, har hjemmelen til samme eiendom som anført i vår eiendomsfortegnelse.

Vi går ut fra at dette blir å ordne som vanlig under ekspropriasjonsskjønn slik at erstatningssummen blir å deponere inntil tvisten er avgjort.

Johannes T. Djupedals krav om full erstatning for hans private lysverk har vi forutsett skulle bli å avgjøre av ekspropriasjonsskjønnet.

Lysverket ligger nederst i Fjellstubeppen straks før sammenløpet med Vesleåi. Fallet ligger på eiendommen Gjuv nordre 35/1, eier Kari Gjuv, og hvilken overenskomst Djupedal har for leie av fallet og nødvendig grunn er oss ukjent.»

Forholdet er nevnt i vår søknad om overføringstillatelse av bekkene Skorva og Vesleåi.»

Hjartdal kommunestyre tilrår i møte 22. mai 1954 «søknaden om ekspropriasjon av dei turvande vassfallsrettane», jfr. særutskrift som er lagt ved en annen ekspedisjon fra Hovedstyret i dag om tillatelse til innføring av Skorva og Vesleåi i driftstunnelen til Hjartdøla Kraftverk.

Fylkesmannen i Telemark slutter seg til kommunestyrets vedtak, jfr. brev av 16. juni 1954 som også er vedlagt forannevnte sak.

Hovedstyret skal bemerke:

Hjartdøla Kraftverk fikk ved kgl. resolusjon av 12. desember 1952 — i henhold til stortingsbeslutning av 1. s.m. — tillatelse til å regulere Hjartdal—Tuddalsvassdraget m. v. på betingelser med manøvreringsreglement i samsvar med departementets tilråding av 26. september s. å., jfr. Meddelte Vassdragskonsesjoner for 1952 s. 133—138, St. prp. nr. 172 og Innst. S. nr. 322 s. å.

Ved kgl. resolusjon av 22. januar 1954 fikk Kraftverket i medhold av vassdragslovens § 148 tillatelse til å ekspropriere en del nærmere angitte fallrettigheter i de 2 vassdrag på betingelse av at vassfallene skal være utbygd og Kraftverket satt i drift innen en frist på 7 år fra tillatelsens datum.

I forbindelse med innføring av Skorva og Vesleåi i driftstunnelen for Hjartdøla Kraftverk søkes det nå om tillatelse til å ekspropriere de fallrettigheter som trenges for denne innføring.

Skorva er neppe egnet til utbygging separat eller sammen med andre vassdrag. Heller ikke Vesleåi synes å være det.

Hovedstyret antar at en tillatelse til overføring av Skorva og Vesleåi i henhold til reguleringsloven gir hjemmel for ekspropriasjon av de fallrettigheter det gjelder her, og at det heller ikke er rimelig å gi en særskilt ekspropriasjonstillatelse etter vassdragslovens § 148, når det som her gjelder vassfall som ikke skal utbygges.

Søknaden omfatter også tillatelse etter vassdragslovens § 62 til å ekspropriere grunn og rettigheter som er nødvendig for gjennomføring av foretaket. Disse rettigheter m. v. vedrører overføringen (innføringen i driftstunnelen), og ved tillatelse hertil vil de kunne eksproprieres i medhold av reguleringslovens § 16.

I henhold til foranstående er man under sakens behandling kommet til at noen særskilt ekspropriasjonstillatelse etter vassdragslovens § 148 eller noen tillatelse etter samme lovs § 62 til gjennomføring av overføringen, er unødvendig.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i møte den 22. juni 1955 ledet av Generaldirektøren.»

Departementet antar etter det foreliggende at vilkårene etter reguleringslovens § 8, pkt. 1 og 2 er tilstede for å tillate at den ved kgl. resolusjon av 12. desember 1952 konsederte regulering av Hjartdal—Tuddalsvassdraget utvides ved den søkte overføring av øvre del av Skorva og Vesleåi til driftstunnelen for kraftverket, og vil med Hovedstyret anbefale slik overføringstillatelse gitt og på de av Hovedstyret foreslåtte vilkår. Vilrådene vil da i tilfelle bli de samme som for hovedkonsesjonen av 12. desember 1952 med de av Hovedstyret foreslåtte endringer. Angående de enkelte endringer i forhold til disse viser en til Hovedstyrets bemerkninger, som en tiltrer.

Overføringskonsesjonen anbefales således gitt på følgende vilkår:

«1.

Overføringskonsesjon gis på ubegrenset tid.

Dersom vassfall der ikke tilhører staten eller norske kommuner deltar i overføringen eller blir medeier i overføringsanleggene gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 60 år fra 12. desember 1952. Ved konsesjonstidens utløp tilfaller disse vassfallseieres andeler i overføringsanleggene staten uten vederlag.

Konsesjonen kan ikke overdras uten Kongens samtykke.

De utførte overføringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35. år fra 12. desember 1952 skal staten kunne innløse de andeler i overførings-

anleggene som måtte tilhøre eiere for hvem overføringstillatelsen er tidsbegrenset. Benytter staten seg ikke herav, skal den i hvert 10. år deretter ha samme adgang og således videre hvert 10. år. Bestemmelsen om innløsning må være meldt overføringsanleggenes eier 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vassbygningsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de bevislig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 60 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anleggene skal ved innløsningen vært i fullt driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den øking av vasskraften som ved overføringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,50 pr. nat.-HK.

Til fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 1,50 pr. nat.-HK.

Økingen av vasskraften beregnes på grunnlag av den øking av vassføringen som overføringen antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes med den tidligere bestående regulering. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved overføringene innvunne øking av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved overføringene innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantessikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 21, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Arbeidet må fullføres innen 12. desember 1959.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

6.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere, som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler mot det kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste, erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

7.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene anvende norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer, når særegne hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

8.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særegne hensyn foreligger.

9.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi beregnet etter hva de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbod for sine arbeidere skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almenntilgitt øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med ett av arbeiderne oppnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende departement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anleggene.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige legehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

11.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som fylkesvegstyret bestemmer å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier og bruer, hvis disse

utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. Veier og bruer som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri benyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene.

Konsesjonæren plikter å treffe nødvendige tiltak for å søke å avhjelpe de skader og ulemper som overføringen fører med seg for bygdefolkets interesser. Spørsmålet om hvilke tiltak han skal treffe, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn, som i tilfelle fremmes i forbindelse med fagskjønn etter vassdragsreguleringslovens § 19. Dette skjønn fremmes av konsesjonæren så tidlig at resultatet foreligger som forutsetning for ekspropriasjonsskjønnet etter vassdragsreguleringslovens § 16. Skjønnene kan kombineres.

13.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune dens utgifter til forsorgsunderstøttelse av de ved anleggene ansatte arbeidere og deres familier.

14.

Til fremme av fisket plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk av aure i Skorvsetvatn, Vassendvatn og Vatnartjernene etter Landbruksdepartementets nærmere bestemmelse.

15.

Konsesjonæren plikter å ryddiggjøre de neddemte arealer.

16.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende overføringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

17.

Ved damanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne

seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

18.

For så vidt fravikelsen av jevn vannslipping gjennom Hjartdøla kraftverk skulle bevirke at noen av de nedenforliggende kraftverk i vassdraget påføres skade ved at en på nevnte jevne slipping basert belastning ikke kan opprettholdes, skal denne skade erstattes. Forminskelsen av vassfallets kraftmengde oppveies med levering av kraft, eller hvis det enkelte kraftverk skulle ønske det, med penger. Mulig annen skade erstattes med penger.

Den som erstatning bestemte kraftmengde blir å levere således at vassfallseieren ikke blir påført noen skade eller ulempe derved at kraften blir å overføre fra et annet vassfall utover hva den alminnelige lovgivning om samkjøring av kraftverker måtte medføre.

Dersom det ikke oppnås enighet om erstatningsmåten, eller om størrelsen av kraftlevering henholdsvis pengeerstatning, blir dette å fastsette for 10 år ad gangen av en skjønnsnemnd på 3 medlemmer, som oppnevnes av vedkommende departement. Skjønnsnemndene bestemmer hvem som skal bære skjønnsomkostningene.

19.

Overføringsanleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte oppdemningshøyde av Nedre Vatnartjern betegnes ved fast og tydelig vannstandsmerke som det offentlige godkjenner.

Reguleringsanleggenes eier skal måle vassføringskurver for sjøene før reguleringsarbeidene igangsettes hvis tiden tillater det.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene, skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

20.

Eieren skal uten vederlag for de utførte anlegg finne seg i enhver ytterligere regulering i vedkommende vassdrag som ikke forringer den tillatte regulerings effekt.

21.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved overføringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som

utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Når 30 år er forløpet fra konsesjonens meddelelse kan de kommuner, hvis interesser berøres av overføringen, uansett den ovenfor betingede prosent for kraftavgivelse og uten hinder av den foran fastsatte begrensning, med Kongens samtykke etter hvert som kraft blir ledig kreve avgitt fra de av vassdragets vassfall som tilhører norske kommuner ytterligere kraft for så vidt fornødent til å dekke deres eget behov eller til å forsyne deres innvånere med kraft til lys, varme, gårdsdrift, håndverk eller småindustri.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører reguleringsanleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økte utgifter, bæres disse av dem som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller loikout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst. rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallet kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften i stedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som konsesjonæren forlanges revidert hvert 5te år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen eller staten i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leieren av lignende kraftmengder under samme forhold.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

22.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vassfalls- eller brukseier som ikke er medeier i anleggene, tillatelse til å

benytte driftsvann, som er innvunnet ved overføringene mot en årlig godtgjørelse til anleggenes eier. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

23.

Anleggenes eier plikter å avgi vann i sådan utstrekning at den alminnelige fløtning i vassdragene forulempes så lite som mulig ved overføringene. Spørsmålet om hvilke forføyninger han skal treffe, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn.

Skade eller ulempe for fløtningen, som ikke på denne måte avhjelpest, blir å erstatte overensstemmende med reguleringslovens § 16.

24.

Det påhviler konsesjonshaverne i den utstrekning hvori dette kan skje uten urimelige ulemper og utgifter— å unngå ødeleggelse av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder, som kan antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning.

Såfremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidene fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det kan skje uten urimelige ulemper og utgifter å dra omsorg for at de ferdige anlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

25.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

26.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke overføringen kan medføre forpliktelser.

Det antas ikke nødvendig å forelegge saken for Stortinget.

Med hensyn til søknaden fra kraftverket om tillatelse til å ekspropriere de vannfalls-

rettigheter som trengs for innføring av Skorva og Vesleåi i driftstunnelen samt grunn og rettigheter for øvrig for gjennomføring av foretaket antar departementet med Hovedstyret at en overføringstillatelse som omsøkt etter reguleringsloven i tilfelle vil gi hjemmel til ekspropriasjon av disse rettigheter og at noen særskilt ekspropriasjonstillatelse etter § 148 eller § 62 i vassdragsloven for gjennomføring av overføringen vil da være unødvendig. Dersom overføringstillatelsen blir gitt, vil departementet i tilfelle gi kraftverket meddelelse om dette.

Industridepartementet

tilrår:

Hjartdøla Kraftverk tillates i medhold av lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 å utvide den ved kgl. resolusjon av 12. desember 1952, jfr. kgl. resolusjon av 14. mai 1954 konsederte regulering og overføring av Hjartdal—Tuddalsvassdraget i Hjartdal herred i Telemark fylke ved overføring av øvre del av Skorva og Vesleåi i Hjartdal til driftstunnelen for kraftverket, — i det vesentlig i samsvar med søknad av 30. april 1954 og dermed fremlagt plan.

Tillatelsen gis på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 29. juli 1955.

30. Eidfjord komm. Elektrisitetsverk.

(Fristforlengelse for regulering av Sysenvatn.)

Departementets avgjørelse 21. september 1955.

I medhold av lov nr. 17 av 14. desember 1917 § 12 post 1 og bemyndigelse gitt ved kgl. resolusjon av 28. juni 1946 forlenges den ved kgl. resolusjon av 16. mai 1952 fastsatte frist for påbegynnelse av arbeidet med regulering av Sysenvatnet i Eidfjord til 16. mai 1957.

31. Vest-Agder fylke.

(Fornyelse av konsesjon på regulering av Ørevatnet i Mandalselva.)

Kronprinsregentens resol. av 22. september 1955.

Med brev av 15. september 1955 fra fylkesmannen i Vest-Agder har departementet motatt følgende søknad av samme dato fra Vest-Agder Elektrisitetsverk om fornyelse av den ved kgl. resolusjon av 11. desember 1953 gitte konsesjon for Vest-Agder fylke på regulering av Ørevatnet i Aseral herred:

«Ved kgl. resolusjon av 11. desember 1953 ble Vest-Agder fylke meddelt konsesjon på regulering av Ørevannet i Mandalselven. (Jfr. bilag 1.)

Avtrykk av den meddelte tillatelse ble tilstillet oss med det ærede departements brev av 29. januar 1954 (jfr. bilag 2), og i skrivelse av 10. februar 1954 har vi meddelt at vi godtar konsesjonsbetingelsene m. v. (jfr. bilag 3).

Før skjønn kunne påstevnes var det nødvendig å få ferdig det nødvendige kartmateriale og skaffe oversikt over de grunneiere og rettighetshavere som blir berørt av reguleringen. Videre anså vi det ønskelig å få fremskaffet diverse sakkyndig materiale til bedømmelse av reguleringens virkninger. Arbeidet hermed ble av forskjellige grunner forsinket slik at vi først ved skrivelse av 8. mars 1955 oversendte saken til vår advokat til videre fornyning.

Ekspropriasjonsstevning til Mandal herredsrett ble deretter uttatt allerede 26. mars 1955. I stevningen ble medtatt som saksøkt alle grunneiere og rettighetshavere omkring Ørevann i den utstrekning det var opplyst for oss at disse vil bli berørt av reguleringen. Derimot ble ikke medtatt grunneiere og rettighetshavere på strekningen mellom Ørevann og undervann Håverstad, idet vi som det fremgår av konsesjonssakens dokumenter tidligere hadde ervervet vann- og strandrettighetene på denne strekning og derfor gikk ut fra at der av disse grunneiere ikke kunne fremsettes noe erstatningskrav i forbindelse med reguleringen.

Ekspropriasjonsskjønnet ble av Mandal herredsrett i mai 1955 berammet til foretagelse den 29. august. Ekspropriasjonsstevningen med mennsoppnevning og berammelse ble samtidig sendt til forkynnelse for grunneierne og ble videre direkte tilstillet de 3 prosessfullmektiger som hadde meddelt at de skulle ivareta grunneierens interesser.

Det ble senere opplyst for oss at der muligens ville bli fremsatt erstatningskrav også fra grunneierne ved Mandalselven mellom Ørevann og undervann Håverstad, hvorfor der for så vidt angår disse grunneiere ble uttatt tilleggsstevning den 5. august 1955.

Ekspropriasjonsskjønnet tok sin begynnelse den 29. august 1955 og befarings har senere pågått. Befaringen blir avsluttet i dag og der gjenstår bare prosedyren, som skal ta sin begynnelse den 22. ds.

Hverken før inkaminasjonen den 29. august d. å., under inkaminasjonen eller senere er fra grunneierens eller deres prosessfullmektigers side fremkommet noen innsigelse mot fremme av skjønnet.

Retten har tidligere oppnevnt 2 fiskerisakkyndige, dr. phil. Alf Dannevig, Flødevigen, og fiskerikonsulent Jon Bakke, Bergen, som begge etter foretatt befarings har avgitt sakkyndige erklæringer og forklart seg umiddelbart for skjønnsretten. Videre har på vår foranledning statsgeolog, dr. Gunnar Holmsen og statshydrolog J. Otnes avgitt skriftlige sakkyndige utredninger om henholdsvis faren for forsumpning samt de hydrologiske forhold og i tilslutning hertil avgitt forklaring umiddelbart for skjønnsretten.

Da vi oversendte saken til vår advokat den 8. mars 1955, hadde vi oversett at den i vassdragsreguleringslovens § 16, nr. 6 fastsatte ettårsfrist for påstevning av ekspropriasjons-

skjønn var oversett. Vår advokat som naturlig nok gikk ut fra at den formelle side av saken var i orden, er imidlertid nå blitt oppmerksom på at ettårsfristen var oversett allerede før saken ble oversendt ham.

Den omstendighet at stevningsfristen er oversett vil formentlig være uten betydning i forhold til de grunneiere og rettighetshavere som har møtt for skjønnsretten uten å gjøre innsigelse mot vår berettigelse til å fremme reguleringsskjønnet (jfr. høyesterettsdom i Rt. 1919 s. 655). For sikkerhets skyld og av hensyn til de mulige interesserte som ikke måtte være stevnet, antar vi imidlertid at det er nødvendig å få fornyet den meddelte konsesjon.

Under henvisning til det anførte tillater vi oss derfor herved å søke om fornyelse av den konsesjon som ble meddelt ved kgl. resolusjon av 11. desember 1953 på samme vilkår og forutsetninger og med det samme manøvre-reglement.

Som det ærede departement kjenner til er det forutsetningen at Håverstadanlegget skal være ferdig så det kan tas i bruk fra høsten 1956, hvilket av hensyn til kraftsituasjonen i fylket er av vesentlig betydning. Forutsetningen for at anlegget kan tas i bruk høsten 1956 er imidlertid at der er oppnådd fravikelse innen den tid. En må i dette tilfelle som ellers regne med at grunneierne vil forlange overskjønn, som i dette tilfelle vil bli holdt sommeren 1956. Hvis oversittelsen av ettårsfristen skulle medføre at retten nå mot formodning av eget tiltak avviser saken og ny konsesjon senere blir meddelt, vil det bli umulig å få holdt nytt underskjønn i høst. Dette vil da igjen ha som sitt resultat at en ikke uten grunneierens tillatelse vil kunne ta reguleringen i bruk høsten 1956, idet det ikke er praktisk gjennomførbart å få holdt både nytt underskjønn og overskjønn i løpet av sommeren 1956. Dertil kommer at det nå pågående underskjønn allerede har medført meget store omkostninger, som iallfall for en stor del vil være bortkastet, hvis retten mot formodning som nevnt av eget tiltak skulle avvise saken.

Det er under disse omstendigheter av den største betydning om fornyelse av konsesjonen kunne bli meddelt straks og senest før skjønnsretten treffer avgjørelse i det nå pågående reguleringsskjønn. Vi tillater oss derfor å henstille at det ærede departement søker utvirket kgl. resolusjon om fornyelse av konsesjonen så hurtig som dertil er anledning. Da saken vedrørende konsesjon på denne regulering har vært forelagt for alle interesserte så nylig som i 1953 og der som nevnt fra grunneierens og deres prosessfullmektigers side ikke er fremkommet noen innsigelse mot skjønnets fremme, tillater vi oss å forutsette at det ikke skulle være nødvendig å bekjentgjøre nærværende ansøking i Norsk Lysingsblad eller forelegge den for vedkommende kommunestyre og øvrige interesserte (jfr. vassdragsreguleringslovens § 6), men at det må være ubetenkelig uten videre å gi ny tillatelse. I denne forbindelse henviser vi til vassdragslovens § 130 nr. 1. Videre henviser vi til A. Hugo-Sørensen og Birger Olafsens kommentarutgave til vassdragsloven, side 185, hvorav fremgår at det også før bestemmelsen i vassdragslovens § 130, nr. 1 er blitt forholdt på denne måte.

Gjenpart av denne ansøking med bilag er samtidig sendt Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen direkte med anmodning om eventuelt straks å gi uttalelse til det arede departementet i sakens anledning.»

Fylkesmannen i Vest-Agder har i det nevnte brev av 15. september 1955 gitt følgende uttalelse til departementet i saken:

«Vedlagt sendes søknad fra Vest-Agder Elektrisitetsverk om fornyelse av den ved kgl. resolusjon av 11. desember 1953 gitte konsesjon for regulering av Ørevatn i Åseral herred, Vest-Agder fylke.

Jeg tillater meg å vise til den i vedlagte søknad gitte forklaring for at stevningsfristen for skjønnet er oversittet og slutter meg for øvrig til de anførsler som er nevnt om at dette formentlig ikke vil ha noen praktisk betydning for at skjønnet da det ikke fra noe hold er kommet innsigelser mot at skjønnet er fremmet.

På grunn av den prekære situasjon med kraftforsyningen i fylket for å holde arbeidslivet igang vil det være av den aller største betydning at det ikke blir noen forsinkelse med å nytte kraften fra det nye Håverstad kraftverk.

Med henvisning til foranstående og til vedlagte søknad fra Vest-Agder Elektrisitetsverk med bilag tillater jeg meg på vegne av Vest-Agder fylke å søke om at den konsesjon for regulering av Ørevatnet i Mandalselva av 11. desember 1953 må bli forlenget.

Jeg tør samtidig høfligst henstille om at saken må bli fremmet så hurtig som mulig.»

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet, som fra Vest-Agder fylke har fått oversendt gjenpart av fornyessøknaden fra Vest-Agder Elektrisitetsverk har i brev til departementet av 16. september 1955 meddelt at det ikke har noe å bemerke til at den søkte fornyelse gis.

Departementet skal bemerke:

Vest-Agder fylke har ved kgl. resolusjon av 11. desember 1953 fått konsesjon på regulering av Ørevatnet i Mandalselva, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» 1953, side 134—147. Tillatelsen er bl. a. gitt på vilkår om årlige avgifter til staten på kr. 0,50 pr. nat.-HK og til kommuner på kr. 2 pr. nat.-HK og ellers i det vesentlige på vanlige vilkår. Etter vilkårenes post 13 plikter regulanten å treffe nødvendige tiltak for å søke å avhjelpe de skader og ulemper som reguleringen fører med seg for bygdefolkets interesser.

Spørsmålet om hvilke tiltak skal treffes, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn, som i tilfelle kan fremmes i forbindelse med ekspropriasjons- og erstatningsskjønnet etter vassdragsreguleringslovens § 16. Konsesjonen er videre gitt under forutsetning av at Vest-Agder fylke eventuelt dekker anleggsomkostningene, begrenset oppad til kr. 20 000 ved en

gjennomføring av den i sin tid planlagte senking av Åslandsbekken av hensyn til jordbrukets interesse og en annen forutsetning angående den nærmere dimensjonering m. v. av reguleringsdammen av hensyn til en eventuell slik senking.

Skjønnsstevning er uttatt den 26. mars 1955 til Mandal herredsrett og ved tilleggsstevning av 5. august 1955 til samme rett for så vidt angår grunneiere ved Mandalselva på strekningen mellom Ørevatn og undervann Håverstad. Ett-årsfristen for begjæring av skjønn i henhold til reguleringsloven av 14. desember 1917 § 16, pkt. 6 er således oversittet.

Til tross for at skjønnet allerede er igang og uten at det hittil under skjønnet fra grunneiernes side er fremsatt protest mot fremme av skjønnet, vil reguleringen etter lovens § 16, pkt. 6 ikke kunne gjennomføres uten ny konsesjon.

Da det bare er forløpet henimot 2 år siden konsesjonen ble gitt og det ikke foreligger endrede forhold, anser departementet det etter omstendighetene ubetenkelig at konsesjon blir fornyet uten at konsesjonssaken på nytt foreligger for herredsstyrene og de øvrige interesserte, slik som foreskrevet i reguleringslovens § 6, pkt. 2 for søknader om reguleringskonsesjon.

Tillatelsen anbefales fornyet på uforandrede vilkår og under de samme forutsetninger som tidligere.

Industridepartementet

tilrår:

Den ved kgl. resolusjon av 11. desember 1953 meddelte konsesjon for Vest-Agder fylke på regulering av Ørevatnet i Mandalselva fornyes i medhold av reguleringslovens § 16, pkt. 6 på uforandrede vilkår og forutsetninger.

32. Narvik kommune.

(Tillatelse til å fornye og utvide en regulering av Håkvikvassdraget i Ankenes herred.)

Kronprinsregentens resol. av 7. oktober 1955.

Ved kgl. resolusjon av 20. juni 1919 ble det meddelt Narvik kommune tillatelse etter vassdragsreguleringsloven til å foreta regulering av Håkvikvassdraget i Ankenes herred, jfr. «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1919 side 55 flg.

Ved brev av 4. november 1954 har Narvik kommune søkt om å bli meddelt tillatelse til ytterligere regulering av Håkvikvassdraget.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i den

anledning gitt følgende uttalelse av 15. september 1955:

«Hovedstyret fikk med ekspedisjon av 30. november 1954 oversendt til uttalelse følgende søknad fra Narvik kommune, datert 4. november 1954:

«Narvik kommune tillater seg i henhold til reguleringsloven av 14. desember 1917 med tillegg og endringer av 21. mai 1920 og 13. mars 1925 i ærbødighet å andra om å bli meddelt konsesjon på ytterligere regulering av Håkvikvassdraget i Ankenes herred.

Arbeidene omfatter senking av Storvann ved tunnel og senking av Nedstevann.

Hensikten med reguleringen er å utnytte den regulerte vannføring i Håkvik kraftanlegg.

Det er foretatt målinger og undersøkelser og som bilag vedlegges de i reguleringslovens § 5 forlangte opplysninger i den utstrekning de kan skaffes.

Vi går ut fra at de målinger og undersøkelser som foreligger er tilstrekkelig til å gi den nødvendige oversikt over forholdene nå og over de forandringer som reguleringen medfører.

Angående de øvrige paragrafer i reguleringsloven bemerkes:

§ 9, pkt. 1.

Det er ingen brukseierforening i Håkvikvassdraget.

§ 9, pkt. 2.

Narvik kommunale Elektrisitetsverk utnytter hele fallet fra de regulerte vann til utløp i havet.

§ 10.

Søkeren er kommunalt elektrisitetsverk. Konsesjon til den nåværende regulering av vassdraget er gitt på ubegrenset tid. Det anmodes derfor om at konsesjonen på tilleggsregulering gis på ubegrenset tid.

§ 12.

Det søkes om at konsesjonsbetingelsene blir fastsatt lempeligst mulig. Ang. § 12's forskjellige punkter bemerkes:

Pkt. 4.

Det blir ingen større ansamling av arbeidere da tunnelen for senkning av Storvann har minimumstverrsnitt og bare kan drives fra et angrepspunkt.

Pkt. 6.

Arbeidet med reguleringen vil ikke forårsake noe øket vedlikehold av veier og broer.

Pkt. 7.

Det søkes om at de i dette punkt nevnte fonds sløyfes. De tarv som her skulle ivaretas blir nå ivaretatt gjennom sosiallovgivning.

Pkt. 8.

Da reguleringsarbeidene omfatter senking av vann som nå er regulert, må det antas at de skader som eventuelt kan oppstå blir ube-

tydelige. Det søkes derfor om fritagelse for innbetaling til dette fond.»

Om reguleringsplanen bemerker ansøkeren m. a.:

«Nedstevann.

Narvik kommune har fått konsesjon på å demme vannet til kote 221,6. Reguleringen er utført med oppdemming til kote 220,6. Å demme Nedstevann til kote 221,6 vil falle forholdsvis kostbart da veien som går langs Nedstevann i tilfelle i sin helhet må omlegges. Det vil derfor ikke komme på tale å demme Nedstevann til den høyde man har fått konsesjon på.

Inntaket til Håkvik kraftanlegg er lagt så dypt at begge maskiner på tilsammen 9 000 kW kan kjøres ved en laveste vannstand i Nedstevann på kote 215,0. Det søkes om konsesjon på senking av Nedstevann til kote 215,0.

Magasin:

Nåværende magasin i Nedstevann	220,6—218,1	0,66 mill. m ³
Øket senking ...	218,1—215,0	0,24 » »
		<u>Sum 0,90 mill. m³</u>

Tørrlagt areal:

Nåværende regulering	220,6—218,1	0,301 km ²
Øket regulering ...	218,1—215,0	0,044 »
		<u>Sum 0,345 km²</u>

Nedstevann vil i stor grad bli benyttet som utjevningsmagasin, slik at man kan tappe jevnt fra Storvann. For ikke å miste fallhøyde i Håkvik kraftanlegg vil man søke å holde vannstanden så nær oppunder kote 220,6 som mulig.

Storvann.

Storvann er nå demmet til kote 258,6. Gjennom driftstunnelen for Mølnfoss kraftstasjon kan Storvann senkes til kote 242,6. Det skal drives en tunnel fra Nedstevann til Storvann og det søkes om konsesjon på å senke Storvann til kote 223,0.

Magasin:

Nåværende regulering	258,6—242,6	30,88 mill. m ³
Øket regulering 242,6—223,0		18,59 » »
		<u>Sum 49,47 mill. m³</u>

Tørrlagt areal:

Nåværende regulering	258,6—242,6	1,25 km ²
Øket regulering ...	242,6—223,0	0,78 »
		<u>Sum 2,03 km²</u>

Øking i naturhestekrefter ved reguleringen. Nåværende regulering.

Nedslagsfelt ved utløp av Nedstevann 69,9 km².

Normalt avløp	36,9 l/sek./km ²
	2,58 m ³ /sek.
	<u>81,3 mill. m³ pr. år</u>

Magasiner Nedstevann .	0,66 mill. m ³
Storevann .	30,88 » »
	<u>31,54 mill. m³ — 38,8 pst.</u>

Regulert vannføring 87,5 pst. — 2,26 m³/sek.

<i>Søkt regulering.</i>	
Magasiner Nedstevann .	0,90 mill. m ³
Storevann .	49,47 » »
	<u>Sum 50,37 mill. m³ — 61,9 pst.</u>

Regulert vannføring 100 pst. — 2,58 m³/sek.

Ved den økede regulering innvinnes i jevn regulert vannføring 0,32 m³/sek.

Midlere overvann i Nedstevann	218,7
Midlere undervann	2,1
Midlere brutto fall	216,6
N — 925 HK natur innvinnes ved reguleringen.	

Omkostningene ved senkningstunnel for Storvann:
Tunnel F — 4 m²
L — 1732 m med luke,
lukesenk og utslag ca. kr. 1 500 000»

Om fordeler som oppnåes, og om skader og ulemper opplyses følgende:

«Diverse data om de i reguleringslovens § 5 b—g forlangte oppgaver og opplysninger.

§ 5 b. Fordeler.

Håkvikvassdraget har nå magasiner på ca. 38 pst. av årlig avløp og Nygårdsvassdraget har magasiner på ca. 47 pst. av årsavløpet. De to anlegg samkjøres og man har et betydelig overskudd på sommerkraft samt endel flomtap. Ved utvidet regulering av Håkvikvassdraget vil Håkvik kraftanlegg kunne gi større ydelse i vinter og man kan få utnyttet endel av overskuddet på sommerkraft. Man innvinnes også endel flomkraft.

Ved regulering av Håkvikvassdraget innvinnes man følgende:

Fra flomkraft til prima kraft	4,0 mill. kWh
Fra spillkraft til prima kraft	3,9 » »
	<u>7,9 mill. kWh</u>

§ 5 c. Skader på ferdsel, fløting, fiske etc.

Den nåværende regulering må antas å ha gjort betydelig skade på fisket i Storvann og noe skade på fisket i Nedstevann. Det må antas at en utvidet regulering vil gjøre noe skade på fisket.

Det må antas at en utvidet regulering av Storvann og Nedstevann ikke vil bety noen særlig øking i ulempene ved ferdsel over vannene.

Det blir ikke fløtet i vassdraget.

§ 5 f.

Fallet fra Storvann til Nedstevann er utnyttet i Mølnfoss kraftstasjon som eies av

Narvik kommunale Elektrisitetsverk. Mølnfoss kraftstasjon kan utnytte fallet ned til kote 244. Å utnytte den nedre del av magasinet i Storvann til ned til kote 223 i Mølnfoss kraftstasjon er ikke lønnsomt.

Fallet fra Nedstevann til utløp i havet er utnyttet i Håkvik kraftanlegg som eies av Narvik kommunale Elektrisitetsverk.

§ 5 g.

Narvik kommune eier hele fallet fra Storvann til utløp i havet.»

Av de innsendte tegninger går det fram at et sund i Nedstevann ved ytterligere senkning vil dele vatnet i to. Da det av søknaden ikke kunne ses om også den innerste delen av vatnet forutsettes senket til kote 215,0, utba man seg i brev av 22. desember 1954 tilleggsopplysninger.

I brev fra søkerens tekniske konsulent, ingeniør Kinck, av 10. januar 1955 opplyses:

«Dybden av sundet er anslått til ca. 2,5 m ved høyeste regulerte vannstand. Det er ikke forutsatt at det skal foretas noen utdypning i sundet. Den utvidede regulering berører derfor bare den vestlige del av vannet. Den laveste regulerte vannstand i den østlige del av vannet blir uforandret 218,1.

I den vestligste del av Nedstevann er det fjellgrunn. Grunnen rundt den øvrige del av Nedstevann og Storvann består av morenegrus. Det antas at det ikke er noen fare for utrasing av strandkantene, da den sjøbunn som blir tørrlagt ved den utvidede regulering har slakere fall enn den sjøbunn som blir tørrlagt ved nåværende regulering.

Kraftproduksjonen i Mølnfoss vil bli redusert med ca. 1 mill kWh i middel.

Det er forutsatt at manøvreringsreglementet for de to vatn blir som før bare med de endringer som følger av de endrede reguleringsgrenser.»

Med brev av 24. mars 1955 fra Narvik komm. elektrisitetsverk fulgte forslag til nytt manøvreringsreglement. Det mangler passus om vannstands- og meteorologiske observasjoner, men inneholder ellers de vanlige bestemmelser.

Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad 9. og 14. mars 1955 (nr. 57 og 61), og har vært forelagt distriktet med følgende resultat:

Ankenes herredstyre fattet i møte 22. juli 1955 dette vedtak:

«Søknaden tilrås innvilget under forutsetning av at søkeren blir tilpliktet å holde grunneierne skadesløs for tapt fiske, og andre skader eller skadevirkninger som måtte oppstå ved den utvidede regulering. Videre forutsettes det, før tilleggsregulering innvilges må søkeren ordne seg med grunneierne av Håkvikvassdraget (eventuelt ved skjønn) således at vilkårene for den tidligere regulering blir oppfylt. Det henvises i den anledning til grunneiernes protestskriv av 11. juni 1955. Enst.»

Nordland fylkes elektrisitetskontor uttaler i påtegning av 2. august 1955:

«Vi vil anbefale at søknaden blir innvilget under forutsetning av at alle skader av noen betydning blir erstattet etter skjønn eller overenskomst. Det bør også være en forutsetning at vilkårene for den tidligere regulering blir oppfylt.»

Fylkesmannen i Nordland tiltrer ved påtegning av 4. august 1955 uttalelsen fra fylkets elektrisitetskontor.

Det nevnte protestskriv av 11. juni 1955 fra grunneierne er innsendt av høyesterettsadvokat Arne Vislie og lyder:

«På vegne av oppsitterne ved Håkvikvassdraget tillated jeg meg å meddele at de interesserte grunneiere i møte 19. mai d. å. har besluttet å nedlegge protest mot at Narvik kommunes søknad om utvidet regulering i vassdraget blir godtatt.

Grunnlaget for denne beslutning er at reguleringen vil føre med seg skader og ulemper for private og almene interesser, og at Narvik kommune ikke har oppfylt betingelsene for den tidligere meddelte reguleringstillatelse.

I den reguleringstillatelse Narvik kommune fikk ved kgl. resolusjon av 20. juni 1919, ble det i pkt. 21 i konsesjonsbetingelsene fastsatt at reguleringsanleggets eier skulle utføre og holde ved like foranstaltninger for å avhjelpe skader og ulemper som reguleringen måtte medføre for dem som har båt plass i eller ved Håkvikvassdragets utløp.

Narvik kommune har intet gjort for å oppfylle denne betingelse. I betingelsenes pkt. 22 er det fastsatt at reguleringsanleggets eier skal utføre og holde ved like de foranstaltninger som er nødvendig for å forsyne dem som tidligere har tatt husbrukvann fra vassdraget med sådant vann. Dersom man ikke ble enige, skulle spørsmålet avgjøres ved skjønn. Narvik kommune hevder at der er husbrukvann nok og har intet foretatt seg med denne sak, idet det hevdes at forutsetningen for skjønn ikke er til stede før overføringen av vassdraget er gjennomført. Iflg. reguleringslovens 16,6 skulle skjønn vært påstevnet innen ett år etter resolusjonens avgivelse. Hvis så ikke er skjedd, kan ikke reguleringen fremmes uten ny konsesjon. Sådanne ny konsesjon er ikke meddelt.

Med hensyn til de skader som den nye regulering vil medføre bemerkes:

1. Husbrukvann.

Elven har vært tørrlagt ett års tid, og grunneierne har høstet en del erfaring med hensyn til de virkninger den nåværende regulering har medført. Det viser seg at det husbrukvann som skulle vært sikret etter pkt. 22 i den tidligere konsesjon ikke finnes i elven. Elvefaret forbi Håkvikbru og videre ca. 300 m oppover står under lavvann delvis fylt av sjø som på grunn av den minimale vassføring i elva ikke føres bort. Sjøtang er ført oppetter elvefaret hvor det blir liggende og råtne og skaper ytterligere forurensninger. Den nå ansøkte regulering må formodes og ytterligere forverre dette forhold.

Skulle det bli spørsmål om en ny regulering må Narvik kommune sørge for et basseng på kote 60—70 hvor der maganiseres tilstrekkelig til vannforsyningen. Til bassenget må der føres en tilstrekkelig stor vannledning til et punkt ved sjøen, eventuelt med forgreninger til de enkelte gårder.

2. Fisket.

En utvidet regulering vil skade laksefisket og ørretfisket.

3. Sandtak.

Elva har under sitt løp mot sjøen ført med seg sandpartikler som har lagt seg opp i banker. Denne sand har i stor utstrekning vært benyttet til støpesand og veigrus. I perioden 1940—1946 er det tatt ut ca. 300 m³ sand som har vært brukt over en strekning på ca. 1,5 mil (Millerfjord—Skjomnes). Ved at elven blir tørrlagt vil tilførselen av ny sand opphøre.

4. Gjerdehold.

Ved salget av vannrettighetene regnet man ikke med hel tørrlegging. Gjerdeholdet har hittil anslagsvis dreiet seg om 2 km, mens det ved tørrlegningen kreves gjerde på ca. 6 km.

5. Hyttetomter.

Muligheten for bortfesting av hyttetomter blir forringet. Elvens nærhet med adgang til fiske, vannhenting, vasking m. v. har vært en herlighet som reflektantene har tatt i betraktning.

6. Forurensning.

Tang som ligger og råtner kan sjenere de nærmeste naboer.

Det vil senere bli sendt inn en fortegnelse over de eiendommer som på forskjellig måte sjeneres av reguleringen.

Det tilføyes at Narvik kommune ervervet vannrettigheten i Håkvikvassdraget ved skjøte i 1906. Den gang overdragelsen fant sted var det overhodet ikke spørsmål om å føre vannet i tunnel ned til Beisfjorden.

I årene 1913—15 kom det flere andragender om tillatelse til å regulere Håkvik elven uten at det var nevnt noe om at vannet skulle tas ut i tunnel. Så vidt sees kom søknad på dette grunnlag først i 1916. Spørsmålet om hvorvidt svaret ga adgang til et slikt tiltak ble i 1915 av Narvik kommune innbragt for Forlikskommissjonen i Ankenes. Spørsmålet ble henvist til retten men ikke forfulgt fra Narvik kommunes side. Grunneierne mener derfor at de ikke har solgt på slike vilkår at vannet kan føres bort fra vassdraget i tunnel. Skulle det nå bli spørsmål om ytterligere regulering, må betingelsene være til stede for å bruke reguleringslovens § 12,9 slik at grunneierne kan få en rimelig godtgjørelse for tapet av vassdraget.»

Landbruksdepartementet gjør i brev av 4. april 1955 oppmerksom på at Håkvikdalen statsskog (opprinnelig og umatrikulert) grenser til Storvatnet i en lengde av ca. 2 km, og imøteser mulig skade og ulempe erstattet.

Inspektøren for ferskvannsfisket viser i sitt brev av 28. april 1955 til

uttalelse av 5. april s.å. fra konsulenten for ferskvannsfisket i Nord-Norge. Konsulentens uttalelse lyder:

«Tidligere var Håkvikvassdraget et meget produktivt fiskevassdrag. Fra sjøen gikk det atskillig laks og sjøaure opp i elva, og i Storvatnet og Nedstevatnet fantes en meget god bestand av aure. For en del år siden ble det imidlertid satt ut røye i disse to vatna, og det er nå en nærmest overtallig røyebestand der.

Reguleringen virker meget kraftig inn på fiskebestanden i de to vatna. Storvatnet var tidligere demmet opp til kote 258,6. Flatevidden er ved denne høyde ca. 2,6 km². Det kunne tidligere senkes til kote 242,6, altså 16 m. Flatevidden av vatnet nedtappet var 1,34 km², altså en tørrlegging av nær 50 pst. av sjøbotnen. Alt denne regulering må derfor ha virket meget sterkt inn på fiskebestanden. Ved den her omsøkte regulering vil Storvatnet kunne senkes til kote 223,0, altså en reguleringshøyde på 35,6 m. Vatnets areal vil nedtappet være bare 0,57 km². En vil således få en tørrlegging av nær 4/5 av sjøbotnen. Ved den tidligere regulering var tørrleggingen av botnen nesten 50 pst., det er derfor en langt kraftigere virkning en nå vil få.

Nedstevatn er nå regulert mellom kote 220,6 og kote 218,1, altså en høyde på 2,5 m. Flatevidden ved fullt magasin er 0,404 km², ved kote 218,1 bare 0,103 km². Det er således et meget grunt vatn, men da reguleringshøyden er så liten, vil virkningen allikevel være begrenset. Ved den her omsøkte regulering vil vatnet kunne tappes ned til kote 215, altså en samlet reguleringshøyde på 5,6 m, og flatevidden av vatnet nedtappet til kote 215 vil bare være 0,059 km². Det vil således bare være en brøkdel av sjøbotnen som ikke er tørrlagt. Reguleringen vil derfor kunne komme til å virke nesten fullstendig ødeleggende på fiskebestanden.

Håkvikelva hadde tidligere en såpass vassføring at laks kunne komme opp elva. Etter den nye regulering må en rekne med at det blir att så lite vatn at laksen har meget vanskelig for å gå opp. Reguleringen vil derfor føre til tap også for sjølaksefiskerne, idet en må rekne med at nær 90 pst. av vassdragets produksjon av laks vil være tatt i sjøen.

Reguleringen vil virke på fiskebestanden på forskjellig vis. I Storvatnet og Nedstevatnet er det fare for at storparten av næringstilgangen forsvinner, idet en må rekne med at det blir igjen lite næringsdyr på botnen. En må også rekne med at det blir meget vanskelig for fisken å klare å forplante seg. Det er derfor meget uvisst hvordan fiskebestanden i framtida vil bli i vatna, og det bør etter en tid foretas undersøkelser for å få klarlagt om det trengs utsetting av settefisk. En kan neppe rekne med at utsetting av yngel har noen vesentlig hensikt, fordi reguleringshøydene er så store.

Håkvikelva vil miste sin betydning som lakseelv. Når det forhåpentlig innen få år kommer i gang et anlegg for oppføring av settefisk av laks, skulle det være mulig å kompensere det tap dette representerer for sjølaksefiskerne ved at konsesjonæren kan pålegges å sette ut smolts i vassdraget, eventuelt ved dets munning. En kan derimot neppe

pålegge konsesjonæren å oppdrette smolts, da en må rekne med at dette vil falle kostbart når det drives i liten målestokk. For sjøaure vil gjelde tilsvarende forhold som for laksen.

Fiskets verdi i vassdraget er betydelig, men gir likevel ikke grunn til å frarå konsesjon.»

I henhold til konsulentens uttalelse og overensstemmende med tidligere praksis foreslår Fiskeriinspektøren følgende inntatt som konsesjonsbetingelser:

«Til fremme av fisket i de områder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk av laks og aure, eventuelt røye, etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

For å hindre utvandring av fisk fra de regulerte vann, plikter konsesjonæren, dersom vedkommende departement finner det nødvendig og etter dette departements bestemmelse å anbringe gitter eller annen fiskesperring foran tappelukene.

Dersom departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeri-biologiske undersøkelser i reguleringsområdet, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.»

Høyesterettsadvokat Arne Vislies brev er forelagt ansøkeren, og i brev av 26. august 1955 svarer høyesterettsadvokat Arne Bech på dennes vegne:

«Så vidt jeg kan se, har samtlige klagemål fra Ankenes Kommune (spesifisert i 6 punkter) ingen forbindelse med den konsesjons-søknad for ytterligere regulering av Nedstevann og Storvann som Narvik Kommune nå har innsendt. Samtlige besværing refererer seg til virkningene av den regulering som allerede er gjennomført.

Med den nåværende regulering blir det normalt ikke sluppet vann fra Nedstevann i Håkvikelven. Fra nedslagsfeltet ovenfor Nedstevann vil det bare komme vann i Håkvikelven under flom. Det er disse flomtopper den nye regulering har til hensikt å innvinne.

Normalt får således i dag Håkvikelven bare vann fra det nedslagsfelt som ligger nedenfor Nedstevann. Dette forhold blir ikke forrykket ved den nye regulering.

Alle de rettskrav grunneierne mener å ha i forbindelse med den hittidige regulering vil være fullt ut i behold uavhengig av den konsesjon som blir meddelt for den nye regulering.

Hvis grunneierne skulle ønske det, er det naturligvis intet til hinder for at Narvik Kommune fremmer skjønn til prøvelse av de skadekrav grunneierne måtte fremsette i forbindelse med den nye regulering. Det kunne da kanskje være praktisk å fremme skjønn samtidig over de krav grunneierne mener å ha i forbindelse med den hittil gjennomførte regulering. Skjønnen kan da samtidig ta standpunkt til virkningene av Narvik Kommunes kjøpekontrakt for hele vassdraget. Kjøpekontrakten er gjengitt i skjøte av 1906, se bilag 11 og 12 til kgl. resolusjon av 20. juni 1919.

For ordens skyld vil jeg i forbindelse med de nå foreliggende konsesjonsvilkårs §§ 21 og 22 nevne at Narvik Kommune stiller seg meget tvilende til nødvendigheten av å foreta særskilte foranstaltninger av hensyn til dem som «har båt plass i eller ved Håkvikvassdragets utløp» (§ 21) og «for å forsyne med husbrukvann dem som tidligere har hatt sådant vann fra vassdraget» (§ 22). Den hittil gjennomførte regulering har bare virket fullt ut i siste vinter, og det er hittil ikke kommet noen klage fra grunneierne om at det har vært for lite vann for disse formål. Det har vært forhandlet mellom Narvik Kommune og de interesserte grunneiere, og Narvik Kommune har sagt seg villig til å gjennomføre visse tiltak. Noen løsning er ennå ikke nådd, og det er mulig at det blir nødvendig å henvise båtspørsmålet til administrativ avgjørelse i henhold til konsesjonsvilkårenes § 21 og vannspørsmålet til tiltaksskjønn etter § 22.»

Hovedstyret skal bemerke:

Ved kgl. resolusjon av 20. juni 1919 fikk Narvik kommune konsesjon på følgende regulering av Håkvikvassdraget (jfr. manøvreeringsreglement av 14. juni 1921):

Storvatn mellom kotene	242,5 og 258,5
Nedstevann mellom kotene ...	218,0 og 221,5
Silvatn mellom kotene	187,0 og 190,5

Av denne reguleringen er alt tatt i bruk unntatt oppdemningen av Nedstevann som bare går til 220,5. Videre oppdemning av dette vatnet mener søkeren vil bli for dyrt.

Fallet mellom Nedstevann og sjøen utnyttes i Håkvik kraftverk. Maskininstallasjonen der — 9 000 kW fordelt på to aggregat — er så rikelig at det nå for å skaffe mere driftsvann søkes om utvidet regulering. Nedstevann ønskes senket til kote 215. Dette kan oppnåes ved den nåværende driftstunnel uten ekstra foranstaltninger. Videre ønskes Storvatn senket til kote 223,0 ved en ny tapetunnel. Denne er beregnet å koste 1,5 mill. kroner.

Etter Hovedstyrets beregninger vil den utvidede regulering øke regulert vassføring med ca. 0,5 m³/sek. fra 2,1 til 2,6 m³/sek., hvilket tilsvarer en kraftøkning på ca. 1 440 nat.-HK i Håkvik kraftverk.

Skadene ved den utvidede regulering består først og fremst i dennes innvirkning på fisket. Etter fiskeriinspektørens uttalelse synes det å være fare for totalskade. Grunneierne peker dessuten bl. a. på at det på grunn av tørrleggingen ikke lenger finnes husbrukvann i elva, at gjerdeholdet ved elva øker betraktelig og at faren for forurensning av elva blir større. Disse skadevirkninger, som hovedsakelig skriver seg fra selve kraftutbyggingen fra Nedstevann til sjøen, formodes bare å bli uvesentlig økt ved den omsøkte regulering.

Hovedstyret antar at reguleringslovens betingelser for å kunne gi tillatelse er til stede, jfr. § 8, pkt. 1.

Oppsitterne ved Håkvikvassdraget ved høyesterettsadvokat Arne Vislie hevder at Narvik kommune ikke har oppfylt følgende vilkår i konsesjonen av 20. juni 1919:

«21.

Reguleringsanleggenes eier skal utføre og holde vedlike de foranstaltninger, som er nødvendige for å avhjelpe skade og ulempe, som reguleringen måtte medføre for dem der har båt plass i eller ved Håkvikvassdragets utløp.

Spørsmålet om hvilke forføyninger der i henhold hertil blir å treffe avgjøres i mangel av overenskomst av Arbeidsdepartementet etter innstilling av havnedirektøren.

Skade eller ulempe som ikke på denne måte avhjelpes, erstattes de båt havnsberettigede overensstemmende med reguleringslovens § 16.

22.

Reguleringsanleggenes eier skal utføre og holde vedlike de foranstaltninger, som er nødvendige for å forsyne med husbrukvann dem, som tidligere har tatt sådant vann fra vassdraget.

Spørsmålet om hvilke forføyninger der i henhold hertil blir å treffe, samt i tilfelle erstatning for ulempe i forbindelse hermed, avgjøres i mangel av overenskomst ved skjønn.»

Narvik kommune stiller seg på sin side meget tvilende til nødvendigheten av å foreta slike særskilte foranstaltninger, men den har sagt seg villig til å gjennomføre visse tiltak. Noen løsning er imidlertid ennå ikke oppnådd.

Etter dette finner Hovedstyret å måtte foreslå at tillatelse til den omsøkte utvidede regulering av Storvatn og Nedstevann gis under forutsetning av at Narvik kommune uten ytterligere forsinkelse oppfylder de i foran nevnte poster omhandlede pålegg.

Da det er en mulighet for at disse forhold må ordnes ved skjønn foreslås konsesjonen av 20. juni 1919 fornyet. Tillatelsen til utvidet regulering foreslås gitt på samme betingelser som fastsatt i konsesjonen av 20. juni 1919 med følgende endringer:

Post 3.

2. og 3. avsnitt endres slik:

«Til staten kr. 0,50 pr. nat.-HK. Til fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 1 pr. nat.-HK.»

og 4 avsnitt 1. punktum gis følgende ordlyd:

«Økningen av vannkraften beregnes på grunnlag av den økning av vassdragets lavvassføring som reguleringen antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering.»

Post 4.

Ordene «etter innstilling fra Vassdragskommisjonen» utgår.

Post 14.

1. avsnitt, 2. og 3. punktum utgår, idet disse bestemmelser bare gjelder den konsederte oppdemning.

Post 15.

Bestemmelsen her om jordbruksfond, som også gjelder oppdemningen, erstattes med følgende vilkår vedr. fisket:

«Til fremme av fisket i de områder som berøres av regulerinøen, plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk av laks og aure, eventuelt røye, etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

For å hindre utvandring av fisk fra de regulerte vann, plikter konsesjonæren dersom vedkommende departement finner det nødvendig og etter dette departements bestemmelse å anbringe gitter eller annen fiskesperring foran tappelukene.

Dersom departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i reguleringsområdet, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.»

I postene 16 og 17 blir ordene «damanlegene» og «Reguleringsdammene» å erstatte med ordet «reguleringsanleggene.»

Postene 21 og 22 utgår.

Av de andre ikke endrede betingelser nevnes: ubegrenset konsesjonstid (post 1), og kraftavgivelse på inntil 10 pst. til kommuner og inntil 5 pst. til staten (post 20).

Som det sees anfører høyesterettsadvokat Vislie at vassdraget ikke er solgt på slike vilkår at vannet kan føres bort i tunnel ned til Beisfjorden, og at grunneierne derfor må ha krav på en godtgjørelse i medhold av reguleringslovens § 12 pkt. 9. Hovedstyret skal i den anledning bemerke at det her er spørsmål om kontraktsvilkårene for utbygningen av fallet, ikke om reguleringsrettigheter. Reguleringslovens § 12 pkt. 9 kommer derfor ikke til anvendelse. Når fallet, som planlagt både i 1919 og nå blir utbygd mot Beisfjorden vil hele fallhøyden ned til sjøen bli utnyttet, men ved en utbygging langs vassdraget ville dette på grunn av terrengets beskaffenhet neppe bli tilfelle. Ved en slik utbygging i en eller flere kraftstasjoner ville en del av vassdraget løpe fritt. Hovedstyret har ikke anledning til å ta noe standpunkt til hvordan skjøtene er å forstå på dette punkt. Hvis det imidlertid blir fastslått ved dom eller på annen måte at det ved overdragelsen var forutsatt utbyg-

ging langs vassdraget, vil det i mangel av minnelig ordening oppstå spørsmål om ekspropriasjon av de manglende rettigheter til å tørrlegge elva.

Man vedlegger utkast til manøvreringsreglement, som omfatter den samlede regulering. Reguleringsgrensene er her angitt i N. G. O.'s generalplan, som ansøkerens planer og tegninger nå bygger på. I utkastet er videre etter de av ansøkeren gitte opplysninger øvre reguleringsgrense for Nedstevatn satt til 220,6 og nedre reguleringsgrense for vatnets vesentlige del satt til kote 215,0 og for den østlige del kote 218,1, som tilsvarer den gamle grense 218,0.

Sakens dokumenter følger vedlagt.

Behandlet i møte 14. desember 1955.»

Hovedstyrets utkast til manøvreringsreglement:

«1.

Reguleringsgrensene er:

Storvatn:

Øvre	258,6
Nedre	223,0
Reguleringshøyde	<u>35,6 m</u>

Nedstevatn:

	Vestlige del	østlige del
Øvre	220,6	220,6
Nedre	215,0	218,1
Reguleringshøyde	<u>5,6 m</u>	<u>2,5 m</u>

Silvatn:

Øvre	190,6
Nedre	187,1
Reguleringshøyde	<u>3,5 m</u>

Høyden refererer seg til Håkvik kraftanleggs fastmerke på dam Storvatn (bolt) med høyde 258, 647.

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesene godkjenner.

Vannstanden må ikke overstige øvre reguleringsgrense uten at alle reguleringsinnretninger er åpnet.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at flomvassføringen ikke forhøyes. For øvrig kan vannslipningen foregå etter kraftverkets behov.

3.

Det skal påses at reguleringsanleggene til enhver tid er i god stand og at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes, om det forlanges, ved hver måneds utgang utskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger, som godtas av vedkommende departement. Hovedstyret for Norges vassdrags- og elektrisitetsvesen bestemmer hvor damvokterne skal bo og om de skal ha telefon i sine boliger.

5.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Endring i reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Etter Hovedstyrets foreløpige beregninger vil det ved den omsøkte utvidede regulering oppnås en kraftøking på ca. 1 440 nat.-HK i Håkvik kraftverk.

Skadevirkningene vil først og fremst gå ut over fisket og det synes her å være fare for totalskade. For øvrig antas det at skadevirkningen for grunneierne bare vil bli uvesentlig økt ved den utvidede regulering.

Departementet antar med Hovedstyret at vilkårene etter vassdragsreguleringslovens § 8, pkt. 1 er til stede for å kunne meddele den omsøkte tillatelse til utvidet regulering ved ytterligere senking av Storvatn og Nedstevatn og vil rå til at tillatelsen blir gitt på de vilkår som er foreslått av Hovedstyret.

En er enig med Hovedstyret i at reguleringstillatelsen bør gis under forutsetning av at Narvik kommune uten ytterligere forsinkelser oppfyller de vilkår i konsesjonen av 20. juni 1919 som er nevnt i Hovedstyrets uttalelse. Disse forhold må muligens ordnes ved skjønn og konsesjonen av 1919 må derfor fornyes. En vil rå til at tillatelsen i medhold av vassdragsreguleringsloven § 16, pkt. 6 fornyes på uforandrede vilkår.

Etter omstendighetene finner en ikke grunn til å forelegge spørsmålet om fornying for distriktet.

Høyesterettsadvokat Vislie har på vegne av oppsitterne ved Håkvikvassdraget anført at vassdraget ikke er solgt på slike vilkår at vannet kan føres bort i tunnel ned til Beisfjorden og at grunneierne derfor må ha krav på godtgjørelse i medhold av reguleringsloven § 12 pkt. 9. Hovedstyret har bemerket til dette at lovens § 12, pkt. 9 ikke kan komme til anvendelse i dette tilfelle. Departementet er enig i dette, idet en antar at det her ikke er spørsmål om rettigheter til gjennomførelse av reguleringen, men til utbyggingen av vassfallet. Men dersom det ved dom eller på annen måte blir fastslått at det ved overdragelsen var forutsatt utbygging langs vassdraget, kan det, slik som Høystyret har anført, bli spørsmål om ekspropriasjon av manglende rettigheter til å tørrlegge elva.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av lov om vassdragsregulering av 14. desember 1917 nr. 17 § 16, pkt. 6 fornyes den ved kgl. resolusjon av 20. juni 1919 meddelte tillatelse for Narvik kommune til å regulere Håkvikvassdraget i Ankenes herred på uforandrede vilkår.
2. I medhold av samme lovs § 2 tillates det Narvik kommune å foreta en ytterligere regulering av Storvatn og Nedstevatn i Håkvikvassdraget på de vilkår og under den forutsetning som er foreslått i Industridepartementets tilråding av 7. oktober 1955.
3. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen av Håkvikvassdraget som gjeldende inntil videre overensstemmende med det i Industridepartementets nevnte tilråding inntatte utkast.

33. Øst-Telemarkens Brukseierforening.

(Tillatelse til å foreta en midlertidig ytterligere regulering av Mårvatn.)

Kronprinsregentens resol. av 28. oktober 1955.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i følgende brev, datert 19. oktober 1955 gitt uttalelse til departementet i anledning av en søknad av 30. september 1955 fra Øst-Telemarkens Brukseierforening om tillatelse til midlertidig ytterligere regulering av Mårvatn for tidsrommet inntil 1. juli 1956:

«Med departementets ekspedisjon av 6. oktober 1955 har man mottatt følgende søknad av 30. september 1955 fra Øst-Telemarkens Brukseierforening:

«I medhold av Kronprinsregentens resolusjon av 22. september 1955 tillater vi oss å søke om tillatelse til å foreta en senkning av Mårvatn av inntil 3 meter under kote 1113,28. Senkningen vil bli søkt gjennomført enten ved sprengning av en mindre kanal eller ved installasjon av de nødvendige pumper.

Vi regner med at hver meters senkning av Mårvatn motsvarer ca. 15 mill. m³ vann, som i nedenforliggende kraftverker vil tilsvare en energiytelse på vel 30 mill. kWh.

Det er sannsynligvis kun mulig å gjennomføre senkningen hvis arbeidet kan igangsettes omgående, idet vi ikke kan gjøre regning med å få utført arbeidet etter at sneen kommer. Det haster mest med å få bygget en 10 kV kraftledning fra Kalhovde til Mårvatn for å kunne føre anleggsstrøm til damstedet.

For ordens skyld søker vi om teknisk konsesjon overensstemmende med lov av 16. mai 1896 på utførelsen av denne kraftledning, men da ledningen prosjekteres av Vassdragsvesenet, tillater vi oss å henvise til at de nærmere opplysninger kan innhentes der. Vi har vært i kontakt med grunneierne på den strekning hvor kraftledningen vil gå, og gjør regning med at det ikke blir nødvendig med konsesjon for ekspropriasjonstillatelse. Skulle det mot formodning vise seg at dette er nødvendig, vil vi komme tilbake til saken.

Vi har også vært i kontakt med en del grunneiere som tilsammen har mer enn halvparten av Mårvatns strandlinje, og vi har fått forhåndstillatelse til den midlertidige senkning av Mårvatn. Vi tillater oss å minne om at vi den 24. september 1954 sendte inn en søknad om varig senkning av Mårvatn fra kote 1113,28 til kote 1100. De grunneiere som vi har vært i kontakt med er enig i at eventuell erstatning for den midlertidige regulering må kunne avgjøres i forbindelse med skjønn som forutsettes holdt hvis vi får tillatelse til å utføre reguleringen overensstemmende med vår søknad av 24. september 1954.

Da det som ovenfor nevnt haster med en avgjørelse hvis reguleringen skal kunne gjennomføres, vil vi være takknemlig for Deres omgående svar.»

Søknaden av 24. september 1954 om varig senkning av Mårvatn er kunngjort i Norsk Lysingsblad den 10. og 15. november 1954 og har vært behandlet i distriktet med i hovedsaken følgende resultat:

Tinn herredstyre refererer i sin uttalelse fra møte 14. desember 1954 først en del data fra søknaden av 24. september 1954, og slutter sin uttalelse slik:

«Av ulemper kan nevnes den store svingning i vannstanden. Dette vil være til stor ulempe for fisket og for trafikken over vannet, men en går ut fra at rettighetshaverne får erstatning i samsvar med reguleringslovens bestemmelser. Tinn kommune kan derfor anbefale den omsøkte konsesjon på betingelse av:

1. At reguleringsavgiften til kommunen blir satt til kr. 1,50 pr. nat.-HK (som ved regulering av Mår- og Gjøystvassdraget i 1948).

2. At Tinn kommune blir tildelt 10 pst. av den innvunne kraftmengde som konsesjonskraft.»

Telemark fylkes elektrisitetsnemnd uttaler 23. desember 1954 etter å ha gjengitt data fra søknaden om varig regulering:

«... Så vidt en skjønner vil skader og ulemper ved tilleggsreguleringen ikke bli store. Og med hensyn til å minske skaden på fiske vil det bli truffet forholdsregler i så måte.

Søknaden er for øvrig i overensstemmelse med de retningslinjer som har vært hevdet fra myndighetenes side at en så vidt mulig må nytte ut kraftressursene i de regulerte vassdrag da dette er økonomisk kraftbyggingsspolitikk.

En vil rå til at søknaden blir innvilget.»

Fylkesmannen i Telemark slutter seg til i påtegning 24. desember 1954 til elektrisitetsnemndas uttalelse.

Grensene i Uvdal uttaler i møte 6. februar 1955:

«All skade på båthavn, fiske og transport m. m. på Mårvatn må bli erstattet. En vil også gjøre merksam på at villreintrekket som fra gammel tid har foregått over Mårvatn, Stegeros og Kalhovd blir ytterligere forverret, så vel for vinter- som sommerhalvåret.»

Uvdal kommunestyre har i møte 18. juni 1955 ikke noe imot at det blir innvilget konsesjon, men mener det bør settes som vilkår at erstatningene ikke skal være uforanderlige, men at de til enhver tid skal motsvare avsnittet av de rettigheter som avstås og videre at kommuneavgiften stipuleres til lovens maksimum.

Elektrisitetsforsyningen i Buskerud og Fylkesmannen i Buskerud slutter seg i påtegninger 5. og 12. juli 1955 til herredstyrets uttalelse.

Fiskerikonsulentene for det Østenfjeldske uttaler 14. januar 1955:

«Det vann det her søkes om senkning av er tidligere regulert, og det settes årlig ut yngel og/eller settefisk som kompensasjon for redusert naturlig reproduksjon.

Den måte den omtalte senkning skal utføres på vil neppe virke i uheldig retning på den naturlige reproduksjon.

Hvis konsesjon blir gitt på senkningen, finner jeg ikke å kunne tilrå at en forlanger noen årlig utsetting av settefisk i vannet. En annen ting er at en muligens måtte pålegge konsesjonæren å sørge for at fisk ikke fulgte med ned tunnelen ut i Kalhovde. En slik anordning måtte i tilfelle skje i samråd med Landbruksdepartementet.

En bør vel også forlange at fiskeribiologiske undersøkelser blir foretatt med visse års mellomrom for å kunne kontrollere senkningens virkning på den fauna som er tilbake etter den regulering som sjøen nå er utsatt

for. Slike undersøkelser måtte selvfølgelig bekostes av konsesjonæren.»

I samsvar med fiskerikonsulentens uttalelse og etter samråd med Landbruksdepartementet foreslår Inspektøren for ferskvannsfisket i brev av 13. juni 1955 følgende tatt inn i konsesjonsvilkårene:

«Dersom departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de vannområder som berøres av den ytterligere regulering, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.

Dersom departementet forlanger det, er konsesjonæren videre forpliktet til, etter nærmere bestemmelse fra departementet, å foreta anordning foran tunnelinntaket for å hindre at fisk blir ført inn i tunnelen.»

Foran nevnte uttalelser gjelder den varige ytterligere senkning på 11,28 m i Mårvatn.

Den foreliggende plan om midlertidig senkning på tre meter i vinter er kunngjort i Norsk Lysingsblad første gang 13. oktober 1955.

Man har ikke funnet grunn til å innhente særskilte uttalelser for den midlertidige regulering, og da arbeidet i tilfelle må igangsettes omgående, foreslår man at departementet fraviker bestemmelsene i vassdragsreguleringslovens § 6, 2, jfr. den provisoriske anordning av 22. september 1955, § 1, siste avsnitt.

Hovedstyret skal bemerke:

I det senest ved kgl. resolusjon av 2. juli 1948 fastsatte manøvreringsreglement inngår 8 m regulering av Mårvatn mellom kotene 1121,28 og 1113,28, jfr. meddelte vassdragskonsesjoner (1948) side 80, svarende til en oppdemning på ca. 6,5 m og en senkning på ca. 1,5 m.

Det søkes nå om tillatelse til å gjennomføre ytterligere inntil tre meter senkning av Mårvatn for tidsrommet inntil 1. juli 1956 enten ved spregning av en mindre kanal eller ved installasjon av de nødvendige pumper.

Det herved innvunne magasin er oppgitt å inneholde ca. 45 mill. m³, og det er regnet med at dette i vinter vil tilsvare en energiytelse i de nedenforliggende kraftverker på vel 90 mill. kWh.

Det foreligger ennå ingen beregning etter reguleringslovens bestemmelser over vassførsningsøkingen fra et midlertidig ytterligere senkningsmagasin på ca. 45 mill. m³.

Ansøkeren har beregnet den midlere øking fra et ytterligere senkningsmagasin på 172,7 mill. m³ til 0,6 m³/sek. svarende til vel 7 700 nat.-HK i de utbygde kraftverk. For dette magasin har Hovedstyret med forbehold beregnet økingen etter reguleringslovens bestemmelse til 1,5 m³/sek. eller svarende til

vel 19 000 nat.-HK. Økingen for det midlertidige magasin på ca. 45 mill. m³ antas å bli tilsvarende mindre.

Uvdal kommunes grensenemnd gjør merk-sam på at villreintrekket blir ytterligere for-verret, såvel for vinter- som sommertrekket. Tinn herredstyre nevner ulempene ved den store svigning i vannstanden, og fremholder at dette vil være til stor ulempe for fisket og for trafikken over vatnet. Fiskerikonsulenten for det Østenfjelske mener derimot at den måte den omtalte senkning (det gjelder 11,28 m senkning) skal utføres på, neppe vil virke i uheldig retning på den naturlige reproduksjon.

Hovedstyret antar at fordelene ved en til-leggsregulering av Mårvatn i vinter er betyd-elige i forhold til skadene og ulempene, og anbefaler at Øst-Telemarkens Brukseierfor-ening får tillatelse til for tidsrommet inntil 1. juli 1956 å senke Mårvatn ytterligere tre meter ned til kote 1110,28.

Tillatelsen foreslås gitt på de i vedlagte utkast oppstilte betingelser.

Om disse bemerkes, at satsen for avgift til kommuner her er satt til kr. 2,00 pr. nat.-HK, eller kr. 0,50 pr. nat.-HK høyere enn den som er fastsatt ved kgl. resolusjon av 2. juli 1948, og at det her som ved sistnevnte resolusjon ikke er betinget godtgjørelse en gang for alle til staten. Ved utformingen av betingelsene har man hatt for øye de betingelser som ble oppstillet for de midlertidige reguleringer i lavvannsperioden 1947—48.

Utkast til manøvreringsreglement vedleg-ges.

Man foreslår videre at departementet sam-tykker i at nødvendig grunn m.v. skal av-ståes før erstatningene er fastsatt og uten frist etter skjønnslovens § 55.

Som det sees er det ikke i vilkårene fore-slått at erstatningen skal fastsettes av en nemnd slik det er adgang til etter § 3 i den prov. anordning. Hvis det blir gitt tillatelse til varig senkning av Mårvatn vil det vel for øvrig være mest praktisk om skjønnet for den midlertidige regulering blir begjært ut-satt og holdes samtidig med skjønnet for den varige regulering.

Det i søknaden av 30. september 1955 nevnte spørsmål om konsesjon på 10 kV kraftledning mellom Kalhovd og Mårvatn er under behand-ling og vil bli søkt fremmet så snart som mulig.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 18. oktober 1955.»

Hovedstyrets forslag til betingelser for tillatelse for Øst-Telemarkens Brukseierforening til midlertidig ytterligere senking av Mårvatn for tidsrommet inntil 1. juli 1956:

«1.

Avgiftene i henhold til reguleringslovens § 11 betales med kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2,00 pr. nat.-HK til kommuner.

2.

Vannslippingen skal foregå overensstemmende med et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

3.

Anleggenes eier skal, etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige.

Den laveste tappingsgrense skal betegnes ved et fast og tydelig vannstandsmerke, som det offentlige godkjenner.

4.

Til sikkerhet for oppfyllelsen av de forpliktelser som følger av reguleringen, stiller reguleringsforeningen en av departementet godgjent bankgaranti på kr. 50 000.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement for midlertidig senking av Mårvatn for tidsrommet inntil 1. juli 1956:

«1.

Laveste reguleringsgrense for Mårvatn er kote 1110,28.

2.

Vannslippingen i lågvassperioden 1955—56 skjer etter Mår kraftverks behov.»

Departementet skal bemerke:

Øst-Telemarkens Brukseierforening fikk ved kgl. resolusjon av 2. juli 1948 tillatelse til å foreta reguleringer av Mår- og Gjøyst-vassdragene m. v. Tillatelsen gjaldt bl. a. regulering av Mårvatn i alt 8,0 m mellom kotene 1121,28 og 1113,28, hvorav 6,5 m ved oppdemning og 1,5 m ved senking.

Øst-Telemarkens Brukseierforening har i brev av 24. september 1954 søkt om tillatelse til å foreta en varig ytterligere regulering av Mårvatn ved senking ytterligere 13,28 m ned til kote 1100. Denne søknad er for tiden

under behandling i Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet og er således ennå ikke avgjort.

Den foreliggende søknad fra brukseierforeningen om tillatelse til i medhold av prov. anordning av 22. september 1955 å foreta en midlertidig ytterligere regulering av Mårvatn for inneværende lågvassperiode, gjelder senking av Mårvatn 3,0 m mellom kotene 1113,28 og 1110,28. Tiltaket vil bestå i spregning av en liten kanal eller installasjon av pumpeanlegg. Det må også bygges en kraftledning fra Kallhovde til Mårvatn for å kunne føre anleggsstrøm til anlegget. Den nevnte kraftledning vil i tilfelle også komme til nytte for arbeidet med gjennomføring av den omsøkte varige ytterligere senking.

Etter det foreliggende antar departementet at skadene og ulempene ved en midlertidig ytterligere regulering av Mårvatn ved senking 3,0 m i inneværende vinter vil bli av mindre betydning i sammenligning med den fordel kraftinnvinningen vil medføre for Østlandets kraftforsyning i den nåværende ekstraordinært vanskelige vannsituasjon, herunder også tatt i betraktning de påregnelige omkostninger ved gjennomføring av tiltaket. Departementet vil i tilslutning til Hovedstyret anbefale at Øst-Telemarkens Brukseierforening i medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955, jfr. § 8 punkt 1, i lov nr. 17 av 14. desember 1917, blir gitt tillatelse til slik midlertidig ytterligere regulering av Mårvatn for lågvassperioden 1955—56.

Tillatelsen anbefales gitt på de av Hovedstyret foreslåtte vilkår. Det foreligger uttalelser fra Tinn og Uvdal herredstyre i anledning av brukseierforeningens søknad om en varig ytterligere regulering ved 13,28 m senking av Mårvatn. Herredstyrene har anbefalt tillatelse til denne langt større senking. Dersom den søkte midlertidige regulering ved 3,0 m senking skal kunne gjennomføres inneværende vinter, vil det ikke være tid til å innhente herredstyrene og de øvrige interessertes uttalelse særskilt om dette midlertidige tiltak, da dette i tilfelle må iverksettes straks. Departementet finner det forsvarlig og nødvendig i dette tilfelle å fravike bestemmelsen i lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 § 6, punkt 2, slik som det er adgang til etter § 1, siste ledd i den provisoriske anordning.

Dersom tillatelsen blir gitt, vil departementet i tilfelle samtykke i at nødvendig grunn m. v. skal avstås før erstatningen er fastsatt og uten frist etter skjønnslovens § 55, jfr. bestemmelsen i § 2 i den provisoriske anordning.

Med hensyn til de enkelte foreslåtte konsesjonsvilkår viser en til Hovedstyrets bemerkninger, som en slutter seg til.

Departementet er således enig med Hovedstyret i at avgifter til staten og til kommuner bør betinges med henholdsvis kr. 0,50 og kr. 2,00 pr. nat.-HK, jfr. pkt. 1 i de foreslåtte vilkår. Avgiften til kommuner er således foreslått satt kr. 0,50 høyere enn i konsesjonen av 2. juli 1948 for Øst-Telemarkens Brukseierforening på varig regulering av Mår- og Gjøystvassdragene m.v., der denne avgift er satt til kr. 1,50 årlig pr. nat.-HK.

Departementet er videre enig med Hovedstyret i at det ikke er tilstrekkelig grunn til å treffe bestemmelse om at erstatningen skal fastsettes av en spesiell nemnd på 5 medlemmer, slik det er adgang til etter § 3 i provisorisk anordning av 22. september 1955. Etter den provisoriske anordnings § 2, annet ledd, vil departementet sette en frist innen hvilken skjønn må begjæres.

Etter departementets mening vil det være naturlig at det blir påbegynt underskjønn allerede inneværende vinter, slik at skjønnsretten kan foreta en befaringsregulering mens reguleringen pågår og bl. a. se på isforholdene. Regulerings-tillatelse for den varige ytterligere regulering (13,28 m senking) kan ikke gis før saken har vært forelagt Stortinget, og det kan da bli for sent å holde befaringsregulering inneværende vinter for den midlertidige regulering, dersom en venter til det foreligger en avgjørelse av Stortinget for den varige regulering.

Spørsmålet om å kombinere skjønnene for den midlertidige regulering og en eventuell varig regulering vil departementet i tilfelle foreslå at de interesserte tar opp til overveielse.

I vilkårenes pkt. 4 er foreslått betinget sikkerhetsstillelse for et beløp av kr. 50 000.

Departementet vil anbefale fastsatt manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med Hovedstyrets forslag.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 om midlertidige vassdragsreguleringer tillates det Øst-Telemarkens Brukseierforening i lågvassperioden 1955—56 å foreta en midlertidig, ytterligere regulering av Mårvatn ved senking 3,0 m ned til kote 1110,28.

Tillatelsen gis på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 28. oktober 1955.

2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med forslaget i Industridepartementets ovenfor nevnte tilråding.

34. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering.

(Tillatelse til å foreta midlertidig regulering av Flyvatn i Vestre Slidre herred.)

Kronprinsregentens resol. av 28. oktober 1955.

Med brev av 1. oktober 1955 har Foreningen til Bægnavassdragets Regulering søkt om tillatelse til midlertidig regulering av Flyvatn i Vestre Slidre herred.

Saken har vært forelagt Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet som i brev av 19. oktober 1955 til departementet har uttalt følgende:

«Departementet oversendte med påtegning av 5. oktober 1955 følgende søknad fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, dattert 1. oktober 1955:

«Den 12. juli 1954 sendte vi det ærede departement en søknad om tillatelse til å senke Store Flyvatn i Vestre Slidre statsalmenning i Oppland fylke med 4,5 meter. Søknaden har vært til behandling hos Hovedstyret for Vassdragsvesenet som har sendt saken til de interesserte kommuner gjennom herr Fylkesmannen i Oppland. Saken er kommet tilbake til Hovedstyret med alle de interesserte instansers uttalelser så vidt vi vet, og Hovedstyret har sett på forholdene ved fjorden den 22. august i år.

Vestre Slidres herredstyre som det mest interesserte, det er her fjorden ligger, nevner i sin uttalelse til myndighetene at de ikke kan anbefale 4,5 meters senkning av Flyvatn, men vil ta saken opp til ny overveielse hvis der blir søkt om 2 meters senkning og 1 meters oppdemning.

Vi har undersøkt om en senkning med 2 ½ meter under nåværende vinterlavvannstand betegnet med kote 855,50, lar seg gjennomføre inneværende vinter og finner at et forsøk på å få arbeidet utført, kan gjennomføres. Vi tillater oss derfor å søke etter kgl. resolusjon av 22. september 1955 om midlertidige reguleringer, om konsesjon på en senkning inneværende sesong av Flyvatn i Vestre Slidre statsalmenning med 2,50 meter til kote 853,00. Laveste vintervannstand i det nedenforliggende Veslevatn er ca. 852,50, slik at dette ikke vil bli berørt.

Det magasin som vil bli innvunnet er ca. 21 400 000 m³ som vi regner vil gi ca. 26 000 000 kWh i våre medlemmers anlegg. Arbeidet må gjennomføres først ved at utløpsoset senkes litt (det er fjell i dagen her og meget kan derfor ikke gjøres) og dernest for å få istand den egentlige senkning vil den planlagte senkningskanal for det permanente anlegg bli forsøkt utført ned til kote 852,00. Inneværende høst vil gi en meget kort tid til å få arbeidet gjennomført på, men vår kon-

sulent og våre entreprenører mener det skal kunne la seg gjøre, hvis man kan komme igang i løpet av kort tid.

Vi ber det ærede departement hjelpe oss med dette, slik at man inneværende vinter kan få nyttiggjort seg det relativt store kraftkvantum det her dreier seg om.»

Den nevnte søknad om varig senkning på 4,5 m, datert 12. juli 1954, ble kunngjort i Norsk lysingsblad 16. og 18. september 1954 (nr. 214 og 216), og har vært forelagt distriktet med følgende resultat:

Vestre Slidre herredstyre har i henhold til Vestre Slidre formannskaps brev av 18. desember 1954 gjort slikt vedtak:

«Flyvatnet ligg for største delen i Vestre Slidre Statsalmenning men ein del av vatnet ligg i Søre Grunke sameige. Det er omgjeve av store sætergrender på alle kanter. Med ei senking på 4,5 m reknar ein med at ein får eit magasin på 36,2 m³. Etter overingenør Klæboes skriv til Begnevassdragets Regulering dagsett 28. oktober 1954 forutsett ein magasinet tømt til 1. mai, og fylt att til gjennomsnittleg 23. mai, tidlegast 9. mai og seinast 12. juni i ein tidbolc på 20 år.

Flyvatnet er på dei fleste stader sers grunt, største djupda er omlag 19 m, sjå djupdekartet.

Flyvatnet har frå gamal tid vore kjent som eit sers godt fiskevatn. Dette ved sida av dei gode beita er årsaka til at det har vorte bygd så mange stolar kring vatnet. Fisket har vore ei sers god hjelp for stølseigarane til matfisk, og det er eit ganske stort sal av fisk til hotell og hytteeigarar. Dette framifrå fisket er òg ei av årsakene til at det er bygd så mange hytter ved vatnet, liksom stølseigarane i stort omfang har leigt bort rom på stolan til byfolk. Ved den planlagde reguleringa lyt ein ha lov til å rekna med at fisket vert mykje ringare, og dette vil føre til at stølseigarane misser ein god innkome, både direkte og indirekte i form av mindre fisk, og nedgang i bortleige av rom på stolan og hyttene.

Det må vera heilt sikkert at i eit så grunt vatn vil økslinga av fisken bli mykje ringare, liksom det er ein fåre for at mykje fisk krepar i kulpar m. v.

Slepping av settefisk kan ikkje på nokon måte råde bot på denne skaden. Det er skreve i søknaden at isvegane ikkje vil verta skipla. Heradstyret meiner at røynsla syner noko anna. Med ein så stor senking som 4,5 m vil isen verta usikker, og nedkøyring på isen og oppkøyring frå isen vil på mange stader verta umogeleg. Ei slik nedtapping vil òg turrleggja så mykje at dei næringsemna fisken lever av for ein stor del vil gå til grunne. Eit så grunt vatn som Flyvatnet, med så jamn botnflate vil ved ei slik nedtapping vera ferdig med alt som heiter krepsdyr, snilar og muslingar, det som er viktigste næringa for fisken. Dei næringsdyr som gjev raudt og feitt kjøt blir burte, og den einaste næringa vatnet seinare kan by på for fisken er planton og insektlarvor.

Med omsyn til ferdsla på isen er det svært mykje vedkøyring frå vestsida til austsida, då det er store skogstrekningar på vestsida der stølseigarane på austsida hentar veden

sin. Det er berre isen som er ferdselåra her. Likeeins er det mykje vedkøyring av ved langsetter isen på vestsida. Attåt dette er det stor ferdsle til hytter og stolar om vetteren. Til Grunke er isen einaste framkomstvegen om vetteren. Der er det òg førkøyring over isen.

Det bør òg nemnast at Nøsen høgfjellshotell tek vatnet sitt frå Flyvatnet om vetteren. Ein går ut frå at vassleidinga der må først midt ut i fjorden etter ei slik regulering.

Med omsyn til senking av Veslevatnet med 3,4 m er det under hand meldt frå Reguleringsforeninga at denne senkinga vil verta minka til 2 m i øvre luten av vatnet, og 2,5 m i nedre luten. Eivind Fosheim er eigar av heile dette vatnet. Han vil sjøl koma med ein protest som heradstyret viser til. Det er klårt at dette framifrå private fiskevatnet som er så grunnt, på mange stader ikkje over 2 m, vil verta svært mykje skadd.

Som det går fram av ovanståande vil ei senking av Flyvatnet på 4,5 m føre med seg svært store skader.

Heradstyret lyt difor protestere mot den planlagde reguleringa på 4,5 m.

Før det vert teke nokon stode til konsesjon, krev heradstyret at det må leggjast fram ein samla reguleringsplan for Åbjøravassdraget, då ein slik reguleringsplan så vidt heradstyret kjenner til ikkje forelegg. Likeeins bed heradstyret om at Hovudstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen tek ei synfaring her til somaren. Det er sers viktig at ein slik plan blir lagt fram før styremaktene tek stilling til søknaden.

Heradstyret vil peika på at dersom det kjem fram ein søknad om regulering av Flyvatnet på 2 m senking og 1 m heving, vil heradstyret ta saka opp til ny handsaming. Skulle styremaktene likevel koma til det resultat, at omsynet til den aukande bruk av elektrisk kraft veg så tungt at løyve til regulering må gjevast, vil heradstyret krevja fylgjande:

1. Reguleringsavgifta til heradet må settast til maksimum av det lova seier.
2. For å avhjelpa skaden på fisket må det bli inntake i konsesjonsvilkåra eit pålegg om slepping av settefisk. Det må settast grind ved tappekanalen for å hindre at fisken går ut. Denne grinda må ikkje ha større opning millom stengene enn 2 cm. Ved fossen nedanfor Veslevatnet må det sprengjast ut og byggjast ei kulpetrapp, slik at fisken kan koma opp i vatna ovanfor.
3. Reguleringsforeninga må påleggjast å bygge bru over elva Flya, og leggja veg på vestsida av vatnet, likesom dei må tilpiktaast å halda både brua og vegen istand.
4. Som kompensasjon til Vestre Slidre kommune vil heradstyret seinare ha rett til å koma med krav om å få attende til bygda ein del av den ved reguleringa innvunne krafta vederlagsfritt etter nærare avtale. Vidare sett heradstyret som vilkår at det blir nytta arbeidskraft frå Vestre Slidre til reguleringsarbeidet så langt det let seg gjera.
5. Under alle omstende krev heradstyret at det ikkje vert teke endeleg avgjer i spørsmålet om konsesjon før den nye vassdragsreguleringslova vert sett i kraft, og at saka blir lagt fram for Stortinget.»

Den protesten fra Eivind Fosheim som herredstyret viser til, er datert 31. desember 1954, og lyder:

«Jeg henviser til kartblad I hvorav fremgår, at ved en senkning på 3,4 meter av Veslevatnet vil praktisk talt hele vatnet bli tørrlagt. Det blir igjen bare 4 små kulper av hele vatnet. Hvis senkningen som det er antydnet, reduseres til 2 meter i den øvre del og til 2,5 meter i den nedre del, vil fremdeles den vesentligste del av vatnet være tørrlagt, se kartbladet. Det sier seg selv, at en slik senkning vil være helt ødeleggende for fisket i vatnet. For ernæringen vil reguleringen være katastrofal. Det samme gjelder formeringen. Dessuten må man anta at store mengder fisk blir stående igjen i kulpene og kreperer. Slipping av settefisk kan etter min mening ikke på noen måte avhjelpe skadene. For øvrig skal jeg ikke innlate meg på nærmere å utrede virkningen av reguleringen på fisket i Veslevatnet, idet jeg går ut fra at Fiskeriinspektøren inngående redegjør for reguleringens virkninger på fisket før der blir tatt noe standpunkt til konsesjonssøknaden.

Veslevatnet har i ca. 60 år vært eiet av min familie, og en del av vatnet i ca. 120 år. I Vestre Slidre er Veslevatnet anerkjent som det ubetinget beste fiskevatn både når det gjelder yrkesfiske og sportsfiske. Fisket i Veslevatnet har derfor en meget stor økonomisk verdi. Vatnet med delvis adgang til hytte leies nå bort, og jeg har betydelige leieinntekter av vatnet, samtidig som jeg personlig har uinnskrenket adgang til å utøve fiske i vatnet.

Som det fremgår av ovenstående vil den planlagte regulering påføre meg et meget betydelig økonomisk tap og dessuten skader som ikke lar seg erstatte med penger. Jeg må derfor under henvisning til ovenstående bestemt protestere mot reguleringen.»

Som bilag til herredstyrets uttalelse fulgte blant annet et brev fra 16 stølseiere på vestsiden av Flyvatnet. De er klar over de skadevirkningene en slik regulering vil føre med seg, men mener at dersom man i forbindelse med reguleringen kan få fremmet tiltak — f. eks. bru over Flyoset og veg på vestsiden av vatnet — da bør herredstyret ikke motsette seg at reguleringstillatelse blir gitt på visse vilkår.

Nord-Aurdal herredstyre behandlet søknaden i møte 20. desember 1954. Herredstyret viser til vedtaket i Vestre Slidre, og vil tilrå at søkeren utarbeider planer for en mindre regulering i samsvar med det som der er antydnet. Det slutter seg videre til kravet om at det må legges fram en samlet plan for Begnavassdragets regulering, og at ytterligere reguleringer bør utstå inntil den nye vassdragsreguleringslov er trådt i kraft.

Øystre Slidre herredstyre gjorde i møte 28. desember 1954 enstemmig slikt vedtak:

«Sjølv om Øystre Slidre ikkje lir direkte skade av reguleringa av Flyvatnet vil ein likevel stø vedtak i Vestre Slidre og Nord-Aurdal heradstyre og er mot ei så stor senking som 4,5 m i eit så grunt vatn.

Med omsyn til kostnaden av reguleringa vil heradstyret alt no uttala at vi finn det lite rimelegt å løyva midlar til regulering i det heile, og serleg i andre vassdrag når vi tek omsyn til dei unytta kraftkjelder i vår bygd.»

Sør-Aurdal herredstyre vil ikke sette seg mot regulering av Flyvatn, men peker i sitt vedtak i møte 15. januar 1955 på at de utbygde Bagns-fallene kan gi minst 35 000 kW, og at det ville være naturlig å nytte den nåværende regulerte vassføring i de utbyggbare fall nedover vassdraget før man går til ytterligere reguleringer.

Elektrisitetkontoret for Hedmark og Oppland uttaler i brev av 1. februar 1955:

«Det har hele tiden vært forutsetningen at det skulle installeres 3 aggregater i Åbjøra kraftverk, og at det ble nødvendig med reguleringer av Flyvatn, Helin og Storevatn for å skaffe driftsvann for aggregat nr. 3.

Åbjøra kraftanlegg rekner med å ha 3. aggregat driftsklart i løpet av inneværende år, og det vil være av betydning for kraftforsyningen for Østlandet at det snarest råd er blir skaffet magasiner for drift av 3. aggregat i den utstrekning det for tiden fins overføringsmuligheter for kraften på bestående ledningsnett.

Vedlagte kartter av Flyvatn viser at vatnet gjennomgående er meget grunt. Vestre Slidre herredstyrets mening er at den omsøkte senkning er så stor, at det er fare for at fisken ikke vil kunne klare seg i lav-vannsperiodene. Flyvatn er kjent som et godt fiskevatn, og en regulering av vatnet ved senkning bør ikke gjøres så stor at fisket blir ødelagt. Elektrisitetskontoret går ut fra at søknaden blir forelagt fiskesakkyndige til uttalelse for så vidt angår dette spørsmål.

Med det forbehold som er anført ovenfor finner Elektrisitetskontoret å måtte rå til at søknaden blir imøtekommet.

Elektrisitetkontoret mener for øvrig at konsesjonen må inneholde følgende bestemmelser:

1. Konsesjonæren tilpliktes å yte et tilskott til bygging av bru over Flya og seterveg på vestsiden av Flyvatn. Beløpets størrelse fastsettes av vedkommende departement.
2. Reguleringsavgiften til kommuner bør settes til kr. 3 pr. nat.-HK innvunnet ved reguleringen. (Samme avgift som for Tisleifjord og Bløytjern.)»

Fylkesmannen i Oppland slutter seg i påtegnning av 5. februar 1955 til Elektrisitetskontorets uttalelse.

Hemsedal herredstyre besluttet i møte 14. mars 1955 å gi følgende uttalelse:

«Reguleringen av Flyvann berører Hemsedal Kommunes interesser på flere måter. Kommunen har grenser til Flyvannets syd-

østre ende, og til elven Flya, likesom den på en lengere strekning grenser til Tisleiafjorden.

Kommunens interesser vil således bli berørt av forandringen i Flyelva og Tisleiafjorden. Flyvannet skal reguleres ved senkning og dette vil på flere måter berøre grunneiernes interesser.

Det er åpenbart at fisket kan bli skadet, dessuten blir vannstanden om sommeren lavere enn før og dette vil skape ulemper for båttrafikken. Båttøer og nøst kan bli mindre brukbare, og gjerdeholdet kan bli vanskeliggjort, brønner kan bli ubrukbare, og vannhentning kan bli vanskeliggjort.

Det er også fare for at det kan bli arrosion på strendene fordi vannet nå vil virke nedenfor den stabiliserte strandlinje.

Utstrekningen av disse skader vil naturligvis avhenge av jordsmonet, men det er iallfall fare for at Bakkene kan bli ustabile ved senkning av vannstanden, der hvor det er større leirbakker. Gravning kan forekomme i bekkeleie og elveos, særlig ved utløpet av sjøen.

Ferdselen på isen kan også bli vanskeliggjort når sjøen tappes ut vil isen bli liggende igjen, og det blir vanskelig å komme ut på den og iland igjen. Ved elveosene hvor det blir sterkere strøm må man også rekne med råkdannelse.

I tillegg til dette kan det tenkes at isen kan ødelegge strendene slik at man får en sterk arrosion i den nederste del av elven.

Med det fall elven har kan det også være fare for isgang som vil være avhengig av den måte Flyvann tappes på.

Når det gjelder virkningene av Tisleiafjorden viser vi til den uttalelse som er avgitt av ingeniør Eliot Strømme av 1. oktober 1954 og som er oversendt Fylkesmannen ved advokat Vislies skrivelse av 23. november 1954.

Hemsedal herredstyre forutsetter at disse skader og ulemper blir gjort til gjenstand for skjønn og erstatninger, slik at grunneierne ikke påføres direkte tap.

Men reguleringen vil i tillegg til andre reguleringer som har foregått også bidra til å redusere det økonomiske livs grunnlag i bygden, og dette må under enhver omstendighet erstattes ved at der fastsettes fond til avhjelp av skade på fiske og jordbruk. Samt konsesjonsavgifter til kommunen etter høyeste sats.

Videre må vi anmode om at det inntas i konsesjonen den bestemmelse som har vært vanlig i de senere år, at reguleringsanleggets eier plikter å treffe de tiltak, som er nødvendige for å beskytte bygdefolkets interesser.

Med disse bemerkninger vil herredstyret hermed enstemmig anbefale at konsesjon blir gitt.»

Ingeniør Elliot Strømmes uttalelse av 1. oktober 1954 summerer først opp tidligere og omsøkt regulering i Tisleifjords nedbørfelt, og fortsetter:

«Når Flyvannreguleringen kommer, vil man neppe få noen merkbar forandring i vannstanden, idet vi må forutsette at tappingen fra Tisleifjord vil økes i noenlunde samme utstrekning som tilførselen fra Flyvann øker om vinteren. Den økede vintervannføring vil deri-

mot gi øket strømningshastighet gjennom vannet. For praktisk talt hele vannets vedkommende antar jeg imidlertid at virkningen blir så liten at den ikke har noen betydning for islegningen. Derimot vil jeg ikke anse det utelukket at forholdene kan bli vanskeligere ved innløpsosen, hvor elven fra Flyvann kommer ned, og i utløpsosen.

Ved innløpsosen tappes det nå et magasin på 18 mill. m³ fra Helin. Dette økes med ytterligere 36 mill. m³ fra Flyvann. Økningen i vintervannføringen blir m. a. o. nærmere 200 pst., hvilket sannsynligvis gir en lengre råk og noe dårligere islegning hvor råken slutter. Jeg har imidlertid intet materiale til å bedømme forholdet tallmessig.

Ved utløpsosen tappes det nå fra 146 mill. m³ magasin, mens tillegget fra Flyvann på 36 mill. m³ utgjør en økning på ca. 20 pst. Sannsynligheten taler for at forholdene her ikke vil endres merkbart.

Det er dessuten en mulighet for at det kan være grunne partier også andre steder hvor den økede vannføring kan bevirke dårligere islegning, men dette tror jeg det er liten sannsynlighet for.

Etter min mening er det således mulighet for at det blir dårligere islegning og skader på eventuelle vinterveger, spesielt i innløpsosen. Jeg vil foreslå at det skjønn som skal behandle skadene ved reguleringen, også bedømmer forholdene her.»

Høyesterettsadvokat Arne Vislie skriver i brev av 23. november 1954:

«Gol kommune har mottatt herr fylkesmannens ekspedisjon av 19. september d. å. angående reguleringen av Flyvann, og har anmodet meg om å se nærmere på saken. Jeg har forelagt spørsmålet for sivilingeniør Elliot Strømme som har avgitt uttalelse av 1. oktober d. å. Avskrift av uttalelsen vedlegges.

På vegne av Gol formannskap henviser jeg til denne uttalelse, idet jeg tør anmode om at den vanlige klausul om bygdefolkets interesser blir tatt med i reguleringsstillatelsen og at det blir fastsatt reguleringsavgifter som står i forhold til de interesser og verdier som fra distriktets side stilles til disposisjon for reguleringsformål.»

Den nevnte uttalelse fra ingeniør Strømme er referert foran.

Ådal herredstyre anbefalte i møte 11. november 1954 at det ble gitt anledning til å foreta den omsøkte regulering under forutsetning av at Ådal blir tilstått en passende avgift pr. år.

Drammensvassdragets Fellesfløtningsforening uttaler i brev av 5. oktober 1954:

«De allerede gjennomførte reguleringer i Begnavassdraget reduserer fløttingsvannføringen nedover hele vassdraget helt til Drammen. Etterhvert som disse reguleringer utvides, således som i det nærværende tilfelle, vil ulempene bli mer og mer forsterket, og det må utvilsomt treffes visse foranstaltninger for å beskytte Fløttingens interesser. Det gjelder både spørsmålet om avgivelse av vann

til Fløtingen og andre foranstaltninger, f. eks. anskaffelse av strømapparater på de vanskelige steder.

Vi har ikke til hensikt å komme med noen protest mot at den søkte regulering blir gjennomført, men vi vil gjøre spesielt oppmerksom på at det vil bli reist krav fra vår side om avgivelse av fløtingsvann uansett om dette kan innskrenke nytten av det magasin som aktes skapt i Flyvatn.

Vi vil også peke på at Reguleringsforeningen vil måtte få utgifter til forskjellige foranstaltninger nedover i vassdraget for at tømmeret skal komme frem, og at dette vil bli en utgift som kommer i tillegg til de øvrige reguleringsutgifter.

Sannsynligvis vil det ikke oppstå noen særlige vanskeligheter for Fløtingen på strekningen fra Valdreshengslet i Begna og ned til Sperillen. Men fløtingen over Sperillen vil bli sinket som følge av redusert gjennomstrømming i Sperillen.

Vanskelighetene blir dog størst nedenfor Sperillen og nedover til Drammen, således også nedenfor Tyrifjorden, hvor en rekke forskjellige reguleringer innskrenker vannføringen i fløtingstiden på en meget følbart måte. Vi merker dette også ved våre store sorteringshengsler hvor arbeidet sinkes og vanskeliggjøres som følge av innskrenket strømhastighet. Selv om man til en viss grad kan rette på vanskelighetene ved å anskaffe strømapparater, så er dog dette ikke på langt nær en effektiv hjelp.

Vi forutsetter at det i en eventuell reguleringsstillatelse blir fastsatt bestemmelse om at det skal avgis det nødvendige vann til fløtingen i hele vassdraget og at Reguleringsforeningen blir pålagt å treffe de foranstaltninger som er påkrevet av hensyn til beskyttelsen av Fløtingens interesser. Vi kan således ikke være enig i pkt. 2 i forslaget til manøvreringsreglement (side 3 i ansøkningsen), hvor det blant annet står at det avgis vann til den alminnelige fløting «i Begna og Abjøra». Denne bestemmelse er alt for snever. Spesielt vil vi understreke at Foreningen til Bægnavassdragets Regulering må være forberedt på å holde fløtingsskjønn også i vassdraget nedenfor Tyrifjorden.»

Buskerud Elektrisitetsforsyning anbefaler konsesjon meddelt, og uttaler i påtegning 27. november 1954 at fløtingsinteressene antas å kunne tilfredstilles ved det foreslåtte manøvreringsreglement, idet det antas at reduksjonen av fløtingsvann nedenfor Tyrifjorden fra den søkte regulering blir ubetydelig.

Fylkesmannen i Buskerud viser i påtegning 1. desember 1954 til uttalelsene som er gitt i saken.

Inspektøren for ferskvannsfisket er 10. september 1954 tilsendt søknaden av 12. juli 1954 med bilag, men har enda ikke avgitt uttalelse.

Søknaden om midlertidig regulering er første gang kunngjort i Norsk lysingsblad den 14. oktober 1955.

Samtlige avgitte uttalelser gjelder den varige senkning av Flyvatn på 4,5 m. Da den midlertidige regulering bare forutsetter 2,5 m senkning har Hovedstyret etter omstendighetene ikke funnet det nødvendig å innhente nye uttalelser, jfr. provisorisk anordning av 22. september 1955, § 1 siste avsnitt.

Man nevner at Foreningen til Bægnavassdragets Regulering 28. september 1955 har søkt om tillatelse til 3 m hevning av Flyvatn til kote 859,0 slik at den totale reguleringshøyde blir 7,5 m. Denne søknad vil med det første bli kunngjort og sendt distriktet til uttalelse.

Hovedstyret skal bemerke:

Søknaden om varig regulering av Flyvatn ved 4,5 m senkning forutsetter også en etter forholdene vidtgående senkning av det nedenforliggende Veslevatn. Den omsøkte midlertidige senkning 2,5 m mener ansøkeren kan oppnås uten senkning av Veslevatn.

Det magasin som innvinnes ved den midlertidige senkning er oppgitt til ca. 21,4 mill. m³ og ansøkeren regner at det vil gi ca. 26 mill. kWh i nedenforliggende anlegg kommende vinter.

Ved bedømmelsen av de skader og ulemper som den midlertidige regulering vil føre med seg, må det tas for øye at denne senkning er så vidt beskjedent at de store skadevirkningene som distriktet hevder vil opptre ved 4,5 m senkning, langt fra vil gjøre seg gjeldende i samme utstrekning. Fiske i Veslevatn må således antas bare å bli berørt i uvesentlig grad, og skadene for fiske i Flyvatn kan vel heller ikke antas å bli særlig store ved en forbigående senkning som denne. Videre må man regne med skade på isveger.

I den foran siterte uttalelse fra Vestre Slidre herredstyre ligger en direkte oppfordring til ansøkeren om å forandre søknaden til å gjelde 2 m senkning og 1 m oppdemning.

I telefonsamtale 12. oktober d.å opplyser ansøkeren at anleggsutgiftene — eksklusive erstatninger — er kalkulert til kr. 300 000.

Hovedstyret antar at betingelsene for at tillatelse til en midlertidig senkning på 2,0 m kan gis er til stede, og man anbefaler at Foreningen til Bægnavassdragets Regulering i medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 blir gitt tillatelse til i lågvassperioden 1955—56 å senke vannstanden i Flyvatn 2,0 m til kote 853,50.

Tillatelsen foreslås gitt på de i vedlagte utkast oppstilte betingelser.

Avgiftene i henhold til reguleringslovens § 11 er foreslått satt til kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2 pr. nat.-HK til kommuner.

Disse satser forutsettes ikke å foregripe noe når det gjelder senere fastsettelse av satsene for en eventuell varig regulering.

Økningen i den regulerte vassføring ved 4,5 m senkning og 36,2 mill. m³ magasin er beregnet til 1,2 m³/sek. Regner man økningen proporsjonal med magasin størrelsen, vil den midlertidige regulering gi en økning på 0,58 m³/sek. tilsvarende ca. 4 330 nat.-HK i de utbygde fall på 560 m, beregnet etter de vanlige regler i reguleringsloven. (Innvunnet magasin 17,5 mill. m³.)

Utkast til manøvreringsreglement vedlegges.

Man foreslår videre at departementet samtykker i at nødvendig grunn m. v. skal avstås for erstatningene er fastsatt og uten frist etter skjønnslovens § 55.

Som det sees er det ikke i vilkårene foreslått at erstatningene skal fastsettes av en nemnd slik det er adgang til etter § 3 i den provisoriske anordning. Hvis det blir gitt tillatelse til varig senkning av Flyvatn vil det vel for øvrig være mest praktisk om skjønnet for den midlertidige regulering blir begjært utsatt og holdes samtidig med skjønnet for den varige regulering.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 18. oktober 1955.»

Hovedstyrets forslag til betingelser for tillatelse for Foreningen til Bægnavassdragets Regulering til midlertidig regulering av Flyvatn for tidsrommet inntil 1. juli 1956:

«1.

Senkningen gjennomføres i det vesentlige i samsvar med søknaden av 1. oktober 1955.

Så snart som mulig etter vårflommens kulminasjon i 1956 skal de gamle vannstandsforhold gjenopprettes. Dette skjer ved gjenfylling eller gjenbygging av kanalen etter nærmere bestemmelse av det offentlige tilsyn. Overflødig masse må i tilfelle fjernes fra det nåværende frie flomprofil og om mulig tipper under nåværende lavvannstand.

Tilsynets utgifter i forbindelse med reguleringen dekkes av Foreningen til Bægnavassdragets Regulering.

2.

Avgiftene i henhold til reguleringslovens § 11 betales med kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2 til kommuner.

3.

Vannslippingen skjer i samsvar med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd utferdiger.

4.

Reguleringsanleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesser finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte laveste tappingsgrense skal betegnes med et fast og tydelig vannstandsmerke som det offentlige godkjenner.

5.

Til sikkerhet for oppfyllelsen av de forpliktelser som følger av reguleringen, stiller Reguleringsforeningen en av departementet godkjent bankgaranti på kr. 50 000 — femti tusen kroner.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement for midlertidig regulering av Flyvatn for tidsrommet inntil 1. juli 1956:

«1.

Flyvatn kan tappes 2,0 m under nåværende vinterlavvannstand til kote 853,5.

2.

Vannslippingen i lågvassperioden 1955—56 skjer etter de nedenforliggende kraftverkers behov.

3.

Den naturlige flomvannstand i Flyvatn må ikke forhøyes.»

Departementet skal bemerke:

Som det framgår har reguleringsforeningen ved brev av 12. juli 1954 søkt om vanlig reguleringskonsesjon til å senke Flyvatn med 4,5 m, men den søknaden er ennå ikke ferdigbehandlet. Søknaden om den midlertidige regulering går ut på å få tillatelse til å senke Flyvatn 2,5 m inneværende vinter i medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955.

De uttalelser som er avgitt og som er nevnt i brevet til Hovedstyret gjelder den varige senkingen på 4,5 m. Skaden og ulempene antas vesentlig å ville gjelde fisket og isvegene. Skadevirkningene vil imidlertid gjøre seg langt mindre gjeldende ved en mindre og forbigående senking.

Anleggskostnadene ved den midlertidige regulering er beregnet til kr. 300 000. Hertil kommer så skadeserstatningene. Departementet antar etter det foreliggende at den fordel kraftinnvinningen vil medføre for kraftforsyningen under den nåværende ekstraordinært

vanskelige vannsituasjon — selv om omkostningene ved tiltaket tas i betraktning — må anses å være meget betydeligere enn skadene og ulempene ved den av Hovedstyret anbefalte midlertidige senking på 2,0 m av Flyvatn.

Departementet antar etter det foreliggende at tillatelsen bør begrenses til å gjelde 2 m senking og at det er adgang i medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 § 1, jfr. vassdragsreguleringsloven § 8, til å gi slik tillatelse som Hovedstyret foreslår for inneværende lågvassperiode.

Dersom den midlertidige regulering skal kunne gjennomføres inneværende vinter, vil det ikke være tid til å innhente særskilte uttalelser fra herredstyrene og de øvrige interesserte angående dette midlertidige tiltak, da dette i tilfelle må iverksettes straks. Departementet finner det forsvarlig og nødvendig i dette tilfelle å fravike bestemmelsen i lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917 § 6, punkt 2, slik som det er adgang til etter § 1, siste ledd, i den provisoriske anordning.

Departementet vil rå til at det meddeles tillatelse for Foreningen til Bægnavassdragets Regulering til midlertidig regulering på de vilkår som er foreslått av Hovedstyret.

Sikkerhetsstillelse foreslås betinget med kr. 50 000.

Avgiftene er foreslått satt til kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2 til kommuner.

En vil videre rå til at det fastsettes manøvreringsreglement for den midlertidige regulering i samsvar med Hovedstyrets forslag.

Dersom reguleringstillatelsen blir gitt, vil departementet i tilfelle, i medhold av anordningens § 2, samtykke i at nødvendig grunn m. v. avstås før erstatningen er fastsatt og uten frist etter skjønnsloven § 55. Etter den provisoriske anordning § 2, 2. ledd, vil departementet sette en frist innen hvilken skjønn må begjæres. Etter departementets mening vil det muligens vise seg praktisk at det i et hvert fall blir påbegynt skjønn inneværende vinter, slik at skjønnsretten kan foreta befaring mens reguleringen pågår og bl. a. se på isforholdene. For øvrig tør det være hensiktsmessig at skjønnet kombineres med et eventuelt skjønn for den varige regulering. Egen skjønnsnemnd finner ikke departementet grunn til å foreslå.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 om midlertidige vassdragsreguleringer tillates det Foreningen til Bægnavassdragets Regulering i lågvassperioden 1955—56 å senke vannstanden i

Flyvatn i Vestre Slidre herred 2,0 m ned til kote 853,50 på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 28. oktober 1955.

2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med forslaget i Industridepartementets ovennevnte tilråding.

35. Halnevatn.

(Provisorisk statsregulering.)

Kronprinsregentens resol. av 28. oktober 1955.

Ved kgl. resolusjon 5. mars 1948 ble det med Stortingets samtykke fastsatt reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement for overføring til Numedalslågen av Tinnhølfelvet i Bjoreia og statsregulering av Halnevatn i Numedalslågen. En viser herom til St. prp. nr. 171 for 1947, Innst. S. nr. 13 for 1948 og St.forh. for s. å. side 364—367 samt «Meddelte Vassdragskonsesjoner» for 1948 side 25 flg.

Bygningsavdelingen ved Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 14. januar 1955 lagt frem planer for en 2 m senking i Halnevatn, men denne sak er ennå ikke ferdig til avgjørelse. På grunn av tørken siste sommer er det imidlertid blitt særlig aktuelt å få gjennomført mest mulig av senkingen allerede denne vinter, og Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har derfor i brev av 19. oktober 1955 bedt om at det i henhold til provisorisk anordning av 22. september 1955 om midlertidige vassdragsreguleringer for tidsrommet inntil 1. juli 1956 må bli fastsatt reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement for en senking på inntil 2 m av Halnevatn. Hovedstyrets brev er sålydende:

«Hovedstyret anmoder om at det må bli fastsatt reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement for to meter midlertidig senking av Halnevatn, i henhold til provisorisk anordning av 22. september 1955 om vassdragsreguleringer for tidsrommet inntil 1. juli 1956. Man viser til følgende utredning av 14. januar 1955 m/bilag som gjelder fastsettelse av reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement for en varig regulering på to meter senking:

«Halnevann ligger i nordvestlige del av Numedalslågens nedbørsfelt.

For å skaffe mer magasin til kraftverkene i Lågen ble Halnevann demmet med en provisorisk trebukkdam i 1941. Denne er senere erstattet med en betongdam i 1953.

Det er planlagt å skaffe øket magasin ved å senke vannet ved en kanal fra dammen innover vannet.

Tegning B-2319 og B-2030 viser utførelsen. Omkostningene ved sprengning av kanalen er beregnet til kr. 300 000.

Reg.bestemmelser og manøvr.reglement er fastsatt ved kgl. resolusjon 5. mars 1948 for regulering av Halnevann mellom kote 1130 og 1128, som antatt lavvann den gang. Naturlig lavvann har vist seg å være på kote 1127,25, og dammen er bygget for 2 m oppdemning til kote 1129,25 som høyeste regulerte vannstand.

Halnevann forutsettes nå senket til kote 1125,25 (F. M.₂ = 1128,306).

Magasinet mellom naturlig lavvann kote 1127,25 og kote 1125,25 er 22 mill. m³.

Halnevanns tilløpsfelt er 185 km² og gjennomsnittlig tilløp er antatt til ca. 6,5 m³/sek. eller ca. 206 mill. m³.

Et tilleggsmagasin på 22 mill. m³ vil øke lavvannføringen i Sleipa og Hein med 1,4 m³/sek. gjennomsnittlig i tiden 15. oktober — 14. april.

Reguleringen øker primakraftproduksjonen i kraftverkene i Numedalslågen.

Følgende fall er utbygd:

Nore I	359,60 m
Nore II	99,80 m
Drammens E.verk	41,25 m
Tønsberg E.verk	20,20 m
Vestfolk kraftselskap	17,00 m
Samlet fallm.	537,85 m

22 mill. m³ tilsvarer ca. 26 mill. kWh for det samlede fall. Med den kjøring en har ved Noreverkene med avgivelse av vann til fløtning og forholdsvis stor sommerproduksjon, vil Halnemagasinet nyttes hvert 3. år. I andre år vil Tunhovd- og Pålsummagasinene kunne ta imot alt vann uten at noe går tapt.

Tilleggsmagasinet i Halnefjorden vil øke nytten av overføringen av Viersla som er anslått til gjennomsnittlig 16 mill. m³. Gjennomsnittlig årlig produksjonsøkning av primakraft på grunn av Halnefjordens nye regulering blir ca. 8 mill. kWh. Differens i pris på primakraft og sommerkraft er for tiden 0,5 øre/kWh. Fortjenesten kan årlig settes til brutto kr. 40 000.

Årlige utgifter:

Vedlikehold 0,5 pst. av kr. 300 000	kr. 1 500
Betjening	» 2 000
Erstatning	» 5 000
Renter 3,5 pst. av kr. 300 000 ...	» 10 000
Andel i administrasjonsutgifter ...	» 1 000
	<u>kr. 19 500</u>

19 500,00 øre

8 000 000 mill. kWh = 0,24 øre/kWh

Skade på grunn av reguleringen får man vel bare på fiske i Halnefjorden. Det blir tørrlagt ca. 2,2 km² land på grunn av senkningen.

Magasinet vil fylles hurtig i vårflommen og vil være fullt i turistseongen.

Den økede vannføring i Hein i lavvannsperioden vil innvirke på isforholdene på Osjøen. Fiske i Sleipa er totalskadet ved første regulering. Reguleringen vil formodentlig ha uvesentlig innvirkning på fiske i Hein og Lågen.

Forslag til manøvreringsreglement:

For reguleringen gjelder følgende grenser:
Regulert høyvann 1129,25
Regulert lavvann 1125,25
Høyeste vannstand 1129,50

Høydene refererer seg til Vassdragsnivellmentet, dettes FM₂ — 1128,306. Tapningen foregår slik at flommene ikke økes og lavvannføringen ikke minskes.»

Planen om varig regulering ble kunngjort i Norsk Lysingsblad for 26. og 28. januar 1955, og spørsmålet om fastsettelse av reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement ble forelagt distriktet.

Numedals-Laagens Brugseierforening uttaler i brev av 31. januar 1955:

«Skal man utnytte vårt lands vannkraft må man skaffe magasiner som kan samle opp nedbøren, for at man så kan tappe ut vannet i vinterhalvåret, når belastningen er stor. Våre fjellsjøer må utnyttes så langt som mulig for å skaffe vann til kraftanleggene og mere strøm til abonnentene.

I skriv av 14. januar 1955 er tilløpet oppgitt til 206 mill. m³, og den oppsamlede vannmengde er så vidt vi kan se 46 mill. m³. Den aller største del av vannmengden renner derfor bort om sommeren. Det skulle være grunn til å spørre Vassdragsavdelingen om det ikke kan la seg gjøre å gå til ennå større regulering av Halnevann.

For øvrig vil vi anbefale henvendelsen på det beste.»

Peder Kongsgaarden og Thor O. Hvammen fra Uvdal skriver i brev av 14. februar 1955:

«De oversendte kart med reguleringsbestemmelser, viser at etter den foretatte 2 m oppdemning, skal den nå senkes 2 m under normalvannstand, så den samlede reguleringshøyde blir 4 m.

Halnefjorden ligger med en del i Hol og en del i Uvdal og har en lengde av ca. 10,5 km og dens grunn areal (normalvannstand) ca. 12 km². Ifølge oppmålinger blir det ved senkningen tørrlagt 2,2 km² som representerer ikke fullt 1/5 av vannets grunnflate.

Da Halnefjorden er et forholdsvis grunt vann, særlig den del nedenfor Storholmen og dette parti ligger for en vesentlig del innenfor Uvdal grenser, blir det fiske på Uvdalsiden som får totalskade. Som bevis herfor skal vi sitere fra Høyfjellskommisjonens befarings: I vassdragsdirektørens plan av 1917 for utbygging av Norefallet heter det bl. a.: Halnevannet er ved en fjelltange delt i to bassenger, der ved et 10 m langt og 5 m bredt, grunt sund står i forbindelse med hinanden. Det nederste av disse bassenger har gjennomgående ikke mer enn 4 m dybde. Det er sammesteds tilføyet at vatnet er forholdsvis grunt. Kommisjonen har i sin befarings-skrivelse fra en befarings 3. september 1925 anført bl. a.: Halnevatnet viste seg å være atskillig smalere enn det gjør inntrykk av på fylkeskartet. Det er særlig i det midtre og nedre (sydøstlige) del oppfylt av holmer og innskåret av nes og odder. Det gjorde inntrykk av å være grunt.

På anledning av en forespørsel fra kommisjonen har Vassdragsvesenet i skrivelse av 29. juni 1928 (dok. nr. 569—570) opplyst, at det nederste basseng i Halnevatnet utgjør 1,29 km² samtidig er oversendt kopi av et kart dok. nr. 571 over Halnevatnet i målestokk 1:5000, som bl. a. viser dybdeforholdene. Strandlinjen ligger etter dette på kote 1169,9 m og dybdetallene bekrefter, at vatnet helt igjennom er meget grunt. Bare et par steder i vatnets vestlige del kommer man ned på 16—18 m dybde (kote 1151 og 1149) forresten ikke dypere enn 13 m (kote 1154) og i det nederste østlige basseng ikke dypere enn 4—7 m, kote 1163 og 1160. Som det fremgår av disse målinger blir det Uvdal-fiskeriene i den østlige del, på grunn av den utstrakte tørrlegging må det her forbeholdes full ulempe og skadeserstatning til grunneierne.

Ved overenskomst av 1941 gikk Vassdragsvesenet med på å yte et bidrag til Bergheim til oppførelse av et klekkeri for fiskeyngel i Sleipa for at Halnevatnet kunne få den nødvendige stamfiskeyngel.

Ved oppførelse av ny dam, og senkning av vatnet må det utsettes et betraktelig større antall yngel enn tidligere. Nå har Vassdragsvesenet med sin synkerenne borttatt vannet til klekkeriet og gjort det derved ubrukelig, hvorved vi ikke kan få den nødvendige stamfiskeyngel ved klekkeriet i Sleipa.

På grunn av den totale skade senkningen medfører må Uvdal kommune forbeholde seg en større konsesjonsavgift her, enn ved de tidligere reguleringer innen Uvdal.»

Hol herredstyre gir i møte 3. juni 1955 denne uttalelse:

«Den nye regulering av Halne skal skje ved 2 m senking. Denne senking vil på flere måter berøre grunneiernes interesser. Særlig må man regne med at fisket i Halnefiorden vil bli skadet. Det er fra før liten dybde i vannet og en senking på 2 m vil medføre at en stor del av de gamle fiskeplasser tørrelgges. Videre må man regne med at mange av de gamle garn- og gyteplasser vil bli ubrukbare.

Også fisket i Øvre Hein vil antagelig lide stor skade på grunn av den uregelmessige vannføring i Sleipa. I tillegg til de direkte skader på fisket og dets utøvelse, kommer ulemper ved at båtplasser langs vannet må omarbeides og omlegges.

Hol herredstyre forutsetter at disse skader og ulemper blir gjort til gjenstand for skjønn og erstatning slik at de enkelte grunneiere ikke påføres direkte tap. Vi må imidlertid også anmode om at det i reguleringstillatelsen fastsettes fond til avhjelp av skade på fisket samt konsesjonsavgifter til Hol kommune etter høyeste sats.»

Uvdal herredstyre har i møte 18. juni 1955 gjort slikt vedtak:

«Under hensyn til den dominerende samfunnmessige betydning som knytter seg til den videre utnyttelse av vannkraften, finner herredsstyret ikke å kunne reise noen innvending mot at den ansøkte konsesjon innvilges. Men samtidig må herredsstyret benytte anledningen til å understreke at de mange

reguleringer, som etterhånden er iverksatt og blir iverksatt, griper sterkt inn i fjellbygdenes tilvante forhold og virker forringende på deres eksistensmuligheter som på forhånd er relativt små. Herredsstyret vil derfor uttale at det bør settes som vilkår for konsesjonen:

1. At det virkelig ytes full erstatning for alle de interesser som blir skadelidende ved reguleringens iverksettelse. Erfaringene har tilfulle bevisst at en uforanderlig årlig avgift aldeles ikke er ensbetydende med full erstatning. De årlige erstatningsbeløp må derfor rettferdigvis bli å fastsette at de til enhver tid motsvarer avsvaret av de rettigheter som avståes.
2. At det gjennom den avgift, som pålegges konsesjonæren til reguleringskommunen, sikres denne en rettferdigere andel av kraftøkningens verdi enn hittil har vært tilfelle. Det må være grunn til å vente at den avgift til kommunene, som pålegges etter reguleringslovens § 11, stipuleres til lovens maksimum, og at eventuelle fremtidige forhøyelser av den lovbestemte avgift kommer kommunen til gode også for denne regulerings vedkommende. Iøvrig forutsettes at de tiltak m. v., som forholdene gjør påkrevet, må bli å iverksette i forbindelse med reguleringsarbeidene.»

Fylkesmannen i Buskerud slutter seg i påtegning 30. juni 1955 til foranstående uttalelser «men viser også til de reservasjoner som kommunene har tatt».

Fra Hordaland fylke er det til tross for puring ennå ikke kommet uttalelser.

Inspektøren for ferskvannsfisket uttaler 16. april 1955 følgende:

«Den regulering (oppdemning) av Halnevatnet som fant sted i 1941 og stadfestet 5. mars 1948, har hittil ikke ført med seg særlig store skader for fisket i selve Halnevatnet. Utløpselven, Sleipa, er derimot ved denne regulering satt ut av funksjon som gyteelv for Halnevatnets aurestamme.

Gyteplassene i tilløpselvene ble ved denne reguleringen ikke berørt når en ser bort fra mulige gyteplasser i tilløpsosene.

Den planlagte utviding av Halnereguleringen, med 2 m tapping under vanlig sommervassstand, vil virke sterkere enn den opprinnelige regulering, da regulerings høyden nå blir 4 m.

Endel av de store næringsdyrformene vil få vanskeligheter, og mengden av næring vil sannsynligvis gå tilbake etter hvert som tørrleggingen av nye arealer ut til 4 m dyp får virke. Det vil likevel fremdeles bli bra næringstilgang i Halnevatnet, bl. a. fordi vassstanden kommer opp i full høyde tidlig på sommeren slik at produksjonen kan foregå over hele arealet i den varmeste og lyseste sommertiden.

Fiskens oppgang på gyteplassene i tilløpselvene vil foregå som før. Skadevirkningen på gyteområder i ospartiene vil tilta. Plasser hvor det tidligere muligens har forekommet gyting i selve vatnet, vil bli sterkt skadde. Ellers er det sannsynlig at det er tilløpselvene som har vært og er de viktigste plassene, og disse vil som før nevnt ikke bli berørte.

Fiskebestanden har holdt seg bra i Halnevatnet, men det er visstnok utsatt en del yngel der i årenes løp.

Utøvingen av fisket i sommertiden vil neppe bli berørt. Eventuelt isfiske vil bli vanskeliggjort.

Følgende bør inntas i konsesjonsbetingelsene:

Til fremme av fisket i Halnevatnet, plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk av aure etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

For å hindre utvandring av fisk under tappeperioden, plikter konsesjonæren, dersom vedkommende departement finner det nødvendig og etter dette departements bestemmelse å anbringe gitter eller annen fiske-sperring foran tappelukene.

Dersom departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i reguleringsområdet, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.»

Det er nå på grunn av tørken blitt særlig aktuelt å få gjennomført mest mulig av senkingen allerede i vinter før reguleringsbestemmelsene m. v. for den varige senking kan bli fastsatt. Man har derfor kunngjort planene for en midlertidig senking av Halnevatn i henhold til den provisoriske anordning av 22. september 1955. Kunngjøring herom er inntatt i Norsk Lysingsblad — første gang 13. oktober 1955.

Da arbeidet aktes igangsatt allerede i slutten av inneværende måned og da det foreligger distriktsuttalelser — unntatt fra Hordaland fylke hvor for øvrig bare et par prosent av Halnevatn ligger — vil man foreslå at departementet fraviker bestemmelsene i vassdragsreguleringslovens § 6,2, jfr. tredje avsnitt i § 1 i den provisoriske anordning.

Hovedstyret skal bemerke:

Reguleringsbestemmelser m. v. for en midlertidig statsregulering på to meter oppdemning av Halnevatn ble vedtatt av Administrasjonsrådet den 19. juli 1940 gjeldende inntil videre, dog ikke utover lavvanntidens slutt våren 1945, men ble ved kgl. resolusjon av 20. juli 1945 gitt en varighet av ytterligere to år til våren 1947. Ved kgl. resolusjon av 5. mars 1948, jfr. Meddelte vassdragskonsesjoner 1948 (side 25) ble det fastsatt reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement for den varige regulering.

Oppdemningen har siden 1941 vært foretatt ved hjelp av en provisorisk trebukkdam. Denne ble erstattet med en betongdam i 1953. Ved denne ombygging ble det åpnet mulighet for ved utsprenning av kanaler å senke vat-

net to meter, slik at den totale reguleringshøyde blir fire meter. Omkostningene hermed ble, jfr. utredningen av 14. januar 1955, anslått til kr. 300 000. I Hovedstyrets brev av 15. september 1955 (side 54) om det foreløpige budsjettoppgjør for 1956—57 ble det antatt at det pr. 1. juli 1955 gjenstående, overførbare beløp på ca. kr. 256 000 skulle dekke utgiften til arbeidet med senkingskanalene.

Ved full senking på to meter innvinnes et magasin på 22 mill. m³ hvilket gir en vassføringsøking på 0,3 m³/sek. eller svarende til en kraftøking i samtlige utbygde fall i Numedalslågen på 2 150 nat.-HK. (Total fallhøyde = 537,85 m.) Man tar forbehold om eventuell senere revisjon av denne beregning.

Det er håp om å kunne innvinne minst 15 mill. kWh i samtlige utbygde fall allerede i vinter.

Ved full senking vil det bli tørrlagt ca. 2,0 km². Dette vil neppe virke særlig skjemmende i landskapet, fordi vatnet på grunn av det store tilløpsfelt vil bli fylt tidlig på sommeren. Det foregår ikke fløting.

Senkingen vil vesentlig berøre fisket, man viser herom til fiskeriinspektørens uttalelse. Spørsmålet om klekkeri i Sleipa, jfr. brev fra Peder Korsgaarden m. fl. av 14. februar 1955, vil bli forelagt for fiskeriinspektøren før Hovedstyret gir innstilling om den varige regulering.

Man finner i den foreliggende sak ellers ikke grunn til å komme nærmere inn på uttalelsene fra distriktet.

For den midlertidige regulering av Halnevatn på inntil 2 m senking foreslås oppstilt de i vedliggende utkast oppstilte reguleringsbestemmelser.

Manøvreringsreglement foreslås oppstilt på samme måte som det manøvreringsreglement som ble fastsatt for den varige oppdemning ved kgl. resolusjon av 5. mars 1948.

Som nevnt i utredningen ovenfor av 14. januar 1955, har naturlig lavvann vist seg å ligge på kote 1127,25 og ikke på kote 1128 som angitt i reglementet av 5. mars 1948. Tallene i § 1 i dette bes derfor rettet til:

Regulert høyvann	kote 1129,25
Regulert lavvann	kote 1127,25
Høyeste flomvannstand	kote 1129,50

For tidsrommet til 1. juli 1956 foreslås fastsatt manøvreringsreglement overensstemmende med vedliggende utkast.

Man vil videre under henvisning til § 2 i den provisoriske anordning foreslå at departementet samtykker i at nødvendig grunn m. v. skal

avstås før erstatningen er fastsatt og uten frist etter skjønnslovens § 55.

Som det ses har man ikke foreslått at erstatningen skal fastsettes av en nemnd som omhandlet i § 3 i den provisoriske anordning.

Hvis det blir truffet beslutning om varig senkning av Halnevatn vil det vel for øvrig være mest praktisk om skjønnet for den midlertidige regulering blir begjært utsatt og holdes samtidig med skjønnet for den varige regulering.

Man gjør her oppmerksom på at erstatningene fra og med Ossjøen og nedover allerede er tatt opp ved underskjønn 24. september 1954 i henhold til voldgiftsavtale mellom grunneierne og Hovedstyret.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 18. oktober 1955.»

Hovedstyrets utkast til reguleringsbestemmelser for midlertidig statsregulering av Halnevatn:

I.

1.

Senkningen gjennomføres i alt vesentlig i samsvar med den i utredningen av 14. januar 1955 med bilag fremlagte plan.

2.

Avgiftene i henhold til reguleringslovens § 11 betales med kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2,00 pr. nat.-HK til kommuner.

3.

Vannslippingen skjer i samsvar med manøvreringsreglementet som Kongen på forhånd utferdiger.

4.

Den tillatte laveste tapningsgrense skal betegnes med et fast og tydelig vannstandsmerke.

II.

De vassfalls- og brukseiere som benytter det ved reguleringen innvunne driftsvann er legger til statskassen en godtgjørelse som fastsettes av vedkommende departement i samsvar med de regler som gjelder for den varige regulering av Halnevatn, jfr. kgl. resolusjon 5. mars 1948 post II, så langt de passer.

Hovedstyrets utkast til manøvreringsreglement for Halnevatn for tidsrommet inntil 1. juli 1956:

§ 1.

For reguleringen gjelder følgende reguleringsgrenser:

Øvre reguleringsgrense kote 1129,25
Nedre reguleringsgrense kote 1125,25
Høyeste flomvannstand kote 1129,50

Høydene refererer seg til det offisielle vassdragsnivellelement, dettes FM (1128,306).

§ 2.

Dammens manøvrering og drift skal foregå under ledelse av Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

§ 3.

Det skal avgis det til den alminnelige fløtning nødvendige vann overensstemmende med hva der måtte bli fastsatt ved overenskomst eller skjønn.

§ 4.

Fylning og tapning skal skje under hensyntagen til vannstandsforholdene i Pålbu og Tunhovdfjord.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragets tidligere flomvassføring ikke forøkes og at isulemper nedenfor i vassdraget mest mulig unngås.

Departementet skal bemerke:

En senking på 2 m av Halnevatn vil etter de av Hovedstyret foretatte foreløpige beregninger gi en vassføringsøkning på 0,3 m³/sek., tilsvarende en kraftøkning i de utbygde fall i Numedalslågen på 2150 nat.-HK. Inneværende vinter regner Hovedstyret med at en skal kunne innvinne minst 15 mill. kWh.

Fisket i Halnevatn antas å bli noe skadelidende. En regner også med at det vil bli endel mindre skader på fisket i Hein og Lågen. Skadene og ulempene antas ellers i det vesentlige å ville innskrenke seg til vanskeligheter som isforholdene kan medføre for ferdsele på Ossjøen.

Departementet antar på grunnlag av de foreliggende opplysninger og uttalelser at skadene og ulempene ved en midlertidig regulering må anses for å være av mindre betydning sammenlignet med de fordeler den vil medføre for kraftforsyningen, jfr. § 8, punkt 1, i lov om vassdragsreguleringer av 14. desember 1917, og vil anbefale at reguleringen blir gjennomført i medhold av den provisoriske anordning av 22. september 1955.

Etter reguleringslovens § 6, pkt. 2, skal saken forelegges vedkommende kommunestyre og øvrige interesserte før avgjørelse blir tatt. Den provisoriske anordning gir imidlertid i § 1, tredje ledd departementet adgang til å fravike denne bestemmelse. Da arbeidet på grunn av forholdene må igangsettes snarest mulig, og da de interesserte har hatt anled-

ning til å uttale seg om en varig senking på 2 m, finner departementet det ubetenkelig å fremme saken uten ytterligere foreleggelse for distriktet.

En del forberedende arbeider for senkingen er allerede utført, og Hovedstyret regner med at det beløp på ca. kr. 256 000 som står til disposisjon for arbeidene ved Halnedammen vil være tilstrekkelig til å dekke utgiftene til senkingsarbeidene.

Dersom en skal få noen nytte av senkingen inneværende vinter er det om å gjøre å komme igang med arbeidene snarest mulig, og departementet vil derfor foreslå at Hovedstyret gis anledning til å bruke de midler som står til disposisjon for arbeidene ved Halnedammen til senkingsarbeidene.

Saken vil i tilfelle bli nevnt i budsjettproposisjonen for 1956—57.

En viser for øvrig til St. prp. nr. 1 for 1955, kap. 1204, post 2 b.

Reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement anbefales fastsatt overensstemmende med Hovedstyrets forslag.

Avgiftene for den ved kgl. resolusjon 5. mars 1948 tillatte varige regulering av Halnevatn er satt til kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 1 pr. nat.-HK til kommuner. For den midlertidige senking er de foreslått satt til henholdsvis kr. 0,50 og kr. 2 pr. nat.-HK, jfr. reguleringsbestemmelsenes I, post 2.

I reguleringsbestemmelsenes punkt II er de vassfalls- og brukseiere som benytter seg av senkingen pålagt å betale til statskassen en godtgjørelse som fastsettes i det vesentlige i samsvar med de regler som gjelder for den varige regulering, jfr. punkt II i reguleringsbestemmelsene av 5. mars 1948.

I manøvreringsreglementet er reguleringsgrensene endret overensstemmende med de faktiske kotehøyder.

Departementet finner med Hovedstyret ikke å burde foreslå at erstatningen skal fastsettes av en nemnd overensstemmende med § 3 i den provisoriske anordning, idet det synes rimelig at skjønnet for den midlertidige regulering blir holdt i allfall delvis samtidig med skjønn for den varige regulering, dersom det senere av Stortinget blir truffet avgjørelse om at varig regulering skal iverksettes.

Etter departementets mening vil det kanskje vise seg naturlig at det blir påbegynt undersøkkjønn allerede inneværende vinter, slik at skjønnsretten foretar en befaringsmens reguleringen pågår og bl. a. se på isforholdene i vassdraget på de steder som har betydning for ferdseien.

I tilfelle den midlertidige regulering blir å iverksette vil departementet i medhold av § 2

i den provisoriske anordning gi samtykke til at nødvendig grunn m. v. skal avstås før erstatningen er fastsatt og uten frist etter skjønnslovens § 55. Departementet vil også fastsette en frist for begjæring av ekspropriasjonsskjønn.

Industridepartementet

tilråder:

1. I medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 iverksettes inntil lågvassperiodens slutt 1956 inntil 2 m senking av Halnevatn i Numedalslågen.
2. Det fastsettes reguleringsbestemmelser og manøvreringsreglement overensstemmende med utkast som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 28. oktober 1955.
3. Av kostnadene ved senkingen utredes inntil ca. kr. 256 000 av det pr. 30. juni 1955 overførte beløp under statsbudsjettets kap. 1204, post 2, Numedalslågens regulering, b, regulering av Halne.

36. A/S Ila Jernstøperi.

(Tillatelse til å leie inntil 2 500 kW elektrisk energi fra Trondheim Elektrisitetsverk samt tillatelse til erverv av aksjer i A/S Ila Jernstøperi.)

Kronprinsregentens resol. av 4. november 1955.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 18. august 1955 gitt følgende uttalelse til departementet:

«I brev av 16. februar 1955 til hovedstyret har A/S Ila Jernstøperi søkt om konsesjon på leie av ca. 2 500 kW fra Trondheim elektrisitetsverk for drift av smelteovner.

Søknaden er sålydende:

«Fylkeskontoret i Sør-Trøndelag har bedt oss om å sende en fornyet søknad om konsesjon for leie av elektrisk kraft til vår bedrift.

Vi søker herved om konsesjon til å leie elektrisk kraft fra Trondheim elektrisitetsverk til våre tre elektriske smelteovner.

Trondheim elektrisitetsverk har gitt oss tilsagn om leie av den nødvendige kraft som vi anslår til maksimalt ca. 2 500 kW når våre tre elektriske smelteovner kommer i drift.

Vi beskjeftiger ca. 145 mann og dekker for tiden ca. 60 pst. av landets forbruk av soillrør. Vår produksjon av støpegods var i 1954 ca. 5 700 tonn.»

Videre søker overrettssakfører Egil Alnæs og skipsreder Peter Valeur i brev av henholdsvis 6. oktober og 9. oktober 1954 til Industridepartementet om tillatelse til hver for seg å erverve mer enn 35 pst. av aksjekapitalen i

A/S Ila Jernstøperi, Trondheim. (Jfr. Industridepartementets brev av 5. januar 1955 til hovedstyret.)

Overrettssakfører Egil Alnæs' søknad av 6. oktober 1954 er sålydende:

«Under henvisning til Deres brev av 1. d. m. søker jeg herved om tillatelse av Kongen til å erverve aksjer i A/S Ila Jernstøperi i et sådant antall som nedenfor spesifisert hvorved jeg blir berettiget til å avgi stemme for mere enn 35 pst. av selskapets samlede aksjekapital.

Jeg er eier av			
244	aksjer, ordinære	med	488 stemmer
250	» serie A	»	500 »
4	» » B	»	4 »
245	» » C	»	4 900 »
743 aksjer		5 892 stemmer	

Det samlede antall aksjer i selskapet er 1 225 ordinære, 775 serie A, 186 serie B, 514 serie C med tilsammen 14 466 stemmer.

Jeg tillater meg å henvise til de forhandlinger som ble ført med Industridepartementet i 1951 om refinansieringen av A/S Ila Jernstøperi. Departementet satte da som betingelse for å godta en frivillig gjeldsordning for selskapet at det ble tegnet kr. 200 000 i ny aksjekapital av skipsreder Peter Valeur og meg. Saken ble fremlagt for Stortinget som St. prp. nr. 13, 1952.

Den tegningsinnbydelse som deretter, etter generalforsamlingsvedtak, ble besluttet utsendt til selskapets aksjonærer resulterte i at 3 aksjonærer tegnet seg for henholdsvis 20, 3 og 1 aksjer av serie C. Overfor departementet hadde Valeur og jeg forpliktet oss til å tegne 400 aksjer. For å få en rund aksjekapital tegnet vi oss hver for 245 aksjer serie C.

Jeg søker herved om tillatelse til ervervlsen av aksjene.»

Søknaden av 9. oktober 1954 fra skipsreder Peter Valeur lyder så:

«Jeg har mottatt Deres brev av 1. ds. og tillater meg herved å søke H. M. Kongens tillatelse til å beholde de 826 aksjer jeg innehar i A/S Ila Jernstøperi, Trondheim. Disse 826 aksjer gir meg rett til å avgi 6 056 stemmer av den samlede aksjekapitals 14 466 stemmer, med andre ord mer enn 35 pst. Før mottagelsen av Deres brev hadde jeg dessverre ikke kjennskap til § 36 i konsesjonsloven av 1917.

Når jeg er blitt eier av en så vidt stor post har det sin årsak i selskapets refinansiering i 1951 hvor jeg måtte gå med på bl. a. å tegne kr. 100 000 i ny aksjekapital for Industridepartementet aksepterte en frivillig gjeldsordning for selskapet som på det tidspunkt var på konkursens rand. Godhetsfullt jevnfør St. prp. nr. 13, 1952 side 6. Ved den tegningsinnbydelse som da ble lagt ut blant selskapets aksjonærer, ble kun et ytterst beskjedent beløp ny kapital tegnet, og jeg fant å måtte tegne meg for tilsammen kr. 122 500 eller 245 aksjer à kr. 500.

Under henvisning til ovenstående redegjørelse tillater jeg meg herved å søke om tillatelse til å inneha de aksjer jeg nå har i selskapet. Aksjene må fortsatt anses som i høyeste grad risikokapital og det er foreløpig neppe andre kjøpere til disse aksjer.»

Den tekniske rådmann i Trondheim har overfor Trondheim formannskap i påtegning av 22. april 1955 bemerket:

«Trondheim bystyre har tidligere anbefalt konsesjon for A/S Ila Jernstøperi for det nødvendige høyspente elektriske anlegg.

Den søknad som nå foreligger gjelder konsesjon for leie av elektrisk kraft fra Trondheim Elektrisitetsverk til selskapets tre elektriske smelteovner.

Kraftmengden er beregnet til maksimalt ca. 2 500 kW.

Som det fremgår av fylkesmannens påtegning er tidligere innsendt søknad i januar 1949 kommet på avveier. Saken er aktuell nå i forbindelse med endring i bestyrelsen av A/S Ila Jernstøperi, idet skipsreder Peter Valeur har søkt om tillatelse til å erverve mer enn 35 pst. av aksjene i A/S Ila Jernstøperi, jfr. lov av 14. desember 1917, § 36.

Etter lov av 14. desember 1917 nr. 16, § 22, kan ingen andre enn staten og norske kommuner erverve energi frembrakt ved vannkraft i større mengde enn 500 HK. Da som nevnt konsesjon er gitt for selskapets elektriske anlegg, skulle spørsmålet om tillatelse til å erverve elektrisk kraft til dette anlegg være av mer formell art, men etter lovens § 24 skal bystyrets uttalelse innhentes før ervervstillatelse blir gitt.

Elektrisitetsverkets direktør og styre anbefaler at konsesjonssøknaden tilrådes, og jeg finner det naturlig at så skjer.

Jeg foreslår saken lagt fram for bystyret med slik

innstilling:

Trondheim bystyre anbefaler under henvisning til tidligere gitt konsesjon for A/S Ila Jernstøperi for høyspent elektrisk anlegg ved bedriften at selskapet får konsesjon for ervervlsen av elektrisk kraft fra Trondheim Elektrisitetsverk.

Konsesjonen gjelder for uttak av maksimalt ca. 2 500 kW på vanlige kraftleievilkår når selskapets tre elektriske smelteovner kommer i drift.»

Trondheim formannskap og Trondheim bystyre har i møte henholdsvis den 28. april og 9. juni 1955 vedtatt rådmannens forannevnte innstilling av 22. april 1955 i saken. Bystyrets vedtak var enstemmig.

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har i påtegning av 24. juni 1955 til hovedstyret ikke hatt noe å bemerke til saken.

Hovedstyret skal bemerke:

Den 21. mars 1944 ble A/S Ila Jern- og Stålstøperi meddelt konsesjon på leie av inntil 1 000 kW fra Trondheim elektrisitetsverk.

Tillatelsen som gjelder inntil 1. januar 1964, er meddelt på betingelse om norsk styre (post 2) samt på vilkår om en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig benyttes (post 9). For øvrig er tillatelsen gitt på vanlige vilkår. Avgift er betalt til og med år 1954. For 1954 var avgiften kr. 469.»

Som det vil bemerkes er konsesjonen meddelt under okkupasjonen. Selskapet har derfor den 20. desember 1946 søkt om stadfesting. Sakens dokumenter er herfra sendt distriktet til uttalelse på vanlig måte. Dokumentene er imidlertid kommet bort, hvorfor A/S Ila Jernstøperi i forannevnte brev av 16. februar 1955 nå søker om konsesjon på leie av ca. 2 500 kW fra Trondheim elektrisitetsverk.

Hovedstyret vil rå til at søknaden innvilges og at tillatelsen meddeles for den tid A/S Ila Jernstøperi måtte leie inntil 2 500 kW fra Trondheim Elektrisitetsverk, dog ikke lenger enn til 1. januar 1964.

Hovedstyret vil foreslå at det betinges en årlig avgift til staten av kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig benyttes omframramt kraft til smelteovnsdriften. For øvrig anbefales tillatelsen meddelt på vanlige vilkår, herunder vilkåret om norsk styre, jfr. selskapets kraftleiekonsesjon av 21. mars 1944 som etter dette forutsettes å bortfalle.

Hva angår søknadene av 6. oktober og 9. oktober 1954 fra henholdsvis overrettssakfører Egil Alnæs og skipsreder Peter Valeur om tillatelse til hver for seg å eie mer enn 35 pst. av aksjekapitalen i A/S Ila Jernstøperi, så sees saken å ha vært forelagt Industridepartementets alminnelige avdeling, Det juridiske kontor, som i brev av 24. november 1954 har bemerket:

«Våren 1951 ble det klart at selskapet måtte stoppe produksjonen hvis det ikke øyeblikkelig ble istandbrakt en ordning som også innbefattet ny kapitaltilførsel. Industridepartementet foretok undersøkelser for å bringe på det rene om noen var interessert i å overta bedriften slik at produksjonen kunne holdes i gang. Det viste seg at herrene Alnæs og Valeur, som sammen utgjorde en hovedaksjonærgruppe i selskapet, var de eneste som både var interesserte og som samtidig ble antatt å være i stand til å overta bedriften på en tilfredsstillende måte.

Et av hovedvilkårene for overtakelsen var at det måtte skaffes kr. 200 000 i ny kapital. Også dette vilkår oppfylte de to herrer fullt ut i samsvar med det de selv opplyser i sine brever av henholdsvis 6. oktober og 9. oktober 1954. Det vises for øvrig til St. prp. nr. 13, 1952.

Juridisk kontor vil anbefale at det i disse to tilfelle i samsvar med konsesjonslovens § 36 blir gitt tillatelse til å eie mer enn 35 pst. av aksjekapitalen.»

Hovedstyret har som forholdene ligger an, for sitt vedkommende ikke noe å bemerke til at de her søkte tillatelser til å eie mer enn 35 pst. av selskapets aksjekapital blir gitt.

Behandlet i hovedstyremøte den 16. august 1955.

Dokumentene vedlegges.»

Departementet skal bemerke:

A/S Ila Jern- og Stålstøperi fikk 21. mars

1944 tillatelse til å leie inntil 1 000 kW elektrisk energi fra Trondheim Elektrisitetsverk. Da tillatelsen var gitt under okkupasjonen, søkte selskapet 20 desember 1946 om stadfesting av tillatelsen etter § 4 i restitusjonsloven av 15. november 1946. Dokumentene i stadfestingssaken er imidlertid kommet bort etter at saken var sendt til distriktsbehandling. Selskapet, hvis navn nå er A/S Ila Jernstøperi, søker nå om konsesjon på leie av inntil 2 500 kW fra Trondheim Elektrisitetsverk.

Det foreligger ikke noen kontrakt med Trondheim Elektrisitetsverk om kraftleie, men A/S Ila Jernstøperi har fått tilsagn om leie av kraft fra Trondheim Elektrisitetsverk på de vilkår som til enhver tid måtte bli fastsatt av de kommunale myndigheter, og uten at det er satt noe maksimum for kraftkvantumet.

Etter det foreliggende vil departementet i tilslutning til Hovedstyret anbefale at A/S Ila Jernstøperi blir gitt konsesjon på leie av inntil 2 500 kW elektrisk energi fra Trondheim Elektrisitetsverk og på de av Hovedstyret foreslåtte vilkår. Vilkårenes pkt. 1 om konsesjonstid foreslås gitt følgende ordlyd:

«Tillatelsen gjelder for den tid A/S Ila Jernstøperi måtte leie inntil 2 500 kW elektrisk energi fra Trondheim Elektrisitetsverk, dog ikke lenger enn til 1. januar 1964.»

Selskapets tidligere konsesjon av 21. mars 1944 på leie av inntil 1 000 kW fra Trondheim Elektrisitetsverk forutsettes i tilfelle å bortfalle.

I samsvar med Hovedstyrets forslag vil en videre anbefale fastsatt en årlig avgift til staten på kr. 1 pr. kW av den kraft som gjennomsnittlig benyttes omframramt kraft til drift av smelteovner.

Ellers foreslås oppstilt vanlige vilkår, slik at vilkårene i sin helhet blir sålydende:

1. Leietid.

Tillatelsen gjelder for den tid A/S Ila Jernstøperi måtte leie inntil 2 500 kW elektrisk energi fra Trondheim Elektrisitetsverk, dog ikke lenger enn til 1. januar 1964.

2. Styre.

Selskapets styre skal ha sitt sete her i riket og skal til enhver tid for et flertalls vedkommende bestå av norske statsborgere.

3 Overdragelse av energi.

Den kjøpte energi kan ikke overdras videre uten samtykke av departementet eller for noen del avgis til utlandet uten tillatelse av Kongen.

Handler selskapet mot denne bestemmelse, skal det for hver gang svare en konvensjonalbot på opp til kr. 1 — en krone — pr. kW pr. døgn etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

4. Søksmål etter naboloven.

Bruker selskapet energien til bedrift som ved røyk, giftige gasser eller på annen måte virker skadelig på omgivelsene, skal vedkommende departement, såfremt det finner grunn til å gripe inn av almene hensyn, anerkjennes som rett saksøker når det gjelder overtredelser av naboloven.

5. Norske tjenestemenn og arbeidere.

Til byggingen og driften av anlegget skal det bare brukes tjenestemenn og arbeidere som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett. Vedkommende myndighet kan dog dispensere fra denne bestemmelse når det trengs spesiell fagkunnskap eller øvelse eller når andre hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig for konsesjonæren.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler mot det, kan dispensasjon også gis når det gjelder fremmede tjenestemenn og arbeidere som har hatt fast bopel her i riket det siste år. Søknad om dispensasjon må i hvert enkelt tilfelle sendes om vedkommende politimester. Ansettelse må ikke i noe tilfelle foretas før søknaden er avgjort.

Bruker konsesjonæren fremmede tjenestemenn eller arbeidere uten å ha fått tillatelse til det, kan vedkommende departement illegge ham en dagbot til statskassen på opp til 50 — femti — kroner dagen for hver person.

6. Norsk arbeid og materiell.

Til byggingen og driften av anlegget skal norsk vare brukes såfremt den er likeså god som den utenlandske, kan skaffes tidsnok (en forutsetter da at den blir tinget i tide) og prisen på den ikke ligger mer enn 10 pst. over prisen på den utenlandske vare inklusive toll. Forutsetningen er dog at toll og prisforskjell tilsammen ikke skal overstige 25 pst., av prisen på den utenlandske vare (eksklusiv toll). Når det gjelder valg mellom innenlandske tilbud, skal det tilbud velges som representerer mest norsk arbeid og den største innenlandske produksjon av råvarer og halvfabrikata, selv om dette tilbud er dyrere, når det bare ikke ligger over den prisgrense som gjelder i forhold til utenlandsk vare.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når sær-

lige hensyn gjør det påkrevet. Søknad om dispensasjon må på forhånd sendes til departementet med de opplysninger som er nødvendige.

Ved overtredelse av bestemmelsene om bruk av norske varer kan vedkommende departement for hver gang illegge konsesjonæren en bot til statskassen på inntil 15 — femten — pst. av den verdi som varen har.

Departementet går ut fra at konsesjonæren på alle måter søker å lette innkjøp av innenlandsk materiell, f. eks. ved å dele opp ordrene når det er høve til det og ved lempninger med omsyn til leveringstid og andre vilkår.

Når det gjelder innkjøp for over kr. 5 000 av en vare som også blir laget her i landet, må anbudsinnbydelse sendes ut dersom det skal innhentes tilbud fra utlandet. I anbuds-vilkårene skal det kreves at det i tilbud om norske varer må opplyses om det er brukt utenlandske råvarer eller halvfabrikata til fremstillingen av varene og eventuelt i hvor stor monn dette er gjort. Alle tilbud skal åpnes samtidig, og det må settes opp protokoll over forretningen. Blir det tinget for over kr. 5 000 av en vare som er laget i utlandet, skal det straks sendes melding til vedkommende departement om det med alle de opplysninger som en må ha for å kunne avgjøre om konsesjonsvilkårene er fulgt. Når departementet finner grunn til det, kan det kreve opplyst på forhånd om konsesjonæren akter å kjøpe varer fra utlandet.

7. Trygd.

Trygd skal fortrinnsvis tas i norske selskaper, hvis disse byr likeså gode vilkår som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse når særlige hensyn foreligger.

8. Kraftavståelse.

Selskapet plikter å avstå inntil 10 pst. av den leide kraft til de kommuner som Kongen bestemmer — derunder også fylkeskommuner.

Kraften leveres til samme pris og på samme vilkår som etter leiekontrakten gjelder for selskapet og kan forlanges tatt ut etter bestemmelse av departementet enten i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettet, hva enten dette tilhører selskapet eller eieren av vassfallet.

Volder uttaket av kraften økede utgifter, bæres disse av den som tar ut kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lock-out må ikke skje uten samtykke av departementet.

Selskapet har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft tas ut.

Konsesjonskraft kan oppsies med 2 års varsel. Kraft som er oppsagt kan ikke senere forlanges avgitt.

9. Avgift.

Av den kraft som gjennomsnittlig benyttes omfram kraft til drift av smelteovner erlegges en avgift på kr. 1 — en krone — årlig pr. kW til staten. Avgiften forfaller til betaling ved årets utgang. Blir avgiften ikke betalt til forfallsdag svares deretter 6 pst. årlig rente.

De nærmere bestemmelser om beregningen og betalingen av avgiften fastsettes av vedkommende departement.

10. Kontroll.

Selskapet plikter å rette seg etter de bestemmelser som vedkommende departement måtte treffe til kontroll med at konsesjonsvilkårene blir overholdt.

Utgiftene med kontrollen erstattes det offentlige av selskapet etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

11. Overtredelse av konsesjonsvilkårene.

Overtredelse av de vilkår som er fastsatt i postene 2 og 10 medfører i tilfelle av gjentagelse tap av konsesjonen hvis ikke forholdet blir brakt i orden etter reglene i lov nr. 16 av 14. desember 1917 §§ 31 og 32.

Søknadene av 6. oktober og av 9. oktober 1954 fra henholdsvis o.r.sakfører Egil Alnæs og skipsreder Peter Valeur gjelder tillatelse etter § 36 i lov nr. 16 av 14. desember 1917, til hver å inneha henholdsvis 743 og 826 aksjer i A/S Ila Jernstøperi med rett til å avgi henholdsvis 5 892 og 6 056 stemmer. Da herrene Alnæs og Valeur ved de nevnte aksjeerverv hver har fått rett til å avgi stemme for mer enn 35 pst. av aksjekapitalen i selskapet, trengs det etter bestemmelsen i § 36, siste ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917 tillatelse til å inneha aksjene.

Som det fremgår av søknadene har Alnæs og Valeur ved nyttegning i 1951 hver ervervet nye aksjer i A/S Ila Jernstøperi for kr. 122 500. For så vidt angår et beløp på kr. 100 000 for hver av dem må disse aksjeerverv sees i relasjon til den i St. prp. nr. 13 for 1952 omhandlede frivillige akkordordning for A/S Ila Jernstøperi, idet det var et av hovedvilkårene for denne akkordordning at det av den aksjonærgruppe som representertes av herrene Alnæs og Valeur ble skutt inn kr. 500 000 i ny kapital i selskapet, hvorav kr. 200 000 ved tegning av ny aksjekapital og resten ved lån.

Ved Stortingets vedtak av 28. april 1952 ble Industridepartementet i samsvar med forslag i nevnte St. prp. nr. 13 for 1952 bemyndiget til på statens vegne som kreditor i A/S Ila Jernstøperi å godta frivillig akkordordning for selskapet i samsvar hermed.

Etter omstendighetene vil departementet anbefale at o.r.sakfører Egil Alnæs og skipsreder Peter Valeur hver gis tillatelse etter § 36, siste ledd i lov nr. 16 av 14. desember 1917 til å inneha aksjer i A/S Ila Jernstøperi med rett til å avgi stemme for mer enn 35 pst. av aksjekapitalen.

Industridepartementet

tilrår:

1. A/S Ila Jernstøperi tillates i medhold av kap. IV i lov nr. 16 av 14. desember 1917 å leie inntil 2 500 kW elektrisk energi fra Trondheim Elektrisitetsverk på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 4. november 1955.
2. O.r.sakfører Egil Alnæs og skipsreder Peter Valeur tillates i medhold av nevnte lovs § 36, siste ledd hver for seg å inneha aksjer i A/S Ila Jernstøperi i sådant antall at de derved er berettiget til å avgi stemme for mer enn 35 pst. av aksjekapitalen.

37. Ballangen Kraftlag A/L.

(Tillatelse til å regulere Hjertevatn i Forsåvassdraget og til å overføre Rauvatn til Hjertevatn.)

Kronprinsregentens resol. av 18. november 1955.

Ved brev av 20. mai 1955 har Nordland Fylke, Elektrisitetskontoret, på vegne av Ballangen Kraftlag A/L søkt om tillatelse til å regulere Forsåvassdraget i Lødingen herred ved en overføring av Rauvatnet til Hjertevatnet og ved en regulering av Hjertevatnet i forbindelse med utbyggingen av fallet mellom Hjertevatn og Sjursvatn.

Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet har i brev av 19. oktober 1955 gitt følgende uttalelse i anledning av søknaden:

«Nordland fylke, elektrisitetskontoret, har sendt inn denne søknad, datert 20. mai 1955:

«På vegne av Ballangen Kraftlag søkes her ved om tillatelse til overføring av Rauvatnet til Hjertevatnet samt tillatelse til regulering av Hjertevatnet i forbindelse med utbygging av fallet mellom Hjertevatn og Sjursvatn, alt i Lødingen kommune. Det forutsettes at man senere skal søke om reguleringsstillatelse for Rauvatnet når reguleringsgrensene blir nærmere fastsatt.

Det henvises til vedlagte beskrivelse med omkostningsoverslag for utbygning av vassdraget, hvorav vil fremgå at 1. byggetrinn går ut på utbygging av fallet Hjertevatn—Sjursvatn i forbindelse med regulering av Hjertevatnet. Overføring av Rauvatnet blir aktuelt ved 2. byggetrinn i forbindelse med utvidelse av kraftstasjonen ved Sjursvatn. I et 3. byggetrinn kan det bli tale om å bygge ut fallet mellom Rauvatn og Hjertevatn.

Det søkes om:

- A. Regulering av Hjertevatn ved 15,3 m senkning fra nåværende vannstand kote 254,3 til kote 239 0.
- B. Overføring av Rauvatn til Hjertevatn.

Beregning av kraftøkningen ved reguleringen av Hjertevatn uten overføring av Rauvatn.

Nedbørsfeltet til Hjertevatnet er ca. 13 km². Gjennomsnittlig minste vassføring anslås til 40 sl. Midlere bruttofall ved utbygging av fallet Hjertevatn—Sjursvatn blir ca. 194 m og minstevassføringen tilsvarer ca. 100 nat.-HK.

Ifølge oppgave fra Vassdragsvesenets hydrologiske avdeling kan man regne med en gjennomsnittlig vassføring på 54 sl. pr. km², eller et gjennomsnittlig årsavløp fra hele nedbørsfeltet på 22,0 mill. m³. Ved 15,3 m senkning av Hjertevatnet regner man med et magasin på 23 mill. m³, og regulert vassføring kan da settes lik den gjennomsnittlige eller $13,0 \times 0,054 = 0,70$ m³/sek.

Ved 194 m bruttofall svarer 0,70 m³/sek. til 1 800 nat.-HK. Kraftforøkelsen i forhold til kraftytelsen ved minste vassføring blir således ca. 1 700 nat.-HK.

Beregning av kraftøkningen ved regulering av Hjertevatn samt overføring av Rauvatn.

Nedbørsfeltet til Rauvatnet er ca. 18,5 km² og til Hjertevatn 13,0 km², tilsammen ca. 31,5 km². Gjennomsnittlig minste vassføring anslås til 100 sl., tilsvarende en kraftytelse på 260 nat.-HK i fallet Hjertevatn—Sjursvatn.

Gjennomsnittlig vassføring regnes til 54 sl. pr. km² tilsvarende et gjennomsnittlig årsavløp på 53,5 mill. m³. I forbindelse med overføring av Rauvatnet ved tunnel regner en med å oppnå et reguleringsmagasin på ca. 12 mill. m³ i Rauvatnet. Sammen med magasinet på 23 mill. m³ i Hjertevatnet fåes tilsammen magasiner på ca. 35 mill. m³. Magasinene vil således utgjøre ca. 65 pst. av det beregnede gjennomsnittlige årsavløp på 53,5 mill. m³. Ved denne magasin størrelse vil man etter bestemmende reguleringskurve for Kjårdaelv oppnå en regulert vassføring på 96,5 pst. av den gjennomsnittlige eller $0,965 \times 31,5 \times 0,054 = 1,64$ m³/sek.

Ved 194 m bruttofall svarer 1,64 m³/sek. til ca. 4 250 nat.-HK ved utbygging av fallet Hjertevatn—Sjursvatn. Kraftforøkelsen i forhold til kraftytelsen ved minstevassføring blir således ca. 3 990 nat.-HK.

Skadevirkninger.

Det er ingen bebyggelse ved Hjertevatn og Rauvatn, og skadevirkningene blir formentlig ikke store. Gytteforholdene vil antagelig bli dårligere enn før, og reguleringen kan således gå ut over fiskebestanden.

Det antas at skadevirkningene blir ubetydelige i forhold til de fordeler som oppnåes.»

Det medsendte forslag til manøvreringsreglement forutsetter at flomvassføringen ikke økes, at lågvasføringen ikke minskes til skade for andre rettigheter og at vannslippingen for øvrig kan foregå etter behovet for nedenforliggende kraftanlegg. Det inneholder ellers de vanlige bestemmelser.

Forsåvassdraget renner gjennom Rauvatn (470 m o. h.), Skårvatn (157 m o. h.), Store Melkevatn (84 m o. h.), Sjursvatn (55 m o. h.) og Forsåvatn (31 m o. h.). Hjertevatn (254,3 m o. h.) har også avløp til Store Melkevatn. 1. byggetrinn omfatter utbygging av det 194 m høye fall mellom Hjertevatn og Sjursvatn med installering av 1. aggregat på ca. 2 500 kW. 2. byggetrinn omfatter overføring av Rauvatn til Hjertevatn samt installering av et nytt aggregat på ca. 2 500 kW. Som 3. trinn utbygges fallet Rauvatn—Hjertevatn. Brutto fall blir ca. 220 m. Energiproduksjonen oppgis til henholdsvis 9,0, 20,5 og 34,0 mill. kWh etter 1, 2. og 3. byggetrinn.

Utbyggingsomkostningene for 1. byggetrinn er beregnet til 3,45 mill. kroner heri inngår driftstunnelen, som også er senknings-tunnel, med luke m. v. med kr. 790 000. Omkostningene ved 2. byggetrinn er oppgitt til 2,30 mill. kroner hvorav overføring av Rauvatn utgjør 1,4 mill. kroner.

Søknaden er kunngjort i Norsk Lysingsblad 6. og 11. juni 1955 (nr. 127 og 132), og har vært forelagt distriktet med følgende resultat:

Lødingen herredstyre fattet på møte 14. juli 1955 følgende enstemmige vedtak:

«Lødingen kommune anbefaler at søknaden må bli innvilget.

I tilfelle reguleringen av nevnte vassdrag vil medføre fare for oversvømmelse og derav skade på de private eiendommer langs Sjursvassdraget og Forsåvassdraget, bør Elektrisitetskontoret forelegge saken for disse før den sendes inn til sentralmyndighetene for godkjennelse.»

Nordland fylke, elektrisitetskontoret, bemerker i påtegning av 27. juli 1955:

«Reguleringen av Hjertevatn og Rauvatn med overføring av Rauvatn vil føre til at vannføringen fra Sjursvatn til sjøen vil bli øket i lavvannsperiodene. Fra Rauvatn gjennom Skårvatn og Store Melkevatn til Sjursvatn vil vannføringen bli redusert tilsvarende de nåværende tilløp fra Hjertevatn og Rauvatn.

Flomvannføringen i vassdraget vil i alminnelighet bli mindre enn før. Ved stor flom

på toppen av fulle magasiner kan dog flomvannføringen fra Sjursvatn til sjøen bli øket med ca. 3,5 m³/sek. tilsvarende maksimal belastning ved full utbygging av fallet Hjertevatn—Sjursvatn med 7 200 HK. Med brev av 28. februar 1951 har Vassdragsvesenets Hydrologiske Avdeling satt største påregnelige flom ved Forsåvassdragets utløp i sjøen til 110 m³/sek. (anslagsvis).

Såvidt vi kan forstå vil den forholdsvis lille øking av flomvannføringen, som også sjelden vil inntreffe, være uten større betydning eller ulempe. Vi antar derfor at det ikke skulle være nødvendig å forelegge søknaden for grunneierne.

Vi har for øvrig intet å bemerke til søknaden.»

Fylkesmannen i Nordland slutter seg til uttalelsen fra elektrisitetskontoret, jfr. hans påtegning av 1. august 1955.

Inspektøren for ferskvannsfisket henviser i brev av 9. juli 1955 til følgende uttalelse av 5. juli 1955 fra fiskerikon-sulenten for Nord-Norge:

«Jeg har ikke hatt høve til å befare de angjeldende vatn, og har derfor måttet innhente opplysninger fra kjentfolk om forholdene der.

Hjertevatnet har en flatevidde på ca. 2,2 km². Planen går ut på å senke dette vatnet fra kote 254,3 til kote 239,0, altså 15,3 m. Denne sjøen ligger i skogterreng, og later til å være forholdsvis grunn. Reguleringen vil derfor virke meget kraftig inn på sjøens matproduksjon, og vatnet vil etter senkningen neppe gi mat til noen større fiskebestand. I hele distriktet er dette det eneste vatn med bare aure, og fisken er stor og av ypperlig kvalitet. Etter at reguleringen er trådt i kraft, vil det bli meget vanskelig for fisken å nå fram til sine gamle gyteplasser i bekkene rundt vatnet. En må derfor rekne med at for å holde oppe en bestand av aure må det settes ut yngel eller settefisk.

Rauvatnet har en flatevidde på ca. 1 km². Vatnet ligger i typisk høgfjellsterreng, og må antas å være temmelig næringsfattig. Det eneste fiskeslaget er røye av god kvalitet. Det er i søknaden ikke søkt om regulering av dette vatnet, og en må derfor anta at forholdene her vil bli noenlunde som før, når unn-tas at avløpet blir ført over til Hjertevatnet. Dette antas ikke å ha større betydning for røyebestanden i vatnet.

Når Rauvatnet får avløp til Hjertevatnet, vil røya kunne passere ned i dette. Det er ikke på det nåværende tidspunkt mulig å si noe om hvordan røyebestanden i Hjertevatnet vil komme til å bli i framtida.

Fiskets verdi i de to berørte vatn er ikke svært stor, men sportsfisket er av stor betydning for befolkningen i distriktet som avkobling.

Reguleringen bør derfor medføre forpliktelser for konsesjonæren. Jeg tillater meg å foreslå at det inntas bestemmelser i konsesjonsvilkåra om at konsesjonæren tilpliktes å sette ut yngel eller settefisk av de fiskeslag og i de mengder og på den måte som måtte fastsettes av vedkommende departement. Det bør foretas fiskeriundersøkelser i vassdraget

med års mellomrom, og konsesjonæren bør tilpliktes å dekke de dermed forbundne utgifter.»

I henhold til denne uttalelse foreslår fiskeriinspektøren følgende inntatt i konsesjonsvilkårene:

«Til fremme av fisket i Forsåvassdraget plikter konsesjonæren årlig å sette ut yngel og/eller settefisk etter nærmere bestemmelse av Landbruksdepartementet.

Dersom departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de vannområder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.»

Landbruksdepartementet bemerker i brev av 6. september d.å. at det som representant for staten som grunneier ikke har noe å innvende. Med hensyn til fisket slutter det seg til hva fiskeriinspektøren har anført herom.

Hovedstyret skal bemerke:

Kraftlaget har samtidig med søknaden om reguleringstillatelse innsendt søknad til Hovedstyret om leie av vassdraget. Hovedstyret har i brev til Landbruksdepartementet av 17. juni 1955 anbefalt bortleie på samme betingelser som er gjort gjeldende for statens bortleie av Bardufoss — jfr. St. prp. nr. 3 1950. Den endelige leiekontrakten er undertegnet av Landbruksdepartementet og Ballangen Kraftlag henholdsvis 6. og 12. september 1955.

Ifølge kontrakten, gjelder leien vann- og strandrettigheter som er nødvendige for utbygging av fallet mellom Hjertevatn og Sjursvatn og overføring av Rauvatn til Hjertevatn. Leieforholdet gjelder i 50 år fra kontraktens datum med mindre leieforholdet brytes tidligere på grunn av misligholdelser av nærmere angitt art. Ved leieforholdets opphør har staten rett til å innløse grunnarealer og rettigheter som kraftlaget måtte ha ervervet til sitt anlegg. Som vederlag for de leide rettigheter skal kraftlaget årlig betale kr. 1 400 ved 1. byggetrinn og kr. 3 200 ved 2. byggetrinn. Grunn til byggetomter, damsted, veg-anlegg, grustak o.l. betales særskilt. Likeledes erstatning for skader og ulemper på grunn av reguleringen. Anleggene skal være fullført og drift påbegynt innen 7 år fra kontraktens datum. Kontrakten inneholder ellers de bestemmelser som er vanlig for slike leieforhold.

Kraftlaget har videre ved kgl. resolusjon av 3. juli og 11. desember 1953 fått tilsagn om 2,7 mill. kroner i statsstøtte.

I forbindelse med utbyggingen søkes det

nå om tillatelse til å regulere Hjertevatn 15,3 m ved senking til kote 239,0 og overføring av Rauvatn til Hjertevatn.

Hovedstyret har ikke noe å bemerke til ansøkerens beregning av vassføringen for 1. byggetrinn, og antar at vassføringsøkningen for dette trinn kan settes til 0,65 m³/sek. tilsvarende 1 680 nat.-HK i det 194 m høye brutto-fallet. I de hydrologiske beregninger for 2. byggetrinn har ansøkeren regnet med et magasin i Rauvatn på 12 mill. m³. Søknaden gjelder imidlertid overføring uten magasin, og den tilsvarende vassføringsøkning antar man kan settes til 0,66 m³/sek. Samlet vassføringsøkning etter overføringen blir altså 1,31 m³/sek. tilsvarende 3 390 nat.-HK. Man tar som vanlig forbehold om revisjon av disse tall.

Reguleringen vil etter det som foreligger ikke medføre nevneverdig skade på skog eller beite. Når det gjelder fisket, mener fiskerinspektøren at reguleringen vil virke meget sterkt inn på ernæringsforholdene i ugunstig retning, og at gytemulighetene blir forringet.

Hovedstyret antar at skadene og ulempene ved reguleringen er av liten betydning sammenlignet med fordelene, også når omkostningene ved foretaket tas i betraktning, jfr. reguleringslovens § 8, pkt. 1, og man anbefaler tillatelse gitt på de betingelser som er oppstilt i vedlagte utkast.

Vedrørende betingelsene bemerkes:

Konsesjonstiden, post 1,

må følge leietiden og som denne begrenses til 50 år regnet fra leiekontraktens datum 12. september 1955.

Innløsning, post 2.

Foruten den vanlige innløsningsrett i det 35. år må her også tas forbehold om slik rett hvis leieforholdet mellom kraftlaget og staten skulle bli hevet eller oppsagt i henhold til leiekontrakten. (Jfr. dennes post 25.)

Avgifter, post 3.

Hovedstyret foreslår avgiftene satt til kr. 0,50 pr. nat.-HK til kommuner og kr. 0,10 pr. nat.-HK til staten.

Frister, post 5.

Leiekontraktens post 10 setter en frist på 7 år for fullføring av anlegget. Samme frist foreslås inntatt her. Da arbeidet allerede er i gang, er frist for påbegynnelse sløyfet.

Opphjør av fisket, post 13.

Man har her i det vesentlige fulgt fiskerinspektørens forslag.

Kraftavgivelse, post 18,

er ifølge lovens § 12 pkt. 15 betinget med inntil 10 pst. til kommuner. Videre er staten forbeholdt inntil 5 pst.

De øvrige betingelser trenger formentlig ingen nærmere omtale.

Etter omstendighetene har man ikke funnet det nødvendig å betinge sikkerhetsstillelse etter lovens § 12, pkt. 16.

I ansøkerens forslag til manøvreringsreglement er det angitt en øvre reguleringsgrense for Hjertevatn. Da tillatelsen bare gjelder senkning, finner man det riktigst bare å angi reguleringshøyde og nedre reguleringsgrense, jfr. vedlagte utkast, post 1.

Utbygging og overføring vil minske lågvassføringen ovenfor Sjursvatn. Bestemmelsen om at lågvassføringen ikke må minskes til skade for andres rettigheter kan derfor bare gjøres gjeldende for vassdraget nedenfor Sjursvatn.

Tillatelsen hjemler ikke rett til regulering av Rauvatn. Ønsker kraftlaget senere å etablere et reguleringsmagasin der, må det da søkes om tillatelse på vanlig måte.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 18. oktober 1955.»

Hovedstyrets forslag til konsesjonsvilkår for reguleringen — heri innbefattet overføringen av Rauvatnet — er sålydende:

«1.

Reguleringskonsesjon gis for den tid leieforholdet mellom Ballangen Kraftlag A/L og staten står ved makt, dog begrenset til et tidsrom av 50 år fra 12. september 1955.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras.

De utførte reguleringsanlegg kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i vassdraget nedenfor anleggene.

Ved konsesjonstidens utløp har staten rett til å kreve avstått uten vederlag reguleringsanleggene med tilliggende grunn og rettigheter og med de bygninger og andre innretninger som er oppført av hensyn til reguleringen.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35te år fra 12. september 1955, eller hvis leieforholdet mellom kraftlaget og staten blir hevet eller oppsagt i henhold til leiekontrakten har staten rett til å innløse reguleringsanleggene. Benytter ikke staten seg herav, skal den i det 10de år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt reguleringsanleggenes eier minst 5 år i

forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbygningsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de bevislig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anleggene skal ved innløsningsen være i fullt driftsmessig stand. Hvor vidt så er tilfelle, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den øking av vannkraften som innvinnes ved reguleringen skal der erlegges følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,10 pr. nat.-HK.

Til de fylkes, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 0.50 pr. nat.-HK.

Økingen av vannkraften beregnes på grunnlag av den øking av vassdragets lågvassføring som reguleringen antas å ville medføre ut over den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinet utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lågvassperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som den ved reguleringen innvunne øking av vannkraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreffer etter hvert som den ved reguleringen innvunne vannkraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantessikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3 og om kontroll med vannforbruket, samt ang. avgivelse av kraft, jfr. post 18, skal, for så vidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende departement.

5.

Arbeidet må fullføres innen en frist av 7 år etter 12. september 1955. I fristene medregnes ikke den tid som det på grunn av overordentlige tildragelser (vis major) streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

6.

Til anlegg og drift skal bare brukes funksjonærer og arbeidere som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler mot det kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

7.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anleggene bruke norske varer for så vidt disse kan fås like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at der er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestillingen — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll hvortil de kan fås fra utlandet. Er der adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av vedkommende departement.

Departementet kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer når særlige hensyn gjør det påkrevet.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegges konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departementet en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

8.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne bestemmelse hvis særlige hensyn foreligger.

9.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller

pålegges noen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer). Verktøy og andre arbeidsredskaper, som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi, beregnet etter hva de har kostet konsesjonærene med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbu for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almennyttig øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg, som i tilfelle tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende departement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anleggene.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige legehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

11.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende departement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende departements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvister å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet.

Bestemmelsen i annet ledd får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjonær og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

12.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune dens utgifter til forsorgsunderstøttelse av de ved anleggene ansatte arbeidere og deres familier.

13.

Konsesjonæren skal til fremme av fisket i vassdraget sette ut yngel eller settefisk i den

utstrekning, av den art og på de steder som bestemmes av vedkommende departement.

Hvis departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de regulerte vatn skal konsesjonæren være forpliktet til å dekke omkostningene hermed.

14.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Deres utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift, undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

15.

Ved damanleggene skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres bruk. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anleggene som skjer i krigsøyemed.

16.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement som utferdiges på forhånd. En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglementet er fastsatt.

17.

Anleggenes eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesser finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anleggene skal tilstilles Norges Geografiske oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

18.

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann

er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften, (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnett, hva enten ledningene tilhører anleggenes eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økte utgifter, bæres disse av den som uttar kraften. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst. rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallene kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften i stedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år. Hvis eieren leier ut kraft og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen eller staten i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Unnlater anleggets eier å levere denne kraft, uten at vis major, streik eller lockout hindrer leveringen, plikter han etter departementets bestemmelse å betale en mulkt til statskassen av kr. 1 pr. dag for hver kW som urettelig ikke er levert. Det offentlige skal være berettiget til etter departementets bestemmelse å overta driften av anlegget for eierens regning og risiko, så vidt nødvendig til levering av den betingede kraft.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

19.

Det påhviler konsesjonshaveren i den utstrekning hvori dette kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, å unngå ødeleggelse

ser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder som antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning.

Hvis sådan ødeleggelse som følge av arbeidenes fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anleggene i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger å dra omsorg for at de ferdige anlegg virker minst mulig skjemmende i terrenget.

Om disse bestemmelser gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

20.

Anleggenes eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende departement til kontroll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggenes eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

21.

Alle heftelser som hviler på anleggene faller bort når og i den utstrekning de i henhold til reguleringskonsesjonen går over til staten eller innløses av denne.

22.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Vedkommende departement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget, for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement er:

«1.

Hjertevatn kan senkes 15,3 m til kote 239,0. Denne grense skal betegnes med et fast og tydelig vannstandsmerke som Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet godkjenner.

2.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragets flomvassføring så vidt mulig ikke forhøyes. Heller ikke må lågvassføringen nedenfor Sjursvatn minskes til skade for andres rettigheter. For øvrig kan vannslipningen foregå etter behovet for nedenforliggende kraftanlegg.

3.

Det skal påsees at flomløp og tappeløp ikke hindres av is eller lignende og at reguleringsanlegget til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over manøvreringen og avleste vannstander. Dersom det forlanges, observeres og noteres regnmengder, temperatur m. v. Av protokollen sendes, om det forlanges, ved hver måneds utgang avskrift til Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet.

4.

Til å forestå manøvreringen antas en norsk statsborger som godkjennes av vedkommende departement.

5.

Mulig tvist om forståelsen av dette reglement blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Endring av reglementet kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet skal bemerke:

Som det framgår skal utbyggingen foregå i flere byggetrinn. 1. byggetrinn går ut på utbygging av fallet Hjertevatn—Sjursvatn i forbindelse med regulering av Hjertevatn ved 15,3 m senking. 2. byggetrinn omfatter overføring av Rauvatnet i forbindelse med utvidelse av kraftstasjonen. I et 3. byggetrinn som ikke angår den foreliggende søknad, kan det bli aktuelt å bygge ut fallet mellom Rauvatn og Hjertevatn.

Ved kontrakt undertegnet av Landbruksdepartementet som representant for staten som grunneier og av Ballangen Kraftlag henholdsvis 6. og 12. september 1955 har kraftlaget sluttet kontrakt om leie av vassdraget. Leieforholdet gjelder i 50 år, og som vederlag skal kraftlaget årlig betale kr. 1 400 ved 1. byggetrinn og kr. 3 200 ved 2. byggetrinn.

Omkostningene ved 1. byggetrinn er beregnet til 3,45 mill. kroner og ved 2. byggetrinn 2,30 mill. kroner. Ved kgl. resolusjon av 3. juli og 11. desember 1953 har kraftlaget fått tilsagn om 2,7 mill. kroner i statsstøtte.

Som det framgår er den samlede vassføringsøking for begge byggetrinn beregnet til 1,31 m³/sek., tilsvarende 3 390 nat.-HK.

Etter det foreliggende vil reguleringen ikke medføre nevneverdig skade på skog eller beite. Derimot antas det at den vil virke meget uheldig for fisket, men dette vil søkes avhjulpet

ved å ta inn i konsesjonsvilkårene bestemmelser om opphjelp av fisket.

Departementet antar med Hovedstyret at skadene og ulempene ved reguleringen er av mindre betydning sammenliknet med de fordeler som reguleringen vil medføre, herunder også medregnet de påregnelige omkostninger, og en finner således at vilkårene etter vassdragsreguleringslovens § 8, pkt. 1 er til stede for å meddele den søkte reguleringstillatelse.

I tilslutning til Hovedstyret vil departementet rå til at reguleringstillatelsen blir gitt på de vilkår som er foreslått av Hovedstyret.

Departementet vil videre rå til at det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med Hovedstyrets forslag som gjeldende inntil videre.

Industridepartementet

tilråd:

1. I medhold av lov om vassdragsregulering av 14. desember 1917 tillates det Ballangen Kraftlag A/L å foreta en regulering av Hjertevatn i Forsåvassdraget i Lødingen herred og å overføre Rauvatn til Hjertevatn — alt i det vesentlige i samsvar med søknad av 20. mai 1955 og skriv av mai 1955 med bilag fra Nordland Fylke, Elektrisitetskontoret, og på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 18. november 1955.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen som gjeldende inntil videre i samsvar med det forslag som er tatt inn i den nevnte tilråding fra Industridepartementet.

38. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering.

(Midlertidig regulering av Slidrefjord i Bægnavassdraget.

Kronprinsregentens resol. av 25. november 1955.

Med brev av 30. september 1955 har Foreningen til Bægnavassdragets Regulering søkt om i medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 om midlertidige vassdragsreguleringer å få tillatelse til midlertidig regulering av Slidrefjord i Bægnavassdraget.

Saken har vært forelagt Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet som i brev av 16. november 1955 til departementet har uttalt følgende:

«Departementet oversendte 5. oktober d. å. følgende søknad, datert 30. september d. å., fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering:

«Ved kgl. resolusjon av 19. desember 1947 fikk vår Forening tillatelse til å foreta en senking av Slidrefjord i Vestre Slidre herred i Oppland fylke med inntil 120 cm fra vinterlavvannstand kote 364,50 til kote 363,30. Tillatelsen gjaldt for det vanskelige vannår 1947—48. Tillatelsen ble oversendt oss med brev av 19. desember 1947 fra det ærede Departement. Med brevet fulgte også manøvreringsreglement fastsatt ved kgl. resolusjon av 19. desember 1947.

Under de vanskelige forhold som hersker på Østlandet i år og med de dårlige utsikter vi har hydrologisk sett for kommende vinter, tør vi anmode om tillatelse etter kgl. resolusjon av 22. september 1955 om midlertidige reguleringer til å senke Slidrefjord overensstemmende med den tillatelse og manøvrere overensstemmende med det reglement som ble gitt ved de ovennevnte kgl. res. av 19. desember 1947.

Med hensyn til erstatninger kan vi meddele at vi i 1948 ble enige med Vestre Slidre kommune om et oppgjør, og dette ble akseptert av 110 av 116 interesserte grunneiere. Hos de 6 som ikke aksepterte, ble avholdt takst. Vi har grunn til å tro at vi vil bli enige med Vestre Slidre formannskap om å forsøke en lignende ordning denne gang. Vi håper at dette sammen med det at vi søker om det samme som sist, kan gjøre at konsesjon kan meddeles oss uten at saken behøver forsinker ved å forelegges de lokale myndigheter etter reguleringslovens § 6 punkt 2.

Tapningen vil foregå gjennom kanalen fra 1947—48 i Slidrefjords utløpsos. Stengslet i denne — tømmerkiste, sten og grus — vil bli fjernet og ellers vil bli foretatt de nødvendige arbeider for å få kanalen i stand igjen, slik at den kan tjene sin hensikt. Profilet må økes noe fra sist av hensyn til vannet fra Ylja's regulering.»

Søknaden har vært kunngjort i Norsk lysingsblad 14. og 24. oktober 1955 (nr. 239 og 247), og har vært behandlet i distriktet med følgende resultat.

Vestre Slidre formannskap fattet i møte 19. oktober 1955 dette enstemmige vedtak:

- «Som vilkår for konsesjonstillatelse kreves:
1. Der må sørges for at kanalen og utløpsoset bringes nøyaktig tilbake til den gamle tilstand som eksisterte før arbeidene foretas. For gjennomførelse av dette arbeid må der settes kortest mulig frist. Ved reguleringen i 1947—48 tok det meget lang tid før nevnte arbeider ble gjennomført, og dette må ikke gjenta seg.
 2. Gyteplasser i elven og fjorden blir sterkt redusert, hvorfor der som delvis erstatning herfor må utsettes et bestemt antall settefisk etter departementets bestemmelse.
 3. Siden reguleringen i 1947—48 er der kommet en hel del nye vassledninger ut i Slidrefjorden. Der må derfor treffes tiltak for å sikre dem som har vassledninger ut i fjorden det nødvendige vann i vinter. Bestemmelse herom må inntas i konsesjonsvilkårene.
 4. Foruten ovennevnte vilkår og tiltak er det en uttrykkelig forutsetning, at der ytes

full erstatning for alle skader og ulemper som den midlertidige regulering påfører den enkelte grunneier og skadelidende.»

Elektrisitetkontoret for Hedmark og Oppland anbefaler i brev 17. oktober 1955 søknaden innvilget på samme vilkår som bestemt for 1947—48.

Fylkesmannen i Oppland slutter seg i påskrift 21. oktober d. å. til uttalelsen fra elektrisitetkontoret.

Drammensvassdragets Fellesfløtningsforening uttaler i brev av 19. oktober 1955 at det på nåværende tidspunkt ikke er mulig å beregne virkningen på kommende års fløtningsvassføring, og innskrenker seg til å ta forbehold om erstatning for eventuell skade.

Elektrisitetforsyningen i Buskerud antar i påskrift 17. oktober 1955 at skadene ved reguleringen vil bli små i forhold til verdien av den innvunne kraft, og anbefaler tillatelse gitt.

Fylkesmannen i Buskerud peker i påskrift 24. oktober på at magasinet ligger i Oppland fylke, og finner å måtte innskrenke seg til å vise til uttalelsen fra Drammensvassdragets Fellesfløtningsforening.

Hovedstyret skal bemerke:

Ved kgl. resolusjon av 19. desember 1947 fikk Foreningen til Bagnavassdragets Regulering i medhold av lov av 12. desember s. å. om midlertidig vassdragsregulering tillatelse til å senke Slidrefjord 1,2 m til kote 363,3. Tillatelsen gjaldt inntil lågvassperiodens slutt 1948. De gamle vannstandsforhold ble deretter gjenopprettet og fjorden er nå ikke regulert.

En søknad fra reguleringsforeningen om tillatelse til en varig regulering av Slidrefjord på 3,5 m mellom kotene 362,50 og 366,00 ved 1,45 m oppdemning og 2,05 m senkning har Hovedstyret ikke funnet å kunne tilråde imøtekommet, jfr. Hovedstyrets brev av 13. april 1955. Så vidt man vet har departementet ennå ikke tatt stilling til søknaden.

Reguleringsforeningen søker nå om tillatelse i henhold til provisorisk anordning av 22. september 1955 til midlertidig å regulere Slidrefjord i samme omfang som tillatt for lågvassperioden 1947—48. Innvunnet magasin var da oppgitt til 13 mill. m³ og innvunnet energi ca. 4 mill. kWh.

Ansøkeren har underhånden opplyst at kanalen ikke ble gravd ut i full dybde i 1948 og at omkostningene med fullføring av kanaliseringen samt gjenstengning antas å komme opp i ca. kr. 65 000 eksklusive erstatninger.

Etter det som foreligger må man regne med at reguleringen i større eller mindre grad vil

medføre ulemper for vannforsyningsanleggene fra fjorden (pumpeverk). Disse ulemper antas i alt vesentlig å kunne avhjelpes, og man går ut fra at reguleringsforeningen gjør dette på lignende måte som ved den forrige midlertidige regulering. Videre må man regne med skade på fiske og at det kan oppstå visse vansker for ferdselen på isen.

Hovedstyret antar nå som forrige gang at betingelsene for at tillatelse kan gis er til stede, og man anbefaler at Foreningen til Bægnavassdragets Regulering i medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 blir gitt tillatelse til i lågvassperioden 1955—56 å senke vannstanden i Slidrefjord 1,2 m til kote 363,3.

Tillatelsen foreslås gitt på de i vedlagte utkast oppstilte betingelser.

Avgiftene i henhold til reguleringslovens § 11 er foreslått satt til kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2 pr. nat.-HK til kommuner.

Da det haster med å få saken avgjort, er søknaden i henhold til anordningens § 1, siste avsnitt, ikke forelagt Inspektøren for ferskvannsfisket, men på grunnlag av uttalelsen fra formannskapet i Vestre Slidre er i post 5 oppstilt vilkår om utsetting av yngel og/eller settefisk dersom vedkommende departement finner det nødvendig.

Angående Vestre Slidre formannskaps krav om å betinge tiltak for å sikre dem som har vannledninger ut i fjorden det nødvendige vann, henvises til det som foran er anført herom.

Vedlagte utkast til manøvreringsreglement er i det vesentlige overensstemmende med reglementet av 19. desember 1947.

Man foreslår videre at departementet samtykker i at nødvendig grunn m. v. avståes før erstatningene er fastsatt og uten frist etter skjønnslovens § 55.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 15. november 1955.»

Hovedstyrets forslag til betingelser for tillatelse for Foreningen til Bægnavassdragets Regulering til midlertidig regulering av Slidrefjord for tidsrommet inntil 1. juli 1956:

«1.

Senkningen gjennomføres i det vesentlige i samsvar med søknaden av 30. september 1955.

Så snart som mulig etter vårflommens kulminasjon i 1956 skal de gamle vannstandsforhold gjenopprettes. Dette skjer ved gjenfylling eller gjenbygging av kanalen etter nærmere bestemmelse av det offentlige tilsyn. Overflødig masse må i tilfelle fjernes fra den nåværende frie flomprofil og om mu-

lig tippes under nåværende lavvannstand.

Tilsynets utgifter i forbindelse med reguleringen dekkes av Foreningen til Bægnavassdragets Regulering.

2.

Erstatning for skade og ulempe ved reguleringen skal fastsettes av en nemnd på 5 medlemmer som med varamenn oppnevnes av vedkommende departement. Formannen og varamannen for ham må fylle vilkårene for å kunne være høyesterettsdommer.

Nemndas skjønn kan ikke prøves ved overskjønn. Anke hører under Høyesterett og kjæremål under Høyesteretts kjæremålsutvalg. Ankefristen er 4 uker og kjæremålsfristen 7 dager.

Betalingen til medlemmene av nemnda fastsettes av vedkommende departement.

Nemnda avgjør i hvert enkelt tilfelle i hvilken utstrekning juridisk og teknisk hjelp for de innstevnte har vært påkrevd og fastsetter under hensyn hertil godtgjøringen for slik bistand. Det skal påses at parter med likeartede interesser som ikke står i strid, så vidt mulig nytter samme bistand.

3.

Avgiftene i henhold til reguleringslovens § 11 betales med kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2 til kommuner.

4.

Vannslippingen skjer i samsvar med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd utferdiger.

5.

Reguleringsanleggets eier skal sette ut yngel og/eller settefisk hvis — og i den utstrekning — vedkommende departement finner det nødvendig for å avhjelpe eventuell skade på fiskebestanden.

Departementets utgifter til undersøkelse av reguleringens virkning på fiskebestanden dekkes av Foreningen til Bægnavassdragets Regulering.

6.

Reguleringsanleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesser finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte laveste tappingsgrense skal betegnes med et fast og tydelig vannstandsmerke som det offentlige godkjenner.

7.

Til sikkerhet for oppfyllelsen av de forpliktelser som følger av reguleringen, stiller Reguleringsforeningen en av departementet godkjent bankgaranti på kr. 50 000 — femti tusen kroner.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement for midlertidig regulering av Slidrefjord for tidsrommet inntil 1. juli 1956:

«1.

Slidrefjord kan tappes 1,2 m under nåværende vinterlavvannstand til kote 363,3, svarende til 0,83 m under 0 punktet på Vassdragsvesenets vannmerke.

2.

Vannslippingen i lågvassperioden 1955—56 skjer etter de nedenforliggende kraftverkens behov.

3.

Den naturlige flomvannstand i Slidrefjord må ikke forhøyes.

4.

Når vårflommen er kulminert, skal de naturlige vannstandsforhold i fjorden snarest mulig gjenopprettes.»

Departementet skal bemerke:

Som det framgår fikk Foreningen til Bagnavassdragets Regulering ved kgl. resolusjon av 19. desember 1947 tillatelse til i medhold av lov av 12. desember 1947 om midlertidige vassdragsreguleringer å senke Slidrefjord 1,2 m til kote 363,3. Etter lågvassperiodens slutt i 1948 ble de gamle vannstandsforhold gjenopprettet og Slidrefjorden er nå ikke regulert.

Reguleringsforeningen søker nå for lågvassperioden 1955—56 om tillatelse til midlertidig å regulere Slidrefjord i samme omfang som i lågvassperioden 1947—48. Innvunnet magasin ble den gang oppgitt til 13 mill. m³ og innvunnet energi til ca 4 mill. kWh.

En må regne med at reguleringen vil medføre ulemper for vannforsyningsanleggene fra fjorden. Dessuten må en regne med skade på fiske og visse ulemper for ferdsele på isen. Ulempene for vannforsyningsanleggene antas imidlertid i alt vesentlig å kunne avhjelpes, og i post 5 i de foreslåtte vilkår for reguleringen er det tatt inn bestemmelse med sikte på å avhjelpe eventuell skade på fiskebestanden.

Anleggsomkostningene ved den midlertidige regulering antas å komme opp i ca. kr. 65 000. Hertil kommer så skadeserstatningene.

Departementet antar etter det foreliggende

at den fordel kraftinnvinningen ved den omsøkte midlertidige regulering vil medføre for kraftforsyningen under den nåværende ekstraordinære vannskelige vannsituasjon, må anses å være av større betydning enn de skader og ulemper som en må regne med at distriktet blir påført og det selv om omkostningene ved tiltaket også tas med ved vurderingen. En antar derfor at det i medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 § 1, jfr. vassdragsreguleringsloven § 8, er adgang til å gi den omsøkte tillatelse for lågvassperioden 1955—56 slik Hovedstyret foreslår.

Saken har vært forelagt Vestre Slidre kommune og Oppland og Buskerud fylker samt Drammensvassdragets Fellesfløtningsforening. Da det haster meget med å få saken avgjort slik at reguleringen eventuelt kan gjennomføres så raskt som mulig, er den ikke forelagt Inspektøren for ferskvannsfisket, fiskeriforeninger eller andre mulige interesserte. Departementet finner det i dette tilfelle forsvarlig og nødvendig i medhold av den provisoriske anordning § 1, siste ledd i noen grad å fravike bestemmelsen i vassdragsreguleringslovens § 6, punkt 2, jfr. § 4, punkt 1.

Departementet vil rå til at det meddeles Foreningen til Bagnavassdragets Regulering tillatelse til midlertidig regulering av Slidrefjord på de vilkår som er foreslått av Hovedstyret.

Sikkerhetsstillelse foreslås betinget med kr. 50 000.

Avgiftene er foreslått satt til kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2 til kommuner.

I vilkårenes post 2 er det videre i medhold av § 3 i den provisoriske anordning tatt inn bestemmelse om at erstatning for skade og ulempe ved reguleringen skal fastsettes av en nemnd på 5 medlemmer som med varamenn oppnevnes av vedkommende departement.

En vil videre foreslå at det fastsettes manøvreringsreglement for den midlertidige regulering i samsvar med Hovedstyrets forslag.

Dersom reguleringstillatelse blir gitt, vil departementet i tilfelle, i medhold av anordningens § 2 samtykke i at nødvendig grunn m. v. avstås før erstatningen er fastsatt og uten frist etter skjønnsloven § 55. Etter den provisoriske anordning § 2, 2. ledd vil departementet sette en frist innen hvilken skjønn må begjæres. På grunn av eventuell ulempe for ferdsele på isen går departementet ut fra at det vil være praktisk at det i hvert fall blir påbegynt skjønn i inneværende vinter.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 om midlertidige vass-

dragsreguleringer tillates det Foreningen til Bægnavassdragets Regulering i lågvassperioden 1955—56 å senke vannstanden i Slidrefjord i Vestre Slidre kommune, Oppland fylke, 1,2 m til kote 363,3 på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 25. november 1955.

2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med forslaget i Industridepartementets ovennevnte tilråding.

39. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering.

(Midlertidig regulering av Vangsmjøsa i Vang herred.)

Kronprinsregentens resol. av 25. november 1955.

Med brev av 30. september 1955 har Foreningen til Bægnavassdragets Regulering søkt om tillatelse til midlertidig regulering av Vangsmjøsa i Vang herred i Oppland fylke.

Saken har vært forelagt Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet som i brev av 16. november 1955 til departementet har uttalt følgende:

«Departementet oversendte 5. oktober d.å. til uttalelse bl. a. følgende søknad datert 30. september 1955 fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering:

«Ved kgl. resolusjon av 16. januar 1948 fikk vår Forening tillatelse til å foreta en senkning av Vangsmjøsa i Vang herred i Oppland fylke med inntil 75 cm fra vinterlavvannstand kote 464,80 til kote 464,05. Tillatelsen gjaldt for det vanskelige vannår 1947—48. Tillatelsen ble oversendt oss med brev av 20. januar 1948 fra det ærede Departement. Med brevet fulgte også manøvreringsreglement fastsatt ved kgl. resolusjon av 16. januar 1948.

Under de vanskelige forhold som hersker på Østlandet i år og med de dårlige utsikter vi har hydrologisk sett for kommende vinter, tør vi anmode om tillatelse etter kgl. resolusjon av 22. september 1955 om midlertidige reguleringer, til å senke Vangsmjøsa overensstemmende med den tillatelse og manøvrere overensstemmende med det reglement vi ble gitt ved den ovennevnte kgl. resolusjon av 16. januar 1948.

Med hensyn til erstatninger kan vi meddele at vi i 1948 ble enig med Vang kommune om et oppgjør, og dette ble akseptert av 89 av 98 interesserte grunneiere. Hos de 9 grunneiere som ikke aksepterte, ble avholdt takst. Vi er enig med formannskapet i Vang om å forsøke en lignende ordning denne gang. Vi håper at dette, sammen med det at vi søker om det samme som sist, kan gjøre at konsesjonen kan meddeles oss uten at saken behøver forsinkes ved å forelegges de lokale myndigheter etter reguleringslovens § 6 punkt 2.

Tapningen ned til kote 464,05 vil foregå gjennom kanalen fra 1947—48 i Vangsmjøsas utløpsos. Stengslet i denne — 2 spundvegger, sten og grus — vil bli fjernet og ellers vil bli foretatt de nødvendige arbeider for å få kanalen istand igjen, slik at den kan tjene sin hensikt. Profilet må økes noe fra sist av hensyn til vannet fra Ylja's regulering.»

Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad 14. og 24. oktober 1955 (nr. 239 og 247), og har vært behandlet i distriktet med følgende resultat:

Vang herredstyre gjorde i møte 29. oktober d.å. følgende vedtak:

«Slik som vannsituasjonen er på Østlandet i høst finner kommunestyret ikke å ville motsette seg en midlertidig regulering av Vangsmjøsa og Olevatn, men den må i likhet med 1948 forelegges de enkelte grunneiere til uttalelse hva erstatningen angår. En ting vi spesielt vil peke på er at rundt Vangsmjøsa er der i de siste år flere som har lagt pumpeanlegg fra Mjøsa, og disse vil komme i en vanskelig situasjon hvis nedtappingen blir iverksatt. Så disse må også innkalles ved en eventuell konferanse med grunneierne.»

Elektrisitetetskontoret for Hedmark og Oppland anbefaler i brev av 17. oktober 1955 at søknaden blir innvilget på samme vilkår som i 1947—48.

Fylkesmannen i Oppland slutter seg hertil, jfr. hans ekspedisjon av 21. oktober 1955.

Drammensvassdragets Fellesfløtningsforening uttaler i brev av 19. oktober 1955 at det på det nåværende tidspunkt ikke er mulig å beregne reguleringens virkning på fløtningsvassføringen neste år, og innskrenker seg til å ta forbehold om erstatning.

Elektrisitetetsforsyningen i Buskerud fylke anbefaler i påskrift 17. oktober d.å. at tillatelse gis.

Fylkesmannen i Buskerud peker i påskrift 24. oktober d.å. på at magasinet ligger i Oppland, og innskrenker seg til å vise til uttalelsen fra Drammensvassdragets Fellesfløtningsforening.

Hovedstyret skal bemerke:

Foreningen til Bægnavassdragets Regulering fikk ved kgl. resolusjon av 16. januar 1948 tillatelse til midlertidig i lågvassperioden 1947—48 — å regulere Vangsmjøsa ved 0,75 m senkning til kote 464,05. Etter vår flommens kulminasjon skulle vannstandsforholdene før reguleringen så vidt mulig gjenopprettes. Dette er gjort og vatnet er altså for tiden ikke regulert.

Hovedstyret har i brev til departementet av 13. april d. å. ikke funnet å kunne tilråde imøtekommenhet en søknad fra reguleringsforeningen om tillatelse til 3,0 m varig regulering av Vangsmjøsa mellom kotene 462,50 og 465,50 ved 0,70 m oppdemming og 2,30 m senkning. Departementet har så vidt vites ennå ikke tatt standpunkt til denne søknad.

Reguleringsforeningen søker nå om tillatelse til å foreta en midlertidig regulering av samme omfang som tillatt i 1947—48.

Etter de opplysninger som ble gitt den gang innvinnes et magasin på ca. 13 mill. m³, som representerer 4 mill. kWh i de utbygde fall i vassdraget nedenfor.

Skadevirkningene antas etter det som foreligger å bestå i ulemper for de bestående vannforsyningsanlegg fra vatnet, mulige ulemper for ferdseien på isen og mulig skade på fiske. Ulempene for vannforsyningsanleggene forutsettes her som ved Slidrefjord avhjulpet før senkningen iverksettes.

Senkningsarbeidene er underhånden opplyst å komme på ca. kr. 65 000.

Hovedstyret antar at betingelsene for at tillatelse kan gis er til stede, og man anbefaler at Foreningen til Bagnavassdragets Regulering i medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 blir gitt tillatelse til i lågvassperioden 1955—56 å senke vannstanden i Vangsmjøsa 0,75 m til kote 464,05.

Tillatelsen foreslås gitt på de i vedlagte utkast oppstilte betingelser.

Avgiftene i henhold til reguleringslovens § 11 er foreslått satt til kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2 pr. nat.-HK til kommuner.

Denne regulering må kunne betegnes som forholdsvis beskjedne, og etter det foreliggende er det uvisst om den vil medføre større skader på fiskens gyting. Hovedstyret finner det likevel riktig å betinge utsetting av yngel og/eller settefisk dersom Inspektøren for ferskvannsfisket finner det nødvendig, jfr. betingelsenes post 5.

Vedlagte utkast til manøvreringsreglement er i det vesentligste overensstemmende med det som ble fastsatt for den forrige midlertidige regulering.

Man foreslår videre at departementet samtykker i at nødvendig grunn m. v. skal avstås før erstatningene er fastsatt og uten frist etter skjønnslovens § 55.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 15. november 1955.»

Hovedstyrets forslag til betingelser for tillatelse for Foreningen til Bagnavassdragets Regulering til midlertidig regulering av Vangsmjøsa for tidsrommet inntil 1. juli 1956:

«1.

Senkningen gjennomføres i det vesentlige i samsvar med søknaden av 1. oktober 1955.

Så snart som mulig etter vårflommens kulminasjon i 1956 skal de gamle vannstandsforhold gjenopprettes. Dette skjer ved gjenfylling eller gjenbygging av kanalen etter nærmere bestemmelse av det offentlige tilsyn. Overflødige masser må i tilfelle fjernes fra det nåværende frie flomprofil og om mulig tippes under nåværende lavvannstand.

Tilsynets utgifter i forbindelse med reguleringen dekkes av Foreningen til Bagnavassdragets regulering.

2.

Erstatning for skade og ulempe ved reguleringen skal fastsettes av en nemnd på 5 medlemmer som med varamenn oppnevnes av vedkommende departement. Formannen og varamannen for ham må fylle vilkårene for å kunne være høyesterettsdommer.

Nemndas skjønn kan ikke prøves ved overskjønn. Anke hører under Høyesterett og kjæremål under Høyesteretts kjæremålsutvalg. Ankefristen er 4 uker og kjæremålsfristen 7 dager.

Betalingen til medlemmene av nemnda fastsettes av vedkommende departement.

Nemnda avgjør i hvert enkelt tilfelle i hvilken utstrekning juridisk og teknisk hjelp for de innstevnte har vært påkrevd og fastsetter under hensyn hertil godtgjøringen for slik bistand. Det skal påsees at parter med likeartede interesser som ikke står i strid, så vidt mulig nytter samme bistand.

3.

Avgiftene i henhold til reguleringslovens § 11 betales med kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2 til kommuner.

4.

Vannslippingen skjer i samsvar med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd utferdiger.

5.

Reguleringsanleggets eier skal sette ut yngel og/eller settefisk hvis — og i den utstrekning — vedkommende departement finner det nødvendig for å avhjelpe eventuell skade på fiskebestanden.

Departementets utgifter til undersøkelse av reguleringens virkning på fiskebestanden dekkes av Foreningen til Bagnavassdragets Regulering.

6.

Reguleringsanleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesser finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte laveste tappingsgrense skal betegnes med et fast og tydelig vannstandsmerke som det offentlige godkjenner.

7.

Til sikkerhet for oppfyllelsen av de forpliktelser som følger av reguleringen, stiller Reguleringsforeningen en av departementet godkjent bankgaranti på kr. 50 000 — femti tusen kroner.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement for midlertidig regulering av Vangsmjøsa for tidsrommet inntil 1. juli 1956:

«1.

Vangsmjøsa kan tappes 0,75 m under nåværende vinterlavvannstand til kote 464,05, svarende til 0,25 m under 0-punktet på Vassdragsvesenets vannmerke.

2.

Vannslippingen i lågvassperioden 1955—56 skjer etter de nedenforliggende kraftverkers behov.

3.

Den naturlige flomvannstand i Vangsmjøsa må ikke forhøyes.

4.

Når vårflommen er kulminert, skal de naturlige vannstandsforhold i fjorden snarest mulig gjenopprettes.»

Departementet skal bemerke:

Som det framgår fikk Reguleringsforeningen til Bægnavassdragets Regulering ved kgl. resolusjon av 16. januar 1948 tillatelse til i lågvassperioden 1947—48 midlertidig å regulere Vangsmjøsa med 0,75 m senking til kote 464,05. Reguleringsforeningen søker nå for lågvassperioden 1955—56 tillatelse til en midlertidig regulering av samme omfang. Begrunnelsen er de vanskelige vannforhold som hersker på Østlandet i år og de dårlige utsikter en har hydrologisk sett for kommende vinter.

Det antas at en ved den omsøkte midlertidige regulering vil kunne innvinne et magasin på ca. 13 mill. m³, som representerer 4 mill. kWh i kraftverkene i vassdraget nedenfor.

Skadevirkningene vil først og fremst bestå i ulemper for de bestående vannforsyningsanlegg fra vatnet, men disse ulemper forutsettes avhjulpet i det vesentlige. Videre vil muligens reguleringen medføre ulemper for ferdselen på isen og noen skade på fiske.

Kostnadene ved den midlertidige senkingen er opplyst å komme på kr. 65 000. Hertil kommer så skadeserstatningene. Etter det foreliggende antar departementet at den fordel kraftinnvinningen ved den midlertidige regulering vil medføre for kraftforsyningen under den nåværende ekstraordinært vanskelige vannsituasjon må ansees å være meget betydeligere enn de skader og ulemper den vil medføre, selv om en da også tar i betraktning kostnadene ved tiltaket.

Departementet antar derfor at det i medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 § 1, jfr. vassdragsreguleringsloven § 8, er adgang til i inneværende lågvassperiode å gi reguleringsforeningen den omsøkte tillatelse, slik Hovedstyret foreslår.

Søknaden har vært kunngjort i Norsk lysingsblad og har vært forelagt Vang kommunestyre og den interesserte fløtningsforening. Den er imidlertid ikke forelagt Inspektøren for ferskvannsfisket eller fiskeristyret på stedet slik vassdragsreguleringsloven § 6, punkt 2, jfr. § 4, punkt 1, 2. ledd bestemmer. Da reguleringen i tilfelle må gjennomføres snarest mulig for å kunne komme til nytte inneværende vinter, vil det ikke bli tid til å innhente særskilte uttalelser fra de nevnte institusjoner. Departementet finner det forsvarlig og nødvendig i dette tilfelle å fravike bestemmelsen i vassdragsreguleringsloven § 6, punkt 2, jfr. § 4, punkt 1, 2. ledd slik det er adgang til etter § 1, siste ledd i den provisoriske anordning.

Departementet vil rå til at det meddeles Foreningen for Bægnavassdragets Regulering tillatelse til midlertidig regulering av Vangsmjøsa på de vilkår som er foreslått av Hovedstyret.

I de foreslåtte vilkår er det i medhold av § 3 i den provisoriske anordning tatt inn bestemmelse om at erstatning for skade og ulempe ved reguleringen skal fastsettes av en nemnd på 5 medlemmer som med varamenn oppnevnes av departementet.

Sikkerhetsstillelse foreslås betinget med kr. 50 000.

Avgiftene er foreslått satt til kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2 pr. nat.-HK til kommuner.

En vil videre rå til at det fastsettes manøvreringsreglement for den midlertidige regulering i samsvar med Hovedstyrets forslag.

Dersom reguleringstillatelse blir gitt, vil departementet i tilfelle, i medhold av anordningens § 2, samtykke i at nødvendig grunn m. v. avstås før erstatningen er fastsatt og uten frist etter skjønnsloven § 55. Etter den provisoriske anordnings § 2, 2. ledd vil departementet sette en frist innen hvilken erstatningsskjønn må begjæres. Da det, selv om reguleringen er av beskjedent omfang, kan være mulighet for at reguleringen vil medføre ulemper for ferdselen på isen, går departementet ut fra at det vil være praktisk at det i hvert fall blir påbegynt skjønn inneværende vinter, slik at skjønnsretten kan foreta befaringsmens reguleringen pågår og bl. a. se på isforholdene.

Industridepartementet

tilråd:

1. I medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 om midlertidige vassdragsreguleringer tillates det Foreningen til Bægnavassdragets Regulering i lågvassperioden 1955—56 å senke vannstanden i Vangsmjøsa i Vang herred i Oppland fylke 0,75 m ned til kote 464,05 på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 25. november 1955.
2. Det fastsettes manøvreringsreglement i samsvar med forslaget i Industridepartementets ovennevnte tilråding.

40. Foreningen til Bægnavassdragets Regulering.

(Midlertidig regulering av Olevatn i Raudøla i Bægnavassdraget.)

Kronprinsregentens resol. av 25. november 1955.

I anledning av en søknad av 30. september 1955 fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering om tillatelse i medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 til å foreta en midlertidig regulering av Olevatn i Raudøla i lågvassperioden 1955—56 har Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet i brev av 16. november 1955 gitt følgende uttalelse til departementet:

«Departementet oversendte 5. oktober d. å. til uttalelse bl. a. følgende søknad, datert 30. september 1955, fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering:

«Ved kgl. resolusjon av 14. juli 1950 fikk vår Forening tillatelse til å regulere Olevatn

i Vang herred i Oppland fylke, med 9 m oppdemning fra kote 995,20 til kote 1004,20. Skjønn ble avholdt i 1951 og reguleringen gjennomført. Anlegget var ferdig i 1952—53 og fjorden første gang oppdemmet til full høyde våren 1954.

Vintertapningen foregår gjennom en tunnel forsynt med luker, to stykker 1 000 × 1 200 mm, med luketerskel på kote 990,20. For å få ordnet med utslaget av tunnelen i 1953, ble Olevatn senket til kote 992,29 og siste vår måtte Olevatn ved lukeettersyn senkes til kote 991,80.

Under de vanskelige forhold som hersker på Østlandet i år og med de dårlige utsikter vi har hydrologisk sett for kommende vinter, tør vi anmode om tillatelse etter kgl. resolusjon av 22. september 1955 om midlertidige reguleringer, til i inneværende sesong å senke Olevatn så langt vi kan mot damstokkhøyden 990,20. Ved noen arbeider ute i vannet vil vi antagelig kunne senke fjorden noe under den ovennevnte kote 991,80.

Vannmengden i fjorden mellom kote 991,80 og 995,20 er beregnet til ca. 12 700 000 m³ som skulle kunne gi ca. 3 000 000 kWh i våre medlemmers anlegg. Fjorden har vært full siden midten av juli i år. Vi regner med at snesmeltingen også neste år vil fylle fjorden. Årsavløpet gjennom Olevatn kan settes til ca. 114 000 000 m³. Det totale magasin inklusive de ovennevnte ca. 12 700 000 m³ er 58 900 000 m³, slik at selv ved senkningen blir reguleringsprosenten ikke over 51,7. For ordens skyld meddeles at vi også kommer til å søke permanent tillatelse til å regulere Olevatn ved senkning som nevnt ovenfor.»

Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad 14. og 24. oktober 1955 (nr. 239 og 247) og er oversendt fylkesmennene i Oppland og Buskerud, formannskapene i Vang og Vestre Slidre samt Drammensvassdragets Fellesfløtningsforening og Valdres Fellesfløtningsforening til uttalelse.

Vang herredstyre uttaler i vedtak på møte 29. oktober 1955 at det ikke vil motsette seg en midlertidig regulering av Olevatn, idet det går ut fra at grunneierne får anledning til å uttale seg før erstatningen fastsettes.

Elektrisitetsskontoret for Hedmark og Oppland bemerker i brev av 17. oktober 1955 mellom annet følgende:

«Foreningen sier at reguleringsprosenten ikke vil overstige 51,7. Dette må være en feilskrivning. Det er magasinprosenten som blir 51,7 og etter den bestemmende reguleringskurve for Øystre Slidre-elven ved Øyan-gen blir da reguleringsprosenten omlag 86.

Det er sannsynlig at Olevatn kan bli fylt neste år etterat senkningen er utnyttet dersom nedbørforholdene blir normale.

Elektrisitetsskontoret vil rå til at søknaden om midlertidig senkning blir imøtekommet. En vil imidlertid henstille til søkeren om å ta opp forhandlinger med Vang kommune og

grunneierne om minnelig ordning av erstatningsspørsmålet for den omsøkte senkning.»

Fylkesmannen i Oppland slutter seg i påskrift 21. oktober d.å. til elektrisitetskontorets uttalelse.

Drammensvassdragets Fellesfløtningsforening uttaler i brev av 19. oktober 1955 at det på det nåværende tidspunkt ikke er mulig å beregne reguleringens virkning på fløtningsvassføringen neste år, og innskrenker seg til å ta forbehold om erstatning.

Elektrisitetsforsyningen i Buskerud fylke anbefaler i påskrift 17. oktober d.å. at tillatelse gis.

Fylkesmannen i Buskerud peker i påskrift 24. oktober på at magasinet ligger i Oppland, og innskrenker seg til å vise til uttalelsen fra Drammensvassdragets Fellesfløtningsforening.

Den av reguleringsforeningen bebudede søknad om tillatelse til varig regulering er innkommet. Den er datert 1. oktober 1955 og omfatter 4,0 m senkning fra nåværende nedre reguleringsgrense på kote 995,20 til kote 991,20. Søknaden er kunngjort i Norsk lysingsblad og sendt distriktet til uttalelse.

Hovedstyret skal bemerke:

Foreningen til Bægnavassdragets Regulering fikk ved kgl. resolusjon av 14. juli 1950 tillatelse til å regulere Olevatn 9 m mellom kotene 995,2 og 1004,2 ved oppdemning.

Vintertapningen foregår gjennom en tunnel som er lagt så dypt at vannstanden nå kan senkes til kote 991,80. Reguleringsforeningen håper med små omkostninger å gjøre det mulig å senke vatnet ytterligere ned mot luketerskelen som ligger på kote 990,20, og den søker nå om tillatelse til i lågvassperioden 1955—56 å senke vatnet så langt ned mot kote 990,20 som teknisk mulig.

Magasinet i vatnet mellom kotene 991,80 og 995,20 er ifølge søknaden beregnet til 12,7 mill. m³, som antas å gi ca. 3 mill. kWh i de nedenforliggende kraftverker.

Skadevirkningene ved en midlertidig regulering i dette høyfjellsmagasinet antas etter det foreliggende å bli beskjedne i forhold til fordelene.

Hovedstyret antar at betingelsene for at tillatelse kan gis er til stede. Senkningsgrensen bør angis ved en bestemt kote, og man anbefaler at Foreningen til Bægnavassdragets

Regulering i medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 blir gitt tillatelse til i lågvassperioden 1955—56 å senke vannstanden i Olevatn til kote 991,20. Denne kote betegner i søknad av 1. oktober 1955 antatt nedre reguleringsgrense for en eventuell varig regulering.

Tillatelsen foreslås gitt på de i vedlagte utkast oppstilte betingelser.

Avgiftene i henhold til reguleringslovens § 11 er foreslått satt til kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2 pr. nat.-HK til kommuner.

Disse satser forutsettes ikke å foregripe noe når det gjelder senere fastsettelse av satser for en eventuell varig regulering.

Utkast til manøvreringsreglement vedlegges.

Man foreslår videre at departementet samtykker i at nødvendig grunn m. v. skal avstås for erstatningene er fastsatt og uten frist etter skjønnslovens § 55.

Som det sees er det ikke i vilkårene foreslått at erstatningene skal fastsettes av en nemnd slik det er adgang til etter § 3 i den provisoriske anordning. Hvis det blir gitt tillatelse til varig senkning av Olevatn vil det vel for øvrig være mest praktisk om skjønnet for den midlertidige regulering blir begjært utsatt og holdes samtidig med skjønnet for den varige regulering.

Sakens dokumenter følger.

Behandlet i møte 15. november 1955.»

Hovedstyrets forslag til betingelser for tillatelse for Foreningen til Bægnavassdragets Regulering til midlertidig regulering av Olevatn for tidsrommet inntil 1. juli 1956:

«1.

Senkningen gjennomføres i det vesentlige i samsvar med søknaden av 30. september 1955.

Så snart som mulig etter vårflommens kulminasjon i 1956 skal de gamle vannstandsforhold gjenopprettes. Dette skjer ved å holde luken stengt.

2.

Avgiftene i henhold til reguleringslovens § 11 betales med kr. 0,50 pr. nat.-HK til staten og kr. 2 til kommuner.

3.

Vannslippingen skjer i samsvar med et manøvreringsreglement som Kongen på forhånd utferdiger.

4.

Reguleringsanleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offent-

liges interesser finnes påkrevd og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. Den tillatte laveste tappingsgrense skal betegnes med et fast og tydelig vannstandsmerke som det offentlige godkjenner.

5.

Til sikkerhet for oppfyllelsen av de forpliktelser som følger av reguleringen, stiller Reguleringsforeningen en av departementet godkjent bankgaranti på kr. 20 000 — tyve tusen kroner.»

Hovedstyrets forslag til manøvreringsreglement for midlertidig regulering av Olevatn for tidsrommet inntil 1. juli 1956:

«1.

Olevatn kan tappes til kote 991,20.

2.

Vannslippingen i lågvassperioden 1955—56 skjer etter de nedenforliggende kraftverkers behov.

3.

Den naturlige flomvannstand i Olevatn må ikke forhøyes.»

Departementet skal bemerke:

Ved kgl. resolusjon av 14. juli 1950 fikk Foreningen til Bægnavassdragets Regulering — med Stortingets samtykke — konsesjon på regulering av Olevatn og Fleinsendin i Raudøla i Bægnavassdraget, Oppland fylke, jfr. St. prp. nr. 104 for 1950 og Innst. S. nr. 150 for s. å. Tillatelsen omfatter bl. a. regulering av Olevatn i Vang herred ved oppdemning 9 m mellom kotene 995,2 og 1004,2. Reguleringen er satt i verk.

Den foreliggende søknad fra Foreningen til Bægnavassdragets Regulering gjelder tillatelse til midlertidig regulering av Olevatn i lågvassperioden 1955—56 ved senking mellom kote 995,2 og kote 990,2, som oppgis som grensen for det teknisk mulige og som antas å kunne gi rundt regnet 3 mill. kWh øking av kraftproduksjonen i de nedenforværende kraftstasjoner.

Som det fremgår har foreningen ved brev av 1. oktober 1955 også søkt om tillatelse til varig ytterligere regulering av Olevatn ved senking mellom kotene 995,20 og 991,20. Søknaden om slik varig ytterligere regulering av Olevatn er for tiden under behandling ved Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet og er således ennå ikke avgjort.

Formålet med den søkte midlertidige regulering av Olevatn er å øke kraftinnvinningen

i lågvassperioden 1955—56 i de nedenfor i vassdraget beliggende kraftanlegg for derved i noen grad å bedre den ekstraordinært vanskelige kraftsituasjon på Østlandet inneværende vinter.

Omkostningene med tiltaket antas å bli små, idet den eksisterende tappetunnel allerede muliggjør en senking av vatnet til kote 991,80. Tiltaket forutsetter dessuten noen mindre arbeider ute i vatnet.

Etter det foreliggende — og spesielt under hensyn til den vanskelige kraftsituasjon i Østlandsområdet inneværende vinter — antar departementet at skadene og ulempene ved den søkte midlertidige ytterligere regulering av Olevatn i lågvassperioden 1955—56 må anses for å være av mindre betydning sammenlignet med fordelene, da også tatt i betraktning de påregnelige omkostninger ved tiltaket, jfr. § 8, pkt. 1 i lov nr. 17 av 14. desember 1917 om vassdragsreguleringer.

Som det vil fremgå, er søknaden kunngjort på behørig måte og søknaden har vært forelagt Vang herredstyre og fylkesmennene i Oppland og Buskerud og Drammensvassdragets Fellesfløtningsforening. Da reguleringen helst bør gjennomføres snarest mulig for å kunne komme til full nytte inneværende vinter, har man ikke funnet tilstrekkelig grunn til å innhente uttalelser fra Ferskvannsinnspektoratet, fiskeriforeninger eller andre kommuner nedenfor i vassdraget. De uttalelser som var innhentet i anledning av reguleringssøknaden vedk. den ved kgl. resolusjon av 14. juli 1950 gitte reguleringstillatelse gir ellers så vidt god oversikt over forholdene at departementet har funnet det forsvarlig for så vidt å fravike bestemmelsen i § 6, pkt. 2 i loven av 1917, slik det er adgang til etter § 1, siste ledd i den provisoriske anordning.

Departementet vil i tilslutning til Hovedstyret anbefale tillatelse gitt etter provisorisk anordning av 22. september 1955 til midlertidig regulering av Olevatn i lågvassperioden 1955—56 ved senking mellom kotene 995,20 og 991,20.

Tillatelsen anbefales gitt på de av Hovedstyret foreslåtte vilkår.

Etter dette foreslås betinget avgifter med henholdsvis kr. 0,50 og kr. 2 pr. nat.-HK til staten og til kommuner, jfr. pkt. 2 i de foreslåtte vilkår. Dette er de samme satser som fastsatt i foreningens konsesjon av 14. juli 1950 på regulering av Olevatn og Fleinsendin i Raudøla.

Sikkerhetsstillelse er foreslått betinget for et beløp på kr. 20 000, jfr. vilkårenes post 5.

Departementet finner etter omstendighetene ikke grunn til å treffe bestemmelse om at erstatningene i anledning av reguleringen

skal fastsettes av en nemnd på 5 medlemmer, slik det er adgang til etter § 3 i den provisoriske anordning av 22. september 1955 om midlertidige vassdragsreguleringer.

Departementet går ut fra at skjønn i anledning av tillatelsen blir å påbegynne i løpet av inneværende vinter, men det vil kanskje vise seg praktisk helt eller delvis å kombinere dette skjønnet med et eventuelt skjønn for den søkte varige ytterligere regulering av Olevatn, dersom slik varig regulerings-tillatelse måtte bli innvilget.

Dersom tillatelsen blir gitt, vil departementet i tilfelle i medhold av § 2, annet ledd i provisorisk anordning av 22. september 1955 sette en frist for begjæring av skjønnet.

Videre vil departementet i tilfelle i medhold av anordningens § 2, første ledd samtykke i at nødvendig grunn m. v. skal avstås før erstatningen er fastsatt og uten frist etter skjønnslovens § 55.

Spørsmålet om en mulig kombinasjon av skjønnene for den midlertidige og den varige regulering av Olevatn vil departementet i tilfelle foreslå at de interesserte tar opp til overveielse.

Departementet anbefaler at det blir fastsatt manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med Hovedstyrets forslag.

Industridepartementet

tilrår:

1. I medhold av provisorisk anordning av 22. september 1955 om midlertidige vassdragsreguleringer tillates Foreningen til Bægnavassdragets Regulering i lågvassperioden 1955—56 å foreta en midlertidig regulering av Olevatn i Vang kommune, Oppland fylke, ved senking mellom kotene 995,20 og 991,20.

Tillatelsen gis på de vilkår som er tatt inn i Industridepartementets tilråding av 25. november 1955.

2. Det fastsettes manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med forslaget i Industridepartementets ovenfor nevnte tilråding.

41. Vest-Agder fylke.

(Tillatelse til regulering av Juvatn, Mevatn og Grundevatn i Lognavassdraget.)

Kronprinsregentens resol. av 9. desember 1955.

Stortinget har ifølge meddelelse fra dets presidentskap i møte den 29. november 1955 gjort følgende vedtak:

«Stortinget samtykker i at det blir tillatt Vest-Agder fylke å foreta en regulering av Juvatn, Mevatn og Grundevatn i Lognavassdraget i Aseral herred i Vest-Agder fylke, i samsvar med Industridepartementets tilråding 7. oktober 1955.

Konsesjonsavgift til kommunen settes til kr. 2,50 pr. nat.-HK.»

Vedtaket er i samsvar med Innst. S. nr. 233 for 1955, jfr. St. prp. nr. 108 (1955) fremsatt med Industridepartementets nevnte tilråding 7. oktober 1955, med følgende tilføyelse:

«Konsesjonsavgift til kommunen settes til kr. 2,50 pr. nat.-HK.»

Med Industridepartementets tilråding 7. oktober d. å. ble lagt fram utkast til konsesjonsvilkår og manøvreringsreglement. Utkastene med den ovenfor nevnte endring i konsesjonsvilkårene er sålydende:

«1. Konsesjonstid.

Konsesjonen gis på ubegrenset tid.

Dersom vannfall, som ikke tilhører staten eller norske kommuner, deltar i reguleringen eller blir medeier i anlegget gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 50 år fra konsesjonens datum. Ved konsesjonstidens utløp tilfaller disse vannfalleieres andeler i anlegget staten uten vederlag.

Konsesjonen kan ikke overdras.

Det utførte reguleringsanlegg eller andeler deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall nedenfor anlegget.

Anlegget må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2. Innløsningsrett.

I det 35. år etterat konsesjonen er gitt, skal staten kunne innløse de andeler i reguleringsanlegget som måtte tilhøre eiere for hvem tillatelsen er tidsbegrenset. Benytter staten seg ikke herav, skal den i det 10. år deretter ha samme adgang. Bestemmelsen om innløsning må være meldt anleggets eier 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbyggingsarbeider og hus har en verdi svarende til hva de bevislig har kostet ved ervervelsen med fradrag for amortisasjon etter en amortisasjonstid av 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi etter skjønn på statens bekostning.

Anlegget skal ved innløsningen være i full driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn av uvillige menn på statens bekostning.

Anleggets eier plikter på sin bekostning å

utføre hva skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3. Årlige avgifter.

For den øking av vasskraften som ved reguleringen tilflyter eiere av vassfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,50 pr. nat.-HK.

Til fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 2,50 pr. nat.-HK.

Økingen av vasskraften beregnes for fallene i Logna på grunnlag av den øking av lavvassføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vassføring som har kunnet påregnes år om annet i 350 dager av året, for fallene i Mandalselva, på grunnlag av den øking av lavvassføringen som reguleringen antas å ville medføre utover den vassføring, som har kunnet påregnes år om annet med den tidligere bestående regulering. Ved beregningen av denne øking forutsettes det at magasinene utnyttes på en sådan måte at vassføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hva der i hvert enkelt tilfelle skal anses som den ved reguleringen innvunne øking av vasskraften avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreter etter hvert som den ved reguleringen innvunne vasskraft tas i bruk. Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Etter forfall svares 6 pst. årlig rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter etter post 3, og kontroll med vassforbruk samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 21, skal med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

5. Byggefrister.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år, etterat konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristene medregnes ikke den tid som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har være umulig å utnytte.

6. Norske arbeidere.

Til anlegg og drift skal utelukkende anvendes funksjonærer og arbeidere, som har norsk innføds- eller statsborgerrett.

Vedkommende myndighet kan dog tillate unntagelser fra regelen når behovet for spesiell fagkunnskap eller øvelse eller andre avgjørende hensyn gjør det nødvendig eller særlig ønskelig.

Såfremt ikke offentlige hensyn taler derimot kan fremmede arbeidere også tillates benyttet når de har hatt fast bopel her i riket i det siste år.

For hver dag noen i strid med foranstående bestemmelser er i konsesjonærens tjeneste, erlegges til statskassen en løpende mulkt stor inntil kr. 50 — femti kroner — for hver person.

7. Norske varer.

Konsesjonæren skal ved bygging og drift av anlegget anvende norske varer for så vidt disse kan fåes like gode, tilstrekkelig hurtig — herunder forutsatt at det er utvist all mulig aktsomhet med hensyn til tiden for bestilling — samt til en pris som ikke med mer enn 10 pst. overstiger den pris med tillagt toll, hvortil de kan erholdes fra utlandet. Er det adgang til å velge mellom forskjellige innenlandske tilbud, antas det tilbud som representerer det største innen landet fallende arbeid og produserte materiale, selv om dette tilbud er kostbarere, når bare ovennevnte prisforskjell — 10 pst. — i forhold til utenlandsk vare ikke derved overstiges.

Toll og pristillegg tilsammen forutsettes dog ikke å skulle overstige 25 pst. av den utenlandske vares pris (eksklusive toll). I tilfelle av tvist herom avgjøres spørsmålet av departementet.

Vedkommende departement kan dispensere fra regelen om bruk av norske varer, når særlige hensyn gjør det påkrevd.

For overtredelse av bestemmelsene i nærværende post erlegger konsesjonæren for hver gang etter avgjørelse av vedkommende departement en mulkt av inntil 15 — femten — pst. av verdien. Mulkten tilfaller statskassen.

8. Forsikring.

Forsikring tegnes fortrinnsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske. Vedkommende departement kan dispensere fra denne regel når særlige hensyn gjør det påkrevd.

9. Betaling til arbeiderne med varer m. m.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeid eller pålegges noen forpliktelser med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøy og andre arbeidsmaterialer).

Verktøy og andre arbeidsredskaper, som leveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med sin virkelige verdi beregnet etter hva de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbod for sine arbeidere skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almennyttig øyemed for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne oppnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende regjeringsdepartement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

10. *Legehjelp m. v.*

Konsesjonæren er forpliktet til når vedkommende departement forlanger det, på den måte og på de vilkår som departementet bestemmer å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige legehjelp og å holde et for øyemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

11. *Husrom.*

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av noen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom etter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende regjeringsdepartements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å oppsi arbeiderne fra bekvemmeligheter eller hus leid hos ham. Uenighet om hvorvidt oppsigelse skyldes arbeidstvist avgjøres med bindende virkning av departementet. Bestemmelsen i første punktum får ikke anvendelse på leieforholdet mellom konsesjoner og arbeider når § 38 i lov om husleie av 16. juni 1939 gjelder i kommunen og leieforholdet er beskyttet gjennom oppsiingsreglene i nevnte paragraf.

12. *Veier og broer.*

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som vedkommende departement bestemmer å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier og broer, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. Veier og broer som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for så vidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anleggene.

13. *Skjønn.*

Konsesjonæren plikter å treffe nødvendige tiltak til å søke å avhjelpe de skader og ulemper som reguleringen fører med seg for bygdefolkets interesser. Spørsmålet om hvilke tiltak skal treffes avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn, som i tilfelle kan fremmes i forbindelse med skjønnet etter vassdragsreguleringslovens § 16, eventuelt § 19.

14. *Forsorgsutgifter.*

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende forsorgskommune dens utgifter til forsorgsunderstøttelse av de ved anlegget ansatte arbeidere og deres familier.

15. *Opphjelp av fiske.*

Til fremme av fiske i Juvann, Mevann og Grundevann samt i Logna elv nedenfor reguleringsdammen, samt i Mandalselven, plikter konsesjonæren årlig å sette ut settefisk og/eller yngel etter nærmere bestemmelse av Landbruksdepartementet.

Om departementet finner det nødvendig med års mellomrom å foreta fiskeribiologiske undersøkelser i de områder som berøres av reguleringen, plikter konsesjonæren å bære utgiftene til disse undersøkelser.

Dersom departementet forlanger det, og på den måte som departementet bestemmer, skal konsesjonæren være forpliktet til innen reguleringen tas i bruk å anbringe gitter eller annen sperreanordning foran tappelukene for å hindre at fisk blir ført ut av bassenget.

16.

Konsesjonæren plikter å ryddiggjøre de neddemte arealer. Ryddingen skal være foretatt senest 2 år etter at oppdemningen er satt i verk og skal omfatte foruten trær også større buskvekster (kratt).

17. *Jordbruksfond.*

Innen reguleringen tas i bruk skal konsesjonæren innbetale til Åseral kommune kr. 50 000 som avsettes til et fond, hvis renter etter nærmere bestemmelse av herredstyret anvendes til fremme av jordbruk i distriktet.

For fondet skal utarbeides vedtekter som må godkjennes av Landbruksdepartementet.

18. *Planer.*

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne opplysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkom-

mende reguleringsanlegget, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anlegget skal utføres på en solid måte og skal til enhver tid holdes i fullt driftsmessig stand. Dets utførelse så vel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggets eier.

19. *Vannslippingen.*

Vannslippingen skal fortrinnsvis skje etter behovet for fallene i Logna, dog kan den inntil disse er utbygd foregå etter Vest-Agder fylkesutvalgs behov.

Nærmere bestemmelser om vannslippingen blir å innta i et reglement som Kongen på forhånd utferdiger.

Viser det seg at slippingen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som finnes nødvendig.

En norsk statsborger som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes før manøvreringsreglement er fastsatt.

For så vidt vannet slippes i strid med reglementet kan konsesjonæren pålegges en tvangsmulkt til staten av inntil kr. 500 for hver gang etter departementets nærmere bestemmelse.

20. *Hydrologiske iakttagelser.*

Anleggets eier skal etter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser, som i det offentlige interesse finnes påkrevd, og stille det innvunne materiale til disposisjon for det offentlige. De tillatte reguleringsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter som konsesjonæren måtte la oppta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges Geografiske Oppmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

21. *Kraftavståelse.*

De vassfalls- og brukseiere som benytter seg av det ved reguleringen innvunne driftsvann er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner, derunder også fylkeskommuner som departementet bestemmer, etter hvert som utbygging skjer, inntil 10 pst. av den for hvert vassfall innvunne øking av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbe-

holdes rett til å erholde inntil 5 pst. av kraften.

Når 30 år er forløpet fra konsesjonens meddelelse kan de kommuner hvis interesse berøres av reguleringen, uansett den ovenfor betingede prosent for kraftavgivelse og uten hinder av den foran fastsatte begrensning, med Kongens samtykke etter hvert som kraft blir ledig kreve avgitt fra de av vassdragets vassfall som tilhører norske kommuner ytterligere kraft så vidt fornødent til å dekke deres eget behov eller til å forsyne deres innvånere med kraft til lys, varme, gårdsdrift, håndverk eller småindustri.

Kraften avgis i den form hvori den produseres.

Elektrisk kraft uttas etter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningene eller fra ledningsnettet, hva enten ledningene tilhører anleggets eier eller andre. Forårsaker kraftens uttagelse av ledningene økede utgifter, bæres disse av den som uttar kraften, enten dette er staten eller en kommune. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres etter maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 pst. rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pst. Hvis prisen beregnet på denne måte vil bli uforholdsmessig høy, fordi bare en mindre del av den kraft vassfallet kan gi er tatt i bruk, kan dog kraften i stedet forlanges avgitt etter en maksimalpris som svarer til den gjengse pris ved bortleie av kraft i distriktet. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan så vel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5. år.

Hvis eieren leier ut kraft, og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til noen av leietagerne, kan kommunen eller staten i hvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas. Oppsigelse av konsesjonskraft kan skje med 2 års varsel. Oppsagt kraft kan ikke senere forlanges avgitt.

22.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vassfalls- eller brukseier som ikke er medeiere i reguleringsanlegget, tilla-

telse til å benytte driftsvann, som er innvunnet ved reguleringen, mot en årlig godtgjørelse til anleggets eier. Denne godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

23. Militære tiltak.

Ved damanlegget skal det tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggets eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anlegget eller dets benyttelse. Anleggets eier må uten godtgjørelse finne seg i den bruk av anlegget som skjer i krigsøyemed.

24.

Reguleringsanleggets eier plikter å treffe sådanne anordninger ved anlegget og i tilfelle i vassdraget nedenfor samt å avgi vann i sådan utstrekning at den alminnelige fløting forulempes så lite som mulig ved reguleringen, eventuelt påtar han seg fremføringen av tømmeret, alt overensstemmende med hva der måtte bli bestemt ved overenskomst eller i medhold av reguleringslovens § 19.

Skade eller ulempe på fløtningen som ikke på denne måte avhjelpest blir å erstatte overensstemmende med reguleringslovens § 16.

25. Naturfredning.

Det påhviler konsesjonshaverne i den utstrekning hvori dette kan skje uten særlige vanskeligheter og utgifter, å unngå ødeleggelser av plante- og dyrearter, geologiske og mineralogiske dannelser samt i det hele naturforekomster og steder, som kan antas å ha vitenskapelig eller historisk betydning.

Så fremt sådan ødeleggelse som følge av arbeidene fremme i henhold til foranstående ikke kan unngås, skal Landsforeningen for naturfredning i Norge i betimelig tid på forhånd underrettes om saken.

Konsesjonshaveren plikter ved planleggingen og utførelsen av anlegget i den utstrekning det er mulig uten uforholdsmessige omkostninger, å dra omsorg for at det ferdige anlegg virker minst mulig skjæmmende i terrenget.

Om nærværende bestemmelse gis vedkommende ingeniører eller arbeidsledere fornøden meddelelse.

26. Kontroll.

Anleggets eier underkaster seg de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement til kon-

troll med overholdelsen av de oppstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av anleggets eier etter nærmere av vedkommende departement fastsatte regler.

27. Tinglysing.

Konsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anlegget er beliggende. Vedkommende regjeringsdepartement kan bestemme at et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget, for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.»

Utkast til manøvreringsreglement.

«1.

Reguleringsgrensene er:

J u v a t n :

Øvre kote	513,0
Nedre kote	489,0
Reguleringshøyde	24,0 m (Oppdemning.)

M e v a t n :

Øvre kote	513,0
Nedre kote	489,0
Reguleringshøyde	24,0 m (Oppdemning.)

G r u n d e v a t n :

Øvre kote	513,0
Nedre kote	489,0
Reguleringshøyde	24,0 m. (23,0 m oppd. 1,0 m senkn.)

Høydene refererer seg til Vassdragsvesenets generalplans F.M. 12 ved utløpet av Juvatn 492,223 m o. h.

Reguleringsgrensene skal betegnes med faste, tydelige vannstandsmerker som Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen godkjenner.

2.

Det avgis det til den alminnelige fløtning nødvendige vann, eventuelt påtar regulanten seg fremføringen av tømmeret, alt overensstemmende med hva det måtte bli bestemt ved overenskomst eller i medhold av reguleringslovens § 19.

3.

Det skal ved manøvreringen has for øye at vassdragets naturlige flømvassføring ikke forøkes. Heller ikke må den naturlige lav-

vassføringen forminskes til skade for andres rettigheter.

For øvrig skal vannslippingen fortrinnsvis skje etter behovet for fallene i Logna, dog kan den inntil disse er utbygd foregå etter Vest-Agders fylkesverks behov.

4.

Det skal påses at flomløpet ikke hindres av is eller lignende og at dammen til enhver tid er i god stand.

Det føres protokoll over dammens manøvrering samt observeres og noteres, om det forlanges, nedbørsmengde, temperatur m. v. Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen.

5.

Til å forestå manøvreringen antas norsk statsborger som godtas av vedkommende departement. Hovedstyret for Norges Vassdrags- og Elektrisitetsvesen kan bestemme hvor damvokteren skal bo og om han skal ha telefon i sin bolig.

6.

Viser det seg at slipningen etter dette reglement medfører skadelige virkninger av omfang for almene interesser, kan Kongen uten erstatning til konsesjonæren, men med plikt for denne til å erstatte mulige skadevirkninger for tredjemann, fastsette de endringer i reglementet som anses nødvendig.

7.

Mulig tvist om reglementets forståelse blir å avgjøre av vedkommende departement.

8.

Forandringer i dette reglement kan bare foretas av Kongen etter at de interesserte har hatt anledning til å uttale seg.»

Departementet vil anbefale konsesjon gitt på de foran oppstilte vilkår som er i samsvar med Stortingets vedtak. Manøvreringsreglementet vil en anbefale fastsatt som gjeldende inntil videre i samsvar med det refererte utkast.

Videre vil departementet, dersom konsesjon blir gitt, i tilfelle i samsvar med uttalelse fra Stortingets skog-, vassdrags- og industrikomité i den nevnte Innst. S. nr. 233 for 1955 henstille til Vest-Agder fylke å erverve den del av fallrettighetene på den tilsammen 230 m lange fallstrekning mellom Juvatn, Logna-

vatn og Ørevatn som på økonomisk forsvarlig måte kan utbygges.

Departementet vil også i samsvar med det som er uttalt av komitéen i den nevnte Innst. S. nr. 233 henstille til Vest-Agder fylke å stille 100 kW elektrisk energi til rådvelde for Åseral kommune til industrielle formål på samme vilkår og pris som staten leverer fra sine verk.

Industridepartementet

tilrår:

1. Vest-Agder fylke tillates i medhold av lov nr. 17 av 14. desember 1917 å foreta en regulering av Juvatn, Mevatn og Grundevatn i Lognavassdraget i Åseral herred på de vilkår som er stillet opp i Industridepartementets tilråding av 9. desember 1955.
2. Det fastsettes som gjeldende inntil videre manøvreringsreglement for reguleringen i samsvar med det utkast som er tatt inn i Industridepartementets nevnte tilråding.

42. Nord-Østerdal Kraftlag A/L.

(Overdragelse av tillatelse til regulering av Savalen.)

Kronprinsregentens resol. av 22. desember 1955.

O.r.sakfører Carl-Bernhard Kjelstrup, som representerer A/L Sevilla Elektrisitetsverk og A/L Nord-Østerdal Kraftlag, har ved brev av 11. juni 1955 til departementet søkt om at konsesjonen på reguleringen av Savalen som ble meddelt Sevilla kraftanlegg ved kgl. resolusjon av 4. april 1924, blir overført til A/L Nord-Østerdal Kraftlag.

Saken har vært forelagt Hovedstyret for Vassdrags- og Elektrisitetsvesenet som i brev av 16. november 1955 til departementet har gitt følgende uttalelse:

«Fra departementet har man mottatt følgende brev — datert 11. juni 1955 — fra overrettssakfører Carl-Bernhard Kjelstrup:

«Jeg representerer A/L Sevilla Elektrisitetsverk og A/L Nord-Østerdal Kraftlag.

Elektrisitetsverket har ved skjøte datert 10. d.m. overdratt til Kraftlaget alle sine eiendommer, rettigheter og anlegg. Det er partenes forutsetning at også den Elektrisitetsverket ved kgl. resolusjon 4. april 1924 meddelte konsesjon på regulering av Savalen skal gå over til Kraftlaget, men da den etter sitt innhold ikke kan overdras, tillater jeg meg herved å søke om at Kraftlaget får konsesjonen overført til seg.»

Hovedstyret skal bemerke:

Ved kgl. resolusjon av 4. april 1924 fikk Sevilla kraftanlegg konsesjon på regulering

av Savalen, se Meddelte Vassdragskonsesjoner XI side 38—48.

Sevilla kraftanlegg er nå overdratt til Nord-Østerdal Kraftlag A/L, og det søkes i den forbindelse om at ovennevnte reguleringskonsesjon blir overført til den nye eier.

Nord-Østerdal Kraftlag er ifølge vedtekter — som er godkjent av Hovedstyret — et andelslag med vekslende medlemstall, vekslende kapital og begrenset ansvar og har til formål elektrisitetsforsyning av Nord-Østerdals bygder og da i første rekke Ytre Rendal, Øvre Rendal, Alvdal, Folldal, Tynset, Tolga og Os.

Ifølge post 1 i reguleringsbetingelsene kan konsesjonen ikke overdras. Det utførte reguleringsanlegg eller andel deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anlegget.

Sevilla kraftanlegg er så vidt vites eneeier av det omhandlede reguleringsanlegg. Det er for øvrig to utbygde mindre vassfall i Sevilla, men disse har ikke tatt i bruk reguleringsvann fra Savalen. Brukene i Glomma deltar så vidt vites ikke i omkostningene ved denne regulering.

Kraftlagets erverv av fallrettighetene til Sevilla kraftanlegg trenger ikke konsesjon etter ervervslovens § 1, punkt 1, da fallet bare gir ca. 160 nat.-HK, og heller ikke etter samme paragrafs punkt 2 da kraftmengden i de fall som kraftlaget eier og bruker — etter en foreløpig undersøkelse — ikke antas å overstige 5 000 nat.-HK.

Forbudet i reguleringsbetingelsenes post 1 antas å gjelde særskilt overdragelse av reguleringskonsesjonen. Etter det som ovenfor er nevnt vil man anbefale at den til Sevilla kraftanlegg ved kgl. resolusjon av 4. april 1924 meddelte tillatelse til regulering av Savalen blir overført til Nord-Østerdal Kraftlag A/L og på uforandrede betingelser.

Overrettssakfører Kjelstrups 2 brev vedlegges.

Behandlet i møte 15. november 1955.»

Departementet skal bemerke:

I følge post 1 i vilkårene for tillatelsen av 4. april 1924 til Sevilla Kraftanlegg til reguleringen av Savalen kan reguleringskonsesjonen ikke overdras. Det utførte reguleringsanlegg eller andel deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vassfall i samme vassdrag nedenfor anlegget, jfr. for øvrig vassdragsreguleringsloven § 14, punkt 2.

I dette tilfelle har som det framgår elektrisitetsverket ved skjøte av 10. juni 1955 overdratt til A/L Nord-Østerdal Kraftlag alle sine eiendommer, rettigheter og anlegg. Det antas at kraftlaget til erverv av Sevilla kraftanleggs fallrettigheter ikke trenger konsesjon etter ervervslovens § 1, punkt 1 og 2 da fallet bare gir ca. 160 nat.-HK og da dette med tillegg av kraftmengder i de fall som kraftlaget eier og bruker i andre vassdrag ikke antas å overstige 5 000 nat.-HK.

En tilføyer at etter de forespørsler departementet har gjort, er A/L Sevilla Elektrisitetsverk identisk med det selskap som under navn av Sevilla Kraftanlegg fikk reguleringskonsesjon i 1924.

Departementet finner etter det foreliggende at det ikke er noe i veien for at Sevilla kraftanleggs reguleringskonsesjon overføres til Nord-Østerdal Kraftlag A/L og en vil med Hovedstyret rå til at tillatelsen til regulering av Savalen som ble meddelt Sevilla kraftanlegg ved kgl. resolusjon av 4. april 1924 overføres til Nord-Østerdal Kraftlag A/L på uforandrede vilkår.

Industridepartementet

tilrår:

Tillatelsen til å regulere Savalen som ble meddelt Sevilla kraftanlegg ved kgl. resolusjon av 4. april 1924 overføres til Nord-Østerdal Kraftlag A/L på uforandrede vilkår.